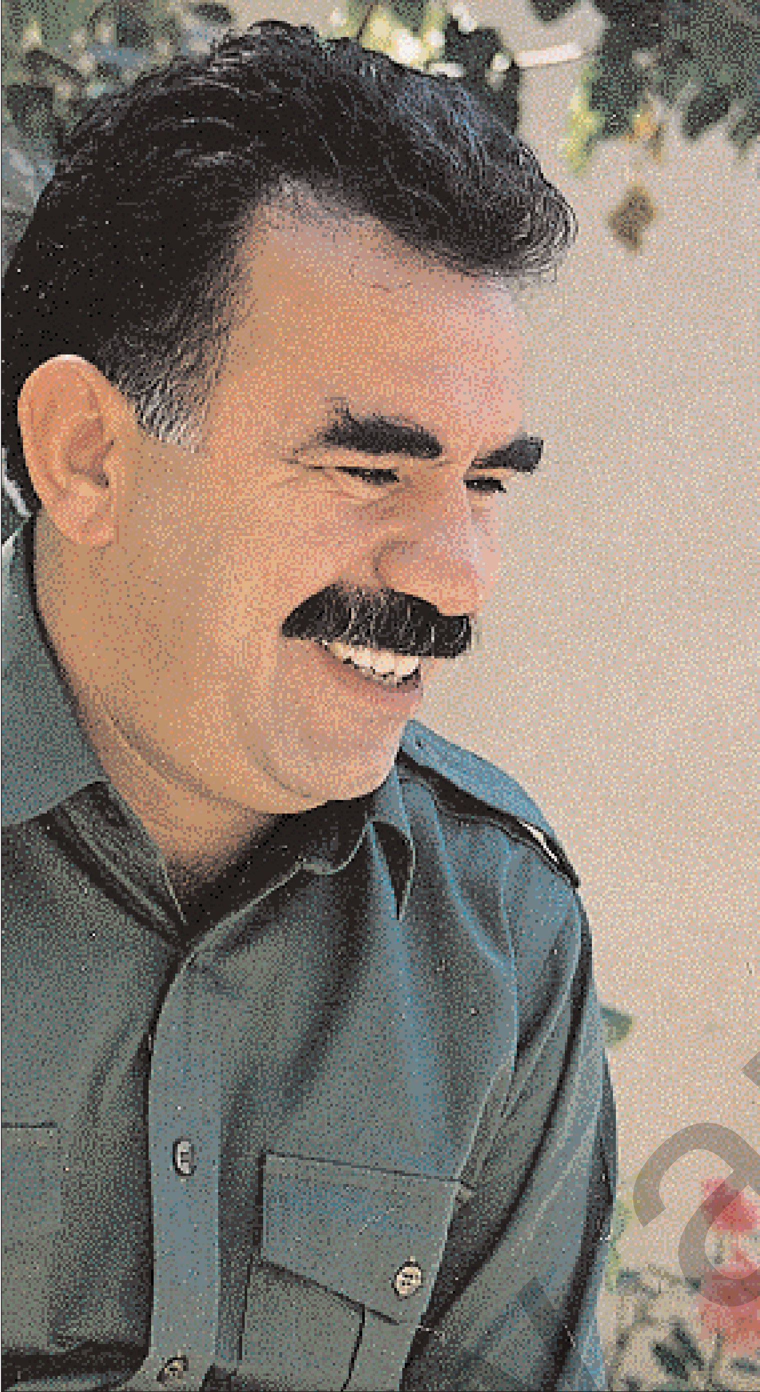

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 16 / Sayı: 190 / Ekim 1997 / 5,- DM

YENİ DÖNEMDE
GERİLLA BÜYÜK DÖNÜŞÜMÜN İFADESİ OLACAKTIR

Eskiden "*Osmanlı'da oyun bitmez*" derlerdi, şimdi de TC'de oyun bitmiyor. Seçenekler de kolay kolay bitmez. En sağcısından en solcusuna kadar, en islamcısından en Yahudisine kadar bütün alternatifler hazır ve gerektiğinde kullanıyorlar. Daha önceki hükümet Erbakan'ın yeşil kravatlı ve renkli hükümetiydi, ama yanıbaşındaki kadın Amerikan ajanıydı.

● Bu bir yıl değil, dikkat edilirse 2000'lere dayalı bir planlamadır. İkibinli yıllara dayalı planlama kesinlikle Türkiye, Kürdistan ve Ortadoğu zemininde Kürt sorununu çözüme kavuşturmak aynı zamanda beraberinde çok büyük bir gelişmeyi getiriyor."

Bu özel savaş hükümetiyle bir yıl kurtarıldı. Ardından bir Alman renklisi ile birlikte siyonist dayanaklı ve en radikal kemalisti de işin ortasına oturtarak yeni dönem politikalarına taze kan vermek istiyorlar. Biraz da demokrat bir çeşni havasıyla sürece giriş yaptılar.

Ecevit kemalizmin meşhur klasik taktiklerini devreye sokarak; sekiz yıllık eğitim ve köy-kent politikaları ile bütünüyle Kürt çocuklarını asimilasyondan geçirmek istiyor. Yine daha önceden, devleti kendi içinde zorlayan kurumlara çeki-düzen vermek ve bunları daha ciddi devlet kurumları haline getirerek, yeni ordu kurumunu sağlam, temiz hale getirme planı sözkonusudur. Kirli savaş ile biçimlenen çete oluşumlarında biraz temizlik yaparak, daha başarılı bir ordu kurumuna ve onun bütün güçlü savaş kurumlarına ulaşmak isteniliyor. Bütün bunları da siyonist destekli dışişleri yoluyla götürmeye dikkat etmektedir.

Yeşil renk Erbakan tayfasının o külahlarına değil, Yahudi külahlarına daha fazla gerek duymuşlardır. Mesut Yılmaz'la Almanları biraz daha oyalama politikasını daha da garantiye almak istiyorlar. ABD'nin Çiller döneminde gerçekleştirdiği o çok özel kirli savaş yöntemleri ters teptiği için böyle bir arayış içine girmişlerdir. Yani "*daha uygar, daha çağdaş yöntemler*" ile gerçekleştirmek durumları sözkonusudur. Hükümet düzeyinde sergiledikleri tutum budur.

Meclis eski meclis. Milli Güvenlik Konseyi'nin bütün tavsiyelerini harfi harfine ve hatta

Başkan APO'nun değerlendirmesi 12. sayfada

İhanetin ve sömürgecilerin beli kırılmıştır

❒ **ARGK Ana Karargah Komutanlığı ile son siyasal sürece ilişkin yapılan röportaj**

Serxwebûn: İçinde bulunduğumuz süreçte hem Kuzey'de, hem de Güney Kürdistan'da yoğun bir savaş süreci yaşanmaktadır. Bu savaş süreci karşı-devrim cephesinde ne gibi sonuçlara yol açtı? Bu sürecin has özellikleri nelerdi?

ARGK Ana Kar. Kom.: Altıncı ayına giren, Güney ve Kuzey'i içine alan çok yoğun ve kapsamlı bir savaş gerçeği var. Bu yoğun savaş süreci aynı zamanda Kürdistan devrimci savaşımının 13. yılının tamamlanması, 14. yıla girişi de oldu. 14. yılına girerken, Kuzey ve Güney Kürdistan'da genişlemiş ve yoğunlaşmış bir savaş gerçeğinin nasıl ortaya çıktığını ve hangi süreçlerden geçtiğini anlamak önemli.

Yine özgün bir durum olarak beşinci yılına giren bir Güney savaşlar gerçeği var. Bu savaşlar 1992 yılından beri süregelmektedir. Bu son savaş ise üçüncü Güney savaşı olmaktadır. 1992 yılında Federe Devlet olayı ile başlayan savaş süreci, işbirlikçiliğin, emperyalizm ve sömürgecilikle çok büyük uzlaşmasını ve bir karşı-devrim cephesini uluslararası düzeyde oluşturarak, devrimin üzerine gelme gerçeğini ifade etmektedir. Bilindiği gibi bu savaşa karşı bir direniş gerçekleşti. 1995'te işbirlikçilik, yine ihanet düzeyinde devrimi Güney'den boğmayı amaçlıyordu. Bu savaşta Güney'deki olumsuz zemini önlemek, ihanet ve işbirlikçi güçlerin planlarını bozmak, Güney'i bir ulusal devrimci gelişme sahası haline getirmek ve Kürdistan devrimini Güney'den geliştirmek gibi bir hedef vardı. Yoğun bir savaşım gerçekleşmişti. Bu savaşların üçüncüsünü ifade eden son 1997'deki savaş daha ileri bir düzeyi ifade etmektedir. Emperyalizmin yönlendirmesi altında partimize karşı sömürgecilikle bütünleşmiş bir karşı-devrim cephesinin kurtuluş kuvvetlerimiz üzerine gelme gerçeği sözkonusudur.

Birinci savaşım, bir ayı aşkın süre devam etmişti. İkinci Güney savaşı üç ayı aş-

● Devamı 2. sayfada

İsmail Beşikçi değerlendiriyor...

Egemenlik sistemi ve devlet ideolojisi olarak

KEMALİZM

"Türk siyasal sisteminde özgür eleştiri kurumuna yer yoktur, ifade özgürlüğüne çok önemli sınırlamalar getirilmiştir. Türk siyasal sistemini belirleyen en önemli kurum resmi ideoloji kurumudur. Resmi ideoloji pekçok yasağı, bu arada düşünce yasaklarını kurumlaştırmıştır."

● Yazısı 17. sayfada

İSMAİL BEŞİKÇİ ÇAĞIMIZIN SOKRATES'İDİR

Abdullah Öcalan yoldaşın İsmail Beşikçi Konferansı'na gönderdiği mesaj

● Yazısı 18. sayfada

Özgürlüğe tohum oldular

Dılzar ve Bahtiyar yoldaşların anısına yazılar 10. ve 11. sayfalarda

Reformist ve tasfiyeci eğilimlere karşı mücadele

"Biz parti militanlarından daha fazla emperyalist ideologların çözümlemeleri anlama konusunda iyi çalıştıkları ve yoğunlaştıkları bilinmektedir. Gerçekleştirilen çözümlemeler ve önderlik tarzı büyük bir duyarlılıkla laboratuvar incelemesine tabi tutulmakta ve bunun ne ve nasıl olduğu anlaşılmaya çalışılmaktadır."

● Yazısı 5. sayfada

"Yeni dünya düzeni" ve Türk dış politikası

Haluk Gerger

Bilinen gelişmeler sonucunda ulaşılan yeni koşullarda ABD'nin büyük avantajlar yakaladığı kuşkusuzdur. Elbette bunu "*zafer*" kavramıyla açıklamak abartılıdır, ama ABD'nin yeni hegemonyasını gözardı etmek de yanlıştır. Biz marksistler toplumsal olaylara her şeyden önce içerdikleri çelişkileriyle bakarız ve ikinci olarak da onların tarihsel, yani geçici niteliklerini gözden ırak tutmayız. İşte ABD "*zafer*"i de, onun teorik-ideolojik ifadesi olan "*yeni dünya düzeni*" de ancak böylesi bir perspektifle gerçek anlamını bulabilir.

Bugün bir yeni düzen kurma süreci yaşanmaktadır, çünkü eski iki kutuplu dünyanın yapısal özelliklerini ve ilişki süreçlerini belirleyen pekçok şey nesnel ve öznel dayanak artık mevcut değildir. Her yeni düzen kurma sürecinde üç unsur öne çıkar: Bunlardan birincisi, sözkonusu düzeni oluşturacak, yani o çerçeve

● Devamı 8. sayfada

Kafkasya ve TC'nin gerçekleşmeyen PANTÜRKİZM HAYALİ

Hüseyin Uçar'ın araştırma yazısı 22. sayfada

İhanetin ve sömürgecilerin beli kırılmıştır

ARGK Ana Karargah Komutanlığı ile son siyasal sürece ilişkin yaptığımız röportaj...

● Baştarafı 1. sayfada

kın bir sürede sonuçlanmıştı. Bu üçüncü savaş ise altıncı ayına girdi. Elbette bütün önceki savaşların kapsamı, süre, yoğunluk ve anlam bakımından en ileri düzeyini ifade ediyor.

Genelde de 1997 savaşı bütün yılların toplamına bedel bir savaş olarak gerçekleşti. Bunlarla birlikte 1997'de hem Kuzey'de, hem de Güney'de düşman cephesinin büyük bir ittifak halinde savaş durumuna geçmesinin özgün nedenleri vardır. Düşman cephesi Güney Kürdistan'da bazı sonuçlara ulaşmayı hedefliyordu. Sadece Güney'de bazı sonuçlara ulaşmak için değil, aynı zamanda Ortadoğu'da ABD'nin yürütmekte olduğu sözde "*barış*" planlarının da bir parçası olarak bu savaşı yürütmekteydi.

Savaş süreci içerisinde olaylar biraz daha netlik kazandı ki, mevcut savaşı kesinlikle yürüten ve yönlendiren ABD emperyalizminden başka bir güç değildir. Aslında bu savaş siyonist İsrail devletinin bölgesel çıkarları doğrultusunda düzenlenmiş bir savaş olmaktadır. İstemleri, hedefleri, gücü Türk sömürgeciliği tarafından yönlendiriliyor. ABD-İsrail-TC üçlü ittifakı, aynı zamanda bir bölgesel egemenliği de ifade etmektedir. Hatta ABD emperyalizminin uluslararası hakimiyeti ile de yakından bağlantılıdır. Yine emperyalizmin siyonizm ve Türk sömürgeciliğinin çıkarları doğrultusunda oluşturmak istediği bir Ortadoğu gerçeği ve hedefi de sözkonusudur. Kürdistan devrimini boğmayı hedefleyen, Kürdistan'ın bu güçlerin egemenliği altına alınmasını içeren bir savaştı. 1996 sürecinde bu karara ulaşıldığı anlaşılmaktadır.

Özellikle 1996'da da TC'nin Güney'e girme durumu gündeme gelmişti, hatta ABD emperyalizminin bizzat teşviki ve istemiyle bu karar alınmıştı. Bilindiği gibi o zamanlar Irak devleti de biraz hareketlenmişti. İlkin Irak devletinin desteğiyle Kürdistan Yurtseverler Birliği üzerine yöneldiler. YNK'yi biraz geriye ittiler. Bu sefer de Türk sömürgeciliğinin desteğini arkasına alarak PKK'yi etkisiz hale getirerek, tıpkı Filistin'de Arafat benzeri bir çözümü Kürdistan'da da Barzaniler çerçevesinde gerçekleştirmeyi hedefliyorlardı. Böylelikle Filistin ve Kürdistan sorunları emperyalizm, siyonizm ve sömürgeciliğin çıkarları doğrultusunda çözümlenmiş ve "*bölge barışı*" da gerçekleşmiş olacaktı.

Emperyalist plan kesinlikle böyledir. Bunu yönlendiren ABD olmaktadır. Plan üçlü bir ittifaka dayanmaktadır. Bu temelde KDP-Barzani ile bir ittifakı var. Yine Irak ile böyle bir teması sözkonusu. Kuşkusuz, tam bir birlik olmayabilir de, çünkü birbirlerine güvenleri yok denecek kadar az. Ancak bunlar ile de gerçekleştirdikleri bir ittifak kesin. En azından başlangıç itibariyle böyle. Bu temelde geliştirilmek istenen bir plan var. 1996'da bunu karar altına aldılar. Fakat o zaman Güney Kürdistan'a girişi Türk sömürgeciliği de, KDP de göğüsleyemedi. Özellikle KDP bu noktada epeyce kararsız kaldı. Türk devleti de belli bir yalpalama geçirdi. Özellikle sömürgeci generaller bu konuda hazırlık düzeylerini zayıf görüyorlardı, çekiniyorlardı. Kuzey'de başarı sağlayamadıkları bir savaş gerçeği ile yüzyüzeydiler. Bundan dolayı da Güney'de sonuç alamamanın kaygısını taşıyorlardı. Bu nedenle daha fazla hazırlanmayı, biraz daha çok hesap yapmayı gerekli gördüler. Onun için bu işgal girişimi 1997'ye sarktı. Buna göre kendi aralarında da bir birlik oluşturdular. Özellikle TC yoğun hazırlıklar gerçekleştirdi. ABD ile ittifak, İsrail devletiyle askeri işbirliği, yine İsrail'den teknik ve taktik bakımından yararlanma, destek alma, hatta bütünleşme bu süreçte gerçekleşti. Bunlar temelinde 14 Mayıs karşı-devrimci saldırısı gerçekleşti.

Elbette devrimin ve bizlerin de hazırlıkları vardı. Bilindiği gibi, 1997'ye girişle birlikte Parti Önderliğimiz, büyük bir savaşım yılına girildiğini bizzat ilan etmişti. Başta ARGK olmak üzere, bütün güçlerin, devrimci kuvvetlerin buna göre hazırlanmasını ve 1997'de böyle bir savaşımın yaşanacağını bildirmişti. Nitekim 1997 yılına "*final yılı*" denilmişti. Yani devrimin de bu gelişmeleri görerek hem Kuzey'de, hem de Güney'de 1997'de önemli siyasi-askeri sonuçlar alacak bir savaşı gerçekleştirme kararı, planı ve buna göre hazırlığı vardı. Biraz da sömürgeciliği ve işbirlikçiliği böyle bir saldırıya yöneltti. Çünkü devrimin gelişimi karşısında zorunlu kaldılar. En

iyi savunma saldırıdır mantığıyla ilkin kendileri saldırdılar. Devrimci saldırıyı zayıflatmak, kendilerini biraz daha yaşatmak istediler. Güney için de bu böyle, çünkü önemli bir devrimci gelişme, artık 1996 sonundan itibaren oldukça yakalanmıştı. 1997 baharında büyük bir devrimci dalga vardı. Halk katılımı, gençlik katılımı, ordulaşma çok yoğun bir biçimde devam ediyordu ve Güney Kürdistan'ın büyük bir devrim dalgası içine girdiği kesindi. Bu devrimci akım, gelişme işbirlikçi güçleri korkuttu, ürküttü ve bunun sonucu olarak, kendilerini savunmak amacıyla bu işbirlikçi güçleri böyle bir saldırıya götürdü. Bunun Kuzey'e yönelimi, TC'ye yönelimi, karşı bir yönelim olma durumu da vardı. Buna benzer bir durum yaşadılar. Bu anlamda emperyalizm ve siyonizmden aldıkları her türlü destek ile kendileri saldırıya geçerek devrimci hamlenin zayıflamasını sağlamak ve önünü kesmek istediler. Zayıf düşürüp kendilerini bu süreçte güçlü tutmak istediler. Tabii bu gelişmeler hesapladıkları gibi olmadı. Savaşın ilk hafta, ilk ay ve geçen beş aylık süreç içinde ortaya çıkardığı sonuçlar somut olarak görülüyor. Bunu herkes gördü, yaşadı ve değerlendirdi.

Her şeyden önce işbirlikçi-ihanet bütünüyle tükenmekle yüzyüze geldi. Onlar için durum oldukça vahimdir. Devrimden duydukları korku, onları dünya ve bölge gericiliğiyle, Kürt halkının baş düşmanıyla bu derece bir birleşmeye götürdü. Bu onlar için devrimci direniş karşısında daha da büyük bir çöküşe yol açtı.

“Mevcut savaşı kesinlikle yürüten ve yönlendiren ABD emperyalizminden başka bir güç değildir. Aslında bu savaş siyonist İsrail devletinin bölgesel çıkarları doğrultusunda düzenlenmiş bir savaş olmaktadır. İstemleri, hedefleri, gücü Türk sömürgeciliği tarafından yönlendiriliyor. ABD-İsrail-TC üçlü ittifakı, aynı zamanda bir bölgesel egemenliği de ifade etmektedir. Hatta ABD emperyalizminin uluslararası hakimiyeti ile de yakından bağlantılıdır.”

PKK hareketine karşı karşı-devrimin stratejik ittifakı

Serxwebûn: Genelkurmaylığın ve Yılmaz-Ecevit hükümetinin yeni dönem savaş planı nasıl gerçekleşebilir? "*PKK marjinalleşmiştir, 1985-86 sürecine çekilmiştir, terör sorunu halledilmiştir, sorun ekonomiktir, sıra siyasilerde*" denilmektedir, bu konudaki görüşleriniz nedir?

ARGK Ana Kar. Kom.: Savaşımın Türk sömürgeciliği açısından da siyasi, askeri olarak ortaya çıkardığı önemli sonuçlar var. Ve bu sonuçlar tartışılmaktadır. Sanıyoruz, daha da fazla tartışılacak. Her şeyden önce bir hükümet değişikliği yaşandı. Bu, savaşla doğrudan bağlantılıdır. Savaşın ilk döneminin sonlarında RP-DYP hükümeti gitti. Türk ordusunun Güney saldırısının kırılması, bir devrimci hamle ile darbelenmesi ve büyük güçlerini Güney'den çekmek zorunda bırakılması sonunda böyle bir durum yaşandı.

Son saldırının ilk hamlesinin kırılması saldıran güçlerin bir askeri yenilgi alması anlamına geliyordu. Hükümetin düşüşü, bu yenilginin faturasını çırkartma oldu. Elbette hükümet de savaşı yürüten güç olarak, bu yenilgiyi orduya yıkmak istedi. Ordu çok daha erken davranarak, başarısızlığı hükümetin üstüne yıkıp, kendisini yenilmemiş, hatta başarı kazanan bir güç olarak göstermek istedi. Zaten topluma da böyle lanse edildi. Tabii bu işin içinde olanlar gerçeği biliyorlar. Ordunun nasıl bir darbe yediğini, nasıl bir yenilgi aldığını, nasıl bir zorlanma içerisinde olduğunu biliyorlar. Fakat bunu topluma yansıtmak istemiyorlardı. Onun için açık bir ordu darbesiyle siyasi hükümet düşürüldü, yerine yeni bir hükümet kuruldu. Zaten Refah-Yol hükümeti düşerken Erbakan, bu gerçeği şöyle ifade etmişti: "*Kendi aldıkları sonuçla meydana çıkıyorlar*" dedi. Savaşa ayrılan ekonomi yüzünden kendi aralarında büyük bir tartışma oldu. Aslında o dönemdeki sonuç, TC açısından '97'ye ayırdığı savaş finansmanının da bitişi, aynı zamanda savaş planının fiyaskoyla sonuçlanması anlamına da geliyordu. Bu anlamda yeni bir hükümet, yeni bir planlama, eski planı yeniden takviyelerle yürütme, yeni bir finansman ayırma, bütçe oluşturma gereği vardı. Bundan dolayı yeni bir hükümet oluşturuldu. Aslında bu azınlık hükümeti, bir ordu hükümeti olarak savaşı hem siyasi, hem ekonomik, hem de ideolojik bakımından yürütme hükümeti olarak doğdu. Bir defa bu düşman cephesi açısından önemli bir sonuçtur.

Bir diğer husus ise ordudaki gelişmelerdir. Parti Önderliğimiz bu konuda değerlendirmeler yapmıştır. Bu süreçte ordu içindeki gelişmeler, işte "*Batı Çalışma Grubu*" gibi oluşumlarla ordu kendini partileştirmek, bir siyasi parti gibi kurumlaştırmak istedi. Ordunun yönetimdeki yeri çok daha net ortaya çıktı. İkinci Genelkurmay Başkanı, Başbakan gibi, Genelkurmay ise Cumhurbaşkanı gibi hareket ediyor. Bu süreçte bunu çok net gördük. Bir siyasi partiden de öteye, ayrı bir devlet gibi kurumlaşmaları, örgütlenmeleri var. Devletin bütün komisyonları ordu içerisinde her şeyi örgütlü yürütüyor. Diğer aygıtlar adeta onun bir maskesi, yine çeşitli görev ve işlerini yapan birer çalışma grubu oluyor. Onun dışında herhangi bir durum yok.

Yine düşman cephesi açısından teknik gelişme önemli. Tekniğe büyük önem verildi. İsrail'le ittifak çerçevesinde, ordunun modernizasyonu adı altında İsrail'in ABD desteğiyle ürettiği en son tekniği aldılar. Özellikle insan faktörü zayıfladıkça, halk desteği azaldıkça, savaştıracak güç unsurunda zorluk çektikçe –ki, özel ordusu, MHP destekli paramiliter güçleri yenildiler–, bunun sonucunda İsrail gibi teknik güç ile savaşan bir güç haline gelmeye yöneldiler. Öğretici bir gerçeklik olarak bu ortaya çıktı ve bu durum hâlâ sürüyor. TC, savaşımımız karşısında kendisini her geçen gün teknik olarak donatıyor. Fakat savaşta işler halde olan en önemli faktör teknik değildir. Savaşı yöneten ve yürüten insandır. İşte, insan faktörü zayıfladıkça böylesi güçlerin başvurduğu çare teknik güç olmaktadır. Filistin hareketi ve mücadelesi karşısında İsrail bunun bir örneğiydi. İşte, şimdi TC'nin de böyle bir duruma düştüğü görülmektedir.

Aynı zamanda bu süreçte siyonist İsrail ile, ABD empeyalizm ile TC'nin daha sıkı birleşmesinden söz edebiliriz. Bu da önemli bir nokta, –stratejik ittifak deniliyor. Dikkat edilirse hem İsrail, hem TC herhangi başka bir güce açıklama yaparken, sedece kendi rahatsızlıklarını değil, "*bu durum bizi de, İsrail'i de rahatsız ediyor*" demektedir. İsrail'liler de, "*bizim ve Türkiye'nin çıkarına aykırı*" diyorlar. Yani böyle bir ortak devlet oluşu vardır. Böyle bir süreçte bu tamamlandı. Ayrıca kendi iç durumlarından söz edilebilir: Aslında TC, halk desteğinin, toplum desteğinin, insan desteğinin en az olduğu bir dönemi yaşıyor. Toplumda aslında böyle savaşla sonuç alınacağına dair inanç, hemen hemen bütünüyle tükenmiştir. Özel savaş şebekesi kendi egemenliğini sürdürebilmek için bu savaşta ısrar ediyor. Toplumu hiç karşı görüş açıklamaksızın bu konuda denetim altında tutuyor. Basın-yayın, medya organları ile de gerçekleri gizliyorlar. Bu her zamankinden çok daha açık bir biçimde bu süreçte görüldü.

Bu son süreç, daha yeni ve önemli gelişmelere gebe. Bu dönemde bu daha da ileri düzeyde sonuçlar ortaya çıkaracak. Savaşın gelişimi içerisinde daha da olumsuz, kendileri açısından zarar verici sonuçları yaşayacaklar. Bu şimdiden görülüyor ve kesindir.

Türk ordusu Güney'den atıldı

Serxwebûn: 14 Mayıs 1997 tarihinden bu yana Güney Kürdistan'da Türk sömürgeciliği ve ihanetçi KDP güçlerine karşı bir savaş durumu var. Yaklaşık 6 aydır devam etmekte olan savaşın pratik gelişimi hangi düzeydedir? İhanetçi KDP güçlerinin durumu nedir?

ARGK Ana Kar. Kom.: Aslında bu sürecin ilk ayında savaşın sonuçları ortaya çıktı. Sömürgeci ve işbirlikçi cephenin yaşadığı önemli bir yenilgiydi. Bunu gölgelemek, maskelemek için ve bir de orduyu bu yenilginin sorumluluğundan kurtarabilmek için hükümet değişikliğine gidildi. Zaten Erbakan-Çiller hükümetiyle yapılan planlama bu hamleyle sonuç almayı içeriyordu. Olumlu sonuçlar alamayıp, planlar boşa çıkınca, '97 için oluşturdukları savaş planı başarısızlıkla sonuçlanmış oldu. Bu durumda yapacakları hiçbir şey kalmadı. Daha ağır bir dağılmanın ve yenilginin ortaya çıkmasını önlemek için, derhal yeni bir hükümetle, yeniden kendilerini planlama gereğini duydular. Yeni hükümet böyle ortaya çıktı. Tamamen bir özel savaş hükümeti, ordu hükümeti olarak ortaya çıktı. Yeni dönem savaşımını nasıl sürdüreceklerine ilişkin ordunun hazırladığı planı uyguladı. Yaşanan yenilgi hükümete yıkılarak, bunun sorumlusu Refah, hatta Tansu Çiller ilan edilerek, ikisinden de hesap sormaya yönelerek yargılamak istiyorlar. Partileri kapatmak istiyorlar. Bu yönlü davalar gelişti. Böylelikle orduyu temize çıkartmak istiyorlar. Tabii yeni bir finansman da oluşturmak istediler. Bunlar yapıldı ve bu süreç devam ediyor. Yeni bir bütçe oluşturdular, -ek bütçe. Daha doğrusu biraz siyonizmden, emperyalizmden destek var. ABD'den de, Avrupa'dan da destek aldıkları söylenebilir. Yine ellerinde varolan her şeyi savaşa ayırdılar.

Bu hükümet özellikle Ecevit'in gayretkeşliğiyle, bunun musluklarını sonuna kadar açtı ve savaş için mali güç oluşturdular. Aynı çerçevede bir planlama da gelişti. Aslında kendilerinin yaptıkları saldırı bir savunma da içeriyordu, ondan öte böyle günlük bir taktiğe yöneltmeyi içeriyordu. Kuzey'de de öyle, Güney'de de öyle. Güney'de hedef olmamak için çekildiler, sadece zırhlı birliklerini ve yöneticilerini tuttular. Güney'de işbirlikçi güç devrimci saldırı karşısında mümkün olduğu kadar hedef olmamayı içeren bir taktik izledi. Kaçan, gizlenen, fakat değişik yönlerden de görünerek, askeri ilerlemesini mümkün olduğu kadar zayıf düşüren bir taktik izledi.

Kuzey'de Türk ordusunun izlediği taktik

bütünüyle bir taciz taktiğiydi. Günlük olarak operasyonlar adı altında böyle hareketler izlediler. Bunun özünde devrimci kuvvetler saldırısını boşa çıkarma yatıyordu. Bir saldırı yapmaktan çok, böyle kendisini göstererek, devrimci kuvvetlerimizin hazırlığını bozarak kendi üzerlerine gelmesini sağlamaktı. Böylelikle güçlerimizin kendi üzerlerine gelmesiyle de, derhal geri çekilerek, kaçarak, hedef olmamakla güçlerimizi boşa çıkarmayı düşünüyorlardı. Bütün alanlarda sık sık araziye çıkmaları, sanki operasyon yapıyormuş gibi bir yanılsama yaratıyordu. Operasyonlar oluyor diye, en azından gerilla güçlerimizin bir hafta, on günlük zamanlarını alıyorlardı. Düşman hareketliliği var diye, ona göre kendi ayarlama çerçevesinde bir savunma taktiği izlediler. Bu, kısmen etkili de oldu. Fakat gerilla güçleri tarafından bunu aşan bir yaklaşım geliştirildi, taktik gelişim içerisine girildi ve etkili darbeler vuruldu.

Bununla bağlantılı olarak, bu hükümetin uyguladığı en önemli plan bu son saldırıydı. Aslında 20 Eylül'den itibaren yoğun bir askeri ve teknik güçle Güney'de işgal harekatı gerçekleştirildi. Buna, bu son hükümet ile oluşturulan planın son halkası denilebilir. Nasıl ki, diğer hükümet diğer böyle bir saldırıyı planlamış idiyse, bu hükümetinki de büyük bir planlama ile yeni bir savunma taktiğiyle birlikte, güz ortasında böyle bir saldırıyla kendileri açışından biraz tamamlamayı umut ediyorlardı. Güney'de yoğunlaşan saldırı bu temelde ortaya çıktı. Aslında içine düştükleri zorlukları biraz aşma taktiğiydi. Özellikle tükenen, dağılma noktasında olan ihaneti daha da oturtmayı ifade ediyordu, içeriyordu. Zaten Türk ordu güçleri ve hükümet kendilerinin KDP tarafından çağrıldıklarını açıkça ifade ettiler. "*Eğer biz böyle bir giriş yapmazsak, PKK bitiriyor diğer gücü*" dediler. "*Eğer gelmezseniz biz bırakıyoruz artık, bu sizin de bu alanda bitişiniz olur*" diye bir belirleme yapılıyor ve çağrı bu temelde gelişiyor. Son Güney işgali devrimci cephenin güçlenmesini, sonuç alıcı eylemler yapmasını, daha ileri düzeyde savaş yürütmek için hazırlık yapmasını önlemeye yönelikti. Böyle bir amaç çerçevesinde bu saldırıyı yeni bir saldırıya ittiler.

Şunu hiç unutmamak gerekli: Aslında 1 Mayıs'da operasyon oldu. 1 Eylül'de operasyon oldu diye bir şey yok. 14 Mayıs'la başlayan çok kapsamlı bir savaş var ve bu sürdü. TC Güney'den çıkmadı; darbe yiyerek birçok alandan atıldı. Özellikle kırsal alanlarda gerilla karşısında tutunamayan güçlerini kaçırmak durumunda kaldı. Onun dışında komuta gücü olarak, vurucu güç olarak Güney'in birçok alanında bulundular. Zaten birçok alanda ihanetçi güçlerle birlikte savaşı bizzat yürüttüler. 20-21 Eylül'den itibaren 50-80 bine yakın bir güçle, yine ana kuvvetlerini, zırhlı birliklerini en ileri düzeyde kullanmak üzere gücünü yeniden Güney'e girdirdi. Zaten savaştan hiç çıkmamıştı, bu sadece bir güç yoğunlaştırması oldu. Kendisinin Kuzey'den oluşturduğu çetelerle, yine emperyalizmden, siyonizmden aldığı teknikle bu işbirlikçi-ihanetçi gücün böyle insan faktörünü hareketlendirmeyi, bunları birleştirerek savaşta geldikleri olumsuz durumu mümkün olduğu kadar hafifletmeyi hedeflediler.

Hükümetin savaş planı böyle gelişti. İşte, bu çerçevede bazı sonuçlara ulaşabilirlerse; kalıcılaşma, Güney'de devrimci gelişmeyi önleyecek ve Kuzey-Güney çeteciliğini birleştirerek bazı alanlarda ordu güçleri ile birlikte yerleşme hedefi de güdüyorlardı. Hâlâ da buna benzer planları sözkonusu. Bu plan, Ecevit'in Kıbrıs'ta uyguladığı plan olmaktadır. Güney'de böyle bir egemenlik istekleri var.

Şu artık netleşti: TC'nin Güney'den çıkacak durumu yok. Aslında girmek istiyor, ama askeri bakımdan sonuç alamıyor, başarılı olamıyor. Siyasi olarak dengeler ve kendisinden kaynaklanan handikaplar var. Sorunlar içinden çıkamıyor. Gırtlağına kadar içine girmiş. Çıkarsa bütünüyle bir yenilgi oluyor ki, bu da Kuzey'den de kopması ve Kuzey'i de kaybetmesini gündeme getiriyor. Bundan dolayı çıkamıyor. İşte Güney'deki gücü de böyle adeta o Kıbrıs benzeri bir ölçüye getirerek, diğer yerlerden de Türkmenleri ve benzer güçleri getirerek bazı noktalarda yerleştirme hedefi vardı. Bu son Güney'e giriş ve planlarının önemli bir amacı da budur. Elbette bunun için de güç gerekiyor. Alanları denetlemek, devrimci kuvvetleri geriletmek, denetim sağlamak gerekiyordu. Ama bu amaca ulaşamadı. Şimdi düşman kuvvetlerini çekemedi, aslında atılıyor. Kırsal alana da giremedi. Girdikleri yerlerde ağır darbeler aldılar. İstedikleri gibi alanları egemenlik altına alamadılar. Bundan dolayı Ecevit'in planlarını gerçekleştirme konusunda tereddütlüdürler. Çünkü onun pratik durumunu yakalayamamışlardır. Mevcut durum bu.

Önümüzdeki günlerde Güneyde'ki savaşın gelişimiyle bu durumda değişiklikler ortaya çıkabilir, çıkacaktır. Fakat şimdiye kadarki ortaya çıkan sonuç, bir defa bu saldırıyla amaçlanan bu ana amaç büyük ölçüde gerçekleşmemiştir. Bu anlamda birçok alandan güçlerini çekmek zorunda kaldılar. Bazı noktaları tutuyorlar, onları tutsalar bile amaclarını gerçekleştirmeye güçleri yetmeyecektir.

Güney savaşı, bir siyonist İsrail yönlendirmesidir

Serxwebûn: Son olarak YNK ve ulusal güçlerin de savaşa girmesiyle birlikte savaşın gelişim boyutu hangi düzeyde olacaktır? Yine bununla birlikte ulusal-demokratik gelişmeyi içeren bir devrimci akımın Güney Kürdistan'ı sardığından bahsedilebilir mi?

ARGK Ana Kar. Kom.: Savaşın pratik gelişimi bakımından, değişik evrelerden söz etmek gerekiyor. 14 Mayıs savaşı ve saldırısı karşısında bir direniş vardır, kısa süreli bir haftalık bir direniş. Saldıran güçler darbelendi. Fakat kendi askeri hedefleri bakımından bazı noktalara da girdiler. Daha çok Zap alanı hedeflenmişti. Bu birinci hedefti. Nitekim Haziran başından itibaren Parti Önderliği, "*bir karşı saldırı gerçekleştireceğiz*" diye açıklama yapmıştı. Bu temelde bir karşı saldırı örgütlendirildi, yürütüldü. Bütün alanları aldık dediği bir sırada, Türk ordu güçlerinin bütün dağlık alanlardan püskürtülmesi, sürülüp atılması gibi bir askeri gelişme yaşandı. Partimiz bunu ikinci hamle süreci olarak tanımladı, ikinci hamle dönemi diye değerlendirdi. Bu hamle böyle başarılı bir gelişmeyi ortaya çıkardı. Bu temelde ihaneti zayıflatan, darbeleyen birkaç aylık bir savaş süreci yaşandı.

Aslında sömürgecilik kendisini korumaya almıştı. Savaş içerisinde kendini fazla tutamıyordu. İşbirlikçi-ihanet oldukça zayıf bir konumu yaşıyordu. Daha ileri bir askeri deha gösterilebilse, daha sağlıklı planlamalarla askeri gücü çok yerli yerince etkili kullanılabilseydi, çok daha ileri askeri sonuçlar böyle bir savaş sonucunda ortaya çıkabilirdi. Bunu rahatlıkla belirtebiliriz. Çünkü Kürdistan tarihinde ilk defa ihanet açıkça ortaya çıkmıştı. Artık düşmanla birliği herkes tarafından görülebilir olmuştu. Böyle bir toplumsal kesim olarak da, egemen sınıfa dayalı ihanet, halktan ve diğer ulusal güçlerden tecrit edilmişti. Oldukça suçlu bir konumdaydı. Onurlu, namuslu herkes ihaneti suçüstü bir konumda yakalamıştı. Çünkü kendileri de Kürdistan'dan söz ediyorlar. Kürt halkının, Kürdistan halkının baş düşmanı, hatta Ortadoğu halklarının baş düşmanı olan bir gericilikle, faşist sömürgecilikle açık işbirliği yapmışlardır. Bu anlamda partimiz tarafından oldukça zorlandıkları bir duruma düşürülmüşlerdi. Buna karşı PKK oldukça elverişli bir siyasi konumu yakalamıştı.

"Şu artık netleşti: TC'nin Güney'den çıkacak durumu yok. Aslında girmek istiyor, ama askeri bakımdan sonuç alamıyor, başarılı olamıyor. Siyasi olarak dengeler ve kendisinden kaynaklanan handikaplar var. Sorunlar içinden çıkamıyor. Gırtlağına kadar içine girmiş. Çıkarsa bütünüyle bir yenilgi oluyor ki, bu da Kuzey'den de kopması ve Kuzey'i de kaybetmesini gündeme getiriyor."

Yine ikinci hamle ile birlikte Türk ordusu ihanetçi güçler karşısında önemli bir askeri konumda tutturulmuştu ve başarılı bir askeri süreç gelişmeye başlamıştı. Bunu ilerletmek, büyütmek imkanları bu anlamda vardı. Hem askeri, hem siyasi durum buna elveriyordu. Fakat daha büyük bir savaş yapmak, daha büyük savaş planları gerçekleştirmek, yeni savaş taktikleri uygulamak gerekiyordu. Bu yaratıcılık, büyük yaratıcılık istiyordu. İşte burada biraz zayıflık oldu ve süreç uzadı. Devrimci savaş belli gelişim gösterdiyse de, büyük hamlesel gelişmeleri yaşayamadı daha sonraki süreçte. Böyle devam eden bir yıpratma ve direnme savaşı devam etti. Bunu aşmak için bazı alanlarda, bazı çetelerle savaş güçlerimiz arasında savaş yoğunlaştı. İlk denemeler Bamerni'de, yani doğu cephesinde, Hacı Ümran'da, Rewanduz ve Vespi çevresinde yapıldı. Bu denemeler olumlu sonuçlar verdi. Bu çerçevede bir yoğunluk ve diğer alanlarla yoğunluk sağlayarak daha ileri askeri sonuçlar alacak bir savaşa girme yönelimi böyle bir noktaya gelindiği sırada, düşmanın son saldırısı gerçekleşti. Düşmanın bu taktik gelişimi, bu alanlardaki hareketliliğimizi önleme faaliyeti oluyordu. Parti Önderliğimizin hem taktikte, hem güç olarak yaptığı hazırlıkların aktarılmasını da farkettiler. Bunu önleme girişimi olarak da bu son saldırıyı gerçekleştirdiler.

Bu son saldırıda düşman bütün teknik ve gücüyle girdi. Zaten KDP Behdinan'da yok denecek kadar azdı. Böyle bir girişle birlikte savaşı büyük ölçüde Türk ordusu üstlenmiş oldu. KDP Kuzey'deki çeteciliğe benzer bir konuma düştü. Mevcut durum olduğu gibi devam ediyor. Eğer bazı değişiklikler olmazsa, giderek böyle bir konum kesinleşecek. Düşman hedefleri güdüyordu. Bunu boşa çıkartacak büyük bir direniş bütün alanlarda verildi. Son geçen bir aylık süreçteki hareket, 14 Mayıs operasyonundan çok daha geniş alanları kapsıyordu. Mayıs'ta ana hedef olarak dar bir çerçevede, daha çok Zap üzerinde yoğunlaşan bir saldırısı vardı düşmanın. TC'nin bu durumu 1982'de İsrail'in Beyrut'a yürüyüşüne benziyordu. Bilindiği gibi İsrail'liler Beyrut'u kuşatarak Filistin'lileri Lübnan'dan attılar. İşte, Türk ordu güçleri de aynı şekilde Zap'ı denetim altına alarak, Güney'deki devrimci güçleri atmayı planlamıştı. Bu doğrudan bir **İsrail planlaması.** İsrail'in taktik ve teknik yönlendirmesi oluyor. Kesinlikle taktikte de **İsrail'in payı** vardır. Son bir aylık süreçteki yönelim böyle değildir. Bütünüyle çok geniş alanları kapsıyordu. Çiyaye Sipî'den, Xakurke'ye kadar, yani Suriye sınırından, İran sınırına kadar uzanan bütün alanlarda ve özellikle Metina, Zap, yine Avaşîn havzasında yoğunlaşmış bir saldırı gerçeği sözkonusuydu. Teknik olarak da, yine askeri güç olarak da çok geniş alanları içine almıştır.

Bütün bunlara karşı özellikle Zap alanında, Metina'da kurduğumuz çember hattında önemli bir direniş gösterildi. Düşman onbeş günde bazı alanlara ancak girebildi. Avaşîn havzasında biraz da böyle hız yakalayarak erken girdi. Diğer alanlarda önemli darbeler yemişlerdir. Çıkış için girdiği alanlarda; Busep, Başîn hattında büyük darbeler yiyince, bütün alanlarda hızla kendisini esas karakollarına çekmek zorunda kaldı.

İhanete ve sömürgeciliğe karşı ulusal-birleşik duruş gücü

Şimdi bir dönemeç de buydu. Bunun devamı olarak Güney'de YNK'nin diğer üç örgütün katılımıyla savaş cephesi genişledi. Aslında KDP-YNK çelişkileri, çatışmaları ve partimizin bunlarla ilişkileri de biliniyor. Bu güçlerin TC ve ABD ile ilişkileri de biliniyor. Belirttiğimiz gibi, '96'da planlanmış, YNK'nin de içinde olduğu bir emperyalist-sömürgeci saldırıyla yüzyüzeyiz. YNK bu anlamda bir tarafa konulmuştur. Zaten bu durumu bildiği için geçen yıl direnmeden bir tarafa çekildi. Bu çerçevede sürekli anlaşmalar, görüşmeler yapılıyordu. Ankara sürecinin bir parçası olarak -sonra bu İngiltere'ye alındı, Londra'da son görüşmeleri yaptılar. Bu görüşme sonuç almayınca, böyle bir çatışma durumu gündeme geldi. YNK kendisi açısından değerlendiriyor. Kendisi için bir durum ortaya çıktı denebilir. Geçen yıllarda alanlarını kaybetmişti. Daha doğrusu bu varolan güçler kendisini bir kenara bırakıp, KDP'yi tercih etmişlerdi. Şimdi kendisi yeniden devreye girmek istiyor.

Daha önce de böyle bir hareketlilik olabileceği belirtiliyordu. Kendileri de söylüyorlardı. Fakat böyle bir şeyi göze alamıyorlardı.

"TC, savaşımımız karşısında kendisini her geçen gün teknik olarak donatıyor. Fakat savaşta işler halde olan en önemli faktör teknik değildir. Savaşı yöneten ve yürüten insandır. İşte, insan faktörü zayıfladıkça böylesi güçlerin başvurduğu çare teknik güç olmaktadır. Filistin hareketi ve mücadelesi karşısında İsrail bunun bir örneğiydi. İşte, şimdi TC'nin de böyle bir duruma düştüğü görülmektedir."

TC saldırısı netleşince ve bu saldırı başarısızlıkla sonuçlanınca, YNK bu durumu fırsat bilerek kendilerini güçlendirmek için bir askeri hareket başlattılar. Kendileriyle karşılıklı bir çatışma durumumuz yok, fakat çok önemli düzeyde bir ittifak da yok. Kısmi dayanışmalı bir durum sözkonusu. **Birleşik Ulusal Kuvvetler** biçiminde bir gelişmeyi parti olarak hedefliyoruz. Bu yönlü bir gelişmenin olması bizim isteğimiz.

Şimdi YNK'nin bütün gücünü ne kadar devreye koyacağı ve ne kadar ilerleyeceği kesinlikle net değildir. Ateşkes bozuldu ve böyle bir çatışma içerisine girdiler. Onların çatışma durumları birbirlerini etkiliyor. Zaten partimizin yürüttüğü savaşla oldukça zayıflamış bir KDP durumu var. İsterlerse ve biraz savaşa girerlerse sonuç alabilirler. Bu artık kendilerinin bilebileceği bir iş.

Şu belirtilebilir: Bütün bu güçlerin savaşa girişiyle birlikte, Güney'deki durum daha karmaşık hale geldi. Savaş daha karmaşık oldu. Savaşan güçler daha da çoğaldı. Sömürgecilikle yapılan işbirliğine karşı bir ulusal birleşik duruş gücü oluştu, bu daha da geliştirilebilir. Aslında KDP mevcut çizgisinde devam ederse, KDP içinde çeşitli güçleri de kendine çekebilir, katabilir. Eğer YNK ve diğer güçler buna katılırlarsa, bir ulusal gelişme ortaya çıkabilir. TC-KDP ittifakının gelişmesiyle onlar da oldukça darbeler aldılar. Bir defa sonuç almak istiyorlardı, boşa çıkarılmışlardı, başarısız kaldılar, büyük darbeler yediler. Varolan teknik gücünü de neredeyse kaybetti. TC sonuna kadar tıkandı. KDP bütünüyle güçten düştü. Böyle bir ortamda YNK'nin de böyle bir çatışma durumuna girmesi, onlar için tabii daha da riskli bir durumu ifade ediyor. Devrimin daha güçlü bir duruma gelmesini ifade ediyor.

Özelilikle aşiretçi-feodal yapıdan kaynaklanan, düşmanla gittikçe birleşen işbirlikçi-ihanet gücüne karşı, küçük-burjuvanın yürüttüğü yirmibeş-otuz yıllık bir mücadele var. Yine partimizin yürüttüğü yirmibeş yıllık bir mücadele var. Bu mücadele proletarya ve PKK öncülüğünde, işbirilikçi-ihanete ve onun bütünleştiği sömürgeciliğe karşı bir potada birleşme yoluna girmiştir. Objektif olarak durum bu. Böylece sömürgeciliği ve ihaneti yıkmayı hedefleyen ve değişik kesimlerden yurtsever güçleri içine alan bir mücadele gücü, cephesi giderek şekilleniyor. Daha sağlam bir öncülüğü ortaya çıkıyor.

Parti Önderliğimiz, proletarya önderliğinde diğer kesimlerin de katıldığına, onların mücadelesini de birleştiren birleşik bir mücadele gücünün ortaya çıktığına vurgu yaparak, bu doğrultuda "*devrimci mücadele sürecine girmesidir*" diye belirledi bu durumu. Şimdi ortaya çıkan durum bu. Bu gelişiminin nasıl olacağı konusunda şimdiden net bir şey söylenemez. Yanlız, devrim oldukça devrimci, ulusal mücadele oldukça önemli bir konum tutturmuş durumda. Kesinlikle ihanet zor durumda. Sömürgeci TC, buna bulaşmamak için hem kendisini kenara çekti, hem de bir taraftan destek veriyor. Mevcut durumuyla zorlananlar onlardır.

Önümüzdeki günlerde, önemli askeri hamleler gelişebilir. Zaten bazı alanlar kurtarılmış durumda. Eskiden denetim altında tuttuğumuz, partimizin tuttuğu alanlar yine partimizin elinde, Doğu cephesinde yine birçok yeni alanı aldık. Artık bu süreç durmadan ilerleyecektir, ilerler.

Yine bölgesel güçlerin durumu var: Bunların devletler düzeyinde ne kadar hareketli olacakları henüz belli değil. Fakat bölge güçlerinin doğrudan bu ortama girmesi kolay değil. Oldukça karışık bir ortam var, girenler için kolay olmaz. Bu, hem TC için, hem de diğer devletler için geçerliliğini koruyor. Bu anlamda en çok sonuç alma, bu ortamı pratik güçleriyle yönlendirme şansına partimiz sahiptir. Artık bunu değerlendirme durumu, burada pratik mücadeleyi yönlendirme durumu sonucu belirleyecek. Böyle bir durum yaşanıyor.

Artık köyler, hatta kasabalar denetim altına alınıyor

Serxwebûn: Son güney savaşıyla birlikte Güney Kürdistan'da ARGK saflarına katılımlar hangi düzeydedir? Bu 6 aylık savaşta kayıplarımız ve düşman kayıpları hakkında ne söylenebilir? Güney'deki halkın durumu nedir?

ARGK Ana Kar. Kom.: Bu konuda somut rakamlar vermek zor. Yanlız şunları belirtebiliriz: Yaklaşık altı aydan itibaren devam eden bir Güney devrim gerçeği vardı. Güney, devrime büyük bir açılımı yaşıyor. Her hafta, bir bölük güç devrim saflarına katılıyor. Hâlâ katılımlar olanca hızıyla devam ediyor. Katılımlar bazı alanlarda hızlandı, bazı alanlarda daraldı. İlişki kurmak ve benzeri nedenlerden kaynaklanan sorunlardan dolayı katılımlar konusunda zorluklar ortaya çıktı. Fakat '97 başından savaş sürecine kadar olan süreçte **1000-1500 arasındaki bir katılımdan söz edilebilir.** Savaş sürecinde de her hafta 30-40 arası katılım oluyordu. İhanetçiler bu durumu başka yoluyla, "*gençlerin, çocukların kaçırılması*" biçiminde ifade etti. Bu doğru değil. Yine halkın katılımı hızla gelişmektedir. Artık köyler, hatta kasabalar denetim altına alınıyor. Etkin olarak askeri güçlerimizin girdikleri yerlerde, ayaklanma ve milis gücü olarak savaşa katılım gerçeği var.

Şunu belirtebiliriz: Yılbaşında gerçekleştirdiğimiz **merkez toplantısı**nda bir tugay örgütleme kararımımız vardı. Mevcut durumda **ARGK'nin Güney kolu oluşmuştur.** Gerilla tugayı diyebileceğimiz bir düzeyden daha fazla bir katılımı bu süreçte gerçekleşti.

Kayıplar açısından somut rakam vermek zor. İşbirlikçi-hain güçlerin oldukça kayıpları var. Zaten savaş güçleri yoktu. Savaşı TC yürütüyor. Bizim aslında binlerce yıldır orada yönetme tecrübesi olan, ihaneti kurumlaştıran bir yapıya karşı yıkım sorunumuz var. Geçen süreçte gerilla savaşımımız yıkma gücünü gösteremedi. Yoksa onların güç olarak varolması, ayakta durması, savaş yapması, yaşamalarına yol açmadı aslında. Fakat çok yoğun gerilla saldırılarıyla büyük darbeler aldılar. Bu durumda da hiçbir cephede böyle ayakta kalma durumları yok. Zaten şimdi büyük saldırılarla karşılıaştıkları için her yerden kaçmayı, kendilerini kurtarmayı esas alıyorlar, direnme diye bir durumları da yoktur.

TC açısından da durum öyledir. Ağır darbeler yedi TC. Mayıs'ta, Haziran başındaki ikinci hamlede de durum bundan farklı değildi. Daha sonra Kuzey hamlesi biçiminde gelişen süreçte Kuzey'de de bir darbe yedi. Metina'da, Zap hattında girişte önemli darbeler yedi, birkaç birliği tasfiye oldu. Metina'da bir birlik tasfiye oldu tümden. Bu en önemli özel ordu birliğiydi. Düşman kendine has bir taktik izliyor. Diğer güçlerden kopuyor. Yani genelde bir düzene tabi değil. Bir komando düzeni, bir gerilla gibi dağınık bir şekilde hareket ediyor. Savunmasını da, saldırısını da kendisi yürütüyor. Bütünüyle hareketli bir güç. Ve bu tasfiye edildi. Yine diğer alanlarda önemli darbeler yedi. Avaşîn havzasında,

Herki'de bir birliği tasfiye oldu. Yani şu an kayıpları çok. Bizim ise çok aşırı bir kayıp durumumuz yok. Büyük bir katılım oldu, ordulaşma oldu. Bu son savaşta, bütün alanlarda büyük bir direniş yaşandı. Son bir aylık süreçte, Çiyaye Sipî'den Xakurke'ye kadar bütün hatlarda seksen-yüz arası savaşçı kaybımız oldu.

Güney devrimi yaşıyor

'97'yi bir final yılı olarak tanımlamıştık. Bu son bir aylık süreç bu finalin 'finish'i oldu denebilir. Şimdi Güney açısından tam sona doğru geliyoruz. İpi göğüsleyenin devrim olduğu çok nettir. TC kuvvetleri sökülüp atılmıştır. Hedeflediklerinin, amaçlarının boşa çıktığını şimdi kendileri de belirtiyorlar. Şimdi ihanete karşı değişik güçler de devreye girmişlerdi. Güney'de devrim önemli sonuçlar alma sürecine girmiştir. Bu anlamda, finali kazananın partimiz olduğu genel anlamda rahatlıkla belirtilebilir. Bu 'finish' sürecinde de ipi başarıyla göğüsleyenin PKK olduğunu rahatlıkla belirtebiliriz. Şimdi bunun sonuçlarını derleme süreci var. Siyasi ve askeri anlamda görev bunları yapmaktır. Bunları ne kadar gelişmiş düzeyde yaparsak, o kadar sonuç alacağız. Sonuç alma düzeyi artık devrimci çalışmalarının yaratıcılığına kalıyor.

Şu sonuç çıkıyor: Devrimin Güney'de kökleşmesi, Güney'in devrim için bir kazanım haline getirilmesi, Kürdistan ulusal kurtuluş hareketine karşı Güney'den dayatılmak istenen yıkılıcılığın, tasfiyeciliğin, tasfiye etme durumunun boşa çıkartılması gerçekleşmiştir. Güney, devrime hizmet eden, devrime açılan, devrime destek sunan, Kuzey'dekinden kısmen farklı da olsa, ulusal devrimi yaşayan bir konuma getirilmiş oluyor. **Güney devrimi yaşıyor,** bu kesindir. Bu savaştan önce de vardı. Fakat son savaşlar bunu daha da devrimci savaş düzeyine yükseltti, şiddetlendirdi, süreci kısalttı, yoğunlaştırdı. Savaştan önceki dönemin kazandırdığı başarılarla, şimdi Güney devrimi daha ileri bir düzeye gelmiştir. Bunun Kuzey'le de bir çeşit birliği var. Bütünleşmesi daha çok Kürdistan devrimi düzeyindedir. Kendi özgünlükleri de var.

Bundan sonra süreç devam edecek. Siyasi durum, askeri yönle daha ağırlık kazanabilir. Güney devrimi bir gerçek devrimci dokuma süreci içerisine alınmıştır. Hem ulusal devrime, hem de demokratik devrime bağlanmıştır. Kürdistan devrimini yürüten partimizin, bir örgüt, bir önderlik haline gelmesi gerçekleşmiştir. Bunlar günümüzün yaşayan gerçekleri, ortaya çıkan gerçekleridir. Bu çerçevede ilerlemeler olacak.

Bunu şu açıdan belirtiyoruz: Gerilla savaşımızın '90'lara dayandığı bir zamanda Türk sömürgecilik sistemini kırdığı, halkla, ulusla bütünleştiği süreçte genel bir devrimci açılım halkası vardı partimizin. Kürdistan'a bütünüyle devrimi, ulusal kurtuluşu yaymak, yine Türkiye'ye demokratik devrimi yaymak biçiminde, kitlelerle gerillanın buluştuğu bu süreçte, partimizin yürüttüğü savaşın, yine siyasi cephe olarak da bir genişlemeyi ifade eden bir devrimci planı, açılımı vardı. Bu durumu '92 başlarında Parti Önderliğimiz, hem Türkiye cephesi olarak, hem Kürdistan cephesi olarak kapsamlı bir çözümlemeye tabi de tuttu. Bu çerçevede partimizin Güney'e, Kürdistan bütünlüğüne, bir de Türkiye'ye doğru bir yönelimi vardı. Güney'de işbirlikçi-ihanetin sömürgecilikle birleşerek bu beşinci yılına giren Güney savaşımını başlatması, partimizi, ulusal mücadeleyi, ulusal-demokratik mücadeleyi Kürdistan bütünlüğüne bu çereçevede yayma hareketine karşı, bir karşı-devrimci saldırıydı. Bunu iyi bilmek gerekiyor.

Beş yıllık savaş içerisinde **ihanet ve işbirlikçiliğin beli kırılmıştır.** Güney cephesine doğru devrimci yayılım, uzun bir süreçle zaman zaman siyasi, zaman zaman askeri yönü ağır basan bir mücadeleyle gerçekleşmiştir. Bu anlamda ulusal demokratik hareketin Kürdistan bütününe ulaşması gerçekleşmiştir. Bundan sonra daha çok siyasi sonuçlara ulaşma, askeri anlamda da zaferler kazanma süreci yaşanacaktır.

Demokratik-devrimci akım Türkiye'yi sarsmıştır

Serxwebûn: Özellikle bu son dönemlerde gerilla güçlerinin Karadeniz ve Amanoslar'da gerçekleştirdiği eylemler sonrası, özel savaş cephesi Kürdistan'da olduğu gibi kirli savaşı buralara da taşımak istiyor. Kısaca bundan sonra Türkiye cephesinde hem legal sahada, hem de askeri sahada savaşın gelişim boyutu hangi düzeyde olacaktır? Türkiye halkına bir çağrınız var mı?

ARGK Ana Kar. Kom.: Aynı süreçte partimizin Türkiye doruğunda demokratik dönemi yayma çalışmaları, anlayışı, planlamaları vardı. Bu süreç biraz daha sancılı gelişti. Bu yönlü adımlar geçen süreçte biraz sınırlı kaldı. Fakat yoğun bir savaşın yürütüldüğünü biliyoruz. Yine silahlı-silahsız, Türkiye ortamına Kürdistan devrimi ve PKK gerçeği önemli ölçüde yansıdı. Meclise, orduya kadar, toplumun bütün alanlarına ve Türkiye'nin bütün kentlerine kadar yansıdı.

PKK ve Kürdistan devrim gerçeği, Türkiye'deki siyasi, hatta ekonomik, sosyal, ideolojik yaşamı etkileyip, giderek belirler hale geldi. Bunun çeşitli örgütsel girişimleri de oldu. Legal, örgütsel girişimler, çeşitli örgütlerle ittifaklar gerçekleşti. Yine silahlı eylemliliği geliştirme yönünde girişimler, çabalar oldu. Aslında kendi mücadelesiyle bir ortamı bu biçimde etkilerken, bu alanı yoğun ve ileri düzeyde bir örgütlülüğe kavuşturma konusunda partimiz hedeflediği gelişmeleri tam yaşayamadı henüz. Şimdi Güney'de alınan bu sonuçla birlikte, oradan da alınan güç ve tecrübeyle demokratik-devrimci akımı Türkiye'nin bütün alanlarına ulaştırma durumu var. Parti Önderliğimiz bu süreci "*PKK'yi Türkiyelileştireceğiz*" biçiminde ifade ediyor. Bu yönelim her bakımdan sürüyor.

Bilindiği gibi gerilla Karadeniz'e ulaştı '97'de. **Karadeniz eylemliliği, gerillacılığı Türkiye'nin gündemine girmiştir.** Yine Akdeniz'e ulaşıyor, orası da bundan daha da fazla olmak üzere işleyen bir gerillaya kavuşacak. Hem kuzeyden, hem güneyden, yine ortadan da olmak üzere Türkiye içlerine kadar girecektir. Türkiye'nin önemli coğrafik alanlarında emekçi, yurtsever, demokratik halk kitleleriyle bütünleşip bir gerilla örgütlülüğü gelişecektir. Bunu, **Türkiye Halklarının Birleşik Devrimci Gücü**, silahlı gücü olarak görmek gerekli. Zaten partimiz de böyle algılıyor. Bunun için koşullar oldukça elverişli. Süreç bu anlamda başarıyla ilerletilebilecek bir noktaya ulaşmış durumda.

Elbette yanlız gerilla boyutuyla değil, Türkiyelileşmek, Türkiye'ye kaymak ideolojik, siyasi ve örgütsel düzeyde çok değişik çerçevelerde mücadeleyi ortak örgütlemelere kavuşturmak, çatı örgütleriyle değişik düzeylerde ittifaklarla, örgütlerin ittifakı biçiminde süren, hatta ortak silahlı, devrimci gerilla kuvvetlerine kadar ulaşan bir örgütlülüğü de içeriyor, içerecek. Bu yönlü gelişmeler de önümüzdeki süreçte daha fazla yaşanabilir.

1992'den itibaren başlayan, Güney'e ve Türkiye'ye doğru yayılma önemli bir gelişme sürecidir. '97'nin ortalarından itibaren Türkiye'ye doğru yayılım daha da öne çıkmıştır. Güney'de alınan güçle artık '98 daha çok devrimin, gerillanın, demokratik mücadelenin, halk mücadelesinin Türkiye içine, Türkiye halkına yayıldığı, onları da kucakladığı bir süreç olacaktır.

Burada Türkiye halkı için belirteceklerimize gelince; çok fazla şey de söylenebilir: Olgular oldukça açık. Yaşanan savaştan zarar gören tek güç varsa, o da Türkiye halkıdır. Türk egemenleri savaşla bu kadar zengin oldular. Kendilerini yaşattılar, hâlâ da yaşatıyorlar. Savaş Kürdistan'da bir ulusal direnişe yol açtı, ulusal kurtuluşa götürüyor. Halk büyük bedel ödedi, çok acı çekti, çok kayıp verdi, ama bir gelişmeyi de yaşadı. Şimdi Türkiye halkı da çok kayıp verdi, bu kadar zararı yaşadı, ama hiçbir kazanç elde edemedi. Türkiye halkı bu savaştan hiçbir kazanç sağlayamıyor. Artık bunu görmek ve anlamak gerekiyor.

Türkiye halkının büyük görevleri var. Her şeyden önce savaşa karşı çıkabilir, bu biçimdeki bir savaşı reddedebilir. Bu kendisi için bir anlam ifade edebilir. Bu olmazsa, bir taraf olur savaşa, savaşı benimser. Kendisine zarar veren, kendisi üzerinde baskı uygulayan güçlere karşı devrimci savaşa girişir, öylece fayda sağlar. Hangi biçimde olursa olsun bu savaş ortamında kendisini zarardan koruyan, kendine kazanç getiren bir yönü seçmesi gerekiyor. Bu savaşı anlaması gerekli.

Biz Türk halkına sonuna kadar yardım elimizi uzatıyoruz. Bu kirli savaşa yol açan, halka zulüm uygulayan tarafı alt etmek üzere çağrı yapıyoruz! Gerillanın bu düzeyde Türkiye ortamına yayılması bundan başka bir anlam ifade etmiyor. Gerilla bir çağrıdır, bir teşviktir. Zarar görüp de kazanç sağlayamayan halka, bu halkın yaşadığı gaflet durumuna karşı, bunu giderecek bir girişimdir. Halkın bu durumu görüp, kendisine bir çıkış yolunu artık bulması kesinlikle gerekli. Kürdistan'da gelişen gerçeğin kendisi açısından ne ifade ettiğini görüp, onunla bütünleşme gereği var. Türk halkı, yaşadığı ağır baskı-zulüm ortamından kendisini kurtarmak için bir mücadeleye kesinlikle yönelmelidir. Kendine zarar veren, yarar getirmeyen bu ortamdan kendisini mutlaka kurtarabilmelidir. Bunun koşulları gittikçe daha olgun hale geldi. Emperyalizmle, siyonizmle bu kadar birleşmiş, müslüman halklara, ezilen halklara düşman bir karşı-devrim cephesinde faşist-emperyalist cephede yer alan bir gerçeklik var. Bu çok tehlikeli.

Türkiye halkının çıkarları hiçbir zaman ABD emperyalistlerinden, İsrail siyonistlerinden yana olamaz. Türk halkının, dünyada Kürt halkından daha ileri ve daha yakın bir dostluğu, kardeşi olamaz.

Mevcut güç, hakim güç, mevcut yönetimler, ordu gücü halkı içinden çıkılmaz bir durumla karşı karşıya bırakıyorlar. Her şeyden önce, en büyük düşmanlarıyla, halklar ve dünya halklarının düşmanlarıyla ortak bir cepheye götürüyorlar. Bunu halkın görmesi, anlaması gerekli. Bu konuda çarpıtmalar var, bunlar da izlenmeli. Dost nerede? Kardeşlik nerede? Dayanışma nerede? Gerçekten çıkarları nerede? Gelişmeyi bütünüyle birlik içinde, dost ve kardeşlik içinde sağlayabilir mi? Bunlar iyi görülmeli.

Bütün bunların kapısı aslında Kürdistan'dan geçiyor. Kürdistan devrimi, mücadelesi ve bu mücadeleyi yürüten örgüt olarak bu konuda Türkiye halkına dostluğumuzu, kardeşliğimizi kanıtlamış bir örgütüz. Bu mücadele içerisinde Kemal Pir, Haki Karer'ler var. Daha başından itibaren iki halkın mücadelesidir. Türkiye halkının çıkarının nerede olduğunu, kurtuluşunun nerede olduğunu gösteren gerçeklikler oluyor. Bunlardan da çıkarılan sonuçlarla PKK gerçeğinin uzattığı gerilla elini, mücadele elini, demokratik gelişme elini sıkı tutma, onunla birleşme, bütünleşme gerçekleşmelidir. Önümüzdeki yıla doğru giderken, hem gerilla cephesinde, hem demokratik mücadele cephesinde, Kürdistan'dan uzanan ortak mücadele, birlikte mücadeleyi gerçekleştirecek, yükseltecek bir sürece girmelidir. Çağrımız bu yönlü! Gerçekler böyledir, bu bir aldatma değil.

Güney-Kuzey birleşmesi gerçekleşti

Serxwebûn: Son olarak uluslararası demokratik kamuoyuna ve hem metropoldeki, hem de ülkedeki halkımıza iletmek istediğiniz bir mesajınız var mı?

ARGK Ana Kar. Kom.: Büyük bir karşı-devrimci ve imha edici bir saldırıyla karşı karşıyayız. Kürdistan halkı buna karşı direniyor, bunu herkes görmeli. Öyle aldatmalara inanmamalı. Büyük gerici bir durum var. Özellikle

"Halkın katılımı hızla gelişmektedir. Artık köyler, hatta kasabalar denetim altına alınıyor. Etkin olarak askeri güçlerimizin girdikleri yerlerde, ayaklanma ve milis gücü olarak savaşa katılım gerçeği var. Yılbaşında gerçekleştirdiğimiz merkez toplantısında bir tugay örgütleme kararımımız vardı. Mevcut durumda ARGK'nin Güney kolu oluşmuştur."

TC sıkıştığı zaman Avrupa'dan geliştirilen bir dalga oluyor böyle. Bu özel savaş örgütlenmesinin yürüttüğü bir durum ve NATO çerçevesinde gelişiyor. Bunlar gerçek şeyler değil.

Son olarak TC'nin Güney saldırısında uğradığı başarısız sonuçlar çerçevesinde Avrupa ve Amerika hemen devreye girdi. Artık bu güçler bu tarz bir savaşımdan vazgeçmeliler. Bu kadar soykırıma açık destek vermeleri, bir halkın bu biçimde katledilmesine ortak olmaları, onların kendi seviyeleriyle bağdaşmamalı.

Demokrasiden söz ediyorlar. İran bir uçak saldırısı yaptı, Amerika gemi getirdi. Adeta Türkiye'yi bir çiftlik gibi kullanıyor altı aydan beri. Bütün ordusunu Güneye yığdı. Bu sınır ihlali olmuyor, bir başka yere ihlal olmuyor. Amerika'nın adaleti herhalde bu! Bunun nasıl bir adalet olduğunu herkes görüyor artık. Bu kadar ikiyüzlülük kendilerine de yarar getirmez.

Bundan da öte ilerici-demokratik güçler partimizin yürüttüğü mücadeleye sonuna kadar güvenebilirler. Bu bölge halklarının bir mücadelesidir. Kesinlikle emperyalizm ve siyonizmin tahakkümüne karşı, halkların özgür, kardeşçe, demokratik yaşayacakları bir bölgenin yaratılması mücadelesidir. Etkisi bütün bölgede şimdiden var. Bütün halklar bunu yaşıyorlar, görüyorlar. Bu anlamda değer de biçiyorlar. Bu, dünya uluslararası demokratik güçler içinde önemli bir kazanım ve gelişmedir. Kürdistan'daki devrimci gelişme herkese yoğun katkılar da sunuyor. Bununla daha çok birleşebilirler, güç alabilirler, güç verebilirler, güvenebilirler de. Ne kadar düşman üzerine gelirse gelsin, partimiz, böyle dayanmış-tecrübe kazanmış örgüt yapısıyla, yine destek veren halk gücüyle bu saldırıları karşılayacak güçte. Bunda sonuna kadar da kararlı ve hesaplı davranacak. Bu biçimde uluslararası-demokratik savaşıma destek veriyor. Elbette herkesin de biraz desteğini görmek istiyor. Bu, uluslararası dayanışmanın bir gereği.

Hem Kürdistan, hem dışarıdaki halk ve güçlerimiz için belirteceğimiz şudur: Gerçekten Başkan Apo'nun "*final yılı*" belirlemesi, kelimenin tam anlamıyla bir savaşımla geçti. Bu süreçte gerilla yeniden şekillendi, pişti diyebiliriz. Halkımız da aynı düzeyde böyle bir savaşımı yaşadı. Güney-Kuzey birleşmesi tam gerçekleşti. Bu hem ulusal birleşme, hem siyasi birleşme anlamına geliyor. Kürdistan bütünlüğü bu çerçevede giderek bir kesinlik kazanıyor. Ulusal hareket bütün parçalara ulaşıyor. Düşman en ileri düzeyde birlik yarattı, sonuç alamadı, boşa çıktı. Hem uluslararası düzeyde, hem de içte, ihanet, tarihimizde ilk defa bu düzeyde darbelendi, lanetlendi ve bünyemizden atılma noktasına geldi.

En büyük yaramız olan bu iç ihanetten kesinlikle kurtulacağız. Bu birey ve ulus olarak yeniden şekillenmemiz anlamına da gelecektir. Her türlü ihanet içeren ruhsal, düşünce ve duygu durumundan, yine yaşamsal özelliklerden kendimizi kurtaracağız. Bütünüyle özgürleşmiş, demokratik yaşamı benimsemiş bir kişilik, halk, ulus olma yolunda önemli hamleler, gelişmeler bu önümüzdeki süreçte daha fazla yaşayacağız. Parti Önderliğimizin bu konudaki değerlendirmeleri, çözümlemeleri artık bir gerçeklik anlamına geliyor.

Beş yıllık bu birleşik savaş en son yoğunluk düzeyine ulaşmıştır. Tehlike oldukça büyüktür. Buna karşı büyük bir direnci, –zorlukları ve kayıplarıyla da olsa– yaşadık. Önemli bir gelişme düzeyi ortaya çıktı. Şunu bir kez daha gördük: Düşman ne kadar birlikte olursa olsun, ne kadar saldırırsa saldırsın, doğru yolda bir direnişi sürdürdüğümüz müddetçe kazanan biz oluyoruz. Bu bir kez daha gerçekleşti. Böyle bir kazanımı bir kez daha ortaya çıkardık, yaşadık. Bundan sonrası daha ileri gelişmeler yaşanacak, halk yönetiminin önemli görevleri ortaya çıkacaktır. Bu hem Güney'de, hem de Kuzey'de olacak. Halkımız buna daha fazla ilgi göstermeli. Bu süreci, halk yönetiminin özellikleri anlamalı. Her alandaki halk topluluklarımız böyle bir gelişme sürecinin bir gereği olarak, kendilerini daha ileri düzeyde yöneten bir duruma yükseltmelidirler. Kendi kendini yönetmeyi öğrenmelidirler. Demokratik, özgürlükçü yönetim yaşam özellikleri nelerdir? Bunlar üzerinde düşünmeli, kafa yormalı. Onun yöntemlerini, kurumlarını, örgütsel biçimlerini ortaya çıkarmalı.

Böyle bir sürece giriyoruz. Bütün bunlara hazırlıklı olmalıyız. Bütün bunları böyle yaşamalı ve adım adım yaşama geçirmeliyiz. Bu konuda parti, Parti Önderliğimizin öncülük ediyor. Gerilla bunun önündeki engelleri açıyor. Halk desteği, mücadelesi, dayanışması bunu yaşatıyor. Bundan sonraki süreçte halk ve halk desteği daha etkili olacak.

Önemli bir gelişme süreci yaşadık. Zorlukları da olsa, halktan önemli bir mücadele desteği de aldı ordumuz. Gösterdiği direnişle de bu halka layık bir ordu olduğunu da kanıtladı. Bundan sonra ordulaşma sürecimiz daha da gelişecek.

Gençliği orduya daha fazla katılmaya, gerillaya daha çok katılmaya çağırıyoruz. Halkımızı bu sürece daha çok katılmaya, kendini daha çok örgütleyip, hem mücadelesini yükseltme, hem önümüzdeki sürecin daha aktif gücü olmaya çağırıyoruz. Partimize, ordumuza, bu önümüzdeki süreçte daha çok onunla bütünleşerek başarı kazanacağına inanmaları, güvenmeleri gerekliliğini vurguluyor, parti ve ordu öncülüğünde bu mücadelede zafer kazanmak için durmaksızın Başkan Apo'nun gösterği yolda yürümelerini istiyoruz. Çağrımız bu yönlüdür. Bu yolda yürüdükçe, zafer kazanacağımız kesindir.

Reformist ve tasfiyeci eğilimlere karşı mücadele

“Kürt sorunu potansiyel veya objektif olarak devrimci bir sorundur, devrim sorunudur.”

M. Can Yüce

Bilindiği gibi bundan bir süre önce **Graham Fuller** ve Prof. **Dr. Henry J. Barkey** isimli iki Amerikalının hazırladığı bir rapor Türk basınında açıklandı. Bazı köşe yazarları bu raporda kendilerince önemli gördükleri bölümleri, kendi köşelerinde yazdılar, çeşitli yorumlar yaptılar.

Ortadoğu, Türkiye ve Kürt konusunda deneyimli olan kişiler tarafından hazırlanan rapor şu açıdan önemli: Raporu hazırlatan kuruluş Amerikan yönetimine çeşitli konularda politika taslakları oluşturuyor. Dolayısıyla hazırlanan raporda ifade edilen görüşlerin, Amerikan resmi görüşünün oluşumunda önemli bir etkisi olduğu belirtiliyor. Raporu köşelerinde değerlendiren birçok köşe yazarı bu görüşte. Genel kanı da budur. Yani, öyle sıradan iki kişinin, sadece fikir jimnastiğinde bulunmak amacıyla hazırladıkları bir rapor değil. Amerika yönetiminin Kürdistan politikasını, Türkiye'nin Kürdistan politikasını etkileme düzeyinde olan bir rapor. Bu yönüyle önemlidir.

Bu raporda bizim açımızdan ilgi çekici, aynı zamanda önemli bir bölüm var: Bu bölümde dile getirilen düşünceler, aslında bizim açımızdan yeni şeyler, yeni politikalar değil. Ama öyle de olsa, emperyalizmin bu konudaki politikasını çözümlemek, bu politikasını oluştururken, nerelere el atmak istediğini öğrenmek, anlamak önemlidir. Raporda bizim açımızdan belirtilen şu: “*PKK'ye rakip olarak çıkabilecek tek parti HADEP'tir. HADEP kapatılmadığı taktirde bu parti, ilerdeki çözüm tartışmalarında çok önemli bir rol oynayabilir. Ve PKK'ye alternatif olabilir.*” Şimdi burada işin özü şu: PKK'ye Kuzey Kürdistan'da hatta Kürdistan'ın genelinde alternatif olabilecek bir “*Kürt Hareketi*”ni oluşturmak. Bu “*Kürt Hareketi*” nasıl olmalıdır? Sömürgeciliğin, emperyalizmin Kürt çözümüne yerel ayak veya yerel dayanak olabilecek bir güç olmalıdır. Başka bir ifadeyle Kürdistan'daki hareketliliği emperyalizm için kabul edilebilir ölçülere getiren, getirme gücüne sahip bir siyasal oluşum, siyasal hareket oluşturma çabaları var.

Şimdiye kadar denedikleri ve bugün de denemeye devam ettikleri birçok girişimi, inisiyatifi biliyoruz. Bu raporda HADEP'in adının doğrudan anılması ilginçtir. Bunu sadece HADEP olarak okumamak gerekir. Bu, aynı zamanda özgürlük mücadelesi içinde de bu politikaya, yani emperyalist çözüme yatabilecek unsurları tespit etmek, bu eğilimde olan kişileri, çevreleri öne çıkarmak, güç vermek, giderek bunları devrimci çizgisi ve devrimci önderliğine alternatif olabilecek bir konuma getirmek. Emperyalizmin bu politika ile ulaşmak istediği asıl amacı budur.

Özellikle 1980'li yılların başından günümüze kadar, çeşitli düzeylerde PKK'ye alternatif oluşturma, PKK'nin harekete geçirdiği kitle potansiyelini, temsil ettiği ulusal kurtuluşçu çizgiyi reformist ve teslimiyetçi çizgiye; emperyalizmi ve sömürgecilik için kabul edilebilir bir çizgiye çekme çabaları aralıksız sürmüştür. Bu kimi zaman açık bir provokasyon, açık bir tasfiyecilik gibi karşı-devrimci çabalar biçiminde somutlaşırken; kimi zaman daha dolaylı etkilemeler, daha dolaylı girişimler biçiminde de sürmüş ve günümüze kadar gelmiştir.

Emperyalizmin bu politikasının temelleri, dayanakları veya potansiyeli var mıdır?

Bir ulusal hareket çeşitli sınıf ve tabakaları kendi bünyesinde toplayıp örgütleyerek, harekete geçirir. Kendi içinde bir dizi farklılığı içeren bir ulusal kurtuluş hareketi, doğal olarak bir dizi ideolojik ve politik eğilimi, –bunlar çok net, çok belirgin, çok somut bir ifadeye kavuşmamış olsalar bile– taşır. Çünkü farklı sınıflar ve tabakalar, farklı politik eğilimler, hem düzenden, hem emperyalist politikalardan etkilenir, hem de devrimci politikalardan etkilenir ve her ikisinin etkilerini üzerinde taşırlar. Bugün, bu kesimlerin PKK'nin devrimci çizgisi etrafında toparlandıklarını, devrime hizmet ettiklerini, devrim saflarına geldiklerini, devrimci mecraya aktıklarını biliyoruz. Farklı eğilimleri yani devrimci eğilimden, en sağcı, en reformist eğilime kadar, hepsinden renkler taşıyorlar. Bu durum kaçınılmazdır ve iradelerimizden bağımsız olan bir şeydir. Farklı kesimler böyle sahnesinde yer alma gücünün olmadığını biliyoruz. Bu konuda çeşitli denemeler de olmuştur. 1970'li yıllarda küçük-burjuvazinin çeşitli kanatlarını veya çeşitli düzeylerini temsil eden veya temsil etme iddiasında olan grupların ortaya çıktıklarını, ama bu grupların süreç içinde doğru-dürüst, politik ve askeri bir güç olamadıklarını biliyoruz. İdeolojik bir akım haline de gelememişlerdir. Yani Kürdistan politika zemininde kendi adlarına politika yapmayı, ideolojik bir güç olmayı beceremediler. Ve bunun sonucu olarak en tutarlı, en devrimci olan sınıfın etrafında, onun çizgisi etrafında biraraya gelerek, onunla kendi çıkarlarını veya kendilerini varetme yoluna gittiler.

PKK bir halk hareketidir. Ama aynı zamanda bir sınıf hareketidir de. Bu sınıf hareketi, o halk hareketinin öncü gücüdür, öncü düşüncesidir, öncü iradesidir, onun beynidir. Ama bu, halk hareketinin, kendi içindeki o geniş yelpazesini ortadan kaldırmaz. Şu anda devrim güçlü olduğu ve inisiyatifi yitirmediği, ediliyor. Bir yandan farklılıklar belirginleşiyor, bir yandan da toplum yeniden yapılandırılıyor, yeniden örgütleniyor. Yani toplum altüst oluşuyla, yeniden kuruluşu birlikte, aynı süreçte yol alıyor. Ama bu sancısız olmuyor, düz bir rota izlemiyor.

PKK, bugüne kadar yaşanan bu altüst oluşa, yeniden yaratılışa, ideolojik-politik ve örgütsel damgasını vurmuştur. Bu bir olgu. Fakat bu kendiliğinden olmuyor. Yoğun bir ideolojik-politik mücadeleyle, sınıf mücadelesiyle gerçekleşiyor. Aslında kişilikler düzeyinde yürütülen mücadele, yoğun bir sınıf mücadelesidir. Düzene karşı verilen bir mücadeledir. Ve bu en yoğun olarak ulusal kurtuluş mücadelesi saflarında gerçekleşiyor. Burada kişilikler arındırılıyor. Kişilikler öncü düzeyinde militanlaştırılıyor. Ama bu bütün toplumun militanlaştırılması anlamına gelmiyor. Zaten olanaklı da değil. Bu bizim irademize bağlı olan bir şey değildir. Bu, objektif bir olgudur. Yani toplumumuzun

bir ulusal kurtuluş davasında birleştiklerinde; kendi eğitimlerinden, kendi inançlarından, kendi çıkarlarından, kendi beklentilerinden vazgeçmiyorlar. Onlarla birlikte geliyorlar. Ve doğal olarak süreç içinde mücadelenin alçalmasına, yükselmesine ve çeşitli politik etkilenmelere bağlı olarak; yine politik denge ve ilişkilerdeki değişime paralel olarak bu eğilimler de kimi zaman çok daha fazla açığa çıkar, devrimci hareketi daha fazla etkileme yoluna girerler. Kimisi de özellikle devrimin yükseldiği, kabardığı dönemlerde esas eğilimlerini geri plana iterek, devrimci renge bürünebilir. Bunlar çeşitli devrim pratiklerinde görülen şeylerdir. Bizde de böyledir.

Kürdistan'da diğer sınıflar; örneğin, küçük-burjuvazinin çeşitli kesimleri, çeşitli tabakaları, köylülük, burjuvazi; burjuvazinin çeşitli kanatları kendi adına siyasal bir hareket oluşturma –özellikle Kuzey Kürdistan için diyoruz– siyaset yapma, bunu örgütsel bir biçime, bir güce dönüştürme, böylelikle kendi adlarına, kendi sınıflarını temsilen siyaset her alanda en azından ideolojik-politik ve çoğu yerde de örgütsel alanda öncülüğünü kurumlaştırdığı ve halkın içinde kök saldığı için bütün sınıf ve tabakalar kendilerini öncelikle bu çizgiyle ifade etmeye çalışıyorlar. Herkes PKK'lidir. Herkes Apocu'dur. Küçük-burjuvazi de, köylüsü de, farklı eğilimler taşısa bile reformisti de, yahutta kendini reformist olarak –belki kabul etmez– ama tanımlayanlar, en geri çözümden yana olanlar bugün kendini PKK'li olarak ifade ediyor. Veya “*ben ancak PKK'nin açtığı platformda yer alabilirim. PKK'nin dışındaki bir mecrada bana yaşam hakkı yok. Veya bana yaşam hakkı tanınmaz. Kendimi bağımsız bir çizgiden, bağımsız bir mecrada ifadeye kavuşturma gücüm de yok*” diyor. Dolayısıyla bunların hepsi PKK'lidir. Hepsi PKK'li ama kendi ideolojik-politik eğilimleriyle, sınıfsal konumlarıyla düzende varolan bütün özellikleriyle, hastalıklarıyla geliyorlar. Ulusal kurtuluş mücadelesi başladığından beri toplum büyük bir değişim-dönüşüm geçirmiştir. Kürt toplumu yeniden inşaa gelişme düzeyi, hatta insanlığın gelişme düzeyi herkesin önceleşebilme olanağını ortadan kaldırıyor. Sınıflararası, cinslerarası, halklararası, çeşitli gruplararası farklılıkları kısa sürede ortadan kaldırmak mümkün değil. Demek ki farklı sınıf ve tabakaların varlığı, bu durumun ideolojik-politik alandaki yansımaları, objektif olarak, toplumsal olarak, PKK dışı ideolojik ve politik eğilimlere bir zemin sunuyor.

PKK bir halk hareketidir. Neredeyse bütün ulusu bir cephe çatısı altında toplayıp savaştırıyor. Ama bu herkesin gerçekten PKK'nin ideolojik-politik çizgisini özümsediği, bunu her düzeyde benimsediği ve kendi sınıfsal gerçekliğinden, geri özelliklerinden arındığı, temizlendiği, sınıf intiharını gerçekleştirdiği anlamına gelmez. Zaten bu eşyanın doğasına aykırıdır. En azından bu aşamada, bu mümkün değil. O zaman potansiyel olarak bu zemin var.

Bir de gelişen ideolojik-politik eğilimlere bakmak gerekiyor: Kürdistan'da devrimci çözüm, devrimci yöntemler, devrimci araçlar dışındaki yöntemlerin yaşama şansı yok. Bunların Kürt toplumunu özgürlüğe, bağımsızlığa kavuşturma olanakları yok. Devrimci olmayan yöntemlerin halkımıza hiçbir şey kazandırmadığını görüyoruz. Düzen içi bir yol yok, yani Kürtlerin bu düzen içinde tek bir varolma hakkı var. Aslında o da varolma değil de –tek bir şans da demiyelim– düzenin onlara sunduğu tek bir seçenek var: O da imha olmak. Hatta öyle bir imha ki, sen idam ipini bile seçme özgürlüğüne sahip değilsin, katilini bile seçme özgürlüğüne sahip değilsin. Son sözünde pişmanlık duyarak şunu diyebilirsin; “*ben Kürt değilim, Kürtlük bana uzak dursun*” desen bile, senin realiteni, gerçekliğini biliyor. Sen Kürtsün ve inkar ediyorsun, senin düzen nezdinde, onların gözünde tek bir seçeneğin var: Ölüsün, ölmelisin, yokolmalısın. Bütün ulusal varlığınla, ulusal kimliğinle, değerlerinle, ülkenle, sana ait olan her şeyinle yok olmalısın. Bunu şiddetle, özel savaşla dayatıyor. Ama sen insanlaşmak, insan onuruyla yaşamak istiyorsun. Tepeden tırnağa karşı-devrimci şiddeti dayatıyor. Ve karşı-devrimci şiddet sıradan bir şiddet değil. Soykırımı içeren veya soykırımı dayatan karşı-devrimci bir şiddettir. Bu şiddete karşı tek çözüm yolu; devrimci şiddeti kullanmaktır. Devrimci silahlı mücadele –veya biz bunu genelleştirelim– devrimci mücadele biçim, yöntem ve araçları dışında senin yaşama şansın yok. Ve bir de tabi şunu diyorsun: “*Ben özgürleşmek istiyorum, eşitlik istiyorum. Ben halklara birlik istiyorum, halkların özgür iradelerinin açığa çıktığı, halkların kendi özgür iradeleriyle birlikte yaşamaya gönüllü olarak karar verdikleri, bir birlik kurmak istiyorum.*” Bu çok radikal, devrimci bir tutumdur. Sadece yöntemlerde devrimcilik değil, aynı zamanda programda da devrimcilik olmalıdır. Hatta basit bir hak kazanmak bile devrimci yöntemlerin kavranmasından geçiyor. Bu Türkiye'de de, Kürdistan'da da, böyledir.

Nedir basit haklar? İşte, dilimizi kullanalım, serbestçe konuşalım, kasetlerimizi yapalım, televizyonumuz olsun. Basit kültürel bir kırıntı elde etmek bile, devrimci şiddetin doğrudan bir sonucudur.

Bugün halkımız “*Kürdüm*” diyor. Eskiden “*Kürdüm*” diyemiyordu. “*Kürdüm*” dediği zaman bu bir yaptırım veya ceza, -bir aşağılanma konusu oluyordu. Bugün özel savaşa da “*Kürt*” sözcüğünü telafuz ettiriyoruz. Peki bu neyin sonucudur? Devrimci mücadelenin ve savaşın bir sonucudur. Burada sorun savaş sorunu değildir. Sorun programın devrimci niteliğidir.

Peki nasıl bir program? İşte halklarla birlikte bir federasyon. Eşit ve özgür koşullarda bir birlik istiyoruz. Bu program, devrimci programdır. Bunun reformlarla gerçekleştirilmesi, yani devrimci olmayan, yasal yollarla, düzenin temellerine, temel yapısına dokunmayan bir yöntemle çözülmesi mümkün değildir. Bir halkın inkarına dayanan sömürgeci bir düzen ve bu düzenin kendisine yönelmeyen hiçbir şey devrimci değildir. Onun özüne yönelmek zorundayız. Bu söz düzeyinde de olabilir, silah düzeyinde de olabilir. Önemli olan bu düzeni yıkmayı amaçlamaktır.

Kürdistan toplumu üzerinde ulusal baskıyı, ulusal imha siyasetini ve ku-

rumlaşmasını yıkıyorsun. İşte bu bir devrimdir. Bunun yöntemleri de devrimci olmak zorundadır. Bununla ilgili çok küçük bir kırıntının bile verilmesi, yine devrimci mücadelenin sonucu oluyor.

Öte yandan deniliyor ki, "PKK gerçekten devrimci bir programa, devrimci bir çizgiye sahiptir. Bunu temsil eden, bunu uygulayan devrimci bir önderliğe sahiptir. PKK sahip olduğu devrimci programını, devrimci yöntemler ve devrimci mücadelerle yürütüyor. Ve bu, Türkiye, Ortadoğu ve dünyadaki düzen için, sistem için zararlıdır, tehlikelidir. Biz PKK'yi, PKK Önderliği'ni, çizgisini teslim alamayız. Bu çizgi hep devrim üretiyor. Bu çizgi emperyalizmin ve kurulu düzenin altını oyuyor. Sadece bu yönle sınırlı bir ulusal hareket de değildir. Dünyasal bir harekettir. Devrimi dünya çapında yayma potansiyeline sahip ve bu iddiada olan enternasyonalist bir hareket. Dünya düzeni için, sömürge sistemi için tehlikeli bir harekettir. Reel sosyalizmin çözüldüğü, sosyalizmin ideolojik düzeyde darbe yediği, bir kriz içine girdiği ve dünya çapında gözden düştüğü dönemde bu hareket hem sosyalizmi savunuyor, hem de devrimin objektif yapısı itibariyle da büyük bir devrimci patlamayı, devrimci enerjiyi açığa çıkarıyor. Bu devrimci enerji patladığı zaman, bütün Ortadoğu'yu havaya uçurabilecek büyük bir patlama gücüne sahip." Emperyalizm, Kürdistan devriminin Kürdistan'da, Türkiye'de ve giderek Ortadoğu'da neler yapabileceğini, hangi etkilere sahip olabileceğini biliyor.

Şimdi ne yapmak gerekir? "Bugüne kadar PKK'nin alternatifini çıkaramadık. Çıkan hareket yine ulusal sorunu, Kürtlerin haklarıyla ilgili şeyleri savunsun, ama böyle tehlikeli bir hareket olmasın" diyorlar. Kürt sorunu özünde devrimci bir sorundur, devrim sorunudur. Ve düzenle bağdaşır hiçbir yanı yok. Kürt sorunu düzenin içinde ne halledilebilir, ne de onunla uzlaşılabilir bir yanı var. Çünkü her taraftan köşeye sıkıştırılmışsın, yok edilmişsin, bu düzen sana yaşam hakkı vermemiş. Onun bütün hayat damarlarını kesmeye, yok etmeye çalışıyorsun. Doğal olarak Kürtler de bu yoketmeye karşı varolmak istiyor. "*Ben varım*" dediği zaman devrimcilik yapmış, bu düzene radikal, devrimci bir tumum almış oluyor. O zaman Kürt sorunu potansiyel veya objektif olarak devrimci bir sorundur, devrim sorunudur diyebiliriz. Bir de sen bunu bilince çıkarıp yıllardır bunun mücadelesini vermişsin, bir halk hareketini yaratmışsın, bir devrim hareketini yaratmışsın. Ve bu devrim en radikal mücadele biçimleriyle, silahlı biçimiyle sürüyor. Bu düzene sığmadığın ve sığmayacağını da çok net bir biçimde ortaya koyuyorsun. En küçük bir reformist girişim bile, örneğin "*Kürtlerin varlığını tanıyalım, Kürtlere kırıntı düzeyinde bazı haklar verelim*" demek bile, bu düzenin çözülmesine yol açabilecek kadar ciddidir.

Bugün Kürdistan sorunu dünyayı karşısına alan bir sorundur. Ulusal kurtuluş hareketi, taşıdığı bu potansiyellerden dolayı, yine çözmek durumda kaldığı çelişkilerden dolayı dünyayı karşısına alıyor. Ortadoğu'nun gerici, sömürgeci güçlerini, emperyalizmi karşısına alıyor. Ve böyle olduğu için de savaşımımız uzun süreli olmak zorundadır. Bir de Kürt halkı güçten düşürülmüştür. Bu uzun süreli halk savaşımımızın sonucunda, bir halk hareketi yaratıldı.

Bu halk hareketi içinde, savaşın uzun süreli olmasından rahatsız olan veya uzun sürmesinden yorgun düşenler, "*bir an önce çözüm olsun*" diyenler, emperyalizmin attığı yeme, oltaya tutunanlar, bıkkınlık belirtileri gösterenler, kendi sınıfsal eğilimlerini konuşturmaya çalışanlar "*bir-iki kırıntı versinler, yeterlidir. Biraz da eksik olsun*" diyenler olabilir. Emperyalizm bunu tespit ediyor. Yani Kürt toplumunun farklı sınıflardan oluştuğunu, bu sınıfların hepsinin aynı düşünemediğini, herkesin hem program, hem de yöntem itibariyle devrimci olamayacağını ve bunların içinde reformizme, sağa yatabilecek, kendi çözümlerine yatabileceklerin çıkabileceğini biliyor.

Yine PKK bir halk hareketi, bir sınıf hareketi, hem onun öncü örgütlenmesinde, hem cephe, hem de ordu örgütlenmelerinde ve bunun çeşitli düzeylerindeki çalışmalarında bu eğilimin de varolabileceğini, yani parti dışı, sınıf dışı eğilimlerin, potansiyelin olduğunu; eğer bunlara hitap edilirse, hele biraz da güç, destek verilirse bunların kendi içinde bölünüp parçalanarak, reformist eğilimin güç kazanacağını dünüşünüyorlar. "*Bu, PKK'ye alternatif olabilir. Devrimci harekete, devrimci çizgiye alternatif yaratabiliriz. Bununla Kürt haraketini güçten düşürürüz.*" Onlar için önemli olan devrimin söndürülmesidir. Çünkü Kürdistan devrimi, herhangi bir devrim değil, etkisi bir volkanik patlama gibi olcak. Yani devrimden etkilenmeyecek kimse kalmayacak. Etki sadece Avrupa'yla, Kürdistan'la, Ortadoğu'yla sınırlı kalmaycak. Balkanlar, Kafkaslar, Türkiye, Ortadoğu'nun bütününü etkileyeceği, dünya siyasetine, güç dengelerine, ilişkilerine yapacağı etkiler çok belirgindir.

Emperyalizm için temel sorun devrimin söndürülmesidir. Ve bunun için her şeyi yapıyor. Özel savaşa her türlü askeri, maddi, siyasi ve diplomatik desteğini sunuyor. Yine PKK'yi sınırlandırıp tecrit etmek, PKK'yi yok etmek için her türlü yolu deniyor. ABD-Almanya ve diğer emperyalist devletlerin tavrı budur, ama bunun yetmediğini de görüyorlar. Salt şiddete dayanan, sadece bastırmaya, tecrite dayalı yöntemlerin yetmediğini, PKK'nin halk hareketi olma özelliğinin giderek derinleştirdiğini, giderek kurumlaştığını ve bu devrimin kendi içinde giderek daha da yayılma eğiliminde olduğunu görüyorlar.

Hiç gerilere gitmeye gerek yok. Bugün Güney Kürdistan'da devrim derinleşiyor. KDP ve TC'nin çok boyutlu bastırma, imha operasyolarına, harekatlarına rağmen PKK Güney'de daha da derinleşiyor, halklaşıyor. Güney'de devrim iktidarlaşma yolundadır. Kuzey Kürdistan'da da durum zaten böyledir. Ve bir de devrim Türkiye'ye açılıyor. Şimdi bu ne demektir? Irak, Kürdistan, Türkiye, -bu, Ortadoğu demektir.

ABD Dışişleri Haber Alma Komitesi'nin PKK hakkında yaptığı bir değerlendirmede şöyle diyor: "*Yapılması gereken bu hareketin (PKK), içeride deforme edilerek, temel niteliklerinin şekilsizleştirilmesi, ruhunun biçimlenişinin bozulmasıdır.*" Yine PKK ve Abdullah Öcalan yoldaşa ilişkin yaptığı değerlendirmeleriyle yakından tanınan eski CIA Ortadoğu İstasyon Şefi **Gerham E. Füller** ise, "*Abdullah Öcalan, PKK ve TC savaşı mercek altına alınmalıdır*" biçimindeki belirme, aslında günümüzde ABD'nin Kürdistan devrimine yönelik yaklaşımlarını ortaya koyuyor. Emperyalizme göre bu ruhun bozdurulması en acil görev olmaktadır.

Bu gerçekten hareketle Parti Önderliği son yıllarda, daha yüzyıllarca geçerliliğini sürdürecek bir çözümleme yöntemi geliştirmiştir. Ancak biz parti militanlarından daha fazla emperyalist ideologların çözümlemeleri anlama konusunda iyi çalıştıkları ve yoğunlaştıkları bilinmektedir. Gerçekleştirilen çözümlemeler ve önderlik tarzı büyük bir duyarlılıkla laboratuvar incelemesine tabi tutulmakta ve bunun ne ve nasıl olduğu anlaşılmaya çalışılmaktadır. Emperyalizm kendisini neredeyse Önderlik çözümlemelerinden çıkardığı derslerle biçimlemekte, yenilemeye ve sağlamlaştırmaya tabi tutmaktadır.

Koşullar değişiyor, güç dengeleri değişiyor. Devrim alçalıyor, yükseliyor. "Kürt hareketinin çeşitli alanlarda –özellikle legal alanlar başta olmak üzere– Avrupa'da, zindanlarda, giderek gerillaya kadar uzanan alanlardaki örgütsel-siyasal sorunlar, kişiliklerin sınıfsal yapılarından kaynaklanan sorunlar, hem kişiliklerin PKK ideolojisini yeterince özümseyememekten kaynaklanan sorunlar ve bütün bunları birlikte değerlendirdiğimizde, aslında biz PKK'ye karşı, onun devrimci çizgisine karşı bir alternatif, işbirlikçi, reformist hareket oluşturabiliriz." Ve bunu şöyle formüle ediyorlar: "*HADEP'i yabana atmayalım, HADEP üzerinde çalışalım.*" Aslında bu şu anlamada gelebilir: "*PKK'nin tabanı, PKK'nin harekete geçirdiği kitlelerin üzerinde oynayalım*"

demektir. Bugüne kadar PKK'nin dışındaki güçlerin, -örneğin yıllardır Avrupa'da üç-beş kişinin içinde yer edinen reformist gruplar, Güney Kürdistan'da çeşitli güçler var. Onların bir güç olamadığını, Güney Kürdistan'daki işbirlikçi, ilkel milliyetçi güçlerin fazla tutunamadığını gördüler. "*O zaman kaleyi içten fethedelim, içten parçalayalım. Bunun için her türlü yolu deneyelim*" diyorlar.

Mademki emperyalizmin, sömürgeciliğin, böyle bir politikası var. Ve yine mademki bizim içimizde –içimizi derken çok geniş anlamda alıyoruz–, buna yatabilecek unsurlar, eğilimler var. En azından potansiyeli var. Teorik olarak da böyle bir gerçek var. Yani bazı gerçekmelerden yola çıkarak da bu gerçeği saptayabiliriz. O zaman bunun üzerinde durmak, böyle bir sorunun, böyle bir tehlikenin ciddiyetini kavramak ve buna karşı devrimci önlemler geliştirmek gerekiyor. İç mücadeleyi, bir de bu cepheyi gözeterek derinleştirerek sürdürmek bir zorunluluk olmaktadır.

Acaba emperyalizmin bu politikası yeni midir? Sömürgecliğin böyle bir politikası geçmişte oldu mu? Nasıl tezahür etti, nasıl yansıdı? Yukarıda da anlattıklarımızdan emperyalistlerin, sömürgecilerin, böyle bir politikasının olduğunu ve bu politikanın odağında aslında PKK çevresinin, PKK'nin etkilediği büyük halk kitlelerinin olduğu sonucu çıkıyor. Çeşitli mücadele sahalarında PKK'lileşmemiş, devrim çizisiyle bütünleşmemiş, devrimi, çizgiyi bir yaşam tarzına dönüştürmemiş bütün eğilimler, kişilikler emperyalizmin bu politikasının muhatabıdır. Bu politikanın hedef kitlesidir. O zaman ne yapmak gerekiyor? Çizgiye gelmeyen, kendini konuşturan, kendi sınıf eğilimlerini partiye dayatan, bununla parti çizgisini boşa çıkarmaya, parti çizgisini aşındırmaya çalışan eğilimlere karşı mücadele etmek zorunludur. Ve bu mücadeleyi genelde emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı verdiğimiz mücadelenin bir parçası olarak algılamalıyız. Ve önemli bir iç mücadele, önemli bir sınıf savaşımı olarak değerlendirmemiz gerekiyor. Burada sorun niyetlerden bağımsız bir olgudur. Emperyalistlerin, sömürgecilerin böyle bir politikası var. Ve bu politikanın muhatabı da, hedef kitlesi de zayıf kişiliklerdir. Yetmez devrimciliktir, ortayolcu kişiliklerdir. Yani partiyle bütünleşmemiş, çizgiyle bütünleşmemiş kişiliklerdir.

O zaman hedef nedir? Bunu önlemenin temel güvencesi nedir? Bu hangi mücadele biçimi ile yapılacak? PKK'de PKK'yi egemen kılmakla, kişililerde yürütelecek devrimci mücadele veya kişilikleri parti çizgisiyle bütünleştirme, kendini geçmişin her türlü kirinden-pasından arındırma çabaları düzeyinde verilen sınıf savaşımı, emperyalizmin bu politalarını boşa çıkarmanın en temel güvencesidir. En temel mücadele biçimidir.

Bu mücadeleyi verirken, genel doğruları tekrarlamak yetmez, bir de güncel boyutları var. Bunda uyanık olmak ve kendimizi her gün Önderlik gerçeğiyle ve PKK çizgisiyle yeniden donatmamız gerekir. Bu ideolojik olarak kendini güçlendirmek ve yetkinleştirmektir. Omurgası sağlam bir bakış açısı olmayan bir kişiliğin, partililiğinden söz edilemez veya emperyalizmin bu yumuşatma, kendine bağlama, en geri bir çizgiye yatırma, alternatif çizgiye çekme çabalarına karşı ayakta duramaz. O halde emperyalizmin üzerimizde oynamak istediği oyunları, yine kendimizde vereceğimiz devrimci mücadeleyle boşa çıkarmamız gerekiyor.

Emperyalizm ve sömürgecilik her türlü oyunu, her türlü politikayı geliştirir. Önemli olan bizim kişiliklerimizde, bizim saflarımızda buna cevap verebilecek, buna yatabilecek, buna zemin sunabilecek olguları, kişilik yapılarını ortadan kaldırmaktır. Kendimizi, kişiliğimizi, PKK'nin devrimci yaşam tarzını, düşmanın ulaşamayacağı zirvelere taşırmak gerekir ki, düşmandan en az etkilenebilelim.

Demek ki ortada bir politika var. Bu çeşitli biçimlerde yürütülüyor. Biraz uyanık olan, biraz politikayı bilen veya politik gelişmeleri izleyebilenler bu politikayı görürler. Yine biraz da tarih ve PKK bilinci olan, özellikle son dönem tarihinin bazı olaylarını veya temel gelişmelerini bilenler, kavrayanlar emperyalistlerin, sömürgecilerin politikalarını anlamakta zorluk çekmezler.

Sorunun çözümünde sadece şiddet kullanılmıyor. Şiddet çok çıplak yürütülüyor. Ve çıplak şiddet tepkiye neden oluyor. Bunun yanısıra, politika düzeyinde, ideolojik düzeyde de mücadele yürüyor. Yaşam tarzını saptırmak, boşa çıkarmak veya alternatif çizgilerine daha güçlü bir taban oluşturmak için her türlü yolu deniyorlar. Böyle bir politika var. Dolayısıyla bu politikayı kavramak, bu politakanın temellerini, tarihçesini, hangi tarihlerde, hangi biçimlerde karşımıza nasıl çıktıklarını bilmek gerekiyor.

PKK neden siyasal çözüm veya barış diyor? PKK'nin buradaki amacı şudur: Düşmanın bir çıkmazı var. Basit bir reforma adımını bile, kendisi için bir çözülme gerekçesi sayıyor. Bu anlamda siyasal çözüme, barışa gelmez. Gelirse zaten kaybeder. Gelmediği zaman ne olur? Sıkışır, siyasette bir şey üretemez, teşhir ve tecrit olur. Kendi içinde ve kendi müttefikleriyle olan çelişkileri derinleşiyor. Dikkat edilirse çok reformcu görünen bir adım; aslında devrimci bir taktiktir, devrimci bir ataktır. Bu taktikle düşmanını daraltıyorsun, sıkıştırıyorsun, teşhir ve tecrit ediyorsun, çelişkilerini derinleştiriyorsun ve devrimci düşünceyi, çalışmaları, mücadeleyi güçlendiriyorsun. Bu nedenle özel savaş siyasal çözümü yasaklıyor. Bırakalım barışın kendisini, barış sözcüğüne bile saldırıyor. Bunu dile getirenleri işkenceden geçiriyor.

Bu saldırılar boşuna değildir. Yani sadist oldukları için dövmüyorlar. –Tabii o boyutu da var. Zaten bu politika onları sadistleştiriyor.– Bu bir politik tavırdır. Çünkü barış, siyasal çözüm, onların çıkmazını derinleştirdiği, onların gerçek yüzünü dünya kamuoyuna sergilediği ve kendi içlerindeki çatışmaları da büyüttüğü için buna izin vermiyorlar ve saldırıyorlar. Demek ki, bizim dilimizde barış ve siyasal çözüm bu koşullarda, devrimci bir içeriğe, devrimci bir öze sahiptir. Ama herkes bizim gibi mi anlıyor? Hayır! İşte bu noktada bu reformist ve tasfiyeci eğilimler ortaya çıkıyor. "Radikal mücadele biçimlerini bırakalım", "bir partimiz var, bununla mücadele edelim" diyenler var. Eğer gerilla olmazsa, PKK ve onun devrimci çizgisi olmazsa, hangi gücün kaç günlük, kaç saatlik, kaç dakikalık ömrü olur? Diğer olanakların kaç dakikalık ömrü olur? Saat veya gün de demiyoruz, kaç dakikalık ömrü olur?

PKK olanaklar yaratmış ve HADEP'in çevresine herkes toplanıyor. İşçisi de, memuru da, esnafı da, avukatı da, küçük-burjuvazisi de, zengini de herkes yer alıyor. Peki herkes sonuna kadar devrim veya herkes devrimin programını gerçekliştirelim, der mi? Yok. Bazıları, "bir ara yol bulalım" der. Tamam, bulamım da sömürgecilik gelmiyor. Onun karakteri bilinmelidir. İşte bu noktada tereddütlü olanlar, devrime inançsızlar, devrim yorgunları, bir an önce devrimin nimetlerinden daha üst düzeyde faydalanmak istiyorlar. Çeşitli sınıf ve tabakalardan daha bugünden, koltuk hesaplarını, milletvekili olma hesaplarını yapan, bir an önce iktidar olup

da iktidarın nimetlerinden yararlanmak isteyenler var. Halkın sunduğu olanakları kendi çıkarları için kullanmak isteyen sayısız insan var. Demek ki bunlar reformcu çizgiye yatabilir.

Reformcu çizgi İngiltere'deki gibi kendi başına yeni bir yol bulmaz. Ya PKK'yle, ya düzenle bütünleşmek zorunda. PKK içinde reformist eğilime sahip olanlar, güçlü bir örgüt gibi karşımıza çıkmıyorlar. Ne yapıyorlar? Şimdi devrim güçlü olduğu ve devrimle birlikte yol almak çıkarlarına geldiği için yürüyorlar. Ama dediğimiz bu alternatif çizgi oluşturulmaya başlansın, bu güçlü bir eğilim haline gelsin, onlar da oraya giderler. Bugüne kadar bunu PKK içinde oluşturamadılar. 1989'dan beri biliyoruz: Paris'te konferans yapıldı. Daha sonra Avrupa'nın çeşitli başkentlerinde bir dizi konferans gerçekleştirildi. Yani dışımızdaki güçleri, yine bizim etkilediğimiz, bizim yakın çevremizde güçleri bir araya getirip, PKK'ye karşı alternatif bir güç oluşturma çabalarını biliyoruz. Yine daha geçenlerde Norveç'te yapılmak istenen bir konferans vardı. İsrail-Filistin barışına ev sahipliği yapan vakfın yeni konferanslar düzenlediğini, özellikle belli kesimleri; sömürgeciliğe yatan, KDP'nin Kuzey'deki ayağı niteliğinde olan kesimleri bir araya getirme çabalarının da olduğu biliniyor. Ama bu tutmadı. Bu konferansa çağırılan Şerafettin Elçi kimdir? Çizgisi nedir? Kuzey'deki KDP'dir. Barzani'nin Kuzey'deki karikatürüdür. Onu PKK'ye alternatif göstermeye çalışıyorlar. Ama gelinen noktada bütün bunların hiçbirinin tutmadığını görüyoruz.

Yine 1991'den sonra, özellikle Güney Kürdistan'da emperyalizmin geliştirmek istediği bir model vardı. Bu modeli Kuzey'e taşırmak istediler. Kuzey'de bunun yerel ayaklarını oluşturmaya çalıştılar. Bunların hiçbiri tutmadı. Aslında Dublin Zirvesi'nin bir ayağı da PKK'yi Güney'de tasfiye etmek, Güney'de geliştirilecek modeli Kuzey'e taşırma, onun yerel ayaklarını oluşturma boyutuydu. Yine 1992 Güney Savaşı, PKK'yi bitirme ve giderek işbirlikçi çözümü Kürdistan'a dayatma girişimi olarak değerlendirilmelidir. 1995 ve 1997 Güney Savaşları'nın da bir ucu budur. Demek ki bugüne kadar hem içimizde geliştirdikleri tasfiyeci, reformize etme, içten boşaltma hareketlerini, hem de dışımızda PKK'ye alternatif oluşturma çabalarının tutmadığını görüyoruz. Bu seferki politikalarının da özü aynıdır. Ve plan HADEP üzerinde geliştiriliyor. Niye HADEP? Çünkü PKK tabını HADEP'tedir. PKK'nin tabanı üzerinde oynadığın zaman orada reformizme, düzeniçi çözüme yatan ve bunu giderek bir siyaset tarzı haline getiren bir hareket oluşturdun mu, PKK'yi de kuşatırsın.

Halkımız onüç yıllık yoğun bir baskı, yoğun bir yoketme ile karşı karşıyadır. Yerinden, yurdundan olmuştur. Tabii ki, buna dayanmak gerekiyor. Fakat halkımızın her kesimi aynı dayanıklılığı, aynı direnci gösteriyor mu? Düşman buna da biraz bel bağlıyor. Gerek içte, gerekse dışta oluşturulmak istenen, PKK karşıtlığı, PKK'yi tasfiye etme, daraltma, tecrit etme çabalarının kendiliğinden boşa çıkmadığını da bilmemiz gerekiyor. Burada yoğun bir çizgi savaşımı, yoğun bir mücadele verilmiştir. Temel mücadele biçimlerinde, gerillada ısrar edilerek, bu tür tasfiyeci girişimler yerle bir edilmiştir. Yoğun kişilik mücadeleleri, önderlik çizgisinin her düzeyde geliştirilmesi, her düzeyde kişiliklere yedirilmesi ve dışa karşı verilen mücadeleyle; PKK'yi kuşatma, PKK'yi özden boşaltma, PKK'yi bitirme çabalarının boşa çıkarıldığını biliyoruz. Bu, şu demektir: Bu, politik bir savaştır. İdeolojik, ruhsal savaştır. Ve bu savaşta proleter çizgi, parti çizgisi, devrimci çizgi her zaman egemen kılındığı, bundan taviz verilmediği, bunun kararlı, ısrarlı takipçisi olunduğu için bu noktaya gelinmiştir.

Gerillanın geliştirilmesi, Kürdistan'ın bütün dağlarına serpiştirilmesi, yani devrimin, kendi ana doğrultusunda, temel mücadele biçimlerinde ısrar etmesi bu sonucu doğurmuştur. Sadece kişilik mücadelesiyle değil, bütün mücadele biçimleri birlikte verildiği için PKK'yi kuşatma, içten bölme, tecrit etme, tasfiye etme çabalarını yerle bir etmiştir. Gelinen noktada öncelikle emperyalistlerin, sömürgecilerin öteden beri böyle bir politikasının olduğunu ve bu politikanın bugün PKK'nin, HADEP'in içinde yürütülmek istendiğini görmemiz gerekiyor. Bu önemli midir? Önemlidir. Siyasal çözüm konusunda bu devrimci taktiği sağa yorumlayan, buna reformist bir anlam yükleyen, bunu giderek devrimin reddine götüren anlayışların varlığından sözedebilir miyiz? Evet, var. Legal saha vb. alanlarda bu eğilim görülmektedir.

Devrim mi, reform mu? Reform adına yola çıkan herkes ister istemez kendini karşı-devrimin kucağında bulur. Başka yerlerde belki son tahlilde, karşıdevrimci bir işlevi görür, ama Kürdistan'da sonu-monu yok. İlk tahlilde, ilk çıkışta kendini emperyalistlerin, sömürgecilerin, kısacası karşı-devrimin kucağında bulur. Reformist çizginin özü budur. Hele PKK'ye alternatif iddiasıyla, yani PKK'nin gücünü bölüp-parçalama, halkın uyanışını saptırma, çizgiyi boşa çıkarma girişimlerinin karşı-devrimci, tasfiyeci özü tartışmasızdır. Bu karşıdevrimci öz karşısında bizim duruşumuz nedir?

Biz gerçekten PKK'nin ideolojik çizgisini, politikasını ne kadar özümsemişiz? Programını ne kadar özümsemişiz? Ve bu programın, bu çizginin ne kadar uygulayıcısı, militanı haline gelmişiz? İdeolojiyi ne kadar biliyoruz?

Biz kitleyiz, farklı sınıflara mensubuz, farklı eğilimlere sahibiz. Partileşme düzeyimiz farklı, olayları algılama, yorumlama, olaylar karşısında tavır alma duyarlılığımız farklı. Bu koşullarda çizgiyi öncü düzeyinde kendisinde kurumlaştıran bir yapının olması gerekir. Herkesin öncü rolü oynaması zor. Hatta mümkün değildir. Çizgiyi temsil eden öncünün oturtulması için de, bu çizgiyle bütünleşmiş militanların olması, bunun da örgütsel bir biçime kavuşturulması gerekir.

Demek ki, sadece sorunu tespit etmek yetmiyor. Sadece ideolojik öncülük veya ideolojik doğrultuyu kavramak, bunun mücadelesini vermek yetmiyor. Bunun bir de öncü kurumu olmalıdır. Yani bütün bunları, ideolojik-politik çalışmayı yapabilecek, her türlü sapmaya, her türlü bozulmaya karşı; PKK'yi düşman için kabul edilebilir bir çizgiye çekmek isteyen reformist, tasfiyeci eğilimlere karşı, ideolojik-politik olarak, dimdik ayakta durabilecek ve buna karşı amansız bir mücadele verebilecek, yani önderlik çizgisini uygulayabilecek bir öncü çekirdeğe ihtiyaç vardır.

Çözüm nedir? Çözüm, her alanda öncelikle parti öncülüğünü örgütsel anlamda oturtmaktır. İdeolojik ve politik çizginin mutlaka kavratılması, özümsetilmesi gerekiyor. Bunu eğitimle, çeşitli mücadele biçimleriyle vermek gerekiyor. Günlük yaşamın kendisini ideolojik ve politik bir eğitim aracına dönüştürmek, bir zorunluluktur.

Düzenden getirdiğimiz özellikler var. Ve bunların da çeşitli politikalara zemin sunduğunu bilmemiz gerekiyor. Elbette bir de bilinçli bir sapmanın olduğunu, yani bizzat bunu örgütlemeye çalışan bir eğilimin varlığını düşünelim.

O zaman biz de tetikte olacağız. Herkes birinci derecede sorumludur. Elbette önce öncü konumunda olan kişiler, organlar birinci derecede sorumludur. Bütün bunlarla, PKK'ye alternatif oluşturma çabalarının önüne geçmek, bu planları boşa çıkarmak mümkün ve gereklidir. Yani bu davranışları basit yorumlamamak lazım. Bunun da sınıf mücadelesinin bir parçası olduğunu düşünmek, çok saf olmamak gerekir. Sınıf savaşımının kendi gerçekliği ve yasaları var. O yasaları kavrayıp ona göre politik tedbirler geliştirmek gerekir.

Bütün bu anlatılanlardan ortaya çıktı ki; özel savaş ve emperyalizmi bugüne kadar en çok zorlayan ve hiçbir zaman gündemlerinden düşürmedikleri şudur: Bir türlü PKK'ye alternatif oluşturamamak, PKK'nin Kürdistan devrimindeki öncü rolünü baltalayamamaktır. Alternatif bir hareket yaratamadılar. Bu girişimler boşa çıkmasına rağmen bundan vazgeçtikleri de söylenemez. Zaten kendileri açıktan ifade ediyorlar. Türk basınında liberal burjuva yazarları; "PKK'ye karşı alternatif bir hareket oluştursak; Kürt sorunu o zaman çok rahat çözümlenir" diye yazıyorlar. "Kürt sorununu halletmek" olarak dile getirilenleri Kürt sorununu bitirmek, yani Kürtlerin defterini dürmek olarak algılamak gerekir.

Bizim tabanımızda ve çeşitli mücadele alanlarında, düşmanın politikalarına yatabilecek eğilimlerin, unsurların ve potansiyelin olduğunu da unutmamamız gerekiyor. Dolayısıyla rehavete kapılmak yerine, devrimci mücadeleyi, ideolojik-politik, örgütsel, ruhsal ve yaşam düzeyinde günlük olarak yürütmek, bizim açımızdan zorunluluk olmaktadır. İdeolojik ve politik mücadelenin ve kendini ideolojik ve politik olarak geliştirmenin önemini küçümsememek gerekir. Kendimizi geliştirmezsek, bütün bu planları boşa çıkaramayız. Her türlü sızma ve saptırmalara karşı kararlı bir mücadele veremeyiz.

Hatta onların da kuyruğuna takılıp gideriz. Bu anlamda ideolojik mücadele, sağlam bir politik duruş, öncünün oturtulması ve bunun için de içteki sınıf ve militanlaşma mücadelesini çok etkili ve yoğun bir biçimde, sonuç alıcı bir tarzda, tam da zafer yürüyüşü ve zafer kişiliğine ulaşmak amacıyla geliştirmemiz gerekir.

Sorun küçümsenmemelidir. Belki bugün bu eğilimler kaşımıza büyük bir güç olarak çıkmıyorlar. Ama potansiyel olarak vardır ve güçlüdür de. Farklı eğilimler, farklı hesaplar var. Bunların özel savaş politikalarıyla birleştiğini düşündüğümüzde, hiç de rahat olmamamız gerektiğini görürüz.

Kendimize, ideolojimize, politikamıza, önderliğimize güveniyoruz. Bu anlamda bu güven rehavet getirmemeli, daha fazla mücadele, daha fazla çalışma, daha fazla yoğunlaşma, daha fazla PKK'lileşmeye götürmeli. PKK'lileşmeyi dayatmalıdır. Bize dayatıyor da. Bu anlamda reformizme, tasfiyeciliğe, sağcılığa, her türlü ideolojik-politik bozulmaya ve dejenerasyona karşı tetikte olmamız, bunu öncelikle kendimizde, kendi kişiliklerimizde kazanmamız gerekiyor.

sessizliği açtın.
"Öldüğümü duyduğunda adımı söyleme
Söyleme adımın onbin harfini
...
Gözlerimden uyku akıyor
Sevdim
Ve hakettim sessizliği..."
Söz bir örtüydü ve onun altındaki belirsizlikte, senin eylemin duruyordu. Kavuşma şarkılarına mezar olmuş göğüslerimiz, işte senin ateşten cevabınla açıldı. Ateşten bir göğüs olarak açıldın; göğsünde "*muhayyel Kürdistan*"a, yani hepimizin düşüne bir kapı açtın. Hepimiz, ülkenin bu ateşten kapısına yüzümüzü ve yürüyüşümüzü dönerek, göğsünün alev kanatları arasından gireceğiz.
Artık kavuşma günlerinden sözedebiliriz; artık konuşmadan da, örttükleri uzun sessizliğin etkisiyle sabah sisleri gibi uçup giden sözleri kullanmadan da, yüzyıllardır sağırlaşmış yüreklerin, bizi duyup anlamalarını sağlayabiliriz. Taş kesilmiş dillerin toprağa ve gökyüzüne benzeyen bazı yeni, güzel, bize dair, ak elmastan sözler söylemesini sağlayabiliriz. Bizi işte, büyük sessizlik içinden yeniden doğurdun.

“Yeni dünya düzeni” ve Türk dış politikası

Haluk Gerger 1948 Ankara doğumlu. Üniversiteyi 1971 yılında Beyrut Amerikan Üniversitesi'nde bitirdi. Daha sonra uluslararası ilişkiler dalında ABD Johns Hopkins Üniversitesi'nde yüksek lisans yaptı. Stockholm ve Oxford üniversitelerinde lisansüstü eğitim gördü. Ankara Üniversitesi SBF'de doktra yaptı ve uluslararası ilişkiler kürsüsünde aynı yerde öğretim üyesiyken YÖK'ün (bütün maddeleriyle) yürürlüğe girdiği ve 1982 Anayasası'nın kabul edildiği gün 6 Kasım 1982'de görevine son verildi.

Aydınlar Dilekçesi Yazmanlar Kurulu üyesi ve Dilekçe davasında Ankara Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde yargılandı, aklandı. İnsan Hakları Derneği kurucu üyesi. İnsan Hakları Vakfı Danışma Kurulu üyesi. Bilar Bilim Merkezi Direktörlüğü'nü yaptı. Çeşitli gazetelerde köşe yazarlığı yaptı, dergilerde yazdı. Özgür Gündem gazetesi yayın kurulu başkanlığı ve yazarlığı yaptı. Merkezi Cenevre'de BM Dernekleri Dünya Federasyonu Yönetim Kurulu üyesi. New York Körfez Savaşı Uluslararası Savaş Suçları Mahkemesi üyesi. Ve hâlâ Özgür Politika gazetesi köşe yazarlığı ve Kürdistan'daki kirli savaşın son ermesi konusunda değerli çalışmalar içinde bulunmaktadır.

(Sayın Haluk Gerger ile yaptığımız röportajın sorular kısmını çıkarıp arabaşlıklar kullanarak okuyucuya sunuyoruz.)

● Baştarafı 1. sayfada

içinde birlikte ilişki içinde yaşayacak birimler arasında bir “*ortak çıkar bilinci*” öğesidir. Bunsuz toplumsal bir yaşam ve düzen elbette sözkonusu olamaz. Ne var ki, buradaki “*ortak çıkar*” gerçek olmayabilir, bir yanılsama olabilir, ama bu önemli değildir. Önemli olan bunun bir değerler hegemonyasının altyapısını oluşturabilme yeteneğine sahip bulunmasıdır. Genelde egemenler kendi ihtiyaç ve çıkarlarına yanıt veren değerleri toplumun “*ortak çıkarı*” olarak lanse edebilirler ve bunda başarılı oldukları ölçüde kendi düzenlerini kurabilirler. Bugün, özelleştirmenin dayatılması, pazar ekonomisinin demokrasi ile özdeştirilmesi, özel teşebbüsün yüceltilmesi, bireyciliğin kutsanması, paranın dayanışma ve paylaşmanın önüne geçmesi gibi olgularda ifadesini bulan “*değerler*”in dünya çapında büyük bir etkinlik kazandığı kuşkusuzdur. İnsanlığın büyük bölümü de liberal kapitalizmin ve beynelmilel sermayenin kimi dar çıkarlarının herkes için iyi olduğuna inandırılmış durumdadırlar. Bu anlamda bir “*ortak çıkar bilinci*” yanılgısının büyük ölçüde egemenlik kazandığı ortadadır.

İkinci olarak, her düzen kurma süreci, düzenin birimlerinin davranışlarını ve aralarındaki ilişki sürecini belirleyip denetleyen normları da yaratmakla yükümlüdür. Bu tür kurallar olmadan da bir düzenden sözetmek mümkün değildir elbette. Son olarak da, bu kurallara işlerlik kazandıracak kurumların yaratılması gerekmektedir. İşte “*yeni dünya düzeni*” bu aşamada en önemli olarak bir “*müdahale hukuku*” yaratmak istemektedir. Bir başka ifadeyle, ABD ve müttefiklerinin, dünyanın her yerine, gerekirse askeri de olmak üzere, müdahale etmelerini “*yasal ve meşru*” kılacak bir uluslararası hukuk normları dizgesinin oluşturulması süreci yaşanmaktadır bugün. Henüz elbette bu tür bir müdahale normu, bir uluslararası hukuk kuralına dönüşmüş değildir, ama gidiş ve amaç bu yöndedir. Halihazırda eski uluslararası hukuk düzeni yürürlüktedir kitap üstünde. Burada egemen eşitlik, içişlerine karışmama gibi ilkeler temel durumdadırlar. Oysa yeni düzen, kapitalist ülkelerin büyük bölümü için egemenliğin aşındırılması ve sınırlandırılmasını ve içişlerine gerekirse askeri müdahaleyi öngörmektedir. Bu gerçekleştikten sonraki aşamaysa bu müdahale kuralına işlerlik kazandıracak yeni kurumların oluşturulması ya da eski kurumların bu işlevi yapacak biçimde yeniden yapılandırılmalarıdır. Şimdilik eski hukuk kuralları ihlal edilerek ve eski kurumlar zorlanarak bu tür işler yapılmaktadır. Tabii yeni düzen bütün bunlar tam olarak gerçekleştikten sonra müesses nizam olarak yerleşmiş olacaktır. Bugün içinde yaşadığımız aşama yeni bir düzen kurma sürecinin kaosu, yani düzensizliğidir. İnsanlık yeterli direnci gösteremezse emperyalizmin yeni düzeni yavaş yavaş yerleşecektir. Tabii aksi de mümkündür, büyük insanlığın kendi düzeni de böylesi altüst oluş dönemlerinde ortaya çıkabilir. Ama bugün avantajlı durumda bulunan elbette beynelmilel sermaye ve emperyalizmdir.

ABD emperyalizmi yeni düzen ile tarihin iki büyük eğilimini önce durdurmak, sonra da tersine çevirmeyi amaçlamaktadır. Bunlardan biri sınıf içerikli, ötekiyse halk-ulus merkezlidir. Kapitalizm, her zaman, bütün dünyayı tek bir pazara dönüştürmeyi ve sermayenin de bu büyük pazar içinde her yere serbestçe nüfuz edebilmesini istemiştir. Aslında emperyalizm işte bununla eşanlamlıdır. Ne var ki, başta metropol ülkelerde olmak üzere, emeğin ve büyük insanlığın direnişleri, bedeli kanla ödenmiş mücadeleleri, her yerde, kapitalizmin sınırları içinde olmakla beraber, hep sermayeye karşı adım adım emeğin kazanımlarını getirmiştir. Demokrasiden hukuk devletine, sosyal haklardan refah devletine, ortaya çıkan bütün bildik gelişmeler burjuvaziye rağmen emekçilerin mücadele ile elde ettikleri haklar olmuşlardır ve bu eğilim bazen egemenlerin faşizm saldırılarında görüldüğü gibi geri adımlarla da, zikzaklarla da olsa, yetersiz de kalsa, süregelmiştir. Buna ek olarak, Bolşevik Devrimi ile başlayarak, ikinci savaştan sonra Doğu Avrupa'daki gelişmelerle süren, Çin devrimiyle de doruğa oluşan bir süreç tam tersi sonucu vermiş, sermayenin “*açık kapı*” politikası yerine ulusal topraklar üzerinde sınırlar ortaya çıkmıştır. Daha sonra, üçüncü dünyadaki kurtuluş savaşlarının başarıya ulaşması ile oluşan devletlerin gerçek bağımsızlık için ekonomik, kültürel vs. bağımsızlığı da aramalarıyla beynelmilel sermayeye yeni kapılar da kapanmaya başlanmıştır. Böylelikle, halklar kendi çıkarları için emperyalist sermayeye yeni sınırlar, kontroller, yükümlülükler koymuşlardır. İşte şimdi sermaye ve emperyalizm, bir yandan, emekçilerin kazanılmış haklarını geri almaya ve bu süreci durdurduktan sonra da geri çevirmeye, yani tarihsel eğilimin burjuvazi lehine tecelli edeceği bir dönemi başlatmak istemektedirler, bir yandan da, halkların haklarına karşı, onların ulusal kimliklerine, bağımsızlık özlemlerine, kendi yazgılarını belirleme tercihlerine, egemenliklerini kurma taleplerine karşı, dünya çapında bir büyük savaş açmış durumdadırlar.

Bugün yeni düzen, ideolojik olarak, “*tarihin sonu*” tezine dayanmaktadır. Buna göre, tarih, insanların nasıl birarada yaşayacaklarına ilişkin olarak ortaya atılmış sosyo-ekonomik modellerin çatışmasından, birbirlerine karşı üstünlük kurma mücadelesinden oluşur. Liberal kapitalizm bu modellerden biri olarak rakip bütün modelleri ve ideolojileri nihai yenilgiye uğratmıştır. Dolayısıyla da artık modeller arası çatışma kalmamıştır ve dolayısıyla tarih de bu çatışmadan ibaret olduğuna göre ve çatışma da bittiğine göre tarihin de sonuna gelinmiştir. Artık insanlığın ortak yaşam ideali ve modeli liberal kapitalizmde ifadesini bulmaktadır. Görüldüğü gibi faşizmin “***bin yıllık düzen***” projesinde olduğu gibi bugün de emperyalizm insanlığa ebedi bir düzen olarak kapitalizmi dayatmakta, daha iyi bir dünya arayışını da totaliter mantığının bir sonucu olan tarihin artık bittiği teziyle yasaklamaktadır.

Liberal kapitalizmin nihai zaferiyle artık başka tür örgütlenme ve yaşam biçimlerini aramak da tarih dışı bir ilkellik olarak vasıflandırılmakta, aynı zamanda da tabii yeni düzenin ideolojik temellerine bir saldırı olarak kabul edilmektedir. Dolayısıyla da, yeni düzen sadece dayattığı ebedi tekçilik ideolojik olarak totaliter olmakla kalmıyor. İnsanlık ideallerini aramayı sürdürmeye karşı militarist bir saldırganlığı da içinde barındırıyor. İşte bu noktada, örneğin Kürt hareketine karşı emperyalizmin saldırgan karşıtlığı da açıklığa kavuşuyor.

Kürt direnişi, bir yandan, hedef Ortadoğu'da görkemli bir direniş kalesi ve boyun eğdirme çabalarının yenilgisinin görkemli bir örneği olarak ortaya çıkıyor, ama asıl yeni ve daha iyiyi, başka'yı, insanlığı aramayı ideolojisinin özü olarak yasaklayan “***tarihin sonu***” tezine karşı bir tehdit olarak algılandığı için yeni düzenin ilahlarınca düşman sayılıyor.

Tarih bitmişken, emperyalizmin dayattığı değerler ve düzen ilahi bir sonsuzluk kazanmış sayılırken, büyük insanlık o “***ortak çıkar bilinci***”nin kuyusunda ahmaklaştırılıp düşürülmüş kabul edilirken, çelişki ve çatışmalar yeni düzenin teorik dayanağı olarak bitmiş denirken ve nihayet Ortadoğu halkları kuşatılmışken, Kürt mücadelesinin bütün bunların olumsuzlanması, negasyonu ve reddiyesi olarak ortaya çıkması, yeni düzenle onu nesnel bir karşıtlığa oturtuyor. Sonuçta da, “*bu ABD açısından bir zafer mi*”, gerçekten “***tarihin sonu mu***”, “***ideolojiler bitti mi***” sorularına ve bu yöndeki emperyalist propaganda makinasına en iyi yanıtlardan biri de Kürtlerce veriliyor ve bunun teorik ve pratik sonuçları emperyalizmi dünya çapında zora sokuyor. Tabii bu durum Kürt hareketini aynı zamanda büyük insanlığın safında bir konuma getiriyor. Mazlum insanlığın ve insanlık değerlerinin temsilcisi yapıyor. Teorik ve pratik de bunu doğruluyor…

Bugün **NATO'nun genişleme projesi** de yeni düzenin dünyayı silahla zapturapt altına almanın, bunun daha önce sözünü ettiğim kurumlarının yaratılması sürecinin bir parçası olarak değerlendirilmeli. Elbette emperyalistler bunu yaparken denetim altında tuttukları öteki kapitalist ülkelerin ordularını da bu işe entegre ediyorlar. Böylece hem o orduların kendi ülkelerini kontrol altında tutması ve bunun merkezi komutakontrol mekanizması oluşturuluyor, hem de gerektiğinde bu ordular öteki uluslararası polisiye misyonlarında kullanılıyor.

Yeni düzen esas olarak totaliter ve militarist bir emperyalizm çağının düzeni, dünyanın liberal kaptalizmin cemalinden yeniden, gerekirse zor kullanılarak yaratılması, bütün dünya nimetlerinin yeniden bir bölüşümü ve talanı olduğu için ve bir müdahale hukukuna dayandığı için elbette silahlanmayı zorunlu kılıyor.

Ayrıca yarattığı yeni kaos, bunalım ve çelişki ve çatışmalarla da silahlanmayı gerektiriyor. Önce, bu yeni bölüşüm sürecinde emperyalist ülkeler arasında çıkar çatışmaları ve çelişkileri sözkonusudur. İkincisi, emperyalist ülkelerle mazlum uluslar ve nisbeten zayıf kapitalist ülkeler, yani ezen ile ezilen arasındaki çelişki ve çatışmalar mevcuttur. Üçüncü olarak da, yoksulluğun, bağımlılığın, geriliğin ve umarsızlığın cenderesi içindeki mazlum insanlığın kendi içinde ve arasındaki çelişki ve çatışmalar ortaya çıkmaktadır. Bütün bunlar elbette daha çok silahlanma, daha çok şiddet ve savaş demektir.

Emperyalizm direnen Ortadoğu insanından intikam alıyor

Elbette bu büyük saldırıda Ortadoğu'nun çok özel bir konumu vardır. Bu bölge bugün emperyalist saldırganlığın baş hedefidir. Bunun pekçok nedeni vardır. Petrol kaynaklarının denetim altında tutulmak istenmesi bu nedenlerin bir tanesidir. İkinci önemli neden, Ortadoğu'nun emperyalist iktidara kavuşturulamamış olmasıdır. Nedir emperyalist iktidar? Bu halkların ahmaklaştırılması, o uğursuz “***ortak çıkar bilinci***” bilinçsizliğine mahkum edilmeleri ve bölgenin üzerine ölü toprağın serilmesidir. Emperyalizm, büyük bir uygarlık merkezi olan ve bundan beslenen insan potansiyeli ile hâlâ direnen Ortadoğu'dan, dolayısıyla, hem çekinmekte, hem de ondan intikam almak istemekte, onu diz çökmeye, boyun eğmeye, düşürmeye, bitirmeye çalışmaktadır.

İsrail'in yapay varlığı, bir yandan gündelik yaşamın her alanında. Arap kitlelerinde bir tür anti-batıcılığı canlı tutmakta, öte yandan da **Siyonist Truva Atı**'nın korunması ihtiyacını yaratmaktadır ve bu iki olgu da bölgeye emperyalist müdahaleyi gerektirmektedir. Petrol bekçiliğini yapan Körfez ülkelerinin, Mısır, Türkiye gibi öteki fedai konumundaki devletlerin içine düştükleri onulmaz bunalım da emperyalistleri bölgede daha aktif rol almaya itmektedir.

Başta Kürt aydınlanması olmak üzere, bölgedeki kimi halk hareketleri, radikal islam gibi ideolojik yönelişlerin yaygınlığı ve İran. Suriye, Libya gibi emperyalizmle çıkar çatışması içinde olabilen devletlerin varlığı da emperyalizmi bölgeye karşı saldırganlaştırmaktadır. Bu nedenlerle de bölge Amerikan emperyalizmi-Arap işbirlikçiliği-İsrail siyonizmi-Türk militarizmi ile kuşatılmak istenmektedir.

Kürt aydınlaması 20. yüzyılın son büyük toplumsal devrimidir

Sözünü ettiğiniz savaş her bakımından halklarımızı ve bölgeyi çok derinden etkilemiş ve değiştirmiştir. Kürt aydınlanması, Kürt direnişinden, Kürtlerin doğal hakları ve kimlikleri için muazzam özverilerle yazdıkları destandan, burada insanlık değerlerini yeniden yaratılmasından ve Kürt halkının kendi küllerinden yeniden doğuşundan kaynaklanmıştır.

Kürt aydınlanması, 20. yüzyılın son büyük toplumsal devrimidir ve Kürt halkını düşürülmüşlükten insanlığın bugün en diri ve sağlıklı üyesi olma mertebesine yükseltmiştir.

Savaş, TC'yi de derinden etkilemiştir. Onun sosyal, politik, ekonomik, askeri, diplomatik her alandaki bütün yapısını ve davranışlarını belirleyen, biçimlendiren, denetleyen bir unsur olmuştur. Bugün Türkiye'de hiçbir şey yoktur ki, bu savaştan bağımsız olarak ele alınabilsin. Ondan köklü bir biçimde etkilenmiş olsun, onun tarafından belirlenmemiş bulunsun.

Bu savaş, rejimin bunalımını da derinleştirmiş, bütün sorunların ana kaynağı olarak sistemin iflasını getirmiştir. Bu arada bu savaş, bir kardeş halkın doğal, meşru, demokratik haklarını talep etmesine karşılık kullanılan bunca şiddet ve şiddete karşı oluşan duyarsızlık ve tepkisizlik, Türk halkına sadece ekonomik, politik, sosyal alanlarda altından kalkılamaz sorunlar yaratmakla kalmamış, aynı zamanda ve belki de daha önemli olarak, onda büyük bir ideolojik, kültürel, ahlaki tahribata neden olmuş, taşınması zor, etkileri belki kuşaklar boyu sürecek bir morak yük de oluşturmuştur.

Ne var ki, savaşın doğal uzantısı olarak ortaya çıkan adil ve onurlu bir barış, aynı zamanda, kurtuluşu ve özgürlüğü de Türk halkının ufkuna yerleştirmiş, iki kardeş halkın emansipasyon yazgılarını da kardeşçe örmüştür. Bu savaşın en iyi tanımı “***kirli savaş***” deyimidir. Bu savaşın toplumsal özü yoktur, yani Türk halkı arasında herhangi bir toplumsal kategori bu savaşın kaderinde söz sahibi değildir. Bu savaşın politik içeriği de yoktur, çünkü her savaşın diyalektik bütünü oluşturan barış perspektifi burada sözkonusu değildir. Savaşları, barbarlık, terör ve intikamcı vandalizmden ayıran politik öz, yani politikanın başka araçlarla devamı niteliği, yani politik amaç ve çözüm unsurları da rejimin şiddet uygulamalarında mevcut değildir.

Ayrıca bu savaş, bir sosyal vakıa olarak savaşın ve askerlik mesleğinin yüzyıllar boyunca oluşmuş kurallarına ve normlarına da uyulmadan yürütülmektedir. İşte bütün bu nedenlerle de aslında “***savaş***” olarak adlandırılması doğru değildir. Kirli savaş kavramının karşılığı elbette temiz savaş değil, sadece savaştır ve bu rejimin yürüttüğü şiddet operasyonları bu açıdan klasik (ve hatta haksız) savaş tanımına uymuyor ve bunun için de onu özel bir terim olarak kirli savaş diye adlandırmak, tanımlamak gerekiyor.

Yılmaz-Ecevit hükümeti ve “nasyonal sol”cular

Bu darbe hükümetinin, rejimin klasik özel harp örgütlenmesinin hükümete taşıdığı bu yapının politik çözüm ya da bir barış perspektifi üretmesi kanımca sözkonusu değil. Bu hükümet bir saldırı hükümetidir. Elbette burada yeni yöntemler de denenmektedir.

Ecevit saldırganlığının ve inkarcılığının damgasını vurduğu bu hükümet şimdilik iki özel yöntemi uygulamaya koymak üzeredir: Bunlardan biri, Osmanlı devşirmeciliğini andıran bir yoldur. Buna göre Kürt çocukları küçük yaşlarda ailelerinden ve doğal ortamlarından kopartılacak, yurt adı verilen özel yerlerde tecrit altında yoğun bir asimilasyon ve endoktrinasyon, yani beyin yıkama operasyonuna tabi tutulacak. Buralarda bütün değerlerinden kopartılacak bu yeni devşirmeler daha sonra da insanlıktan çıkarılmış biçimde rejimin pis işlerinin tetikçisi yapılacaklardır. Sekiz yıl kesintisiz eğitim de bu yönelişin araçlarından biridir.

İkinci olaraksa, Ecevit'in köy-kent projesi, **Nazi temerküz kampları** ya da **Vietnam startejik köyleri** (Helmet) gibi Kürtlerin bir araya toplanmaları ve buralarda içeride işbirlikçi hainlerin denetiminde, etrafında ise jandarmaca kuşatılmışlığın cendersinde boğulmasını öngörmektedir. Ben bunların başarıya ulaşabileceğine inanmıyorum. Kendi şiddetle, inkarcılıkla kör olmuş gözleri göremiyor, ama Kürt aydınlanması artık o boyutlara varmıştır ki, Kürtleri böylesi manevralarla yeniden köleleştirmek artık asla mümkün değildir.

Türkiye'de sosyal demokratlar ve düzen sosyalistleri kendilerini “***nasyonal solcu***” olarak tanımlıyorlar. Bunun düpedüz faşizmin öteki adı olan “***nasyonal sosyalizm***” ile benzerliği sadece semantik bir benzeyiş değil hiç kuşkusuz. İyi incelediğimizde, bunların topunun bütünüy-

le faşizan bir şovenizm, devletçilik ve militarizm üçgeninde hapsolduklarını, resmi ideolojinin en gerici biçimde başlıca taşıyıcısı olduklarını ve psikolojik savaşın gönüllü fedaileri konumunu bilinçli olarak seçtiklerini kolaylıkla görebiliriz. Dolayısıyla da onları ahlaken, ideolojik olarak, tarihen ve politika açısından "*sol*"dan saymak asla mümkün değildir.

ÖDP elbette daha farklı bir konumdadır. Gerçi ÖDP içinde oralarda görev yapmış, savaş hükümetlerinin partilerinde bulunmuş pekçok insan vardır. Yine bu partide düzen güçleriyle işbirliğini halk güçleriyle, devrimcilerle ve Kürtlerle güçbirliğine yeğleyenler de çok sayıda bulunmaktadır. Bu partide liberalizmin, "*yeni dünya düzeni*" değerlerinin, kemalizmin etkisi altında, eskiden içinde yer aldıkları "*sol*"dan kopmuş yorgun, umutsuz tipler de mevcuttur.

Bu partide Kürt sorununa neredeyse faşizan bir bakışla yaklaşanlar da az değildir. Bu parti, solcuları ve emekçileri başka rüzgarların peşinde heder edecek yönelimler, eğilimler riskini de içine barındırmaktadır. Bütün bunlara karşın ben yine de ÖDP'yi içinde yer alan çok sayıdaki sağlıklı demokrat, barışsever, ilerici ve komünistlere bakarak değerlendirmekten ve onu bizim saflarımızdaki bir liberal sol demokratik muhalefet hareketi olarak kabul etmekten yanayım. ÖDP'ye ihtiyatlı ve eleştirel bir dostça yaklaşımın onun sağlığı açısından da yararlı olacağını düşünüyorum.

Türk dış politikası ikibuçuk savaş esasına göre biçimleniyor

Türkiye rejimi Batı'ya ve ABD'ye çok yönlü ve bu çok boyutlu zincirlerle bağımlıdır. Bu bağımlılık, ekonomik, ideolojik, politik, askeri pekçok alanda yıllar boyunca örülmüştür ve içeride güçlü –hatta silahlı– birey, kurum, toplumsal katman ve sınıflarca korunmakta, geliştirilmektedir.

Şimdi globalleşme ile ve Türkiye kapitalizminin uluslararası sisteme yeni eklemlenmesiyle birlikte beynelmilel sermayenin etkisi çok daha artmıştır. Bu elbette emperyalizme bağımlılıkta yeni boyutlar yaratmaktadır. Türkiye'nin bağımlılığının en çok tezahür ettiği alan stratejik alandır çünkü TC'nin emperyalizm açısından kıymet-i harbiyesi buradadır.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Batı bloku, TC'ye bizim egemenlerin de coşkulu kabulüyle Doğu-Batı boyutunda –NATO üyeliğiyle– ve Kuzey-Güney ekseninde Ortadoğu odaklı militer görevler biçmişti. Bu görevlendirmede daha o zamandan aslolan TC'nin Ortadoğu'da Batı çıkarlarının jandarmalığını yapmasıydı. Hatta ilk başta Batılılar TC'yi NATO'ya almak istememişler ve onu kurulması düşünülen Ortadoğu komutanlığı içinde münhasıran bu bölgeye yönelik olarak istihdam etmek istemişlerdir. Daha sonra TC yöneticileri, Türkiye'nin Ortadoğu'ya yönelik işlevlerini Batı askeri örgütlenmesinin temeli olan NATO içinde yer alarak daha iyi yerine getirebileceği konusunda ısrarlı olmuşlar. ABD'yi ikna etmişler ve bu konuda söz vererek NATO'ye girmeyi başarmışlardır. Tabii şimdi Sovyetlerin ortadan kalkmasıyla Türkiye'nin o düzlemdeki rolü de sadece Kafkasya ile sınırlanmış ve Ortadoğu daha da önem kazanmıştır. İsrail'le stratejik işbirliği de bu yeni dönemin bir parçasıdır.

Türk dış politikası, aslında toplumsal örgütlenme ve yapılanmanın bütünü, uzun zamandır, **ikibuçuk savaş** esasına göre biçimleniyor. Buna göre TC aynı anda Yunanistan ve Suriye'ye karşı iki cephede savaşabilecek bir konuma hazırlıklı olmalıdır ve bu arada iç cephede ya da cephe gerisinde de Kürtlere karşı etkin harekat yürütebilmelidir. Tabii isterik dış politika hezeyanları bu ikibuçuk cephe politikasının bir uzantısı ve emperyalist bağımlılığın bir sonucu olarak, militarist bir içeriğe sahiptir. Burada barış elbette sözkonusu değildir. İç dinamikler şovenizm kaynaklı ve iç sorunlardan dikkatleri dış düşmana çekecek bir militarizmi beslerken, emperyalizme olan bağımlılık da "*yeni dünya düzeni*" istikrarının, yani ölü toprağının mazlum halklara dayatılması biçimindeki bir saldırganlığı ortaya çıkarmaktadır.

Kuzey Kıbrıs'ın ilhaki, çok eskiden beri planlanmaktadır ve bunu bir oldu bittiye getirebilmek için her türlü kışkırtma sürekli sergilenmektedir. TC açısından ilhaka kadar bu durum bir çözüm olarak kabul edilmekte, nihai darbenin vurulacağı ana kadar bugünkü statükoyu bozacak ve politik bir çözüm getirecek uluslararası girişimlerin sabote edilmesi hedeflenmektedir.

Bugünkü hükümet, Ecevit intikamcılığıyla Kıbrıs ve Yunanistan konularında daha da saldırgan bir tutum almaktadır. Ancak hiç unutmamak gerekir ki, bunalım içinde kıvranan ve şovenizmle militarizmin ipinden başka bir umarı kalmamıştır. Yükselen Kürt hareketine karşı ideolojik alanda aşırı milliyetçiliği, politik alanda da iç disiplini dış düşman korkularıyla güçlendirmeye çalışan egemenlerin bu saldırganlığı, dolayısıyla, Kürt sorunundaki tıkanmışlık ve sıkışmışlığa doğrudan bağlıdır.

Klasik ordunun şiddet tekeli kırılmıştır

Türkiye'de sıradan insanın, içine düşürüldüğü yoksulluk, gerilik ve moral bunalım cenderesi içinde, gündelik olaylar karşısındaki doğal refleksi, giderek, Türk-islam sentezinin, yani islami temalar kullanan faşizmin tepkileri biçimde ortaya çıkmaktadır. Geniş yığınların en temel ihtiyaçlarına yanıt veremeyen, onların çıkarlarına karşı her gün yeni saldırılar geliştiren egemenler, kitlelerdeki yoğun hoşnutsuzluğu ve kopuşu, onların zihni çürüme ve tutsaklığıyla dengelemeye çalışmaktadırlar.

"Türkiye'de sosyal demokratlar ve düzen sosyalistleri kendilerini 'nasyonal solcu' olarak tanımlıyorlar. Bunun düpedüz faşizmin öteki adı olan 'nasyonal sosyalizm' ile benzerliği sadece semantik bir benzeyiş değil hiç kuşkusuz. İyi incelediğimizde, bunların topunun bütünüyle faşizan bir şovenizm, devletçilik ve militarizm üçgeninde hapsolduklarını, resmi ideolojinin en gerici biçimde başlıca taşıyıcısı olduklarını ve psikolojik savaşın gönüllü fedaileri konumunu bilinçli olarak seçtiklerini kolaylıkla görebiliriz."

Bunun içinde kitleleri devlete ve düzene zihni olarak bağlayacak ideolojik-kültürel bir saldırı bilinçle yürürlüğe konulmaktadır.

Şovenist ve militarist değerlerin yaygınlaştırılması ve bu arada "*yeni dünya düzeni*"nin özelleştirme, piyasa ekonomisi ve kısa yoldan zenginleşmeyi yücelten, bireysel düşkünlükleri yücelten, toplumsal sorumluluk, dayanışma ve paylaşma duygularını silen ilkeleri de insanlara şırınga edilmekte, insanlık düşürülürken toplum da köleleştirilmek istenmektedir. Bütün bu bilinçli saldırıların bir semeresi de elbette faşizmin bir toplumsal taban kazanması, hatta kurumsallaşması olmaktadır. Bu saldırı politikası başarıya ulaştıkça TC faşizmi MHP'ye ya da Refah'a şu ya da bu lidere bağlı olmaktan kurtulmakta, hayatın doğal akışı, toplumsal örgütlenmenin tabii biçimi olmaktadır.

Bugün rejim içindeki çatlağı gidermede bir hamle yapmış durumdadır. Kürt savaşı karşısındaki başarısızlıklar rejimi klasik ordu örgütlenmesi dışında başka silahlı yapılandırmalara gitmek zorunda bırakmıştır. Sonuçta da 200 bin kadar polis, özel tim, 70-80 bin korucu, sivil çete ve tetikçiler, itirafçılar vs.'den oluşan bir büyük silahlı güç daha ortaya çıkmıştır. Bu, bir yandan klasik ordunun şiddet tekelini kırmış, bir yandan da klasik devlet örgütlenmesinin bildik yetki ve sorumluluk yapısını ciddi biçimde zedelenmiştir. İkinci silahlı oluşumun giderek onu yaratan egemenler açısından çizmeyi aşması, yani kendi değerlerini, çıkarlarını, gücünü ortaya çıkarmaya başlaması, bildiğimiz çatışmaları meydana getirmiştir.

Mektepli Özel Harp ile alaylı çeteler savaşımı, Refahyol iktidarını getirdiği başka gerginlik çelişki ve çatışmalarla karşılıklı etkileşim içinde örtüşmüş, düzen saflarında ciddi bir çatlak ve bunalım ortaya çıkmıştır Şimdi görünen odur ki, klasik devlet üstün gelmiştir ve kendi yarattığı oluşumu daha denetleyebilir bir pozisyona geri dönüşü başarmıştır. Ama bunalım dönemlerinde egemenler arasındaki çelişkiler elbette derinleşir ve çatışmalar hep ortaya çıkar. Bu konuda da daha son sözlerin söylenmediği kesindir.

Türkiye'de din rantının kim tarafından kontrol edileceği özel bir önem kazanmaktadır. Çünkü Türk tipi kemalist laiklik ile dini tam kontrolü altında tutan ve böylece toplum üzerindeki gücünü bu araçla da pekiştiren klasik devlet yönetme erkinin pekçok dayanağı yitirmiş durumdadır. Kürt direnişi ile iyice ortaya çıkan bu güçsüzleşme karşısında din rantı rejim için daha da önem kazanmıştır. Buna karşı toplumu denetlenemek ve yönetmek için, bundan pay almak isteyen ve bu rantı klasik devletle paylaşmak isteyen islamcı politikacılar, bu uğraşlarında hem yeni palazlanan Anadolu sermayesinin, hem de yığınlıkların protesto oylarını arkalarına alabilmişlerdir. Ama klasik devletin ve rejimin içinde bulunduğu bunalım koşullarında bu rant kavgasında yeni düşmeyi ve tam denetim yerine paylaşmayı kabul etmesi beklenemezdi, nitekim öyle de oldu ve Refah'a sert bir tepki gösterildi. Tabii bu gelişmelerde Refah'ın bütün çabalarına karşı, rejimin dış destekçilerinin de, yeni dış politika hamlelerinin gündemde olduğu bir dönemde bir Refah iktidarını kabul etmemelerinin de rolü vardır.

Halklarımız için kalıcı bir barış gereklidir

Barış, şiddetin olmadığı ortam olarak tanımlanır genellikle. Bu, ilk yüzeysel bakışla doğru gibi görünen, ama aslında eksik bir tanımdır. Çünkü şiddet deyince akla fiziki şiddet gelmektedir. Elbette açık, doğrudan, fizik şiddetin bulunduğu ortamlarda barıştan sözedemeyiz. Ama bu şiddetin sadece bir görünümüdür. Şiddetin, ayrıca, bir de görünmeyen, fiziki olmayan, kapalı bir türü daha vardır. Eşitsizlik, adaletsizlik, vs. de birer şiddet türüdürler örneğin. Kişinin ya da toplumun, potansiyelini gerçekleştirmesi önünde oluşturulan bütün engeller şiddet türüdürler.

Örneğin, kişinin hareket potansiyelini engelleyen pranga açık görünen, fiziki bir şiddet türüdür, onun yaşam potansiyelini engelleyen bir kurşun da öyledir. Bireyin, gelişim potansiyelini engelleyen eğitim hakkının elinden alınması onun yaşam hakkını ihlal eden sağlık hizmetlerinden yararlandırılmaması da birer şiddet örneğidir. Her ne kadar burada fizik şiddete rastlanmasa da, örneğin bir ailede baba çocuğunu dövüyorsa orada açık fizik şiddet vardır ve barıştan sözedilemez, ama dayağın olmadığı, yani fizik şiddetin var olmadığı kimi ailelerde de barıştan sözedilemez. Çünkü burada da görünmeyen, fiziki olmayan kapalı bir şiddet türü, yapısal şiddet vardır ve örneğin baba çocuğun eğitimine engel olmakta evde köle gibi kullanıp sosyal yaşamını yok etmekte, ona manevi baskı uygulamaktadır. Yine örneğin ortaçağlarda bir çocuğun diyelim hummadan ya da kızamıktan ölmesi o zamanın nesnel koşulları içinde şiddet türü sayılamasa da günümüzün gelişmiş tıp koşullarında nesnel olarak çocukların bakımsızlık ve yoksulluk nedeniyle bu tür hastalıklardan ölmesi tam da bir şiddet örneğidir.

Demek ki, hem açık fiziki hem de yapısal, kapalı şiddet türleri mevcuttur. Sadece açık fizik şiddetin, savaşın, silahlı çatışmanın olmadığı ortamları eksik ya da negatif barış olarak adlandırmak daha doğru olur. Gerçek ya da pozitif barış, her türlü şiddet türünün, açık, görünen, fizik şiddetin yanısıra sömürü, eşitsizlik, adaletsizlik gibi kapalı, yapısal şiddet türlerinin de yaşamdan silindiği, birey ve toplumların maddi-manevi gelişimle potansiyellerinin ve nesnel olanaklarının engellenmediği bir ortamı, bir durumu ifade etmektedir.

İşte adil ve onurlu bir barış kavramının birinci öğesi burada saklıdır. Toplumların, halkların kendi ulusal varlıklarını bütün boyutlarıyla geliştirebilecekleri, sadece fizik baskıların değil, onların üzerindeki yapısal şiddetin de ortadan kalktığı bir özgürlük ve eşitli içermelidir barış.

İkinci olarak, bazen silahlar bir tarafın yengisi sonucu dayattığı "*çözüm*" ile de susabilir. Burada zafer kazananın bir diktatı, bir dayatması sözkonusudur. Pax Romana, yani Roma barışı kavramı işte bu tür durumları ifade eder. Burada "*veyi mağlubun haline*" denen bir anlayış ve kılıcın keskinliğinin haklılığı sözkonusudur. Böyle durumlarda, yapısal şiddet kurumsallaşır, yenginin şartları dikte ettirilir ve eşitsiz koşulların zoraki kabulüyle bir "*barış düzeni*" kurulur. Tabii bu galibin barışının düzenidir ve mağluba dayatılan bir durumdur. Böylesi bir barış her şeyden önce gerçek değildir, çünkü şiddetin görünmeyen türleri burada mevcuttur hem de bu tür bir barış kalıcı değildir çünkü ortak rızaya dayalı değildir. Ortak rıza ve tatmin ancak adalet temelinde elde edilebilir. Onun içinde barışın kalıcı olabilmesinin temel koşullarından biri de, sürecin tarafların tümünün içine sindirebileceği bir adalet duygusunu içermesi, bu açıdan tatmin edici bir niteliği taşımasıdır. Bizim somut koşullarımızda, halklarımızın ihtiyaç ve özlemlerine yanıt verebilecek. Onların meşru çıkarlarını gözeten, eşitliğe ve kardeşliğe dayalı kalıcı bir barıştır, adil ve onurlu barış kavramının ifade ettiği.

Bu elbette halklarımızın söz sahibi olduğu bir süreci dayamakta, onların iradesinin özgürce belirlenebileceği bir ortamı ve yöntemler dizisini gerekli kılmakta, halkların kendi yazgılarını belirleme hakkına saygı temelinde oluşan, uzun vadeli bir eşitlik ve kardeşliği hedef alan bir perspektiften hareket etmelidir.

Böylesi bir barış Kürt halkı için, ulusal varlığını korumak ve geliştirmenin bütün olanaklarını sağlayan; onun insanlık ailesi içindeki onurlu ve yapıcı bir katılımını sağlamlaştıran; toplumsal enerjisini, maddi, manevi kalkınmasını gerçekleştirme yönüne kullanabilmesine olanak veren; refahını oluşturup bunu toplumsal dayanışma ile yaygınlaştıran, ulusal ve toplumsal kurtuluşunu dengeli bir biçimde gerçekleştirebilen; barış ve halkların kardeşliğine katkıda bulunan bir ortamın yaratılması anlamını taşır her şeyden önce. Türk halkı içinse, barış evela bugün asıl kendisini ezen, giderek düşüren yapıların ve ideolojik-kültürel anlayışların yıkılması, dolayısıyla da kendisinin özgürleşmesi anlamına gelmektedir. Bu yeni özgürlük ortamı içinde başka halk ve kültürlerle eşitlik ve karşılıklı saygı temelinde yeni yapıcı ilişkilerin kurulabilmesi, Türk halkının kendi geçmişiyle barışarak iç barışını kurabilmesi ve yapıcı bir gelişme ve kalkınma hamlesini gerçekleştirebilmesi demek olacaktır. Böylece Türk halkı, toplumsal duyarlılık, dayanışma, paylaşma, hak, adalet, özgürlük gibi çağdaş uygarlık ve insanlık değerlerinin egemen olduğu bir yeni rehabilitasyon ve özgürleşme hareketini başlatabilir.

Türkiye'de ruh ve zihinler tutsak alınmıştır

Sözünü ettiğiniz kesimler ne yazık ki, barış mücadelesine ilişkinin yapıcı bir rol oynamaktan hayli uzak bir konumda bulunmaktadır. Aksine, bunların önemli bir bölümü kirli savaşta aktif bir rol almış durumdadırlar. Kirli savaş, toplumun bütün kesimlerinin aktif desteğini dayatan bir anlayışla, bir topyekün savaş anlayışıyla sürdürülmektedir. Böyle olunca da her bireyden, her kurum ve kesimden aktif katılım beklenmektedir.

Artık Türkiye'de bireysel ya da kurumsal ve toplumsal anlamda özgürlük ya da özerklik kimse için sözkonusu değildir. Çünkü rejim "*eylemli olarak benden yana olmayan düşmandır*" mantığıyla hareket etmektedir. İkinci olarak, rejim topyekün savaşında topyekün desteğe ihtiyaç duyduğundan her kesime yönelik bir propaganda, yanıltma ve savaşa katılım-destek sağlama saldırısı içindedir. Böyle olunca da her kesime yönelik bir psikolojik savaş yöntemi uygulanmakla, bunun için de her kesime hitap edecek unsurlar bu kirli işe sürülmektedirler.

Toplumun dinamik kesimleri olan işçi sendikacı, öğrenci, öğretmen, öğretim üyesi, sanatçı, aydın, vb. katmanlara ilişkin psikolojik savaş, yine bu kesimlerin dilini konuşabilen muhalefet kesimleri ve aydınlarca uygulanmaktadır. Özellikle de üniversiteler ve medya, militarizmin, şovenizmin ve kültürel yozlaşmanın başlıca taşıyıcılığını yapmakla, resmi ideolojiyi çeşitli boyut ve biçimlerde yeniden üretme göreviyle, haber ve bilgi edinme hakkını ihlal edip gerçeği saptırmak ve yerine yalanı ikame etmekle psikolojik savaşın baş aktörü konumuna gelmiş durumdadırlar. Giderek bu kesimler arasında da, aynen savaştan çıkar sağlayan kara paracılar, çeteciler, uyuşturucu kaçakçıları, şarlatan politikacılar, itirafçılar, faşist tetikçiler gibi, savaştan yarar uman ve kendilerine avantaj sağlayanlar ortaya çıkmıştır.

Türkiye'de ne yazık ki, aydın olma onuru ayaklar altına alınmış, bu alanda tam bir iflas yaşanmıştır. En son topluma dayatılan bir yanıyla sahte laiklik-şeriat ikilemi, pekçok sol aydında da kemalizme ve devlete bir yönelmeyi başlatmıştır. Aslında bunlar zaten içlerinde barındırdıkları bu yönelişe şimdi bir meşrutiyet sağlayabilme olanağına kavuştuklarını sanmakta, burada bir politik ikbal arayışının mümkün olduğunu sanmakta ve böylece de açığa çıkmaktadırlar.

Sosyalizm adına bile, savaş suçlusu hükümetlerin ortağı CHP ile, **ulusal intikamcı Ecevit** ile, yeni "*ilericilik*"ler keşfettikleri ordu ile, güya şeriat tehlikesine karşı işbirliği arayışları gerçekte, bütün aksine söylemlerine karşın benliklerinde yer eden "*bölücülük tehlikesi*"ne karşı "*milli birlik ve beraberlik*" arayışından başka bir şey değildir.

Bu tipler için, Kürt hareketi, toplumsal muhalefete bir ivme kazandırdığı, kendilerine bir güç ve yarar sağladığı ölçüde belki faydalıdır, ama artık "*çizmeyi aştığında*" devleti ve bütünlüğü tehlikeye atar bir güce kavuştuğunda ve hele kendi özgücüne, bağımsız kişiliğine kavuştuğunda yani "*boynuz kulağı geçtiği*"nde tehlikelidir. Bunların hepsinde gizli bir "*bölünme*" sendromu egemendir ve işte zamanı geldiğinde içlerdeki gizli şovenizm, kemalizm, devletçilik kusulmaktadır. Elbette buna pekçok ideolojik kılıf takılmaktadır, ama çıplak gerçek yine de sırıtmaktadır.

Buna karşılık, kendisine karşı bazen "*sosyalizm ve devrimcilik*" maskesi altında da girişilen ideolojik saldırılara yıpratma kampanyalarına ve elbette rejimin bütün şiddet uygulamalarına karşın ayakta duran, gücünü bir parçası olduğu emek hareketiyle Kürt direnişinin direncinden alan bir direngen kesim ayaktadır ve mücadeleyi büyüterek sürdürmektedir. Önümüzdeki günlerde bu mücadele hiç kuşkusuz her alanda yoğunlaşarak sürecektir. İdeolojik saldırının çok öne çıktığı, içe sızmış son kırıntıların da bugünlerde kıpırdanmaya başladığı, bedenlerin yok edilmesi kadar ruh ve zihinlerin tutsak alınması ve çürütülmesinin başlıca hedef yapıldığı bu aşamada ideolojik mücadele ve müdahale özel önem kazanmaktadır. Politika ve diplomasinin de stratejik konuma yükseldiği bu dönemde elbette toplumsal muhalefeti de daha büyük özveri ve mücadele beklemektedir.

"Beni yenemediler"

Dağların doruklarında yanan ateşlerin yıldızlara dönüştüğü ülkemin toprağının her karışı kanla sulanmaktadır. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin sahipleri, çıkışından bugüne getirenleri şehitleri olmuştur. Şehitler kervanı zafere giden umudun yolculuğunu yapmaktadırlar.

Heval **Dılzar**, Nisan 1997'de Dersim'deki yoğun geçen düşman kuşatmasında, beraberindeki yoldaşlarıyla bu kervana katıldı. O, Munzur dağlarında yanan bir ateşken, şimdi Kürdistan semalarında geceleri yoldaşlarına yol gösteren bir kutup yıldızı oldu.

Azize yoldaş 1967 yılında Kulp'ta dünyaya gelmiş ve ilkel milliyetçi, ortahalli bir ailede büyümüştü. Oldukça canlı, hareketli, sempatik bir yapıya sahipti. Aile Amed merkeze yerleşir ve burada Azize okula başlar. Başarılı ve arkadaş çevresi geniş bir okul sürecini tamamladıktan sonra Dicle Üniversitesi'ne kaydını yapar. Aileden almış olduğu yurtseverlik bilinci ve ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişimiyle birlikte okul süreçlerinde yoğun bir etkilenmeyi yaşar. Özellikle serhıldan sürecinin gelişmesiyle beraber, çevresinde birçok arkadaşının tutuklanması, gerillaya katılması ve şehit düşmesi, kendisini derinden etkiler. Belli bir süre sonra yurtsever gençlik çalışmaları içinde aktif olarak yer alır. Üniversite yıllarında Azize'nin içinde bulunduğu grup, oldukça etkileyici ve militan bir yapıya sahiptir. Bu grubun içinde **Zekiye Alkan** gibi önemli bir döneme damgasını vuran şehitler de yer almaktadır. Zekiye Alkan yoldaşın şehadeti grubun daha da canlanması ve aktifleşmesini sağlamıştır. Zekiye'nin eylemliliği, düşmanın dikkatinin bu grup üzerinde daha da fazla yoğunlaşmasını beraberinde getirir. Grup sık sık düşman operasyonlarına maruz kalır.

Heval Dılzar da belli aralıklarla gözaltına alınır ve 1991 ilkbaharında tutuklanır. Diyarbakır Cezaevi'nde kısa bir süre kaldıktan sonra serbest bırakılır. Heval Dılzar düşmanla olan kovalamacalarını anlatırken, her zaman hoş bir tebessümle gülerdi. "*Beni yenemediler*" diyordu. Yine polislerle olan bir anısında "*ben onları atlattım*" diyordu. Öğrenci eylemlilikleri sırasında yapılan korsan bir gösteride yer alır ve polisler peşine takılırlar. Gösteriyi dağıtmak ve gözlerine kestirdiklerini yakalamak isterler. Birkaç polis Dılzar'ın peşine verir. O'nu çıkmaz bir sokakta sıkıştırırlar. Sonunda yakalarlar. O kısa boyu, sarı ve uzun saçlarıyla, en önemlisi de eylem içerisindeki öncülüğüyle dikkatleri hemen üzerine çeken bir yapıya sahipti. Polisin takibi çok zor olmamıştı. Polisler O'nu panzerin içine koyuyorlar ve yanında bir polis kalıyor. Tabii Dılzar boş durmuyor, polisin anlık pasifliğinden yararlanarak panzerden fırlıyor, polisler arasından sıyrılıyor ve bir süre sokaktan nereye gideceğini bilmeden koşuyor. Daha sonra ilk bulduğu kapıyı vuruyor ve kapı açılır açılmaz içeriye dalış yapıyor. Ev sahipleri çok şaşırıyorlar. Kimdir bu diye tuhaf tuhaf bakarlarken, o hemen bayandan elbiseler isteyerek üzerini değiştiriyor. Bir süre dinlendikten sonra polislere izini kaybettirerek çıkıyor ve polisten kurtuluyor. Bu, O'nun heyecan ve kahkahalar içinde anlattığı anılardan biriydi. Üniversite yıllarındaki maceracı yapı yavaş yavaş bilinçle bütünleşince, artık bu tarz bir mücadelenin yeterli olmayacağında karar kılarak, nişanlısı ve iki arkadaşıyla birlikte gerillaya katılma kararı verir.

Heval Azize nişanlısıyla üniversite yıllarında tanışmış, aralarındaki duygusal ilişkinin Kürdistan dağlarındaki savaşla daha da bir anlam kazanacağına, duygularını ancak düşmanın ve işkencelerin olmadığı bir ülkede yaşatacaklarına inanarak Dr. Çeko ile nikahlarını bağımsız bir Kürdistan'da kıymak için 1991 sonbaharında Amed kırsalına çıkarlar.

Amed kırsalında katılımların yoğun olduğu bir dönemde katılım gösterirler. Gerilla saflarına serhıldan sonrası katılımların yoğun olması, bir yönüyle olumluyken, bir diğer yönüyle de yaşam sorunlarını ağırlaştırmaktadır. Birçok çelişki yaşanmaktadır. Koşulların zor olması da etkili olmakta ve bunun için Dılzar ile Dr. Çeko ilk gittikleri gerilla birliği içinde belli bir zorlanma yaşarlar. Biraz üniversite maceracılığı ve Kürt gerçekliği arasındaki çelişki onları zorlar. Kendilerinin eğitime ihtiyaçları olduğunu dile getirirken, yapıyla bütünleşemezler ve bundan dolayı da tekrar Amed merkeze gönderilirler. Tabii bu onların oldukça zoruna gider ve şehire gelir gelmez tekrar bağlantı kurarak Botan üzeri gerillaya katılırlar.

Artık hedeflerine ulaşmışlardı. Dılzar ve Dr. Çeko Botan'dan Haftanin'e geçerler ve Şehit Mahir Kampı'nda bir devre eğitim görürler. Devre sonunda yapılan planlamayla Dr. Çeko Mahsum Korkmaz Akademisi'ne gider. Dılzar ise Uludere pratik sahasına çıkar. Dr. Çeko ile Dılzar artık birbirlerinden ayrılma zamanının geldiğinin farkındadırlar. Onların biribirlerine olan sevdası artık parti içerisindeki başarıları olacaktı. Onların özlemi ülkelerine olan özlem olacaktı. Onların aşkı, önderliğe ve devrime olan bağlılık olmuştu artık. Onlar için çabuk şehit düşmek yoktu. Çünkü güçleri amaca olan bağlılıkta kilitlenmişti. Aralarındaki bağlılık, yoldaşlık ve silah arkadaşlığıyla daha da anlam kazanmıştı.

Ayrılığın aslında büyük bir kavuşma ilmi olduğunu biliyorlardı. Savaşın gelişimini farklı mekanlarda karşılasalar da onlar hep beraberdirler. Dılzar her girdiği çatışmada, her yürüdüğü patikada ve tırmandığı her dorukta Dr. Çeko da yanındaydı. Ülkenin güzellikleri ve savaşın acımasızlığını içiçe yaşarken, onun kavuşmadaki inadı hiç kesilmiyordu. Onun için hırs, başarı ve inat içiçe geçmişti.

Uludere pratiğine çıkan Dılzar heval, savaşı ve düşman olgusunu daha yakından tanımaya başlar. Bu alandaki coğrafya ve sosyal yapı kendisini zorlasa da O'nun için yenilgi, umutsuzluk yoktu. Bir kadın olarak dağ koşullarıyla savaşırken, kendi kişiliği ve ortamda egemen olan erkek anlayışlarıyla mücadele veriyordu. Oldukça rahat bir yapıya sahip olan Dılzar için Kürt gerçekliğini tanıma ve bunu parti gerçekliğiyle bütünleştirme dönemi başlamıştı. Kendi kişiliği ile çetin bir sınıf mücadelesi vermeye çalışırken, belli zorluklar da yaşamıştı. Özellikle savaşa hakim, siyasi-askeri güç, tecrübe, yetenek kazanan bir kadın gerilla olmak, O'nun hayaliydi. Bunun için zorlansa da yoldaşlarına zorlandığını hissettirmemeye çalışarak, daha da kendisine yüklenerek başarmayı esas alıyordu. Arkadaşları arasında sevilen, etkili olan bir yapıya sahipti. 1992 yılının Mayıs'ında gerçekleşen Taşdelen karakol baskını O'nun katıldığı ilk büyük eylemdi. Böyle bir eylemde yer alma O'na büyük mutluluk vermekteydi. Eylem süreçlerinin gelişimi ile Dılzar artık savaşta olgunlaşmaya başlamıştı. O'nun için yaşamla savaş bütünleşmişti. Yaşamak için savaşmalıydı.

1992 yılının Ekim ayında başlayan Güney Savaşı ile birlikte ihanetin affedilemezliğini ve yoldaşlığı daha da yakından hisseden heval Dılzar, bu savaşta Haftanin cephesinde yer alır. 40 gün süren direnişte, bütün diğer direnişçiler gibi ihanete ve TC'ye karşı yoğun bir irade, kin, öfke savaşımı verir. O savaşta şehit düşen yoldaşlarının intikam duygusuyla bütünleşen heval Dılzar, geri çekilmede Zelê Kampı'na gider. Zelê Kampı'nda eğitim ve konferans süreçleriyle yoğunlaşan Dılzar heval, belki de her zaman beklediği, ama hiçbir zaman hazır olmadığı haberi duyar. Dr. Çeko şehit düşmüştür. Savaşı en yakından yaşayan bir gerilla olarak can yoldaşları yanında can verirken, nasıl bir acı, hüzün ve intikam duygusunu yaşıyorduysa, Dr. Çeko yoldaş şehit düştüğündeki kini, öfkesi, intikam duygusu daha da katmerleşmişti. Çünkü artık O Çeko'nun silahını da kuşanmıştı. Kendisine düşen sorumluluk daha da büyümüştü. Çeko'nun bıraktığı yerden de devam etmeliydi. Başta bu O'na çok zor gelse de yapmalıydı. Çünkü O'nun sevdası ülkesinin topraklarına düşmüştü. O'nun için kazanmak zorundaydı. Çeko ile sözleşmişlerdi. Amed dağlarından biribirlerine kavuşmak için, yetişmesi için savaşımını daha da keskinleştirmeliydi.

Adı, soyadı: **Azize YALÇIN**
Kod adı: **Dılzar**
Doğum yeri ve tarihi: **Kulp/ Diyarbakır 1967**
Mücadeleye katılış tarihi: **1991, Botan**
Şehadet tarihi ve yeri: **Nisan 1997 Dersim**

Dılzar hevalin yüreği daha da büyümüş ve daha da güzelleşmişti. Savaşını daha doğru temellere oturtması için O'nun kendisini güçlendirmesi gerekmekteydi.

O'nun en büyük hayallerinden biri de önderliği görmekti. Bunun için her raporunda, yönetimle her görüşmesinde önderliği görmek istediğini dile getiriyordu. Nihayet hayali gerçekleşecekti. 1993'ün Haziran ayında bir grup arkadaş ile Parti Merkes Okulu'na gitmek için Zelê Kampı'ndan ayrılmıştı. Artık içi içine sığmıyordu. Büyük bir coşkuyla önderliğe ulaşmaya çalışıyordu. O'nun için yol süreci oldukça uzun ve hiç bitmeyecekmiş gibi geliyordu. Yolda zorluklarıyla beraber geçen onbeş gün sanki O'nu çocuklaştırmıştı. Bir çocuk sadeliğiyle heyecanlanıyordu. Yolda atlatılan tehlikeli anlar, açlık, susuzluk O'nu fazla etkilemiyordu. O da bütün gruptaki arkadaşları gibi heyecanını, mutluluğunu gizleyemiyordu. Yıllarca bekledikleri bir düş, belki de kaç kez rüyalarında gördükleri bir an gerçekleşiyordu bütün arkadaşlar için. Onlar Başkan APO'yu göreceklerdi. Kaç kez tartışmışlardı. Ne konuşacaklar, nasıl davranacaklar, o güce nasıl ulaşacaklar? Hangi konuda konuşmalar, sohbetler başlasa da, sonunda "*acaba nasıl olacak gerçekten*" diye bitiyordu. "*Önderliği görecek miyiz?*" tartışmasına girerlerdi. Başkan APO Onlar için büyük bir umut, manevi bir güç kaynağıydı. Hepsinin albümünde resmi olsa da, hep ismini ansalar da, O'nu görme düşünün gerçekleşmesi bambaşka olmalıydı...

Sonuçta grup zorluklarla da olsa Parti Merkez Okulu'na varır. Heval Dılzar'ın heyecanı, coşkusu kelimelerle ifade edilemeyecek düzeydeydi. Aynı zamanda ürkekliği de yaşamaktaydı. "*Biz buna layık olduk mu?*" düşüncesini geçiriyordu içinden. Düş gerçekleşiyordu, ama bunun gerektirdikleri de vardı. Buna karşı da eziklik yaşanıyordu. Başkan APO'ya cevap olamamanın ezikliğini, yüreğinde ve mantığında ne kadar cevap olup olmadığının vicdani muhasebesini yaşıyordu. Önderlik sahasında yoğunlaşma sürecini yaşayan Dılzar yoldaş, açılan Parti Merkez Okulu'nun ilk devresinde yer alır. Önderliğin hareketleri, her davranışı O'nu derinden etkilemekteydi. Önderlik gerçekliği ile karşılaştıkça kendisiyle olan mücadelesi de derinleşiyordu. Dılzar heval yapılan planlama sonunda Dersim'de görevlendirilmişti. Bu görevlendirme esnasında önderlikle geniş diyaloglar kuruluyordu:

P. Ö.: Dılzar, evet durumun nasıl?

D.: İyidir Başkanım.

P. Ö.: Kaç aydır bu sahadasın?

D.: 9 aydır.

P.Ö.: Teknik birikim var, pratik de az da olsa vardır. Pratikte gelişecek arkadaştır. Yöntemde sekter ve dar. Ne diyorsun, hazır mıyız?

D.: Hazırım Başkanım.

P.Ö: Aslında teoride de, siyasette de biraz gelişmiş ve sanırım biraz da kendini aşmış, eski Dılzar değil.

Z.: Değil Başkanım. Eskiden tanımıyorum, fakat buraya geldiği günlerden şimdiye kadarki süreçte epey gelişme yarattı.

P. Ö.: Biz yeni insanı yaratıyoruz. Dönüşüm biraz oldu mu?

D.: Ben kendimde görebiliyorum.

P. Ö.: Oldukça görüyorsun, hazır mısın şimdi?

D.: Hazırım.

P. Ö.: Özgür kadın ordusuna bir şeyler verebilir misin? Gerçekten bir adım atmak istiyor musun? Kararlı mısın gerçekten?

D.: Evet Başkanım. Ben ilk aşamada Dersim veya Orta Eyaleti düşünüyorum.

P. Ö.: Çok birikim isteyen veya oldukça geliştirilmeye muhtaç bir çaba var. Ne diyorsun katılabilir misin?

D.: Evet Başkanım, yapabilirim.

P. Ö.: Tabii yapabilirsin de, yöntemde sekter ve dar olmamalısın. Biraz daha uyumlu, biraz daha böyle vermesini iyi bilen, iyi bilinçlilikle vermesini bilen olmalısın, gerisini aslında tamamlayabilirsin.

D.: Zorlanacağımı biliyorum, ama tutturabilirim Başkanım.

P. Ö.: Üslup, niye bir üslup güzelliğini yakalayamayasın? Üslup biliyorsun bir savaşçının en güçlü bir özelliğidir. Zorlansan da başarmaya çalış, ne diyorsun?

D.: Evet Başkanım, başaracağıma inanıyorum. Zaten o temelde öneriyi getirdim. Zorlanacağımı biliyorum, ama yine de...

P. Ö.: Ben nasıl zorluyorum kendimi? Herhalde babam için yapmıyorum. Önderlik gereği bu yapılır. Mecburuz buna değil mi? Yani oldun mu disiplinli olacaksın değil mi? Resmi olacaksın değil mi? Kaçınabilir miyiz bundan?

D.: Hayır Başkanım.

P. Ö.: Halkın hatırı için yapıyoruz, tarih için yapıyoruz. Yani bu açıdan zorunlusun, başaracaksın.

D.: Evet Başkanım.

P. Ö.: Birikimin var, kavrama, bilmem değerlendirmede zorluk çekmezsin?

D.: Hayır Başkanım çekmiyorum.

P. Ö.: Bu birikimle sen git, biraz zorlansan da git ve bir şeyler ver.

D.: Başkanım ben Dersim'e geçmek istiyorum.

P. Ö.: O çok sonradan düşünülebilir. Hemen Dersim mi diyorsun?

D.: Olabilir Başkanım.

P. Ö.: Hemen? Dersim için hemen birlik yok ki!

D.: Bazı şeylere sıfırdan başlamak istiyorum. Gelişmem açısından daha yararlı olacağı inancındayım.

P. Ö.: Yapabilir misin?

D.: Yapabileceğime inanıyorum Başkanım.

P. Ö.: Bu anlamda da söz veriyorsun?

D.: Söz veriyorum.

P. Ö.: Başka ne sözü veriyorsun? Başka bizi nasıl anladın? Güçlü, doğru ve yeterli anladın mı?

D.: Bir bütünen olmasa da elimden geldiğince beynimi yormaya çalışırım.

P. Ö.: Hayır, bizi biraz anladın değil mi? Epey anladın.

D.: Evet anladığıma inanıyorum Başkanım.

P. Ö.: Biraz dönüşüm oldu kesin.

D.: Evet Başkanım.

P. Ö.: Açık tabii, yani dürüst olsanız da, olmasanız da ne yapacağınızı gördünüz. Yücelmek istiyorsan bu yol ve tarz bellidir. Bağlı kalırsınız! Başarabilir misin?

D.: Sonuna kadar Başkanım.

P. Ö.: Başarı bekleyebilir miyiz? Kolay ölmeme, gerillanın yaşama ustalığını gösterebilir misin? Bu temelde sen git.

D.: Evet Başkanım.

P. Ö.: Peki şimdi sana da üstün başarılar dileyelim.

D.: Teşekkür ederim Başkanım.

Heval Dılzar, önderlikle sözleşerek daha güçlü, zoru başarmada kendine güven, iddia ve önderliğe daha da gerçekçi ve güçlü bağlanarak Nisan 1994'te Dersim'e gitmek için yola çıkar. Hayali ve düşüncelerinde, Dersim'de kadın ordulaşmasını oluşturmak ve temsilini yapmak, artık kendisi için vazgeçilmez bir hedef olmuştu. Dersim'e ulaşan Dılzar heval, Dersim'deki pratiği esnasında birçok eylemlilik yaşar ve Munzur dağlarının görkemliliği ile savaşır. Zilan yoldaşımızın eylemliliğinin yaratmış olduğu özgürlük bilinci ve gücü ile Dersim'deki kadın gücü de daha büyük inançla savaşımını sürdürür. Düşman, gerillanın Dersim'de üstünlüğünü kurumsallaştıramaması için her zaman büyük güçlerle saldırmaktadır. İşte düşmanın deyimiyle gerillayı tasfiye etmeyi amaçlayan operasyonlardan biri de 1997'nin Nisan ayında Dersim'de başlatılır. Bütün gerilla birlikleri, hem devam eden zor kış koşullarıyla, hem de düşmanla mücadele ederler. Düşmana teslim olmayan, büyük kayıplar verdiren bu direnişçiler, Dersim tarihindeki direnişi bedenleriyle sürdürmüşlerdi.

Dılzar heval, diğer yoldaşlarıyla birlikte bu direnişte şehit düşerken, bir daha göstermişlerdir ki, Kürdistan'da tarih bilinçli emek ve kanla yazılmaktadır. O da ülkesinin topraklarıyla bütünleşmiş ve sevdasına ulaşmıştı. O artık ülkesinin sahibi ve devrim fedailerinin içinde kutsal yerini alarak, fışkıracak sevda gücüne kaynaklık etmekteydi.

Mücadele arkadaşları

Pencere

Ne zaman sizlere dair
birşeyler düşünmeye dursam
yalın ayak, kederli çocuklar,
kaçağa giderler katır kervanlarıyla
penceremin önünden
ve canım kardeşim ne zaman
bir şeyler
yazmaya dursam yarına dair
ülkemin kuytu bir köşesinde
kusar namlular halkımın suratına
sinsi
kalleş
haince
ve Cizre'de insan ölüleri
tank paletleri altında çatırdayan
kemik sesleri
dökülen kanlarımızla sularız
toprakta tohumu
yeşerir
boy verir yarınlara
Seher olur
Hüseyin olur
Berivan olur
Gün gelir bizim de dağlarımızda
açar çiçekler
Toplarız ellerimizle
diktiğimiz ağaçlardan
meyveleri
İşte o zaman yaşarsam
Ki yaşayacağım
canım kardeşim
yazarım sana
kavganın en sıcak şiirlerini

Cafer Kılıç
12.9.1992
Zelê

Yaşamak O'nun için sevgiydi

Adı, soyadı: **Bahtiyar MUTLU**
Kod adı: **Cafer Kılıç**
Doğum yeri ve tarihi: **Turhal/ Tokat, 1968**
Mücadeleye katılış tarihi: **Mayıs 1992, Cudi**
Şehadet tarihi ve yeri: **6 Haziran 1994, Grina Reş/ Zagros dağları**

Öyle anlar ve süreçler vardır ki insanoğlunun "*yaşam*" diye tanımladığı parçada, kimine göre bakılmaya bile değmezken, bir diğer çift göz için, yaşam kaynağına girişin anahtarı veya kıvılcımı olur. İşte heval **Bahtiyar** da, yaşamındaki bu kıvılcımları, ateşin özüyle doğru buluşturmanın, başlangıçların nerede, nasıl ve hangi güzel ve insanlaştıran zorluklarla yapılması gerektiğinin militan ifadesidir.

Yine öyle süreçler ve insanlar vardır ki, tarih demeyelim de, takvim sayfalarının güçsüz yaprakları arasında sadece kurşunkalemle yazılır adları, anlayışları ve eylemleri varoluşlarını ancak kurşunkalemin titrek ve kolay silinebilecek düzeyine yetmiştir çünkü...

Kürdistan'da yürütülen güzellik sınırlarındaki savaşın, tarihi ve insanlığıyla bütünleşmenin yegâne yolu olarak algılayan heval Bahtiyar, işte bu nedenledir ki, halklar mezarlığına çevrilen Anadolu topraklarında yetişebilecek özgür ve kızıl güllerin geleceğini, kendisini Mezopotamya topraklarında gübre yapıp, ardıllarınca rüzgarla tohumu Anadolu topraklarına taşınacak bir elçi gibi ele almada gördü. Çünkü o da, uğruna her türlü zorluğa katlandığı geleceğin en öz ifadesi olan yiğit halk önderlerinden almıştı enerjisini. Ve tanrılarla insanoğlu arasındaki dengede yazdığı gibi, hiçbir şey yoktan var olmayacak ve vardan da yok olmayacaktı. Ama bunun böyle olması için tarih ve halklar adına ne gerekirdi? Ve yüreği duydu, elleri çalıştı, gözleri gördü, beyni algıladı ve elleri daha hızlı ve Kürdistan dağlarında namlu ile çalıştı bir kez ve sonsuzca daha. Her şey kaynağına özgürce akacaktı.

Bahtiyar yoldaş 1968 yılında Tokat-Turhal'da dünyaya geldi. Ailesi sonradan İstanbul'a göç etti. O, içinde kurduğu, fakat siyasal anlamda temsilini bir türlü bulamadığı arayışlarını, İstanbul'da okuduğu lise yıllarında da korudu. Yaşamın birçok yüzüyle tanışıyor, ailenin ekonomik sıkıntılarını hafifletmek için çeşitli işlerde çalışıyordu. Her geçen gün daha keskin hatları ile gördüğü ve yaşadığı çelişkiler, onun arayışlarını giderek güçlendiriyordu. O artık bir yaşam arayışçısıydı. Koparıldığı tarih ile yeniden buluşmanın anahtarını bulma istemi, yüreğini gün gün büyütüyordu heval Bahtiyar'ın. Emekle tanıştığı yıllarda, her tür tortu işlerde çalıştırılan ve topraklarından koparılan Kürt insanlarıyla tanışmış, yüreğinde cevap bekleyen sorulara klasik Türk sol devrimciliği içinde yanıt bulamamıştı. Cesaretliydi, derin bir mücadele azmi vardı, düzene olan kini kağıt üzerinde değildi, çünkü çelişkileri yaşıyordu, hem de en yakıcı türünden. İşte bu nedenle heval Bahtiyar, çeşitli çalışmalarda bulunduktan sonra 1992 Mayıs ayında Cudi bölgesine giderek, PKK saflarında kendini ve insanın özgürlüğünü bulmanın zor güzellik dalgasına fiilen girdi. Bütün yaşamı, PKK'yi PKK yapan en soylu ve tarihsel değerlerde olduğu gibi, PKK içinde daha somut ve kendi başına değersel biçimde gerçekleşmek için yaşanması gereken bir süreçti aslında. Böyle olduğu için, mücadele yaşamı boyunca partimizin ilke ve ölçülerini çoğunlukla bol bir elbise gibi üzerinde taşımadı. Türkiye halklarının da kurtuluş umudu olmanın verdiği iki katı bir ağırlıkla, ilke ve yaşam ölçülerini büyük bir emek ve fedakarlık, özlü bir savaşkanlıkla içselleştirdi.

Gördüğü siyasi ve askeri eğitim sonrası girdiği pratik çalışma sahasında, emekçi, fedakar, yoldaşlara saygılı ve en önemlisi de gerçekler karşısındaki mütevaziliği, kendini gerçekler içinde eritircesine gelişmiş, dal ve budak sarmıştı. Seviliyordu, çünkü bir temsildi O.

Güney savaşı bittiğinde Zele alanına geçen heval Bahtiyar, 1993 yılında pratik faaliyetler için Zagros'a gelir. Oramar'da pratik yürütür. Sene sonunda eyaletin kadro eğitimine dahil olur. Eğitimde pratikte olduğu kadar radikaldir. Sorunlar, yani tarihi ve gerçekleri çarpıtan her şey üzerine acımasızca gider. Parti dışı anlayışlara karşı sınıf kini büyüktür. Yerinde değerlendirmeleriyle yapının da takdirini alır, tek bir kişiyi incitmez, çünkü hedefini iyi bilir. Partimizin ölçülerini içten yaşıyor olması, onda güzel özelliklerin gün geçtikçe ortaya çıkmasını sağlar. Parti Önderliği'ne, partiye bağlılığını, mücadele azmini yaşamında yoldaşlarına hissettirir. Bireysel yaşam istemi, kendini geri tutma O'nun davranışlarında görülmemiştir. Yıla iyi bir giriş yapabilmek için eğitimde büyük uğraş vermiş, pratiği iple çekmiştir. Güçlerimiz henüz konferanslar sürecindeyken düşman Avaşin alanına çok kapsamlı yönelir.

Düşmanın 1994 yılı için "*ya bitireceğiz, ya bitireceğiz*" deyip başladığı ilk yönelimdir. Güçlerimiz hâlâ böyle bir yönelime hazır olmadığından yoğun çatışmalar, zorlanmalar yaşanır. Ama güçlerimiz yıla biçilen planlamadan bir adım taviz vermeden operasyonun sonuçlanmasıyla kapsamlı hareketlere girişir. Mücadelenin önünde daima düşmandan daha çok engel teşkil eden çeteciliğin, ihanetin üzerine hızla yürünür. Hareketli taburda yer alan heval Bahtiyar da bu kapsamlı hareketlere en önde katılır. O doğal bir komutandır. İlk gün De Sate çete köyleri hedef alınır. Üç günlük bir kuşatma yapılır, köye saldırılır. Düşmanın ihanete yardım amacıyla kuşatmayı yarma girişiminde düşmana büyük kayıplar verdirilir. Düşmanın bitirdik dediği anda kapsamlı bir hareketin gerçekleşmesi ihanet odaklarında da, düşmanda da bir şaşkınlık doğurmuştur. Bunun süreklileştirilmesi için Gerdi çeteciliğine de büyük bir darbe vurmak amacıyla Gırama-Rıze baskını planlanır. Alan bütünen denetime alınıp iki çete köyü ve karakol hedeflenecektir.

Heval Bahtiyar önceki eylemin mutluluğu, coşkusuyla bu eylemde de ön saflarda yer almak ister. Ama tabur komutanı kendisi için kaygılıdır. "*Çok tezcanlısın, seni kaybetmekten korkuyorum*" der. Fakat arkadaş dayatır, zorla ikna eder komutanını. Eylemden önce çok coşkuludur. "*Böyle büyük eylemlerde yer almak benim için büyük bir onurdur, tarihi anlamı vardır*" der. Eyleme de bu coşkuyla gider. Çünkü eylem, halkların özgürlükle sözleşmesidir. O bunu yürekten yaşadığı için, bir heykeltraş inceliğiyle savaşı ele alır. Eyleme başladığında en önde ihanetin üzerine yürüyen O'dur. İhanetin bir yuvasını kuruturken, ihanetin kurşunu bir yoldaşımız gibi kendisi de bulur ve yaralanır. Yoğun çatışmalar nedeniyle sabaha ancak geri çekilme yapılabilir. Yarası olmasına rağmen heval Bahtiyar arkadaşlarına şehit düşeceğini hissettirmemeye, durmadan arkadaşlarla konuşarak onlara moral vermeye çalışır. Fakat içindeki yangın büyüktür. Suyun başına geldiklerinde su ister. Arkadaşlar durumunu ağır gördüğinden su vermekte bir sakınca görmezler. Bahtiyar heval orada şehadete ulaşır. Arkadaşlar bu duruma çok şaşırırlar. Bir dakika önce durumu fazla ağır gözükmeyen yoldaşları, uğruna canını verdiği değerlerin temsili olan son sözlerini söylemiştir: "*Bijî Serok Apo.*"

Rahat uyu yoldaş, şimdi yoldaşların senin özlü ve güçlü dünyanı halkınla buluşturmak için, elyem silahını omuzlamış, Kürt dilanı ile Karadeniz horonunda ifadesini bulan halklarımızın görkemli özlemlerini, toprağa sökülmemecesine kök saldırtmak üzere silahını omuzladılar.

Senin yüce anın önünde saygıyla eğilirken, bir kez daha şiarını haykırıyoruz: "*Yaşasın Enternasyonalizm!*"

Anısı mücadelemize ışıktır.

Silah arkadaşları adına
Bager

Anlamak yaşamın başlangıcıdır

Anlamak iyidir. Anlamak yaşamın başlangıcıdır.' Böyle demişti Büyük Kılıç. Sonra da, hepimizi anlaşılması gereken ateşten bir dünyanın karşısında bırakmıştı. "*Anlayın!*" Bakmıştık. Bütün derin gerçekler; yürekleri sağır ve kör olanlar tarafından anlaşılmayı sevmezler. Eskiden okurduk; Mısır tanrılarının gizlerine yaklaşanlar, birbirleri ardında ölürlerdi. Düşünürdük. Kapitalizm, tarih karşısında hep ikiyüzlü oldu. Tanrıların cesetlerini hoyratça pazarlara çıkardı; onları överek, yeniden yüceltme adı altında sattı. Sonra da, buna duyulan öfkeye, "*Firavun'un laneti*" dedi. Bu, Paz'ın bir kitabına ad yaptığı "*Alçaklığın Evrensel Tarihi*" oldu. Bu çağdaş tarih oldu. Evet, Mısır tanrılarının sırları, kendilerini anlamak isteyen Batılı bilginleri öldürdü. Çünkü bunlar, hep derinde olan gerçeğe karşı, inanılmaz derecede ikiyüzlüydüler; yürekleri kördü; sağırdı. Çünkü gerçek, ehil olmayanlarca anlaşılmayı sevmez. Yüreğiniz gerçeğin bulunduğu derinlik kadar derin değilse, o gerçeğe yaklaşmamalısınız.

Kaç insan varsa yeryüzünde; gerçeğe o kadar çok yaklaşım biçimi vardır. Mesela; bir başka bilginin ölümü de, yine gerçeğe farklı bir yaklaşım sonucunda olmuştu. Yine Nil kıyısında bulunan bir kadın heykeli (bir tanrıça mıydı?) ile ilgiliydi öykü. Kazıcı bilgin, heykeli bulduğunda, kimsenin anlamadığı bir şeyi anlamış gibiydi. Diğerlerine göre, bütün heykeller gibi bir heykeldi işte. Ama bilgin, yüzyıllar önce taş kesilmiş bu gerçeğin karşısında; inanılmaz bir hayatın karşısındaymış gibi duruyordu. Duyduğu hayranlık ve giderek aşk, büyüktü. Taştan büyük bir kapıdan içeri girmiş; kaynağı belli olmayan başka bir ışığın aydınlattığı yeni bir dünyaya bakıyordu. Bu ışık gerçeğe verili olmayan gözleri kör ederken; ona nesnelerin sırlarını aydınlatıyor, gösteriyordu. Bilgin, artık hep heykele bakıyor, onunla konuşuyordu. Giderek heykelle aynı dili, sessizliği keşfetti. Onunla anlaşabileceği en mükemmel dili sessizlikti. Bilgin yadırgandı. Kimi "*deli*" dedi ona, kimi "*heykele aşık*" olduğunu söyledi. O ise, zamanın ve sözlerin taşa dönüşmüş biçimini, o mükemmele yakın varolma tarzını giderek daha çok benimsedi. Çevresindeki sığ, tarih karşısında ikiyüzlü, tanrısal olan her şeyi haraç-mezat pazarlayan kalabalığa yabancılaştı. Sonunda öldü. Ağzının çizgilerinde, gözkapaklarının artık dinlenen elipsinde; tıpkı o heykelinkine benzeyen bir ifade vardı. Kahramanımızın adını hatırlamıyorum. Ancak bu, gerçek bir öyküydü.

Neden anlatma gereği duydum?

Neden anlattım? "*Anlamak iyidir*" çünkü.

Çünkü korkunç bir ikiyüzlülüğe sahip olmuş olan Batı'nın; işte Mısır tarihi karşısındaki tutumu ne idiyse, bize karşı tutumu da odur. Ancak bir şey daha var: Nasıl ki, sömürgeci Batı'nın hizmetinde; öz tarihlerini arkeolog kazmalarıyla tuzla buz eden Mısırlı zavallılar ve yüreksizler idiyse; nasıl ki Yeni Dünya kıtasının yerlileri, kendilerini bütün bir kıtadan silecek, erkeklerinin memelerinden boyunlarına dizi dizi gerdanlık yapacak, kadınlarının rahimlerini kesip kovboy şapkalarına madalya gibi gerecek Avrupalı sömürgeciler ordusunu en değerli armağanlarla karşıladıysa; özgürlükten, onurdan kaçanların yanında, aynı haydut Avrupa'ya şu ya da bu ölçüde hizmet eden; onlara altın tepsiler içinde başarı (!) armağan eden anlayışlar, tarzlar ve kişilikler ezilen halkların içinden çıkabiliyor. Bunu söylemek büyük acı veriyor, ancak "*anlamak iyidir. Anlamak, yaşamak için başlangıçtır.*" Bundan sonrası büyük öfkedir, "*Büyük Kılıç*"tır. Kimse kendini anldatmasın; biz Kürtler baltalarımızı asla toprağa gömmemeyi öğrendik.

Avrupa, bizde; kapitalist ikiyüzlülüğün tarihin derinliklerinde gördüğü ve kendisini öldüren gerçeğe benzeyen bir şey görmektedir. Telaşı bundandır. Avrupa bizde, yaşlı tohumu çatlatarak çıkan ve kayayı parçalayan bir kök görmektedir. Çaresizliği bundandır. Avrupa bizde, yeni insanlığın çocukluğunu, yeni bir İsa'yı görmektedir. Saldırganlığı bundandır. Avrupa bizde, kendi tarihsel çocukluğunu görmektedir. Çocuklarını alçakça öldürmesi bundandır.

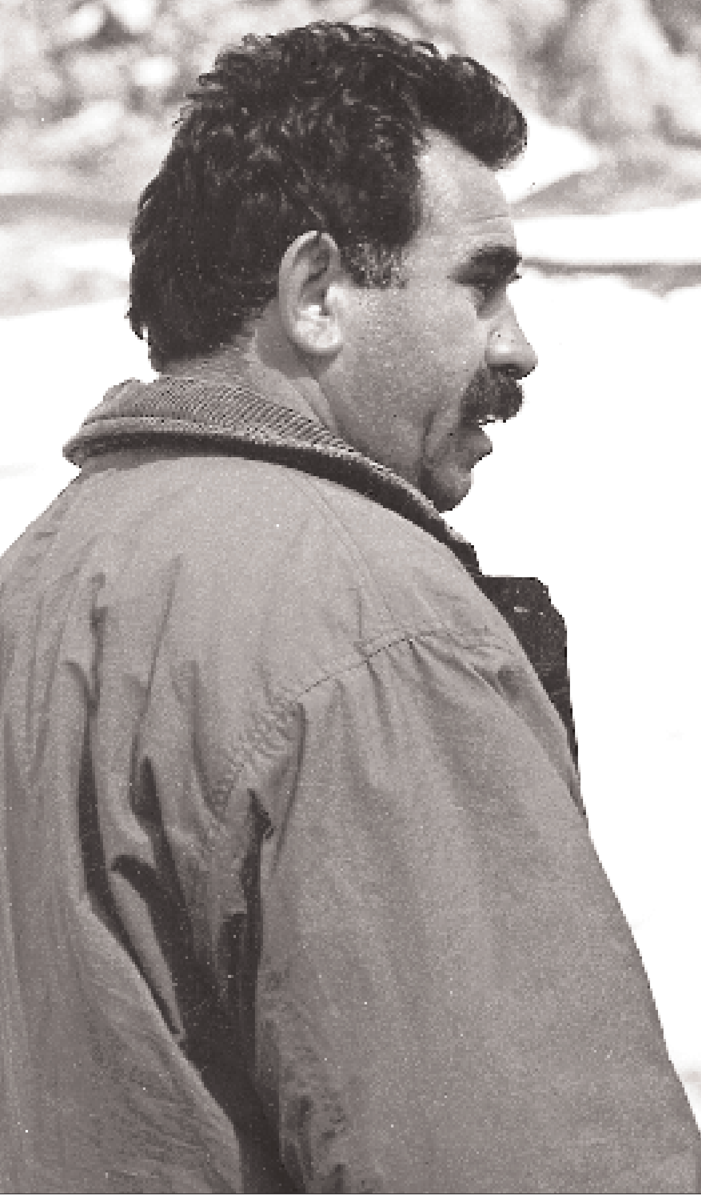
Avrupa'nın bize yaşatmak istediği açıktır. İşte, sağ kalan son komutanımız; kavmi yok edilmiş o Kızılderili reisi gibi, katliamın kuraklaştırdığı, çölleştirdiği topraklarda, geleceğin çıplak tepesinden geçmişe bakarken, süngülenen, kılıçtan geçirilen, ölüleri bile paramparça edilen soydaşlarına bakacak ve şöyle diyecek: "*Evet, bir halkın düşü orada öldü. Yeryüzünün merkezi yok artık. Ölüp gitti kutsal ağaç.*"

Ancak biz anladık. Büyük Kılıç'tan bildik. Giderek ustalaştık ve kendi kendisiyle savaştırmak suretiyle de olsa; bu evrensel alçaklığı bitireceğiz. Ve muzaffer komutanımız Büyük Kılıç, Cudi'nin tepesinden aşağılara, geçmişe bakarak şöyle diyecek:

"*Evet. Bir halkın düşü burada gerçekleşti. Yeryüzünün merkezi şimdi burada. Burada, Kürdistan'da kök saldı ve büyüyor kutsal ağaç...*"

H. Kaytan

Başkan APO değerlendiriyor...

YENİ DÖNEMDE GERİLLA BÜYÜK DÖNÜŞÜMÜN İFADESİ OLACAKTIR

● Baştarafı 1. sayfada

daha fazla ağırlaştırarak bir an önce onay vermekten geri durmayan bir meclis gerçekliği var. Bu meclisin hiçbir özelliği yoktur. Cumhurbaşkanlığı kurumu bu işin adeta eşi görülmemiş bir propagandasını onbeş yaşındaki bir delikanlıda bile gözükmeyen bir enerjiyle yapmaktadır. Tam bir palyaço gibi, konumuna denk gelen bir koordineyi veya onun halk gözünde sergilenmesini üstlenmektedir. Özel savaşın emirlerini en erkenden anlayan ve birinci elden yürüten makam oluyor.

Olağanüstü Hal Valiliği, eşgüdüm komitesi adı altında daha makul ve biraz eskiye göze batan dikenlerinden ve onları zor duruma düşüren konumlarından çıkmaya çalışıyor. Bu kurum halka şirin gösterilerek böyle bir isim altında yeniden düzenleme çalışmasına girmişlerdir. Yine bununla birlikte korucuların daha da işi çığırından çıkarmaları yüzünden bu kuruma da bir çeki-düzen vermek istiyorlar. Gözde olanları uzman çavuşlar gibi, diğerlerini askere alıp kullanacaklar. Bunun için hileli bir biçimde ekonomide aldıkları tedbirler var. Aslında zamlar ve bununla birlikte sekiz yıllık eğitim ve büyük eğitim seferberliği için değil, özel savaşın ihtiyaçlarını karşılamak içindir. **Artık halk özel savaşa para vermek istemiyor.** Ama çok önemli bir sekiz yıl eğitimi için verebilir. Zam hükümeti ekonomik olarak böyle bir taktik içindedir. Başka hiçbir ekonomik değeri yok. Özelleştirmeyle, vergilerle ve dışta siyonist mali sistemi kullanarak bu savaşın biraz önümüzdeki süreçte finansmanını elde etmek istiyorlar. Bugün Türkiye'deki ekonomi bundan başka herhangi bir ekonomik durum değildir.

Bu hükümetin daha geliştirilmiş bir özel savaş hükümeti olduğu kesin! İç ve dış kamuoyuna yansıttıkları gibi bir demokratik, siyasal uzlaşma hükümeti değildir. Aldatmaca kabilinden "*insan hakları*", sözümona "*demokratik tedbirler alıyorum*" diyor. Ama özel savaş ağırlıklı bir hükümet olduğundan kesinlikle kuşku yok. Yaptığı hazırlıklarla bu savaşı biraz daha ilerletecekler. Biraz daha yenilik taşıyan, Genelkurmayın "*irticayı da birinci plana aldık*" biçimindeki değerlendirmesidir. Bu da biraz saptırma gerekçesine dayalıdır.

İrticayı şunun için işin içine koydular: **Dünya siyonizminin İslama yönelik bazı eğilimleri** var, o istemlere cevap vermek için. Bir de cumhuriyetin geleneksel laiklik politikası var. Laiklik silahı altında tekrar dağılan cumhuriyetçi-kemalist kuşağı toparlamak için irtica tehlikesi diye bir tehlike icat edildi. Yoksa devletin kendisi irtica diye tabir edilen durumla islamı sahte bir biçimde kullanmıştır. Bütün Kürt çocuklarına gerçek islamdan hiçbir şey verilmeyerek, tarikatlara alınmış ve büyük cahilleştirilmişlerdir. Kürt çocukları kör birer ezberciler haline getirilerek bilinçleri ve zihinleri çarpıtılmıştır. Neredeyse çeyrek asırdır bu tarikatları çok tehlikeli bir biçimde kullanıyorlar.

Elbette bunun bir de maliyesi var. İşte, Refah'ı ortaya çıkardılar. Devletin başına adeta bela oldu. Hükümet verdiler yetmedi, devleti istedi. Tabii siyonist ve laik devlet burada tepkisini ciddi bir biçimde ortaya koydu. Fakat bunları kısmen kullandıktan sonra patlamış bir mermi gibi yere attılar. Ve "*birinci tehlike irtica*" deyip yaygarayı kopardılar. Yoksa mücadelemize karşı kullandıkları bir silahtı. Biraz kullanılmaz ve ters tepme ihtimali gözükünce aşma gereği duydular. Bunu yaparlarken de, kamuoyuna ve siyonistlere şu mesajı verdiler: "*Ben irticayla, islamla savaşıyorum.*" Halka karşı da, "*çağdaş yaşamımıza karşı tehdit var, onunla savaşıyorum, vergi ver, sen de dışarıdan kredi ver*" biçiminde böyle usta bir taktik geliştirdiler.

Devlet gerçekleştirdiği bu usta taktikle şöyle bir fayda daha gördü: PKK ile irtica birbirine yakındır. Dolayısıyla "*PKK'nin gericilikle bağlantısı var*" diyerek, uluslararası kamuoyunda partimizin prestijini sarsmak istediler. İlerici, devrimci, demokrat, sosyalist bir parti değil de islam radikalizmiyle, irticacılarla ittifak halinde tehlikeli bir güç. Dolayısıyla genelkurmaylık, önümüzdeki döneme ilişkin yürüteceği savaşta, PKK'yi tecrit etmek için irtica kavramına bel bağlayarak, bu yönlü bir konsept ve yeni anlayış içine girmiştir.

İkinci önemli bir husus ise genelkurmaylık, "*marjinalleştirme*" diye bir kavram geliştirmiştir. Bununla dile getirilmek istenen şudur: "*PKK askeri olarak yenildi.*" Kalan gruplar da marjinal, toplumla, yaşamla fazla bağları kalmamış, dağlarda şuraya buraya sıkıştırılmış, çıkış yolları olmayan, lojistik olarak yolları kapatılmış, büyük bir çembere alınmış ve korku psikolojisi altında yaşamı kurtarmak için bir yandan kaçış, bir yandan teslimiyet psikolojisini körükleyerek ve bir de içine bazı ajanlar sızdırarak sahte yaşam olanakları, bazılarını da elde ederek güdülerini konuşturma; açlık güdülerini, cinsi güdülerini tahrik ederek bunun tedbirlerini almışlar. Buna dayalı böyle bir yaklaşımla "*gerisini de getiririz*" diyorlar.

Genelkurmay çok emin konuşuyor. Son zamanlarda sanırım Garzan gibi benzeri yerlerde aldığı işaretlerle bu yöntemi tutturacağını sanmaktadır. "*Kendi içinde çözülüyor. Hiç savaşmadan, hatta ordu birliklerinin savaşmasından daha hayırlı sonuçları kendi içinde üretiyor*" diyorlar. Bir nevi kontralaşmış öğelerin yoz yaşama ardına kadar bulaşmaları, hiçbir eğitsel, örgütsel çalışma yürütmemeleri ve bir de Garzan örneğinde olduğu gibi, "*hiç dokunmayın, yaşam imkanları verin, güdülerini tatmin edecek yaşama tamamen kapıları açık tutun.*" Gerçekten bu yöntem etkili olmuştur. Hâlâ birçok alanı da tehdit ediyor. Genelkurmaylık sanırım bu yöntemde biraz ısrar edecek. Çünkü zayıf kadroyu, zayıf savaşçıyı, kadın katılımını da bu yönde değerlendirmeye tabi tutmuş. Köle kadınla savaştan kopmuş namussuz erkeği buluşturarak oldukça çarpıcı sonuç alacağını sanmaktadır. İşte, marjinalleştirme teorisinin özünde bu var.

Şimdi bunun bizim için hem avantajları, hem dezavantajları vardır. Aslında orada askeri açıdan yenilme yok. Fakat askeri taktiğe açılım kazandırmama gerçeği var. Çizgiye, taktiğe karşı direnmelerin hâlâ devam etmiş olması, genelkurmayın bu hesabına yol açıyor. Fakat bu her ikisini de avantaja dönüştürebilme imkanına sahibiz.

Taktik üzerine yürüttüğümüz çalışmalar ilk defa gerillanın derli-toplu oluşturulabileceğini ortaya çıkarmıştır. Dönem çalışmalarımızın en temel özelliği budur. Taktiğin temel hususlarının oturtulması, üslendirilmeden tutalım, hareket tarzına kadar ve her türlü doğru eylem anlayışına taşırmaya kadar tedbirler gerçekleştiriliyor. Bu bizim büyük avantajımızı teşkil ediyor ve bunu da eskisiyle kıyaslanmayacak bir biçimde rahat yapacağız.

15 Ağustos 1984 sürecinde böyle bir şansımız yoktu. Hatta 1990'larda bile bu şansımız yoktu. Ama 1992, 1994 ve 1995'lerde şansımız büyüktü. Bu şansı da kendi elimizle tersyüz ettik. O da düşmanın başarılı askeri tarzından ileri gelmiyor. Ama bizim yetersizliklerimizi düşman kendisi için başarı nedeni sayıyor.

Biz bunu da tersine çevirebiliriz. Büyük avantaj burada ve hemen hemen bütün alanlar üslenme imkanı sunuyor. Yine gerilliklerine rağmen, büyük tecrübeler kazanmış birliklerimiz var. En önemlisi de yanlış olan netleşmiş, doğrunun kesin uygulama imkanı doğmuştur. Bunlar birleştirildiğinde genelkurmayın kendisi için avantaj dediği, birliklerimiz konusunda dezavantaja, müthiş gerilla birliklerinin büyük aşama yapmasına dönüşüyor. Daraltılmış alanlar bizim için ideal üs alanlar oluyor. Yozlaşma birimleri de müthiş gerilla birimlerine dönüşüyor. Bu sağlıklı bir gerilla savaşı için mükemmel bir konumdur. Buna bir de dayanma gücü eklenirse genelkurmayın korkulu bir rüyası olmak işten bile değildir.

Her an marjinalleştirmenin tersine çevrileceğini genelkurmay da itiraf ediyor. "*Konsept*", yani "*paket, planlama*" diyorlar. Ekonomik, sosyal tedbirlerle teşvikler, kısmen demokratik görünümlü bazı şeyler de yapabilirler. Köy-kent projeleri, yeniden emniyeti sağlanmış köylere köylüleri getirip ekonomik faaliyete sevketmek, biraz ekonomik olarak yardımcı olmak, işsizliğe biraz çıkış yolu göstermek, kredileri biraz daha fazla dağıtmak ve bölgenin işbirlikçi yerel burjuvalarına bu yönlü bir paket açılıyor.

Bu ne kadar uygulanır, uygulanmaz ayrı bir şey. Lehlerine mi olur, aleyhlerine mi, bu da ayrı bir şey. Her adımın aleyhimizde değil, lehimizde olacağına hükmedilebilir. Çünkü o imkanla biz daha fazla gelişebiliriz. Sosyal tedbirlerden bahsedilen durum da eğitim programıdır. Okulları açma, okutma, bizim bunu daha iyi kullanacağımız açık. Öğretmenlere verilen maaşları paylaşmaktan tutalım, onları kendimiz için çalıştırma imkanı da her zamankinden daha fazladır.

Kaldı ki, bir asimilasyon politikasıyla da artık çocukların asimilesi de imkansızdır. Kültür faaliyetleri, sanat-spor ve diyanetin eliyle imam, vaiz politikalarına ağırlık verecekler. Bunları da boşa çıkarmamız işten bile değil. Yapılması gereken sanat-spor etkinliklerine hem sızarak, hem provoke ederek boşa çıkarmak, bu yönlü cephesel faaliyetler üzerinde kesinlikle üzerine düşeni yapmak mümkündür. Bizim de karşı kültür faaliyetlerimiz, karşı spor faaliyetlerimiz devreye girebilir. Legal olanaklar bu alanlarda çalışma imkanına dahildir. Aynı şey dini imkanlar için de hareket halindedir.

Gerek askeri, gerek ekonomik, gerek sosyal, gerek siyasi boyutu ve özellikle HADEP'e bir işbirlikçi yönetim dayatılarak ve tamamen devletin güdümünde karşı-devrimci bir tedbir geliştirilmek isteniyor. Buna dayalı basın, partiler ve seçimler yasasını rahatlıkla tersine çevirebileceğimizi söyleyebiliriz.

Görülüyor ki, bütün bu yeni konsept, kendileri için bir şans değil, şanssızlıktır. Bir olanak değil, olanaksızlık, bir çözüm değil, çözümsüzlüktür. Sizin için de bir şans, bir çözüm, bir olanak haline dönüştürülebilir. Marjinal teoriden tutalım, ekonomik, sosyal, siyasal içerikli bütün plan hususlarına bizim çok etkili müdahale etmemiz ve imkanları lehimize çevirmemiz hiçbir dönemle kısaylanmayacak bir biçimde önümüzdeki dönemde bir gerçek haline gelebilir.

Dolayısıyla temel taktiğimizi düşmanın bu konseptine, teknik yaklaşımlarına, planına dayatırken yapılması gerekenler var: Marjinalleşmeye karşı çok sağlam gerilla çekirdekleri, alanların mükemmel üslere, hatta kurtarılmış üslere doğru dönüştürülmeleri, kesinlikle ele alınması gereken en temel tedbirdir. Gerilla çekirdekleri eskisi gibi yanlış bir lojistik anlayış, eğitimden kaçma gibi yanlış hareket tarzlarından hızla koparak kalıcı, kendilerini çok iyi sağlama alabilecekleri ve dört dörtlük gerilla esaslarına bağlı yaşayabilecekleri alanlara dönüştürecekler. Şimdi bunun için olanaklar, geniş ve derinlikli sahalar fazlasıyla var. İşte bu tarz bir gerilla gerçekleşmesi Türkiye'ye, Karadeniz'e, Toroslara ve Ege'lere kadar taşırılabilir. Böylelikle yepyeni bir gerilla hamlesinin bütün imkanları hiçbir dönemle kıyaslanamayacak biçimde önümüze çıkmıştır. Her alanda varolan birlikler kadar, bu birliklere bu anlayışla yaklaşıldığında büyük sıçramaya yol açabilecek bir gerilla taktik tarzıyla karşı karşıyayız.

İlkin sağlam gerilla ordusu olunur ve ancak ardından lojistik sorunu çözümlenir. Yani önce her şeyi lojistiğe bağlamak düşmanın tuzağına düşmek olur. Bunun için doğru bir lojistik politikasından tutalım, bunu temin etmek, bunun olanaklarını yaratma imkanı fazlasıyla vardır. Yanlış tarz, bu zorluğa, bu sonuca yol açmıştır. Bu basit bir altyapı çalışmasıdır. En önemlisi doğru birlik oluşturmak, doğru komuta oluşturmak ve büyük hedefe bağlanmış birlikleri yaratmaktır. Şimdiye kadar yapılamayan doğru hareket tarzı, birlikleri oturtmak ve her türlü doğru eylem anlayışına seferber etmek, doğru komutanın doğru birlik tarzı, doğru yönetme, doğru planlama, bizzat başında uygulamaktır. İşte, şimdi bu fırsatlar çok çarpıcı bir biçimde ortaya çıkıyor.

Marjinalleştirme teorisine dayatacağımız bu anlayış, onu tamamen lehimize çevirebilir ve her an bu ordu da kendini büyütebilir. Zaten kanalları ve çekirdek açık. Doğru tarz ve yönetim hazır. İstendiğinde kendini ikiye, üçe katlayabilir. Önümüzdeki süreçte her alana bu serpiştirilebilir. Karadeniz'den tutalım Akdeniz'e kadar, Sivas'tan tutalım Süleymaniye'ye kadar bu tarz bir gerillayı harekete geçirmek büyük bir imkan dahilindedir. Bu, Ortadoğu'nun en büyük devrimci gücü olarak kendisini gösterecektir. Bu yönlü aldığımız tedbirler vardır. Yaklaşımları düzeltme devam ediyor. Önümüzdeki süreçte çok daha derinleştireceğimiz kesindir. Gerilla ordulaşması ve savaş tarzının en temel çalışma olduğu ve bütün çalışmaların bununla bağlantısı olması gerektiğini bir kez daha vurgulamadan geçemiyorum.

Ekonomik-sosyal ve siyasal olarak bu konsepte verebileceğimiz en temel yaklaşım her bakımdan kitlemizin içine girmektir. Ekonomik sorunların sonuçlarını örgütlemek, halkımızı avlayan sosyal-siyasal etkinliklerin içine girmek, onları muazzam bir kitle örgütlenmesine dönüştürmek ve legaliteyi, illegaliteyi veya gerillanın etkisiyle legal düzeye doğru birleştirmektir. Muazzam uyandırılmış bir kitle var. İşte bunların örgütlendirilmesinden bahsediyoruz. Yine şehir gerillasının geliştirilmesi gerekiyor. Nitekim bu yapılamıyor. Ama bunu inkar etmemekle birlikte bunun gereklerine hükmeden kadrolar gerekli. Ağırlıklı ve legal örgütlenmeyi ve bunun içinde kültür ve sportif faaliyetleri de geliştirmek gerekiyor. Ne kadar gevşek de olsa, çok yaygın örgütlenmeler gerçekleştirmek, legal-siyasi faaliyete büyük önem vermek, buna Türkiye solunu da dahil etmek, Türkiye'nin bütün demokratik kuruluşlarını büyük bir legal cephe hareketine dönüştürmek bu dönemin en yakalanması gereken taktiğidir. İster adına Türk-Kürt halkının, ister azınlıklarla birlikte cephesel örgütü denilsin, eşitlik, özgürlük temelinde bir blok örgüt, bir çatı örgütü geliştirilebilir.

Elbette barış silahı çok iyi kullanılabilir. Türkiye'nin halk yığınları artık barış istemeye başladılar. Bizim kitlelerin de barış istemi güçlü. Bu bir yandan savaşı geliştirirken, bir yandan halkların lehine bir barışı da kitlelerin önüne koyuyoruz. Barış politikasıyla kitleleri örgütlemek, savaş politikamızla da gerilla ordulaşmamızı geliştirmek. Böyle içiçe bir planlama... İşte, bütün bunlar TC'nin bütün konseptini başına çalacak kadar etkili olabileceğe benziyor ve en çok da bu dö-

nemde bunun uygulanma şansı vardır.

Kitle çalışmasının çok derli toplu kadro ve önderlik istediği unutulmamalı. Aslında şimdiye kadar biz kitleleri yönettik. Kitlelerin cephesel etkilenmesini sürekli geliştirdik. Onların umudunu, onların olanaklarını; özellikle basın-yayın yolunu kullanarak, bu görevi biraz tek başımıza yerine getirdik. Bunun üzerinde kadrolarımızın büyük oyun oynadıklarını biliyoruz. Metropollerdeki kadroların marjinalleşme teorisine göre yaşamaları, kutsal görevlerini bir tarafa bırakıp düşkünlük peşinde koşmaları, örgütsel görevlere ihanet anlamındadır ve bu çok zarar verdi. Bu yönlü tedbirler alınacaktır. Gerilla da daha sağlam, sonuna kadar görevlerine bağlı, **halk önderleri, örgütleyiciler** mutlaka gerçekleştirilmek zorunda. Sınırlı sayıda örgütleyicinin bu işlerde muazzam rol oynayacağını mutlaka değerlendirmeliyiz. Öyle sıradan, savaş dışı kalmış, halkın başına bela tipleri kesinlikle bu çalışmaların içine göndermemek gerekecek.

Sonuna kadar kendine hakim, örgütleme ustalığı olan, legaliteyi de çok iyi kullanabilen, kolay av haline getirmeyen bir örgütleyiciler grubu belki de gerilladan daha fazla iş yapabilir. Bunun imkanları hiçbir dönemle kıyaslanamayacak kadar vardır. Hatta Türkiye'nin siyasal dengesi bu potansiyelin kullanılmasına bağlıdır. Bütün burjuva partileri bu potansiyele göz diktiği gibi, bunun sıradan doğru kullanılması, bütün burjuva partilerin düzen seçeneğini yerle bir edip halk seçeneğine büyük güç kazandırabilir. Önümüzdeki dönemde bu güç ele alınıp büyük bir mücadele silahı haline getirilecektir. Halkların cephesel örgütü, siyasal cephesi büyük gelişme kazanacaktır. Önümüzdeki planlamanın en önemli yönünü de bu teşkil edecektir. Gerekleri yerine getirildiğinde düzenin halkı aldatma politikalarına, sahte koalisyonlarına verilecek en temel cevap olacaktır.

Bilindiği gibi uluslararası alanda gelişmeler vardır. Savaş taktiğimizi, hatta stratejimizi Türkiye'nin ABD ve İsrail ile birlikte geliştirdiği ve son tahlilde Ortadoğu'yu hakimiyetleri altına almaya çalıştıkları stratejisi gözönüne getirilmeden, Ortadoğu'da yer bulmak ve ona dayalı olarak savaş çizgimizi geliştirmek düşünülemez. Çok önceden bunun gereklerini, görev ve hazırlıklarını yapan önderlik, bundan sonra da belli ki bu ittifakın savaşımız lehine kullanılması için en başarılı uygulamalarını ortaya çıkarabilecektir. Daha şimdiden Ortadoğu halkları Türkiye'nin bu ittifakına büyük bir itirazla karşılık veriyorlar.

Biz de bunun politik ürünlerini daha şimdiden derliyoruz. Bu ittifaka dayalı Kürt işbirlikçiliği Kuzey'de olduğu kadar, daha ağırlıklı olarak Güney'de Barzani önderlikli büyük bir faka basmıştır. Denilebilir ki, ilk defa kazdığı kuyuya düşmüştür. Halkın düşmanlarına dayanarak kendini yaşatması şimdiden onu tecrite götürmüştür. Tabii ki bunda bu yeni ittifakların büyük bir yeri vardır. Bu bizim değerlendirmemiz ve bunun pratik hazırlıklarını çoktan yapmış olmamız bu işbirlikçiliğe ölümcül bir darbe oluyor. Bu anlanda bölgesel politikada yerimizi belirlemişiz.

Elbette bunu dünya çapında ABD ile çelişkileri olan Rusya, Fransa ve Avrupa gibi odaklarla da daha rahat ilişki kurmak, en azından bu çatlaklardan yararlanma imkanını daha fazla veriyor. Bu, dolayısıyla diplomasiye de daha fazla gelişme fırsatı sunuyor. Ortadoğu ağırlıklı devrimci bir diplomasi, uluslararası alandaki diplomasiden daha fazla iş yapabilir. Özellikle Güney Amerika'da, Asya'da, Afrika'da, Rusya'da, Avrupa'da, hatta Amerika'da da diplomasinin imkanları belirmiştir. Buradan da alınacak güçle bu savaşı beslemek ve Türkiye'de demokratik hak, iddia seçeneğini geliştirmek oldukça gündeme girmiş ve artık gereklerinin bir pratik sorun olarak karşılanması gereken bir aşamasındayız.

Tabii ki, burada da sağlam kadrolarla diplomasi yürütülür. Bölge içinden çok duyarlı taktik adımlarla yol alınır. Strateji böyle gelişim kazandı diye, taktiğe cevap vermeyen adımlar ancak boşa çıkartabilir. Dolayısıyla bu zeminleri kullanırken politik gerçekliğe çok dikkat etmek gerekiyor. Yanlış dostluk anlayışlarıyla olduğu kadar, yanlış düşmanlık anlayışlarıyla da zaman tüketmemek ve olanakları çarçur etmemek çok çok önemlidir. Sanırım bu konuda, özellikle Güney Kürdistan devriminde içine düşülen hatalar var. Bazen uzlaşma, bazen tepkisellikler zarar vermiştir. Bu da aşıldığında Güney devriminde büyük güç kazanılması kaçınılmazdır.

Şu anda Güney devriminde büyük bir sıçrama sözkonusudur. Devrim artık reformcu, hatta işbirlikçi anlayışla boy ölçüşecek kadar iddia kazanmıştır. Güney'deki gerilla ve gelişen siyasal etkinlik kesinlikle sadece Güney Kürdistan'da değil, Irak genelinde ve giderek Ortadoğu'da önemli bir gelişmenin sahibi olacaktır. Bu da ileri düzeyde bir kazanımdır ve önümüzdeki süreçte daha çarpıcı sonuç alıcı bir gelişmeye yol açabilir. Bölge devletleriyle geliştirilen ilişkiler, daha da genelde Arap-Fars, hatta Türk, Türki ve ulusal topluluklarla geliştirilecek ilişkiler bu dönemde büyük bir gelişme kazanabilir.

Gerek siyasal olarak devletler düzeyinde, gerekse örgütsel düzeyde, kültürel düzeyde geliştirilecek ilişkiler zaten mücadelemize hem meşruiyet kazandırır, hem de destek sağlar. Yine Yunan halkının Türk baskısından korkuyla geliştirdiği ilişkiler, ayrıca Ermenilerin de yavaş yavaş mücadelemize karşı dostane bir tutum içine girmeleri, bundan sonra daha büyük bir güç kazanacağı gibi, pratik desteklenme düzeyine kavuşması da imkan dahilindedir. Buna Rusya'yı da eklemek gerekir. Türkiye'nin Orta Asya'ya ilişkin hegemonyacı yaklaşımları, Amerika'yla, İsrail'le birlikte Rusya'ya karşı politikaları oluşturmaktan ötürü bizimle ilişkilerine önem vermeye götürüyor. Uluslararası çerçeve ilk defa böyle derli toplu hem stratejik, hem taktik, imkan, fırsatlar biçiminde bir rol oynayacağa benziyor.

Türkiye halkı da artık eski şoven önyargılarından kurtulmaya çalışıyor. Çünkü barışa zorunlu bir ihtiyacı vardır. Ekonomik bunalım, onun da artık barışla bu işten kurtulması gerektiğini zorunlu kılıyor. Zaten Kürdistan halkı baştan beri tercihini ulusal kurtuluştan yana yapmıştır. Fakat artan olanaklarla daha fazla politikaların içine gireceği artık önünde durularak kendi halklarının takipçisi olacağı kesindir. Savaşla bütünleşmiş bir irade var. Daha çok da savaşa destek verecek düzeye onu getirecektir.

Bu süreç ne getirebilir? Bu tarz pratik çalışmalar ve taktik yerine oturtulursa en çok gözönüne getirilecek husus, siyasal çözüme acaba yol açabilir mi, açamaz mı sorusudur. İşte, bu da taktiğin etkili kullanılmasına bağlıdır.

Eğer gerilla ve siyasal taktiklerimiz, dengeli ve eşgüdümlü bir biçimde rol oynarsa bunun sonucu mutlaka bir siyasi çözümdür. Zaten düşmanın iddiası kırılmış, askeri seçeneği bütünüyle yerini siyasi seçeneğe bırakabilir. Diyaloğa zorlanacaktır ve bundan başka çare bulamayacaktır. Bunun da anlamı şudur: Ulusal, demokratik ve giderek sosyalist talepler bizim için daha tercih edilmesi gereken bir yöntemle ve bu aşamada Ortadoğu'da daha etkili, daha enternasyonalist bir biçimde kullanmayı, Türkiye'nin siyasal sistemi üzerine anayasal, yasal düzenlemeleri geliştirmek mümkün olur. Federasyon tipi yaklaşımlardan tutalım daha değişik devlet düzenlemeleri geliştirilebilir. Tabii bunun için ekonomik düzenlemelerden tutalım, sosyal devrimi geliştirme de gözardı edilmemelidir.

Bir ekonomik, bir sosyal devrim, bir siyasal devrimden çok daha önemlidir. Özellikle bunu Türkiye'nin şu anki mevcut sınırları dahilinde veya bu temelde Kürdistan'ı da içermesi bizim için daha tercih edilir. Çünkü devrimci mücadeleyi çok rahatlıkla taşırma imkanı vardır. Diğer parçalarla federasyon temelinde bir bağlaşıklık, Kürdistan devrimini bütün Arabistan'a, hatta Orta Asya'ya götürebilir.

Devrimimizin enternasyonalist niteliği bizi milliyetçi bir devlet yerine, diğer halklarla bütünleşmeye götüren ve siyasal organizasyonları yaratmayı daha fazla şanslı kılıyor. Tecrite alınmış bir otonomi, bir federasyon veya dar bir devlet imha olmayla karşı karşıyadır. Bunun yerine Kürdistan'ın kendi içindeki devrimini esas almakla birlikte, onun yayılmasını imkan dahiline sokan biçimleri öngörmek daha büyük ve sağlam güvence kadar, yayılmaya da yol açıyor. Böyle bir hedef güncelleşebilir ve uygulama şansı yavaş yavaş gelişebilir. Bunun için şüphesiz önderlik gerçeğinin sağlam tutulması her zaman vurguladığımız bir husustur.

Partileşme üzerine büyük çözümlemeler yaptık. Parti öncülüğü sağlam ve bütün çalışmalara egemen kılınmadan yozlaşma ve dağılma kaçınılmazdır. Ne sağlam bir askeri ordu, ne siyasi bir ordu kurulabilir. Parti öncülüğünün önemi eskisiyle kıyaslanamayacak bir biçimde artmıştır. Öncülüğü derinlikli kılmak, önder militan kadroları bütün çalışmaların özüne çekmek ve büyük fedakarlıkla yaratcılığı birleştirmek, bütün planlamaların hayata geçirilmesi için esastır.

İşler gelişmiştir. Öncülük gereklerine eskisi gibi uymaya gerek yok demek, yapılabilicek en büyük kötülük ve sapmadır. Bu kadar ağır görevler, neredeyse dünyanın en temel bir devrimci hareketini yönlendirirken, işini çok iyi götürmesini bilen ve uluslararası düzeyi yakalamış standartlardaki militanlara ihtiyaç gösteriyor. İçte askeri konulardan tutalım dışta diplomasiye kadar, legal faaliyetten tutalım ekonomik faaliyetlerin örgütlendirilmesine kadar, ideolojinin, ilkelerimizin gözetilmesinden tutalım politik çizginin esnekliğine kadar, böyle komple bir kadro kişiliğine ulaşmadan bu kapsamlı görevlerin başarılmasından tabii ki bahsedemeyiz.

Bu açıdan parti öncülüğü, partinin kadrolar sorunu yakıcıdır ve bizim de burada yapmakta olduğumuz en temel çalışmanın kadro çalışması olması da bu nedenledir. Çözümleme düzeyinin çok geliştirilmiş olmasının nedeni kadro çözümlemesinin temelidir. Bunu ileri düzeyde yaptık, uygulaması da artık bir eğitim işidir. Her sahada güçlü kadroları ortaya çıkarabilir. Bu da çok büyük bir imkan olduğu kadar zaferin güvencesidir.

Her başarılı adımın altında sağlam bir kadro anlayışı ve uygulaması yatar.

Gruplar için, şimdiye kadarki pratiklerinizi de esas alırsak yerleştiğiniz sahalar ve güçlendirmemiz gereken sahalar var. En temelde yöneldiğimiz sahalar; Botan, Zagros, Güney Kürdistan, Amed, Garzan, Dersim, Erzurum, Mardin, daha zayıfça Serhat, Amanos-Toros hattı ile Türkiye'nin içleri, yani Sivas-Koçgiri, Tokat, Erzincan, Karadeniz'e uzanma ve zayıf da olsa Kürdistan'ın en güneyine kadar ilerleme. Bütün Kürdistan parçalarına kesin ulaşma. İki önemli parçasını gerillanın yoğunlaştığı alan olarak görme. Diğer iki parçasını da beslenilen bir yedek olarak hazırlama. Şimdi yeni dönem eyalet planlamalarını gerçekleştirebilir.

> **"Artık halk özel savaşa para vermek istemiyor. Ama çok önemli bir sekiz yıl eğitimi için verebilir. Zam hükümeti ekonomik olarak böyle bir taktik içindedir. Başka hiçbir ekonomik değeri yok. Özelleştirmeyle, vergilerle ve dışta siyonist mali sistemi kullanarak bu savaşın biraz önümüzdeki süreçte finansmanını elde etmek istiyorlar."**

> **"Marjinalleşmeye karşı çok sağlam gerilla çekirdekleri, alanların mükemmel üslere, hatta kurtarılmış üslere doğru dönüştürülmeleri, kesinlikle ele alınması gereken en temel tedbirdir. Gerilla çekirdekleri eskisi gibi yanlış bir lojistik anlayış, eğitimden kaçma gibi yanlış hareket tarzlarından hızla koparak kalıcı, kendilerini çok iyi sağlama alabilecekleri ve dört dörtlük gerilla esaslarına bağlı yaşayabilecekleri alanlara dönüştürecekler."**

Botan eyaleti

Botan, 15 Ağustos savaşımının birinci elden sorumluluğunu yürütmekle karşı karşıya olan, düşmanın da birinci planda kuşatmaya almaya çalıştığı, bunu tam başaramadığı, ama bizim de hâlâ gerilla tarzımızı tam oturtamadığımız bir konumu yaşıyor. Düşmanın çok kapsamlı olarak Botan'a dayattığı marjinalleşme her ne kadar belli bir gelişme sağlamışsa da, tam bir sonuç almaktan uzaktır. Gerillamızın da hâlâ temel taktik tarzıyla buraya yüklenip düşmanı boşa çıkardığı tam olarak söylenemez.

Karşılıklı çabalar devam etmektedir. Botan, partimizin verdiği önemi hem değerlendirmek, hem de mutlaka gereklerini karşılamak zorunda. Burayı tercih etmemiz yerindeydi. Zaten Kürdistan tarihi boyunca ve günümüzde de gerilla ve gerilla savaşının başlatılması için en başta gelen alanlardan biridir. Burada hata yok, çok güç yığdık. Belki bu kadar güç yığmak gerekmeyebilirdi. Elbette özel savaşın tasfiye çabaları da sözkonusudur. Özel savaşın uygulama ve planlarını boşa çıkarmak için bu kadar güç aktarımı gerçekleştirdik. Yeni dönem yönelimimizde belirlenen çerçeve dahilinde Botan'ı bir kez daha uygalamaya çekmek istiyoruz.

Nedir bu uygulama? Alan kendini daha geniş sınırlara taşırarak, genişliğine, derinliğine ve özellikle coğrafya itibariyle bir üslenme alanı, esas olarak gerilla yaşamını ve savaş taktiklerini buna dayalı olarak geliştirerek, düşmana karşı en azından bir içiçe yaşamayı, bir denge yakalamayı hedefleyecek ve başarırsa görevini yaptığını söyleyebilecektir.

Botan için en temel gerilla hedefi bir defa genişliğine ve derinliğine gizlenmiş veya yarı açık hareket tarzıdır. Ekonomik altyapısını da oluşturarak, özgür yaşamı herkese sindirten ve herkesi "*böyle özgür yaşanılır ve bunun için gerekli saldırıyı, gerekli savunmayı yapabiliriz*" deme noktasına getirmekle yükümlüdür. Başka türlü bir Botan planlaması olamaz. Öyle eskisi gibi alışılagelen, "*şu tepe senin, şu tepe benim, şu karakola saldır*" biçiminde kendini müthiş yıpratan tarz ile Botan'da bir ilerleme kaydedilmez.

Botan'da kabul edilmesi gereken savaş tarzı; en az düşman kadar bir üslenmeyi göze alan ve onun bütün tekniği ve sayı üstünlüğüne dayalı üstünlüklerini, avantajlarını karşılayan ve bunu da giderek dezavantaja dönüştüren bir gerilla gerçekleşmesidir. Doğru bir üslenme, mevzilenme durumu, yeraltı ve lojistik gibi konularda bütün tedbirlerini çok önceden sağlaması gerekiyor.

Biz burada yaşamımızı örgütlüyoruz. Biz buranın iktidar gücüyüz artık. Yılın bütün tedbirlerini almışız. İşte, bu anlamda eskiden söylediğiniz gibi "*geleceği varsa göreceği de vardır.*" Nitekim bunu bireysel ve küçük gruplar anlamında söylüyordunuz. İşte, bu sefer gerilla gelebilecek bütün saldırıları göğüsleyecek kadar oturtulmuştur, mevzilenmiştir, tetiktedir. Biz bunu ancak bu biçimiyle kabul edebiliriz. Alay mı olur, tugay mı olur, en temel alınması gereken üslenme alanında bu tarz oturtuluyor. Düşman ister kolorduyla gelsin, eğer gerçekten gerekleri yapılmışsa bu tarzla düşman yokedilecektir. İsterse elli kayıp da verelim, biz bu savaşı burada kabul ederiz ve savaş tarzımızı düzeltiriz. İşte o zaman gerçek savaş dediğimiz olayı yaşarız. Artık bununla hiç kimsenin ne anlayışta ne uygulamada oynamaması gerektiği kadar, nedenlerine de tam anlam vererek gereklerini yapması gerekiyor.

Gruplarımız yoğun çalışıyorlar. Her gün yükleniyorlar. Bu da öyle bir katkı grubu olacak, katkısı belki yüzde beştir, ama belirli noktalarda büyük rol oynuyor. Anlayışı kesinleştirmekte, netleştirmekte, gözetlemekte, denetlemekte ve doğru savaş tarzından taviz vermemekte grubun çok özgün bir anlamı sözkonusudur. Esas olarak da, gerillanın taktik yönetiminin çok önemli bir uygulayıcısı oluyor. Aslında bu görev 1993-94'lerde de yerine getirilebilirdi. Eğer yerine getirilseydi düşmanın topyekün seferberliği Botan'da boşa çıkarılırdı. Biz bu tarz bir savaşı göze alsaydık başarı zemini daha fazla yaratılırdı. Tabii bu ne gerektirirdi? Şüphesiz büyük ve oturmuş bir gerilla kişiliği, birliklerin kurumlaşmasını gerektirir. Mevcut kişiliklerle buna güç yetiremediniz. Kişiliklerinizi bu temelde yoğunlaştırıp, kurumlaştıramadınız. Yoksa en büyük imkanlar birikmişti, beş bine kadar gerillayı mevzilendirme mümkündü. Donanım imkanı ve her türlü silah vardı. Gerilla savaşına göre olmayan, bu anlayışa kendini vermeyen komuta gücüydü. İşte, şimdi de aynı görevle karşı karşıya bulunmaktayız. Aslında o zamanlar yerine getirilmesi gereken görevler, şimdi de yerine getirilmesi gereken görevler olmaktadır.

Bir görev zamanında yerine getirilmezse iki şey meydana gelir: Ya tamamen çözülür ve düşman hakimiyeti sözkonusu olur, ya da gecikmiş olarak tekrar yapılması gereken doğru çalışma ortaya konulur. Bunun dışında, herhangi bir orta yol yoktur. Ama sizler bir ortayol olduğunu iddia ediyorsunuz. Ben de sizlere, ortayolun felaket yolu, büyük zorlanma yolu, kendini yıpratma yolu olduğunu söylüyorum. 1993'lerden itibaren Botan'da gerilla tarzının oturtulamaması sizin kendi kendinizi yıpratmaya ve neredeyse yozlaşmaya kadar götürdü. Eğer bizim özel denetimimiz, katkılarımız olmasaydı bir gerilla tasfiyesi gerçekleşirdi. Tasfiyeyi siz değil, biz önledik. Bilinçli önledik, ama doğru tarzı oturtamadık. İşte, şimdi bu doğru tarzı oturtmaya çalışıyoruz. Birliklerimiz uzun bir süre kurumlaşma tarzına karşı direndiler. Aslında görünüşte kolayı tercih ediyorlar, ama en zoruna düşmekten kendilerini alıkoyamıyorlar.

Örneğin, 1993'ten itibaren buradaki kurumlaşma, nasıl ki bir ilerlemeyi, başarılı bir çalışmayı ifade ediyorsa, bir de küçük evlerde sivilleşerek veya birbirlerini takayan gruplar halinde yaşayarak da biz karşılayabilirdik. Ama biz fırsat bulduk, mükemmel bir eğitim kurumlaşmasına gittik. Demek ki, oluyor ve burası basit bir ev gibi de kullanılabilirdi. Biz burayı okul olarak dğerlendirmekle büyük ilerleme sağladık. İşte, Botan'da yapılmayan buydu. Gerilla kurumlaşması rahatlıkla oturtulabilirdi. Nereden bakılırsa bakılsın bunun koşulları vardı. Ama düşman çok aktif davrandı, çok yüklendi, olağanüstü çabalar harcadı ve biraz daha hakim oldu. Biz ise sürekli pasif savunmada kaldık. Çok yanlış tarzlarla düşmana yönelik kabul edilmemesi gereken birçok yanlış gerilla tarzıyla saldırdık ve kendimizi adeta ölüme terk ettik. Şimdi durum bu ve biz tekrar doğruya döneceğiz.

Zamanında yerine getirilmeyen görevler ve onun bütün esaslarına bir kez daha yükleneceğiz/ yükleniyoruz. Bu perspektifler dahilinde arazi değerlendirmesinden tutalım birliklerin mevzilendirilmesine kadar, halkla ilişkilerden tutalım korucularla ilişkilere kadar yeni bir düzenlemeyi gerçekleştiriyoruz. Yine şehirlerde düzenleme yapmak gerekir. Ayrıca lojistik sorununa da yeni bir düzenleme gerekir. En önemlisi de doğru komuta tarzına kesin bir anlam vermemiz gerekiyor. Temel taktiklerin nasıl olması gerektiği; savunma, saldırının neye bağlı olarak geliştirilmesi gerektiği açıkça ortaya konulur. Bunun için birliklerin çapı ve ilişki-irtibatları hakkında netliğe ulaşılır.

Saldırı taktiklerindeki yenilikler kadar, savunmadaki yenilikler de netliğe kavuşturulabilir. En önemlisi de yaşam tarzında büyük bir gerilik var. Özgürlük ile savaştaki yaşam arasında çelişkiler var. Bunların nasıl düzeltilmesi gerektiği netliğe kavuşturulur. Planlama bu hususları rahatlıkla çözebilir. Biz bunu daha netleştirebilir, daha ayrıntılı işleyebilir ve üstün bir sorumlulukla pratikleştirebiliriz. Sonuçta Botan plan hedefi, düşmanın bu iddialı marjinalleştirme temelindeki planını boşa çıkarmak kadar, gerillanın kaybede-

meyeceğini, aksine kazanacağını kanıtlamaktır. Kanıtlamakla mükelleftir.

Gerilla marjinalleştirilemez, gerillanın yaygınlığı önlenemez, kazanmasının da önüne geçilemez.

Bu slogan altında yeni dönem planlaması düzenleniyor. Genel almak isteyenler işe bu slogan altında koşacaklar. Güçlerine göre rollerini oynayacaklardır. Eğer bu çerçeve anlaşıldıysa sınırlı sayıda bir kadroyu biz bu çerçevenin içine oturtabiliriz. Bu doğrultuda kendilerini hızla plan anlayışına ulaştırabilirler. Planı ayrıntılarıyla geliştirebilirler ve Botan savaş alanında rollerini oynayabilirler. Benim buraya isim düzeyinde yapabileceğim tayin etmekten çok, bu planlamaya gerçekten yürütme şansı verecek olanların gerçekçi değerlendirilmesi olacaktır. Ne "*orayı çok canım istiyor, alışmışım orasız yapamam*" ne de "*bıkmışım oradan, bir daha oraya gitmek istemiyorum*" diye, bireysel kaygılarla hareket eden bir anlayışla değil de, anlamını idrak eden ve yapma gücünü kendinde görenin tercihi biçiminde olmalıdır. Botan'a girseydim ilk yapacağım, çok derinliğine bir yeraltı sistemine gitmek, düşmanın ulaşamayacağı bütün noktaları anlamlandırmak olacaktır.

Amed Eyaleti

Amed diye tabir edilen, tarihte de günümüzde de Kürdistan'a özgü yönleri olan, tamamen öldürülememiş, kaba da olsa belli bir direngenliği, isyancılığı sürdüren bir alan özelliğine sahiptir. Düşmanın özellikle cumhuriyet döneminde hedefleyip düşürdüğü ve 1925 isyan süreciyle birlikte bütünüyle üzerinde kapsamlı bir planı yürütüp sadece imha etmeyi, ezmeyi değil, üstüne çok deforme bir toplumsal çarpıklığı dayatıp güçsüz bıraktığı ve sonderece serkeş, kendine hakim olamayan; en kaba, lümpen kişiliklerin yatağı haline getirdiği bir alan özelliğine sahiptir. Gerek toplumsal gerçekliği, gerek cumhuriyetin yaklaşımları bu alanın ağırlıklı olarak kendi içinde adeta çılgınlık derecesinde bir lümpenliğe, bir çaresizliğe ve aynı zamanda birbirlerini anlamamaya, birbirlerini en kabadayılıklarla zora sokmaya bayılan bir konuma itilmiştir.

Denilebilir ki, tarihten kalma biraz direngenliğin ve asiliğin çok çarpık bir biçime onay vererek, onu kabadayılaştırarak sahte bir alan kişiliği, -her alanda bunu düşünüyor, ama bu burada biraz daha özgündür. Yaşam tarzıyla kavgacılıklarıyla, en önemlisi de en içinden çıkılmaz bir alan özelliğine sahiptir. Her ne kadar mertlik duyguları varsa da, aslında çok yeniktir. Bir de kendini kolay aldatır, çok zavallıdır, ama güçlü görünmek ister. Her direnişi başlı başına bir felakettir, cinayettir. Fazlasıyla erkek geçinir, fakat bir kadından daha zavallı, beter yönleri sözkonusudur. Sağlam bir dayanağı olmadığına eminim.

Yakından bu alan kişiliğini çözdüm, -tanıdım da. Bu açıdan saflarımızda bunların yansıyış biçimleriyle uğraştık biraz. Hiç kimse demesin "*bu benim anamdan, babamdan kalma özelliğimdir.*" Hayır! Düşmanın yetmiş yıllık katliamla ve çok özel politikalarla besleyip başımıza bela ettiği bir kişiliktir. Düşmanla savaşımdan önce bu kişilikle hesaplaşmak gerekiyor. Bu kişilikle hesaplaşıp düşmanın istediği biçimleri yerlebir edip, kolay yenilmeyen, sonuna kadar onunla savaşan bir kişiliğe ulaşmadıkça karşımıza savaşçı diye çıkmayın. O ailelerden almış olduğunuz kültür, bölgede pohpohlanan kişilik yapısı zarar vermekten başka bir sonuca yol açmıyor.

"Partileşme üzerine büyük çözümlemeler yaptık. Parti öncülüğü sağlam ve bütün çalışmalara egemen kılınmadan yozlaşma ve dağılma kaçınılmazdır. Ne sağlam bir askeri ordu, ne siyasi bir ordu kurulabilir. Parti öncülüğünün önemi eskisiyle kıyaslanamayacak bir biçimde artmıştır."

Edindiğiniz bütün duygu ve yaşam tarzlarına ilişkin her şeyi kendinizde yıkın! Ondan sonra devrimci kültür, devrimci ideoloji, devrimci örgüt bilinciyle ve doğru temeldeki savaşçılığı mütevazice kendinize yakıştırarak yeniden şekillendirin.

Şimdi bu, alan için genel bir perspektiftir. Herkes için somut durumuna uygun olarak ne kadar düşmandan kalma, yıkılması gereken değer yargıları, davranışlar varsa aşmalı. Bunun yerine devrimin değer yargılarına içtenlikle inanarak ve ona büyük istem ve arzuyla bağlanarak bilincine, yeniden şekillenmesine kendini tabi kılarak çıkış yapmalıdır. Başka türlü yiğitlik, emek, direnişçilik olmaz. İşte, gördük ne kadar şehadet yaşanıyor. En olmadık yerlerde bu tür kişilik tarzları bölük bölük şehadetleri partimize yaşattı. Eminim ki, araştırın orada kendine aşırı güven gizlidir. Zaten açıkça söylüyor, "*geleceği varsa göreceği de vardır*" diye. Ama ortada bizim bütün umutlarımızın üzücü bir biçimde sonunu görmesi vardır. O kof, kendine güvenen kişilik hiçbir çare olamamıştır.

Tarihte hiç kimsenin yapamadığı bu desteğimizi, neredeyse her yıl aktardığımız bütün değerleri boşa çıkarmıştır. O kof kişiliklerini tatmin etmek için çarçur etmişlerdir. Bu bir özleştiri konusuydu. Bu görülecek, zarar veren kişilik çözümlenecektir.

Daha ileri düzeyde ise kendilerine şunu yakıştırmışlar: "*Bak direndik, namusu kurtardık, istediğimiz gibi yaşama hakkına da sahibiz.*" Şimdi bu büyük bir saptırmadır. Ve bu anlayış saflarımızda oldukça boy vermiştir. Öyle direnmekle yaşamı kurtarmak, namusu kurtarmak diye bir durum da yok. Bu yanlıştır ve derhal uzak durmak gerekir. Katliamı bile durduramamışız. Amed'de bizim hiç çabamız olmazsa, gerçekten bir yeri kurtaramayacakları ortadadır. Bunu görmek demek, partiyi anlamaktır. Partinin her sahadaki savaşını, askeri direnmesini anlayacaksın ve mümkünse bu temelde Amed'de, "*bir şeyler yapıyor, direniyor, ayakta kalınıyor, kalmaya çalışılıyor*" diyeceksin. Bugünlerdeki bilinç ve bilinçsizliği meziyet bilerek partinin normlarını ve gerçek değerlerini görmezlikten gelerek kendi kendine böbürlendirmenin hiçbir anlamı yok. Mütevazi ve gerçekçi olmak gerekir. Bu anlaşılır bir husustur. "*Şu özelliğim, bu özelliğim*" deyip gerçeklere gözünü kapatmak bir suç, bir hiçliktir.

Senin ne gücün var, kime gücün yetiyor? Eline geçirmişsin partinin birkaç değerini, kendini ve partiyi aldatıyorsun. Bu konuları artık çok kesin, anlaşılır bir düzeye getireceksiniz. Varsa bir gücünüz, varsa bir yiğitliğiniz doğru temelde başarıya seferber edeceksiniz. Elbette sorumluluk yalnız bu demek değildir. Bunun eğitim ve örgütlendirilme gerçeği de var. Düşmana karşı "*geleceği varsa göreceği de var*" demek istiyorsan, o zaman muazzam bir gerillacılığı öngörme, gereklerini müthiş bir çabayla yerine getirme gerçekleştirilmelidir. İşte bu yapılmadı. Örgütün bazı imkanları, etki, itibarını, bölgenin olanakları ile birleştirilip sahte bir önderlik, sahte bir komutanlık ortaya çıkarıldı. İşte, şimdi durduramıyoruz bunları. Eğer birbirinize kalsa birkaç ay dayanacağınız da yok!

Şunu demek istiyorlar: "*Biz partiyi böyle anlarız, böyle yaşarız.*" Parti ne öyledir, ne de öyle yaşanılabilir. Sen bir belasın, partiyi ele geçirmişsin. Adeta kendine ucuz mal etmiş, ipotek etmiş, rehine almış gibi yaşamak istiyorsun. "*İşte ölen öldü, karışlığı da bir hiçtir.*" Bu tarz tehlikeli, mutlaka aşmak gerekiyor. Bunun bilinmeyen ve anlaşılmayan hiçbir yönü yoktur. Varsa bir sorumluluk isteğiniz bu temelde göreve talip olacaksınız.

Ancak bu şartla görev talebinde bulunabilirsiniz. Bu ölçüler hem bilimseldir, hem pratikte kanıtlanmıştır. Ardınıza bu temel gerçeği alıp, görev anlayışınızı mevcut imkan ve fırsatlarla birleştirip başarıyla yürütmeye çalışacaksınız.

Genel planlama ile bağlantılı olarak dönem eleştirisi dahil, alan özgülüne indirgemek ve bundan çarpıcı sonuçlara ulaşmak imkan dahiline girmiştir. Öncelikle doğru ele alış! Samimi ve yapılabilirlik sınırları dahilinde kendinizden bir şeyler vermeyi de ölçerek bir devrimcinin, bir devrimin gereklerini ne kadar yerine getirebileceğini büyük bir tutarlılıkla dile getirerek görev talep edeceksiniz. Çerçevede bu alana ilişkin görevlendirme büyük anlam taşıyabilir. Henüz kaybedilmemiş, kazanma olanakları yüksektir. Düşman buraya marjinalleşmeyi dayatarak sonuç almak istediği bir alan özelliğinde görmek istiyor. Zaten yıllardan beri de buna özgü yaklaşımları vardır.

Amed zindan pratiği, aynı zamanda Amed gerilla pratiğine benzer. Daha doğrusu zindana dayattığı saptırmayı gerillaya da dayattı. 1985-90 arası olup-bitenler, 1990-95 arası gerillada da olduğu gibi yansıtılmak istendi. Bu çok bilinçli bir planlamanın sonucudur. O büyük direniş ile birlikte, düşman çıkardığı dersler temelinde kaba imha yerine, marjinal sınırlar dahiline çekilmiş bir PKK planlamasını kendince uygun bulmuştur. "PKK kişiliğini düzenle çok ince bir rehabilitesini geliştirerek, düzene özgü yaşam tarzını önüne koyarak, bunun için bazı imkan ve fırsatları 'insan hakları' adı altında veya işte 'güzel yaşamak', işte 'biz de yaşamaya değeriz' gibi sahte anlayışlarla büyük bir çarpıklığı dayatmıştır. PKK olayında, düşmanın en sinsi, hatta en tehlikeli yönelimi bu alanda uygulanmaya konulmuştur. Bu yalnız zindanda değil, aslında daha tehlikeli biçimi gerillada yürütülmüştür. Sizin o sahte yönetim anlayışınıza yön veren, anlam veren, güç veren biraz da düşmandır. Hâlâ PKK'lileşmeye doğru dürüst gelmeyen kişilik, hatta PKK'den rahatsız olan, PKK'ye tepki duyan kişilik, düşmanın ucuz beslediği bir kişiliktir. Bu çok açıktır. Zindan tarihi ibretlerle doludur. O kahramanca direnişlerin üzerine öyle bir kişilik dayatıldı ki, hâlâ onların etkisinden kurtulamıyoruz. "*Ben yaşamak istiyorum, ben insanın doğal yaşamasından yanayım, -tabii tamamen yenilmiş-bitmiş olarak.*"

Dayatılan, hem siyasi, hem askeri olarak denetime alınmış, yaşam tarzıyla tamamen düzene kilitlenmiş ve düşmanın özel tedbirleriyle partiye karşı da neredeyse bir karşı parti haline gelmiş kişiliklerdir. Üzerine gidiyorsun, tepkiden başka bir şey göstermiyor. Çağrı yapıyorsun, kulakardı ediyor, ama için için de kendini yaşıyor. Hatta daha da üzerine gidersen, bunu açık bir karşıtlık halinde gösteriyor. Bu tuzağı bozuyoruz. Dayatılanı boşa çıkaracağız. Bunun yerine, düşmanın hem teorik, hem pratik yaklaşımlarına PKK'nin köklü gerçekleşmesini ve tarzını bütün gücümüzle dayatacağız. Bunu bilinçli, kasıtlı yapıyorsunuz diyen yok. Zaten düşman böyle çalışmaz. Düşman politika oluşturur, bir yığın kişiliğe de uygulatır.

Diğer bölgelerde de böyle olmuştu. Bunu çok iyi izliyorum. Zaten düzenin kendisi bu demektir. Alışılageldiği davranışı objektif ajanlıktır. Ona özenti duymak, ona ilgi duymak ajanlığa ilgi duymaktır. "*Neden bana güvenilmiyor? Neden anlaşılmıyorum?*" Hayır, sen kendini büyük bir anlayışsızlığa bırakmışsın. Düzeni konuşuyorsun farkında değilsin. Düşmanın, ajanın örgütlediği bir oyunu oynuyorsun ve bunu da "*hak*" diye belliyorsun. Bu da çözümlenmiştir. Düşmanın mevcut yaklaşımları bu çerçevededir. Marjinalleştirmeyi zindanda ve orada ısrarla sürdürmek istiyor.

Elbette bizim de planlama gerçeğimiz bunun tam tersidir. Gerillayı etkili bir silah haline getirmek ve düşmana en öldürücü darbeleri burada vurmaktır. Bunun için gerillanın temel taktik tarzına muazzam bir hakimiyet şarttır. Yine kitlesinin diriliğine, isyankarlığına muazzam bir cephe çalışması ile cevap olmak, dayattığı legalizme, yine aynı etkinlik ve planlarla karşı koymak. Böylelikle Amed alanımızı mücadelelemizin en sonuç alıcı temel kaldıraçlarından, köşe taşlarından birisi haline getirebiliriz. Planlamayı bu ana çerçeve dahilinde geliştirmek gerekiyor. Bir yenilik, büyük bir yöneliş olacaksa, kesinlikle bu çizgi dahilinde olmak zorunda. Ama sabırla, kırıp dökmeden, alanın provoke edilmiş kişiliklerini, çok ince, usta, duyarlı bir eğitimle gerçekleştirmek gerekiyor. Yine tersyüz edilmiş taktik esasları doğru bir coğrafyaya, doğru bir üsse, doğru bir hareketliliğe ve doğru bir eylem anlayışına çekerek düzeltmek çok çarpıcı sonuçlar alabilir.

Çok iyi eğitilmiş bazı kadrolarla, gerektiğinde daha etkin bir takviyeyi gerçekleştirmenin çok önemli olduğuna inanıyoruz. Aslında alanın mevcut imkanları diridir. Böyle bir düzeltilmeye tabi tutulursa, buranın ülkemizin kuzeyi ile güneyini birleştirme özelliğinden dolayı, hem çok büyük bir köprü rolünü oynaması, hem de düşmanı burada büyük bir başarısızlığa uğratması sözkonusu olacaktır. Yakın dönem içinde bu bölgenin gerilla tarzının gerçekleşmesi, cephesel faaliyetlerinin her düzeyde bir kez daha kurulması gerçekleşirse düşman çözülüşe gider ve mevcut planları boşa çıkarılır.

Dersim Eyaleti

Kuzey esasta Dersim'dir. Fakat farklı yönleri var: Erzincan, Sivas, Koçgiri, Malatya, Elazığ, hatta Bingöl de kuzey sahasına girmektedir. Dersim geniş bir eyalet özelliğine sahiptir. Burası bilindiği üzere Kürdistan'ın en son düşürülen bir doğal kalesidir. Cumhuriyetin en son düşürdüğü, fakat kendisini en son gerçekleştirdiği bir alan.

Yüzyıllardan, hatta bin yıllardan beri burada yaşanan aşiret-kabile bağımsızlığı, 1940'lara doğru geldiğimizde TC'nin vahşi soykırımıyla son bulmuştur. İkinci Dünya Savaş'ına giden bir süreçte, dünya konjonktürünü ve bütün bastırılan Kürt isyanlarını da arkasına alarak büyük soykırım hareketini gerçekleştiriyor.

Burada Mustafa Kemal'in çok iyi planladığı ve zamanlamasını da çok iyi ayarladığı, aynı zamanda uygulamalarını da çok ayrıntılı bir hale getirdiği bir yönelimle karşı karşıyayız. Kürdistan'da hiçbir tarzla yönelinmeyecek uygulamalara Dersim bölgesi tanık olmuştur. Ve şimdi karşımıza çıkan düşmanından daha iyi hız kazanmış, düşmanın özünü içine sindirmiş, onun gibi düşünen, onun gibi yaşamaya çalışan, kraldan daha kralcı bir zihniyetin oldukça kök saldığı bir alan gerçekliği sözkonusudur.

Dolayısıyla en uzun süreli direnişi ve Kürdistan'ın kurtuluşunda belirleyici bir rolü oynaması gereken bir yer. Ayrıksı ve düşmanın oyunlarına çok rahat gelebilen bir zemin, bir yaşam tarzına kavuşturularak koparılmak isteniliyor. İşte, biz buna müdahale etmek istedik. İdeolojik-siyasal müdahalelerimiz oldukça yoğundu. Askeri olarak ilkin buraya müdahale etmek istedik. İlk gerillayı yerleştirmeyi düşündüğümüz bir alandı. Neredeyse 20 yıldır böyle bir planımız var. Sürekli ilgilendik ve küçümsenmeyecek direnişler de ortaya koyduk. Fakat hâlâ alan üzerinde düşmanın o son geliştirdiği bahar operasyonları ile birlikte burayı da marjinalleştirmenin sağlam bir alanı haline getirmek istedi.

Düşman burada yoğun bir askeri seferberlik sonucu ilginç bir politika tipini ortaya çıkardı. Mustafa Kemal'in zamanında Diyap Ağa'yla geliştirdiğine benzer, bir ilişki günümüzde Kamer Genç, Moğoltay ve Yıldırımlar gibi çok sayıda kimlik, kişilik ile geliştirmeye çalıştı. Bunlara bürokraside çok önemli yerler ve muazzam imkanlar sunuldu. Böyle bir üst tabaka oluşturdu. Gerillaya da o sakatlanmış kişiliklerle –ki sanırım sızmalar da biraz yürüttü–, ve böylece yaşam tarzıyla oynayarak çok bireyci, bir türlü istikrarlı bir gerillaya gelemeyen, kendini konuşturan tipler kendilerini epeyce ortaya koydu. Ve bundan dolayı düşünülen bütün müdahaleler yetersiz kişilikler nedeniyle gerçekleştirilemedi. Çizgiye, devrimci-parti yaşamına gelememe, yine gerillanın derinliğine bir türlü anlam verememe, o sabrı, istikrarı gösterememe, dolayısıyla o mükemmel coğrafya ve hatta ayakta kalan halkın direnişçi özelliklerini örgütlememeden ötürü istediğimiz kazanımları sağlayamadık.

Aslında bu son düşman operasyonlarına karşı direnildi. Gruplarımız hâlâ önemli oranda varlığını koruyor. Aslında yirmi yıldır planlamaya çalıştığımız bir gerillanın kökleşmesi için oldukça elverişli bir dönemi yaşıyoruz. Yüzlerce silahlı gerillanın mevcudiyetini koruması küçümsenemez. Çok sayıda halk ilişkilerinin varlığı önemlidir. Coğrafya çok müthiştir. Dolayısıyla bu dönem perspektiflerimizi çok köklü bir pratik anlayışa ulaştırır ve uygularsak, Kürdistan'ın en zayıf noktası, en güçlü ve kurtuluşa da en erken öncülük edecek alan olma özelliğini bir kez daha kazanacak ve bunu koruyacaktır. Bu anlayışımız geçerliliğini sürdürüyor. Düşmanın korkulu rüyası olduğu kadar, bizim umutlarımızın da en anlamlı gelişeceği bir alan özelliğini koruyor. Düşmanın eritme planları, tam tersine onu eritmeye dönüştürülebilir.

Bundan hareketle Türkiye'nin içlerine doğru bir gerilla tırmanışı gerçekleştirilebilir. Basit hatalarla büyük kazanımlardan uzak düştük. Örneğin, o bitmez tükenmez coğrafya olanakları bir tarafa bırakılıyor, adeta düşmana, "*gel ben şu vadideyim, hem de karda kışta beni vur*" deniliyor. Ufacık bir irade nedir? Bölünün ve şuraya gidin, şuradan şuraya gidin denilse, aslında hiçbir şey olmayacak. Yine, "*geleceği varsa göreceği de vardır, biz aslında hakimiz*" gibi sonderece yanıltıcı ve abartılı yaklaşımlar büyük zarar-

lar veriyor. Bir de düşman mevsim şartlarını kolluyor. Sağlam bilgisi, teknik hakimiyeti gelişkin. Etrafını kuşatıyor, tekniği kuruyor. Ve grupların anlam, önemini biliyor ve vuruyor. Şimdi bunu anlamak hiç de zor değildir. Düşmanın böyle planlar-operasyonlar geliştirdiği biliniyor. Her bahar başlangıcı alınacak tedbirlerle; o ulaşılması imkansız kartal yuvalarına bile bir manga önceden yerleştirilirse düşmanın hiçbir etkisi olamaz. Elbette bunun için sabır, inanç ve ne yaptığını bilen, işin erbabı direniş komutanlarına ihtiyaç vardır. Öyle abartılı, ne yaptığını bilmeyen, bencil, ucuz yaşam heveslileri, kişilikler ile burada köklü, kalıcı bir zafer gerillasına ulaşılamaz.

Bu eleştirileri daha da geliştirmek mümkündür. Derinlikli bir planlama da ortaya konulabilir. Ve buraya dayatılacak gerillanın da bütün ana özellikleri belirgindir. Sınırlı bir gerçekleşmenin bile burayı kurtarılmış bölgeye dönüştüreceği açıktır.

Gerekli olan ne yaptığını bilen, o gücü gösteren, buna gerçekten büyük bir istikrarla devam eden bir komutadır, bir yönetimin yeterliliğidir. Yirmi yılda yerine getirilmesi gereken görevi bu çerçevede mutlaka yerine getirirsek, burası kurtarılmış bir alandır. Bununla yetinmeyiz, daha da geliştirebiliriz.

Gerillayı Türkiye'ye, Bingöl'e, Erzincan'a taşırmak tamamen mümkündür. Yine Malatya'ya taşırma genişleme özelliğine de sahiptir. Düşmanın hem planlarını bozmak kadar, hem de ülke geneline devrimi yaymakta idealdir. Büyük bir şanstır.

Bu yirmi yıl boşa gitmedi. Çok ileri düzeyde bir birikim ve kazanım yaratılmıştır. Ama bu yetmez ve gerekenler yapılmazsa tasfiye olma ihtimali yüksektir. O halde dönem gerillası buraya doğru oturtulduğunda düşmanın gerillayı marjinalleştirme ve burayı kendisi ile bütünleştirme planları da tamamen suya düşecektir. Hatta gerillanın Botan ve Amed'deki rolünden çok daha üstün bir rolü buraya oynatacağımız ve bunun gerçekten en tarihi bir şans olacağı açıktır. Bir kaza, bela olmazsa dönem yaklaşımları ve biraz kadro takviyesi gerçekleşirse bu rol fazlasıyla oynanabilecektir.

Sürekli vurguladığım gibi buraya da çok iddialı bir komuta kişiliği gerekiyor. Yani öyle ucuz, kendini kandırma, yaşamı kurtarma, kendini yaşama değil, büyük bir intikamla, çok yüksek bir başarı silahını kullanalım. Buraya rolünü oynatan ve bunun tutkusu, bunun büyük iradesi içinde bulunan bir zihniyete, bir kişiliğe ihtiyaç vardır. Yaşamın ucuz biçimlerini rahatlıkla aşabilecek, abartmalı ucuz kazanımlara hiç kendini vermeyecek. Büyük başarıların bitmez-tükenmez hırsı içinde olacak, ne yaptığını bir de bilecek. Coğrafyayı mükemmel kullanma, halkı değerlendirme, gerillasını en ince ayarlamalarla düzenlemeye gidecek bir komuta kişiliği ardına kadar kurtuluşa yol açabilecek ve ulaşabilecektir.

Elbette Zilan buranın bir gerçekleştirici çağrısıdır. Yine burada büyük bir kadın gücü de var. Kadının orada katılımını biz farklı görmek zorundayız. Tarihi özellik itibariyle de, ta isyandan beri, etkin rol oynamak isteyen ve bunu birçok noktada kanıtlayan bir özelliğe sahiptir. Tarihte de toplumsal nedenleriyle kadın fazla ezilmemiştir ve erkek hakimiyetli toplum orada fazla gelişmemiştir. Fakat düzen büyük bir aşınıma uğratmıştır. Son kültür hakimiyeti kadını gerçekten Dersim'de çok tehlikeli bir konuma getirdi. Bunu sıkı sıkıya gözönüne getirmek gerekiyor. Düşman kadın yatağını şu an en tehlikeli bir yozlaşma yatağı gibi değerlendirmek istiyor. Buna karşı etkili tedbir alınırsa, kadın devrime çok yatkındır. Yine nicelik ve nitelikçe de erkek gücünden daha az bir güç değildir.

Hatta Serhat'a doğru da bir iddia-karar düzeyi buradan gelişecektir. Tıpkı Karadeniz'e yönelik olduğu gibi. Yine Malatya ve Binboğa'lara kadar uzanılabilir. Herhangi ciddi bir engel de kalmamıştır. Böyle bir buluşma oluyor Toroslarla. PKK'nin bunu sağlaması ve bu halkaları böyle kurması demek, TC'nin gerilla karşısında etkisiz bir duruma düşmesi demektir. Dersim'in böyle köklü bir halka olması TC'nin kuzeyde ve batıda işlerinin büyük oranda zora düşmesi demektir. Temel dağ silsilelerine ulaşması ve köprülük etmesi gerçekten en korkulu rü-

yasıdır. Böyle geniş bir ufukla yaklaşmak gerekiyor. Gücü bu konuda büyük bir değişim ve dönüştürmeye, adım atmaya önem vermek gerekiyor.

Dediğim gibi PKK'yi şekillendirirken buralara dayanmak istiyorduk. O zamanlar Botan aklımıza bile gelmiyordu. Aslında Botan 1989 sonrası, özellikle Ortadoğu hamlemizle planlamaya alındı. PKK bir anlamda çıkışında Dersim'le bağlantılıdır ve yürüyebilirdi de. Bütün bu hususları gözönüne getirdiğinizde bu büyük yöneliş büyük umut vaadediyor. Gerçekleşme ihtimali de herhangi bir dönemden daha fazla yüksektir.

Zagros Eyaleti

Benzer bir değerlendirmeyi Zagros diye tabir ettiğimiz alan için de yapabiliriz. Hemen hemen aynı gerekçeleri Zagros için de söyleyebiliriz. Zagros alan programatiği aynı çizgileri taşırken, biraz daha özgün olanı aşırıya kaçmasıdır. Kendini daha fazla özerk görme ve aşırı bireyselleşmiş bir anlayışa kadar gitmesidir.

Partinin temel ideolojik-siyasi ölçülerinden kopmuş, askeri çizgi şurada kalsın, kendilerine özgü bir anlayış, tarz, savaş ve eylem biçimlenişi gerçekleştirilmiştir. Elbette bu aynı zamanda bir karmaşıklığı ifade ediyor. Öyle kişilikler, öyle durumlar ortaya çıkıyor ki, yönetim, doğru komuta esaslarıyla oynama, kafa takmama, hatta tersini yapmayı kendinde bir hak gibi görme durumu var. Bütün bunların eleştirisi çok yapıldı, daha da yapılabilir.

Zagros, gerilla savaşımımızın gerçekten iddialı olacağı ve boyutlanacağı bir alandır. Çok değerlendirdiğimiz bu saha, coğrafyası, cephe gerisi, araç-gereç olanakları ve çok tecrübeli savaşçı birlikleriyle Botan'dan geri kalmayacak bir rolün sahibi olabilirdi. Ama demin vurguladığımız, ters yaklaşımlardan dolayı bütün taktik, ideolojik-siyasi, yönetim esaslarına ters ve bunu da biraz ileri düzeye getirmekle bir zorlanmayı, kendi kendini boşa çıkarmayı yaşıyor. Çok anlamsız, affedilmez nedenlerle kayıpları yaşıyor.

Öncelikle olumlu yönlerini görmek kadar, olumsuz yönlerini anında gidermek gerekiyor. Olumsuz yönlerine el atmak, bunun için gerekli olan anlayış ve irade keskinliği ile birlikte, tarz yaratıcılığını yakalamak şarttır. Şimdi Zagros bu temelde bir rol sahibi olacak. Bütün planlama esaslarında öngördüğümüz öze giriş yapma, özün gereklerinden taviz vermeme ve müthiş bir pratikçilikle karşılık verme, grubun anlamını belirler. Örneğin devletimiz olsa, Güney'deki devlet bizim olsa bile biz sınıra dayanmayacağız. Taktik için en temel özellik bu. Nasıl ki, Güney Vietnamlılar savaşımlarını Güney Vietnam'da yaptılarsa, kuzeye dayanmadılarsa bizim için de bu geçerlidir. Sadece bazı lojistik ihtiyaçlar, araç-gereçler temininde kolaylıklar değerlendirilebilir. Ama savaş esas itibariyle düşmanın ağzına kadar girmektir. Yani Hakkari'nin, Yüksekova'nın, Başkale'nin, Van'ın ağzına kadar, -burası sağlama alınırsa daha da kuzeye, Botan'a... burasını birleştirmeye kadar bir yön takip edeceğiz.

Güney her bakımdan her şeyi bize sunsa bile biz onu elimizin tersiyle tepeceğiz. "*Zor yerde, düşmanı gerilla savaşına çekecek yerde üsleneceğiz, mevzileneceğiz, hazırlıklarımızı orada yapacağız*" diyeceksiniz.

Çünkü oraya gidilse, savaş gerekçesi kalmaz. Orada ne yapacaksın? Orada savaşılacak bir durum yok ki! Düşmanı bile oraya çeksen düşmanın başarısına yol açıyorsun. Kaldı ki o savaş tarzı, düşmanın beklentilerinin çok üstünde bir avantaj sunmaktır. Zagros'taki tıkanma budur. Cephe gerisini doğru kullanmıyorlar. Doğuyu-güneyi, araziyi, savaşçıyı doğru kullanmıyorlar.

Kellesini koparsan düzeltemediğin bazı kişilikler oluşmuş komuta adına. O dağ gibi savaşçılarımıza, "*git şu köye saldır, şu korucu köyüne saldır, şu tepeye saldır*" biçiminde yüzleri, belki de binleri aşan kayıplar oldu. Bunun akılla, mantıkla ne alakası var? Vicdanla, tarihi imkan ve fırsatlarla ne alakası var? Zagros'un sorumlu bir yönetimi-komutası oluşacaksa canalıcı bir biçimde, bu ihanetten daha tehlikeli, bizi zorlayan bu sorumsuzluğa derhal bir son vermesi kadar, doğrulara kesin katılım göstermesi gerekir.

Üslenme alanları, cephe gerisinin nasıl kullanılacağı bellidir. Yine savaş taktiklerimizin nasıl seyredeceği bellidir. En tehlikeli, saplantılı bir tarzın değil, düşmanı öldürtecek tarz gereklidir. Onun hâlâ çok büyük bir savaş gücü var. Kesinlikle, olmayan sorunu rahatlıkla karşılanabilir. Lojistik, araç-gereçlerin en çok olduğu bir yer. Dolayısıyla bu elverişli koşullar şımarmaya, partinin başına sorun etmeye değil, partiye, onun askeri çizgisine muazzam güç veren bir alana dönüştürmektir. Görev bu temelde veriliyor. Yeni dönem komutası, yönetimi, görevi bu biçimde algılamazsa, bildiğini okursa, biz de gereken tedbirleri alırız.

"Yapılacak ilk iş olumsuz kişilikleri, tarzları görmek ve amansız bir biçimde doğru tarzda yüklenmektir. Bunun öyle zamanı filan yok. 'Geldim, gördüm, yendim' esprisiyle yürütülür bu. Doğru anlayış nettir. Uygulayacaksın, gerisi çabadır, yapacaksın."

Yapılacak ilk iş olumsuz kişilikleri, tarzları görmek ve amansız bir biçimde doğru tarzda yüklenmektir. Bunun öyle zamanı filan yok. "*Geldim, gördüm, yendim*" esprisiyle yürütülür bu. Doğru anlayış nettir. Uygulayacaksın, gerisi çabadır, yapacaksın. Kim karşı çıkacak? Çıksa anında doğruları ferman gibi boynuna geçireceksin. Askeri yürüyüş böyle olur. Şimdiye kadar söz verip de gidenlerin yaptığı gibi olmaz. Olursa ne olur? Olursa parti gerekenleri yapar. Hiç kimse PKK'nin hoşgörüsünü, yüce değerlerini değil böyle kullanmayı, verimli kullanmaması halinde bile ancak onurunun gereği yapacağı ilk iş, yaşamak istiyorsa başarıya ulaşmak, ya da kendi sonunu kendisi getirmektir. Bunun dışında PKK'de başka yaklaşıma yer yoktur. Bu çerçevede bir görevi de bu alana ilişkin yapabiliriz.

Çok anlamlı, büyük bir yaratma hareketi olacak. Partimizin beklediği bir sistemi gerçekleştireceğiz. Yürütüyoruz, daha da güçlü bir biçimde oturtacağız. Alana biçtiğimiz rol, alandan beklenenler bütün eyaletlerin önünde burada yerine getirilecektir. Burada da altında savaşacağımız sloganın çerçevesi: "Tamamen belirlenmiş tarza daha önce yer verme, engel nereden gelirse gelsin anında onu bir tarafa atma, doğrulara da anında işlerlik kazandırma!" Bu slogan altında görevlendiriliyorsunuz.

Biliyorsunuz, Zagroslar olanakların ve savaşçıların da çizgiye en yakın oldukları alandır. Taktikleri ortaya koyduk. Doğru bir gerilla üslenmesi, mevzilenmesi ve Botan tarzı bir savaşı eylemlilik hattının tutturulması için hiçbir sorun yok. Katı bir radikal düzenleme, düzeltme, doğruları böyle artık zamanlama işi gerekir. Alışageldiği gibi değil de, anı anına, oturta oturta bu işin altından büyük bir başarı ile çıkılabilir.

Mardin Eyaleti

Mardin'in mücadelemiz tarihindeki yeri o çok yüzeysel yurtseverliğini biraz yakalayarak kitleselleşmeyi en hızlı gerçekleştirdiği bir yerdir. İlkel milliyetçilikle, PKK yurtseverlik çizgisinin en çok çatıştığı alan olma özelliğine sahiptir. İlkel milliyetçiliğin bir ara "*Mardin'den öteye geçemezler!*" diye bir sloganla üzerimize geldiği bir yerdir. Dolayısıyla PKK'nin ortaya çıkışının iddialı, sağlam bir zeminidir.

Kitleselleşmede Mardin birinci sıradaydı. Ve bu rolünü hâlâ sürdürüyor. Burada çarpıldığımız nokta; slogan düzeyini aşmayan, içi boş bir yurtseverliğin ve bunun yerini sakat bir yaşam anlayışıyla PKK'yi her türlü orta-sınıf, köylülük, küçük-burjuvalarla uzlaştırmanın neredeyse ana yatağı olmasıdır. PKK ne kadar buraya müdahale ettiyse, bu müthiş uzlaştırıcı kişilikten burayı kurtaramadı, hatta kendine uydurdu. Yirmi yılı aşkındır hem silahlı, hem büyük politik çabalar burada sözkonusu. PKK'nin ilk silahlı başkaldırısının gerçekleştiği bir yer. Büyük kitle ve savaşçı katılımının çok geliştiği bir yer. Maddi olarak da güç aldığı bir yer.

"Mücadele tarihimizde Mardin aynı zamanda çok kolay kaybetmenin de gerçekleştiği bir yerdir. PKK kişiliğinin oluşmasında zorlayıcı olmasına rağmen, geniş katılımı sürekli gündemde tuttu. Aslında PKK Mardin'den katkı aldı, çok katkı da verdi. Talihsizliği çok daha başarılı olamamasındandır."

Mücadele tarihimizde Mardin aynı zamanda çok kolay kaybetmenin de gerçekleştiği bir yerdir. PKK kişiliğinin oluşmasında zorlayıcı olmasına rağmen, geniş katılımı sürekli gündemde tuttu. Aslında PKK Mardin'den katkı aldı, çok katkı da verdi. Talihsizliği çok daha başarılı olamamasındandır. Bunu Botan'la gidermek istedik, ama bu da sınırlı kaldı. Metropollerle, Güney'le bağlantıda önemli rol oynamıştır, hâlâ oynuyor. Geniş maddi imkanları devrime seferber etmeye uygundur. Düşmanın GAP Projesi'yle burayı baştan çıkarmaya çalıştığını görüyoruz. Düşman burada ekonomik ve sosyal içerikli bir burjuvazi oluşturmak istiyor. Son dönem projesinde "*PKK'yi bununla engellerim*" diye bir iddiada bulunmaktadır. Burada kendini biraz başarılı gördüğü iddiasında. Yani marjinalleştirmenin burada da sonuç verdiğini, çekici gelebilecek bir ekonomik, sosyal açılıma uğratabileceğini düşünüyor. "*GAP devrededir!*" diyor.

Bir de kültür, ideolojik hakimiyeti çok tehlikeli bir yozlaştırma temelinde buraya dayatıyor. Burayı böylece hastalıklı bir alan haline getirerek rahat yönetebileceğini sanıyor. Ama potansiyel olarak, coğrafya ve topraklar devrim lehine oldukça elverişli. Sosyo-ekonomik paketler devrimin lehine kullanılabilir. Uygun bir gerilla düzenlenişi, uygun bir eylemlilik anlayışı ve işbirlikçiliğe karşı düşmanın kurmak istediği ekonomik hedefler doğru belirlenirse, fazla olmayan askeri gücü alana özgü bir gerillayla karşılanırsa hem siyasal, hem askeri olarak geliştirme potansiyeli yüksektir.

Gerek Mardin'in doğusu, gerek batısı gerillaya daha da müsaittir. Karacadağ'dan Mardin eşiğine, yine Savur'dan Mava'ya kadar, çok elverişli bir gerilla zemini vardır. Özellikle küçük birlikler önemli bir rol oynayabilir. Sızma tarzı, suikast eylemleri burada etkili olabilir. İyi gizlenmiş suikast birimleri bütün amaçlarımıza elverir bir eylemliliği yürütebilirler. Sabotaj birlikleri rahatlıkla burada iş görebilirler.

Elbette burada da temel sorun yine kadro-komuta sorunudur. Partinin kimliğini, kişiliğini tamamen oturtma her alan için olduğu kadar, Mardin Eyaleti için de temeldir. Burayı da kesin örgüt çizgisine, partinin ideolojik normuna ulaştırma, yaşamına, kişiliğine güçlü bir temsili yakıştıran kadroyu gerçekleştirme, burayı geliştirmekte en temel halkayı teşkil edecektir. Bu öyle çok sayıda bir müdahaleyle değil de, yönetim düzeyinde, ama çok kesin, çizgi militanlığının ne olduğunu bilen, üstten bir düzenlemeyi tabana nasıl yansıtacağından emin olan ve buna oldukça yatkın, ısrarlı, yürütme yeteneğinde olan bir kadro takviyesi Mardin'deki gelişmelere büyük katkıda bulunabilir.

Yönetimin güçlü bir takviyesi, parti kişiliğinin güçlü oturtulması Mardin'i eskinin bile çok üstünde bir gelişmeye tabi tutabilir. Kitlesi hızla örgütlenebilir. Maddi imkanları, eylemlilikleri çığ gibi geliştirilebilir.

Mardin mücadele tarihimizdeki en sıcak, en düşmanın kontrol edemediği ve kitlesinin muazzam yurtseverlik gücü, düşmanın gerçekten altından çıkamayacağı bir potansiyel güce dönüştürülebilir. Nitekim metropollere, hatta ülke dışı çok yabancı diyarlara da savrulan çok geniş bir kitle. Ezici bir kesimi parti sempatizanı olmakla birlikte, bu daha da derinleştirilir. Ve böylece bir ülke değerinde katkıda bulunabilir. Eksiklikler kapatılırsa kendi başına bile partiye yeterlidir. Çok sayıda savaşçı, maddi değer ilişkileri ile örgütlenme ve düşmanı gerçekten kontrol altına almakta en çok zorlanacağı bir alandır. Düşman istediği kadar planları dayatsın hiçbir sonuç almayacağı yer Mardin'dir.

İşbirlikçi odaklar, korucu noktaları var. Onları hızla etkisizleştirmek mümkündür. Böylece bir görev başarıldığında Mardin mücadelemizin güneydeki en sağlam köşe taşı olur. Marjinalleştirmeyi en çarpıcı boşa çıkarabilecek bir yer. Büyük yurtsever kitlesinin de gerek legal hareketlerini, gerekse gerillaya akışını en iyi sağlayacak bir alan olma özelliğine sahiptir. Mardin gerçekliği budur.

Akdeniz Sahası

Güneybatı, Amanos, Toros ve böyle Türkiye'nin daha değişik bir isyan kapısına gelelim. Bu hattın tarihte de ilginç bir özelliği var: Mezheplerin, dinlerin ve halkların güneyden kuzeye, kuzeyden güneye doğru yöneldiği ve hatta birçok azınlık milliyetten isyan artıkları ve hatta aşiretlerden, büyük kavga ve gürültülerden sonra kendilerini korumak, ama özgürlüklerini de korumak için geldikleri ve yerleştikleri bir alan. Örneğin, Kürtlerde bile hakim tabakalar ovalara, Anadolu'nun kentlerine doğru yerleşirken, buralara isyancı kesimi temsil eden Türkmenler yerleşiyor. Rumlar, Ermeniler, Kürtler var. Aleviler, hristiyanlar bile var. Böyle ilginç bir kültürel, tarihsel geçmişe sahip. Yani kültürler, aşiretler, milliyetler ve halklar mozaiği.

Sanırım bunda coğrafyanın rolü bir hayli önemli. Akdeniz'in de önemli bir rolü vardır. Ticaret yolları üzerinde ve ekonomik olarak zenginliğe yakın bir bölge. Havası-coğrafyasıyla çok mükemmel. Coğrafyası ve tarihi böyle değerlendirirken, Kürdistan ulusal kurtuluş savaşı açısından da Batı ucunu teşkil ediyor. Aslında Maraş, Antep, İskenderun hareketimizin de ilk gruplaşmalarını yaşadığı bir alan.

Özellikle 12 Eylül faşizmi ile birlikte, yine 15 Ağustos Atılımı'nın Botan'ı esas almasıyla birlikte, muazzam bir göç ettirmenin yoğunlaştığı bir alan. Çukurova bu anlamda neredeyse yoğun bir Kürtleşmeyi yaşadı. Ve tarih bu temelde düşmanla aldığı tedbirin kendisine yönelik en büyük bir karşı silah haline getireceğini gösterecektir. Antep'i, Maraş'ı bu temelde hazırlamak istedik. Demografik nüfus yoğunlaşması açısından eriteceğini sandı, ama bu başarılamadı. Çukurova'yı yutmak, bütün Kürdistan'ın emekçi kitlesinin emeğini burada sömürmek istedi. Emek sömürüsünün büyük bir patlamaya dönüştüğü en ağırlıklı bölgedir. Bugün bu patlamasının en elverişli bir bölge haline gelmesi sözkonusudur. Yine son yıllarda isyan kitlesinin yoğunlaştığı bir alan oldu. Demografik gelişme son yılların bir gelişmesidir.

Antakya'ya, İskenderun'a, Çukurova'ya büyük bir yoğunlaşma, Maraş'ı Kürtlerden boşaltmak istedi, ama hâlâ orada da mümkün değil demografyayı değiştirmeleri. Antep'te demografya Kürtler lehine çok önemli bir gelişmeyi gösterdi. Aynı zamanda burası Ermenilerin de yoğun yaşadığı bir yerdi. Ermenilerden boşaltılarak şoven kesimler, bağnaz dinciler yerleştirilmeye çalışıldı. Fakat bu fazla etkili olmadı. Onlar azınlıktadır. Türkmen'in de varlığı daha çok isyancı niteliktedir. Aslında biraz korku olmakla birlikte, diğer azınlıklar da devrime yataklık edebilir. Antakya'da önemli oranda Arap azınlığı, Çukurova'da Fellahlar var. Elbetteki, bunlar düzenle her ne kadar ilişkilenseler de, derin bir bağlılıkları olamaz.

Bizim buraya ilişkin en temel bir hatamız; bunu esas alma yerine, 1980'lerden itibaren daha değişik bir hattı, bize biraz yakın gücümüzü bu Engizeklere doğru yönlendirdik. Nitekim buranın en tehlikeli hat olduğu anlaşılıyor. Düşman Maraş ve Adıyaman üzerinde Sinan Cemgillerin eylem ve şehadetlerinden itibaren özel olarak durmuştur. Buralara yönelik belli bir girişimi var. Bir de bizim buraya müdahalemizin oldukça provokasyona uğraması, gidenlerin yetenek göstermemeleri, alan kişiliğinin yaşadığı yoğun bir kaçış gerçeği de sözkonusu. İşte, bu düşmanın özel ted-

biriyle birleşince o büyük müdahalemiz maalesef fazla başarıya gitmedi. Bütünüyle boşa gitmedi, ama büyük başarıya da yol açmadı.

Şimdi daha iyi görüyoruz ki, eğer biz bu hamleyi Amanos üzeri gerçekleştirseydik, taktiğimizin ağırlık noktasını Toroslar'a dayalı bir gerilla üzerine yoğunlaştırmış olsaydık, ikinci adımda buraya yönelseydik, daha fazla başarılı olma şansı vardı. Buranın coğrafyası çok önemli rol oynuyor. Bu da gerilla için hayatidir. Düşman burada neredeyse örgütsüz. Burayı tam kontrol altına alabilmesi yılları alabilir. Bu bir değerlendirme noksanlığı ve şimdi bunu gidermeye çalışıyoruz. Nitekim son yıllarda burada bazı birlikler bile, çok yanlış yapmalarına rağmen ayakta kalabildiler. Düşman çok ağır güçlerle müdahale ettiği halde, hiç sonuç alamama gibi bir durum çıktı. Tabii bu düşmanı küçümsemek anlamına gelmez.

Bu seferki yönelimimiz çok daha kapsamlı oluyor. Her şeyden önce bölgeyi daha genişliğine ve çok sağlam değerlendiriyoruz. Güneybatı'ya yönelik hamlemizin yönünü böylece değiştirmiş bulunuyoruz. Bu, çok yoğun bir göç ettirmenin ardından gelişiyor. Hedef Çukurova kitlemizi buraya çekebilmektir. Bu büyük isyancı kitleyi buradan hem beslemek, hem de düşmanın tersi bir karşı gücü haline getirmektir. Bu çok önemli devimci bir görev, vazgeçmemiz imkansızdır.

Alanın, halklar mozaiği konumunu devrimin temelleri haline getireceğiz. Faşist mihrakları burada rahatlıkla sökebiliriz. Elebaşlarının temizlenmesi mümkündür. Kontrgerilla birliklerinin burada gerillaya dayanması pek mümkün değildir. Ordunun düzenli birliklerinin de kuşatacağı bir yer değil. Dolayısıyla askeri açıdan ister sivil olsun, ister askeri olsun kontra tarzı birlikleri hedefleyeceğiz. Güçlü askeri birlikleri geldi mi, yapılacak şey manevralı bir gizlenme hareketidir. Yerleştireceği küçük kontra timleri, faşist milisleri de rahatlıkla tasfiye edebiliriz. Gerillanın askeri bazı hedefleri açısından bunlar söylenebilir. Kitlesini –ki içinde ajan örgütleme mutlaka vardır– biraz duyarlı bir biçimde ele alırsak ilişkilendirebiliriz. Ekonomik yollarına el koyabiliriz. Biraz gerillanın güçlü sesi sağla sola verilirse, sanırım burası hem büyük bir ekonomik imkana kavuşur, hem de kitlenin maddi olarak satın alınmasının önüne geçilmiş olur. Devlet kadar bir ekonomik hakimiyeti dayatmak uzun vadeli de olsa sonuç alabilir.

Ve önemlisi burası büyük bir turizm patlamasına merkezlik etmektedir. Antalya, Mersin, hatta Çukurova'nın bütün kıyıları, Antakya dahil, özel savaşı besleme alanı haline gelmiştir. Buranın gerillasının en temel bir hedefi de, turizm patlamasını veya turizmin karşı-devrim patlamasını önlemektir. En rahat vurabileceğimiz hedefler turistik hedeflerdir. Birkaç etkili vuruş, bu altın yumurtlayan kazı öldürecek. Yani biz yiyeceğiz.

Pazarcık, Antep, İslahiye ovası, Çukurova gibi kentlerdeki isyancı, işçi kitlesine ulaşmak, onları örgütlemek, legal-illegal kapsamlı bir çalışmaya tabi tutmak önemlidir. Ardından Maraş'a, Malatya'ya açılım alanıdır. Zaten yedek birliklerimiz her zaman orada rollerini oynayacaktır. Buranın oturtulması ile daha fazla rol oynayabilirler. Kuzey'e doğru Koçgiri'ye de rahat açılabilir.

Söylenecek bir diğer husus, biz buranın gerillasını Kürdistan gerillası gibi değil de, Türkiye gerillası veya **Birleşik Halklar Gerillası** olarak da düşünebiliriz. Her milliyetten ortak bir isyan alanıdır. Milli vurgu yapmaya fazla gerek yoktur. Sosyal yanı ağır basan bir gerilla tarzı olarak düşüneceğiz. Bir Kürt ulusal kurtuluşu gibi değil de, halkların sosyal ve kültürel kurtuluşçuluğu gibi bir yaklaşım daha fazla anlam ifade eder.

Elbette PKK'nin bütün gerilla tecrübesini buraya ustaca aktarmak bir ülke gibidir. Son tahlilde burası bir bölgeye değil de, bir ülkeye, hatta kendi içinde bir devlet olabilecek bir ülkeye gidiyormuş gibi yaklaşılabilir.

Tarihte buraya **Kilikya** derlerdi. Aslında Kilikya bir devlet zeminidir. Türkmenler, Ramazanoğulları, hatta Ermeni krallığı Dulkadiroğulları hep burada devlet kurmuşlardır. Yine birçok hristiyan devletçikleri de burada kurulmuştur. Böyle kendine özgü bir özelliği de vardır. Bizim de burayı böyle özgü bir coğrafyanın, halkların da aslında bir yerde en özgürleştiği, kimliklerini dile getirdiği, dolayısıyla Anadolu, işte Kürdistan federasyonlaşmasının geliştiği bir zemin olarak da düşünebiliriz. Onun mayalandığı, pratiği olduğu böyle bir istem gelişti. Kalabalık bir grubu buraya dayandırmak oldukça gerçekçi sanırım.

Yine bu atılımımız, devrimimize dayatılan bölücülük ve şovenizmin önemli oranda kırılması ve devrimin Türkiyelileştirilmesinde dev bir adım olacak. Ortadoğu'daki halkların birlikteliğine de açılan ciddi bir kapı olacak. Dikkat edilirse, kemalizm ve şovenizmin en yabancısı olduğu bir yerdir de. Düşman burayı biraz oyuna getirmişe benziyor. Özel tedbirlerle yönettiği ortaya çıkıyor. Aslında en zayıf halkalardan birisi.

Bir İnce Memed hikayesi bile gözönüne getirildiğinde, Türkmen hikayeleri buranın aslında en zayıf halkası olduğunu ortaya koyuyor.

Yine Ermeni krallığı o 1920'lere kadar burada eritilir. Hristiyanlar var. Türkmenler de var. Aslında o da çok ilginç; oradaki Türkmenler sunni iktidar Türklüğüyle birleşmemişlerdir. Yüzyıllarca Kürdistan'da olduğu gibi, burada da halk hareketlerinin üzerini kapatmaya çalışıyorlar. Kürt isyancılığı da buraya epey taşırılmış. Önemli bir halk olarak Araplar var. Hayli ilginç ve o kültür kimlikleri ortaya çıkarılırsa, kendine göre bu farklılığı en iyi ortaya koyup, Ortadoğu'yu, Türkiye'yi etkilemede müthiş bir rol oynayabilir. Kültür zenginliği bir avantajdır. Farklılığı seçenek sunuyor.

"Biz buranın gerillasını Kürdistan gerillası gibi değil de, Türkiye gerillası veya Birleşik Halklar Gerillası olarak da düşünebiliriz. Her milliyetten ortak bir isyan alanıdır. Milli vurgu yapmaya fazla gerek yoktur. Sosyal yanı ağır basan bir gerilla tarzı olarak düşüneceğiz. Bir Kürt ulusal kurtuluşu gibi değil de, halkların sosyal ve kültürel kurtuluşçuluğu gibi bir yaklaşım daha fazla anlam ifade eder."

Görüldüğü üzere bu çok iddialı bir planlama süreci oluyor. Öyle dar anlamda bir dönem planlaması değil, 2000'li yıllara doğru zaferi gündemleştiren bir planlama. İster askeri, ister siyasi, sonuca gitmeyi büyük oranda bağrında taşıyan bir planlama.

İlk Ankara'dan çıkışımız sadece ideolojiyi taşırma planıydı. 1973'lerden 1978'lere kadar gelen bir süreçtir. Yaptığımız sadece ideolojik birikimimizi oradaki gençlere taşırmaktı ve bu sonuç verdi. Ondan sonraki planlamamız, partinin ilanı ve kitleselleşme, o da yaklaşık 1978, '79, '80, '81'e kadar öyle bir planlamaydı. Hatta 1977'den başlatabiliriz. Onu 1977'de Kürdistan'a taşırma, 1977'den sonra kalıcılaşma ve kitleselleşme, politikleşme ve eylemsellik süreci izledi. Hilvan-Siverek bu dönemin sembolüdür. Mardin, Batman, Bingöl, Elazığ, Dersim, Antep, Maraş gibi kentler eylemlerimizden nasibini aldılar. Bu da bir politik taşırılma dönemiydi, ama suikast tarzı eylemlerin epey olduğu bir dönemdi.

Ne gerçekleşti? Politik taşırılma, politik çizgi olma, örgütün resmi ilanından tutalım kitlesinin temelini kazanmaya kadar. Elbette TC'nin buna verdiği karşılık 12 Eylül darbesidir. Buna karşı alınan tedbirler ise, Ortadoğu'ya taşırılma ve büyük hazırlığa yönelmekti. Bilindiği üzere bu büyük hazırlık 15 Ağustos hamlesine götürdü. İlk eleştirilerini yaptık. 15 Ağustos hamlesinin o ilk yılı aslında denemeydi. Boşa gidebilirdi, tasfiyeye uğrayabilirdi. Yönetim bu konuda büyük bir sorumsuzluk içindeydi. Biz müdahale ettik. Ortadoğu'da biraz daha kalıcı gerilla hazırlığı yaptık.

1978 kongresi politikleşmeyi ilan etme kongresiydi. Ta 1982'ye kadar. 1982'deki 2. kongremiz sembolik olarak 15 Ağustos'a ulaşma, yani dönüş ve başlatış kongresiydi. 1986 3. Kongresi gerillayı tekrar kalıcılaştırma kongresiydi.

Bilindiği üzere 1990'a kadar sadece gerillanın kalıcılığını temin ettik. Gerilla kalıcı takım, hatta bölük düzeyinde birliklerle Kürdistan'da hareket edecektir. Bu bir yerde gerillanın oturtulma sürecidir. Bizim Ortadoğu'ya dayalı 1986, 1987 hazırlığımız gerillayı kalıcılaştırmaydı, o da az çok gerçekleşti. 1992'den sonra artık alan hakimiyetini öngörmüştük. İkili bir iktidar gerçekleştirebileceğimizi, -ki bu da gelişiyordu. Bir kitle vardı ve Kürdistan neredeyse kontrol altına alınmıyordu. Düşman da kaybedildi gözüyle bakıyordu. Burada yerine getirilmeyen önemli görevler var. Muazzam o kalkışın gerillaya dönüştürülmemesi, halkın örgütlenmemesi gibi. İç nedenleri de var, ama bana göre tam iktidar düşünülmezdi. Çünkü TC'nin birikimi, askeri gücü bunu kırabilirdi. Fakat kentleri denetime aldı, ama dev gibi bir gerilla ordusu kalabilirdi. Elde yine örgütlenmiş bir kitle kalabilirdi. TC'nin başarı oranı belki bugünkünün yüzde beş oranına kadar indirgenirdi. Elden giden veya bizim kaybettiğimiz budur. Ama esas itibariyle gücümüzü koyduk. Bu, topyekün seferberlik savaşına karşı dayanma, mümkünse derinleşmeydi. Bu olmadıysa dayanma, alanlarda gerillayı tutma, kitleyi de fazla uzaklaştırmama. Özellikle 1992, 1993 sonrası bunu sağladık.

Şimdi çok daha farklı bir konjonktür, yeni uluslararası-ulusal düzeyle karşı karşıyayız. Bilindiği gibi siyasi çözüm çok tartışılıyor. Askeri yöntemle sonuç alınamayacağını artık Türkiye de kabul ediyor. Fakat bütün bunlar sadece tartışma düzeyinde. Kalıcı noktayı koymak, bizim bu plan hedefimizin esasıdır. Bu bir yıl değil, dikkat edilirse 2000'lere dayalı bir planlamadır. İkibinli yıllara dayalı planlama kesinlikle Türkiye, Kürdistan ve Ortadoğu zemininde Kürt sorununu çözüme kavuşturmak aynı zamanda beraberinde çok büyük bir gelişmeyi getiriyor. Türkiye için tek seçenek, hatta Ortadoğu için de önemli bir seçenek diyoruz.

Güney devrimci hamlemiz bir Ortadoğu hamlesidir. Bu yeni hamlemiz, Türkiye'yi Anadolu'yu devrime önemli oranda katma hamlesidir. Ve bu da önemli oranda halk çözümüdür. Nereden bakılırsa bakılsın bu hamlenin Türkiye'de oturması, bazı böyle zayıf yönümüzü teşkil eden, dar bölücüler sorununu ortadan kaldırabileceği gibi, Türkiye'nin muazzam enerjisini devrime çekebilecektir. Bu yıllarda bunu sağlayacağız. Ağırlık vereceğiz, ilerleteceğiz ve mutlaka bu gelişme olacak. Özellikle ilk gruplar eğer temeli sağlam hazırlarsa büyük bir gerilla ile birlikte kitleselleşme kaçınılmazdır. Bu plan, bu anlamda devrim seçeneğine büyük ağırlık kazandırdığı gibi çözümünü de zorunlu kılıyor. Türkiye'nin mevcut bunalım düzeyi artık bu savaşı Kürdistan'da bile yürütemiyor. Bu yeni tarihi alanlarda ise hiç yürütemez. Eğer ciddi bir gerilemeyi yaşamazsak, bu işin sonu bir çözümle, devrimin ağır bastığı bir çözümle noktalanacak.

Nasıl ki 1970'ler 12 Mart faşizmiyle darbelendi ve 1970'den sonra 12 Eylül ile darbelenip başarısızlığa uğradıysa, bu hamlemiz, işte askeri çözüm yolunu Türkiye'de de boşa çıkarma özelliğine sahiptir. O zaman karşı-devrim kazandı, bizim bu hamleyi de devrim kazanacak. İkibinli yılları böyle hedeflerken devrimin kazandırma perspektiflerini gündemleştiriyoruz. Kürdistan'daki büyük savaşımı hem Ortadoğulaştırma, hem Anadolulaştırma temelinde büyük ivmeye doğru götürüyoruz. Görkemli bir görev ve başarı imkanı da her zamankinden daha yüksek. Türkiye karşı devrimin çözülme noktasından dökülüyor adeta.

Türkiye halkının kısmen devreye geçirilmesi, bu işi devrim lehine çözecektir. O halde bu planlama döneminin temel hedefi, Güney'de de muazzam bir devrimci süreci başlatma ve Ortadoğulaştırmaktır. Türkiye hamlesi bu yıl güç kazanacak ve gelecek yıllarda bu belirleyici bir role doğru adaydır. Bu da Türkiye'den karşı-devrimci şebekeyi çözeceği gibi, ondan alacağı güçle, -Kürdistan zaten tam bir devrim alanına dönüşecek. Kürdistan'ın tam bir devrim alanına dönüşmesi zaten bütün Ortadoğu'yu olduğu gibi etkileyecektir. Bunlar hayal değil. Eğer doğru çalışırsanız, gördüğünüz gibi bir yerde bizim tek başımıza hele bu daracık sahada yönlendirdiğimiz bu olayı her alanda yönlendirmemiz, büyük katkı sağlamamız mümkündür. Büyük bir taktik hakimiyet vardır. Pratik olanaklar fazlasıyla gelişmiştir. Devrimimiz uluslararası alanda aslında kök salmıştır.

Dolayısıyla hamleye başlarken bu geçmiş hamle süreçleriyle plan bağdaşmayacak çok ileri düzeyde bir başlangıca sahip oluyor. Arkasına muazzam bir tecrübeyi, tanınmışlığı alıyor. Bütün bunları demek ki, bu planlama döneminde arkanıza alıyorsunuz. Ve bu temel devrim alanlarına yöneliyorsunuz. İkibinli yıllara doğru gittiğimizde, özgürlük yürüyüşünün hedefleriyle buluşması, bunu çok zengin bir içerikle yapacak, çok kapsamlı taktiklerle yürüteceğiz.

Gerillayı her yönüyle uygulayacağız. Bir büyük dönüşümün, gelişmenin ifadesi olacaktır. Politik taktiklerde çok esnek olacağız, doğmatik, sloganvari yaklaşımlardan kaçacağız. Aniden diyalog kurma-kesme, bu konularda birlik kurma, cephe kurma, kitlelere ulaşmanın çok somut özgün birliklerini yakalayacağız. Legal-illegal, isyan, serhildan gibi her türlü kitle faaliyetlerini geliştirmekte usta olacağız. Tabii ideolojik-ilkesel olmayı asla gözardı etmeyeceğiz. PKK şimdiye kadarki gelişmesini ideolojik-ilkesel değerlerine bağlılıkla yürütmüştür. Bunlardan taviz vermek olmaz. Bizim çok büyük bir çabayla yürüttüğümüz bu büyük çalışmayı kendinize oldukça mal edeceksiniz. Zaten büyük bir özümsemeyi yaşadınız. Aynı düzeyde olmasa da, bütün partiye özümsetmeyi yaşattık. Şimdi onu daha böyle ayrıntılı bir planlamaya götürüyoruz. Bunun artık daha başarılı ürünlerini de getirmek sizin için yaşamın ta kendisi, yaşamın anlam ifade etmesinin biricik doğru yoludur. Bu birikimlerin hayata geçiremeyenlerin yaşamlarından bahsedilmez.

Bundan daha heyecanlı, sürükleyici, insanı zenginleştirici bir çalışma olur mu? Hayır olamaz! Bu hem zorunlu, hem de değerlidir. Düzen her şeyiyle muazzam bir işsizliği-sefaleti geliştirirken, devrim programımız tam tersine, doğal olarak diyalektiğin bir kuralı gereği, boşaltılanı büyük bir zenginlikle karşılıyor. İşsizleşmeyi büyük bir iş. Beş paralık düşürülmeyi büyük bir zenginlikle kişiliğimizde ve eylemimizde temsil ediyoruz. Bu hem diyalektik yaklaşmanın bilimsel ifadesi, hem de hayatın her gün pratiğimizde de kanıtladığı bir gelişme. İşte, buna sahip oluyorsunuz. Başka türlü bu dünyada yaşanılamaz. Onun için kendinizi kandırmayın, diyoruz. Ama doğru yaşam yolunu da öyle geçmişte olduğu gibi çarçur etmeye asla hakkınız olamaz. Bu çok kötü bir karşı-devrimciliğe zemin olmadır. Her şeyi yapın, ama bu konuda zarar verebilecek -canınız bile çıksa- tutum ve davranışlara da yer vermeyin. Çünkü burada kazanılanın ne kadar büyük bir plan ve perspektif temelinde yürüdüğünü çok iyi görüyorsunuz. Buna sürekli bağlı kalırsanız, çok zayıf-zavallı kişilikleriniz büyük bir gelişmeye uğrayabilir.

Önderlik gerçeğinde biz de bunu biraz denedik ve kanıtladık. Aynısını şimdi kendinize mal ediyor ve **"önemli bir başarının sahibi olmadan ne yaşanılır ne ölünür"** diyorsunuz! Ne böyle yaşamak kabul edilebilir, ne de bizim biraz alıştığımız ucuz ölüm. İşte, planlamamızın en temel ağırlık noktalarından birisi de militanın bu yürüyüş tarzıdır. Bu inanılmaz bir çabayla ve fırsatlarla önünüze serilmiştir. Değerini yüksek takdir etmek kadar, başarısı için anı anına adeta birbirleriyle halkalar halinde düğümleyerek yürüyeceksiniz. Gerisi nasıl gelirse kabulümüzdür.

Ölüm de gelirse bu büyük bir şereftir. Kaldı ki, bu yolda ölüm nereden geldi demenin bile hiç gereği yoktur. Çünkü düşünülen her şey yapılmıştır. Biz bu tip ölümlere de sonuna kadar hazırız. Gerisi de zaferdir. Bu yürüyüşün bütün şehitlerimizin anısına bağlılığın, halklarımıza verdiğimiz sözün, yine insan olarak kendimize saygınlığımızın bir ifadesi olarak bu çabaları buraya kadar getirebildik. Bir kez daha bunun yüksek başarılarını dilemekle birlikte bu çalışmalarınızı selamlıyoruz. Bu temelde sizlerle ne kadar olduğumuzu gördünüz. Tabii bu planla birlikte inanılmaz bir önderlik birlikteliği ile yaşıyoruz ve kesin başarıyoruz.

Egemenlik sistemi ve devlet ideolojisi olarak KEMALİZM

İsmail Beşikçi

Bir siyasal sistemin ve devletin niteliğini belirleyen en objektif kriterlerden biri düşünce özgürlüğü veya özgür eleştiri kurumudur. Siyasal sistem özgür eleştiri kurumuna yer veriyorsa, siyasal hayatta özgür eleştiri kurumu dinamik bir şekilde çalışıyorsa, siyasal sistemin dolayısıyla devletin demokratik bir niteliğe sahip olduğu söylenebilir. Özgür eleştiriyi yasaklayan, ifade özgürlüğünü kısıtlayan devletlerin demokratik bir niteliğe sahip olmadıkları açık bir gerçektir.

Türk siyasal sistemini belirleyen temel kurumlar

Türk siyasal sisteminde özgür eleştiri kurumuna yer yoktur, ifade özgürlüğüne çok önemli sınırlamalar getirilmiştir. Türk siyasal sistemini belirleyen en önemli kurum resmi ideoloji kurumudur. Resmi ideoloji pekçok yasağı, bu arada düşünce yasaklarını kurumlaştırmıştır. Türk siyasal sistemini, devletin temel niteliğini özgür eleştiri kurumunun yokluğu belirlemektedir, her zaman gündeme getirilebilen, sınırları genişletilebilen düşünce yasakları belirlemektedir. Çok partili siyasal hayat, parlamento, gizli oy-açık sayım, kuvvetler ayrılığı, hukuk devleti anlayışı veya hukukun üstünlüğü anlayışı, dinin devletten ayrılması, idarenin işlemlerinin yargı denetimine bağlı olması, üniversite özerkliği, basın özgürlüğü gibi kurumlar siyasal sistemi birinci planda belirleyen temel kurumlar değildir. Örneğin bu kurumların varolması, anayasada bu kurumların varlığının belirtilmiş olması siyasal sisteme demokratik bir nitelik vermeye yetmemektedir. Bu kurumlar ancak, özgür eleştiri kurumu dinamik bir şekilde çalışıyorsa, düşünce özgürlüğüne sınırlar getirilmemişse demokratik bir işleyişten söz edilebilir. Bu bakımdan ifade özgürlüğünün, özgür eleştirinin kurumlaşması, demokratik düzeni niteleyen kurumlardan sadece biri değildir, özgür eleştiri, ifade özgürlüğü demokrasiyi olanaklı kılan en önemli koşuldur. Yukarıda sayılmaya çalışılan öteki kurumların varlığı ve sağlıklı bir şekilde çalışmaları bu temel kurumlaşmanın varlığına bağlıdır. Bu temel kurumlaşma yoksa, öbürlerinin işlevsiz kalmaları, çarpıtılmaları, büzülmeleri kaçınılmazdır.

Türk siyasal sisteminin ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin demokratik bir niteliğe sahip olmadığı görüşüne, bazı Türk yazarları, basın mensupları, profesörler, devlet ve hükümet yöneticileri, siyasal partilerin vs. yöneticileri itiraz edebilirler. Onlar, Türkiye'nin demokratik bir devlet olduğunu, özgürlükler ülkesi olduğunu savunabilirler. Düşünelim ki, özgürlüğü, özgürlüğe kimlerin ihtiyacı varsa, başta onlar savunurlar. Düşüncelerini özgürce açıklayanların çok çeşitli ve çok ağır cezai yaptırımlarla karşı karşıya kaldıkları bilinen bir gerçektir. Bu durumda, **"Türkiye Cumhuriyeti Devleti demokratik bir devlettir, Türkiye bir özgürlükler ülkesidir..."** diye yazanların, basın mensuplarının, yazarların, profesörlerin, sendikacıların vs. özgürlüğe ihtiyaçları yok demektir. Bu durum onların ancak resmi ideolojiyi savunduklarını, resmi ideolojinin istediği şekilde tutum sergilediklerini gösterir. Bu ilişkiler çerçevesinde, kemalizmin örneğin, Türkler ve Kürtler açışından farklı bir içeriğe sahip olduğu değerlendirmesi de yapılmaktadır. Türklerin büyük bir kısmı resmi ideolojiyi kemalizmi savunmaktadır. Özgürlük talebi olanlar başta Kürtlerdir.

Kemalizmin temel özelliği: Düşünce yasakları artı Batılılaşma arzusu

Bu resmi ideolojiye, devlet ideolojisine ve egemenlik sistemine kemalizm diyoruz. Siyasal sistemi belirleyen temel kurumlardan birinin resmi ideoloji kurumu olması, şüphesiz kemalizmin önemli bir boyutudur. Örneğin kemalist ideoloji, kemalist devlet, kendisini eleştiren, özellikle Kürt sorunu açısından eleştiren kişi ve kurumlara çok ağır cezai yaptırımlar uygulanmaktadır. Fakat kemalizmi belirleyen sadece bu değildir. Sistemi, yöneticileri eleştirme anti-demokratik olan bütün devletlerde suçtur. İran, Irak, Suriye, Suudi Arabistan, Libya, Azerbaycan, Türkmenistan vs. kemalizme temel niteliğini veren önemli bir boyut da, kemalizmin Batılılaşma'yı vazgeçilmez bir ilke edinmesidir. Resmi ideoloji korunarak, düşünce yasakları korunarak Batılılaşma çok önemli bir amaçtır. Bu nasıl olmaktadır? Bu süreç nasıl gelişmekte, ne gibi çelişkiler ortaya çıkarmaktadır? Türk tarihinde Batılılaşma, şüphesiz, cumhuriyetle birlikte, yani Mustafa Kemal'le birlikte başlayan bir süreç değildir. 18. yüzyılın sonundan beri, yani Üçüncü Selim'le, İkinci Mahmut'la başlayan, Tanzimat'la, Yeni Osmanlılar'la, Jön Türkler'le, İttihat ve Terakki Fırkası'yla sürüp gelen bir akımın Mustafa Kemal'le, kemalistlerle yeni bir içerikle sürdürülmesidir.

Batı nedir? Batı her şeyden önce kilise karşısında ve siyasal iktidar karşısında düşüncenin özgürleşmesi sürecidir. Batı, bilimsel düşüncenin, bilime dayalı dünya görüşünün ve demokrasinin gelişmesi sürecidir, bu süreçte özgür eleştirinin kurumlaşmasıdır. Batı bir anlamda özgür eleştirinin siyasal sistemin ayrılmaz bir parçası haline gelmesi sürecidir. Bilimi, demokrasiyi, sanatı, felsefeyi olanaklı kılan en önemli kurum birinci planda özgür eleştiri kurumudur. Batı'da, parlamento, çok partili siyasal hayat, gizli oy-açık sayım, kuvvetler ayrılığı, hukuk devleti, idarenin işlemlerinin yargı denetimine tabi olması, dinin devletten ayrılması, laiklik, basın özgürlüğü, üniversite özerkliği gibi ilkeler, düşüncenin güçlenip özgürleşmesi, özgür eleştirinin kurumlaşması sürecinde gerçekleşen kurumlar olmuşlardır. Gerek Osmanlı İmparatorluğu döneminde, gerek Türkiye Cumhuriyeti Devleti döneminde Batı'nın bu niteliği üzerinde hiç durulmamıştır. Batı'nın bu temel niteliği, Batı'yı Batı yapan bu nitelik hep gözardı edilmiştir. Batılılaşma derken, Batı'nın yaşam tarzları, giyim-kuşam, yeme-içme, eğlenme gibi süreçleri taklit edilmeye çalışılmıştır. Parlamento, siyasal partiler, seçimler, basın özgürlüğü gibi kurumlar, 19. yüzyıldan beri şu veya bu şekilde yaşanan, tartışılan kurumlardır. Bunlar da bu kurumları yaratan mücadeleden bağımsız olarak, böyle bir mücadelenin bilincinde olmadan alınan bazı kurumlar olmuşlardır. Fakat, özgür eleştirinin yasaklanması, düşünce özgürlüğünün kısıtlanması sürecinde, çok partili siyasal hayat, parlamento, genel oy gibi olgular, süreçler nasıl yaşanmaktadır, bu konunun irdelenmesinde yarar vardır.

> "Aslında Türk siyasal sistemi tam da başkanlık sistemidir. Milli Güvenlik Kurulu'nun başkan olduğu, siyasal partilerin ve yöneticilerinin nötralize edildiği, hükümsüz kılındığı, hükümetin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin kıymet-i harbiyelerinin ve değerinin olmadığı bir sistem. Buna Türk usulü başkanlık sistemi veya kemalist başkanlık sistemi denilebilir."

Öte yandan, **"Batı"** her zaman **"Avrupa"**yla örtüşen bir kavram değildir. Örneğin, Yeni Zelanda, Avustralya Avrupa coğrafyasından çok uzak yerlerde olmalarına rağmen Batılı devletlerdir.

Hindistan, İsrail, 1994'ten sonraki, yani Nelson Mandela yönetimindeki Güney Afrika Türkiye'ye nazaran çok daha fazla Batılı devletlerdir. Arnavutluk, Sırbistan, Hırvatistan, Makedonya gibi devletler, Avrupa coğrafyasında bulunmalarına rağmen Batılı devletler değildirler.

Türk siyasal sisteminin odak noktasındaki kurum: Milli Güvenlik Kurulu

Bugün Türkiye'de çok partili siyasal hayat vardır. Genel oya dayalı bir parlamento çalışmaktadır. Gizli oy-açık sayım esasına göre, belirli aralıklarla genel seçimler yapılmaktadır. Fakat Türk siyasal sisteminde, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin, hükümetin, siyasal partilerin, fiili olarak herhangi bir kıymet-i harbiyeleri yoktur. Gerek iç siyaseti, gerek dış siyaseti saptayan Milli Güvenlik Kurulu'dur. Milli Güvenlik Kurulu'nun fiili ağırlığı karşısında, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin, hükümetin hiçbir ağırlığı, değeri yoktur. Kürt sorunu gibi önemli sorunlarda bu durum açık bir şekilde böyledir. İçişleriyle, dışişleriyle, orduyla ilgili düzenlemeler, tayinler, terfiler, kesinlikle Milli Güvenlik Kurulu tarafından saptanmaktadır. Bu alana seçilmişlerin nüfuz etmeleri mümkün değildir. Bu, Türk siyasal hayatında fiili olarak yaşanan sözlü bir gelenektir.

Milli Güvenlik Kurulu devlet ideolojisini, yani kemalist ideolojiyi belirleyen temel kurumdur.

Milli Güvenlik Kurulu, Cumhurbaşkanı'nın başkanlığında, Başbakan, Genelkurmay Başkanı, Milli Savunma Bakanı, İçişleri Bakanı, Dışişleri Bakanı, Kara Kuvvetleri Komutanı, Deniz Kuvvetleri Komutanı, Hava Kuvvetleri Komutanı ve Jandarma Genel Komutanı'ndan oluşan bir kuruldur. Gündemin özelliğine göre, Milli Güvenlik Kurulu'nun toplantılarına ilgili bakanlar veya kişiler çağırılıp görüşleri alınabilir. Milli Güvenlik Kurulu'nun sekreterliğini, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri yapmaktadır. Milli Güvenlik Kurulu'nun askerlerin görüşlerinin ağır bastığı bir kurul olduğu besbellidir.

Demokrasilerde parlamento, ulusun iradesinin tecelli ettiği alandır. Bu iradenin üzerinde herhangi bir iradenin olması, böyle bir gücün kabul edilmesi sözkonusu değildir. Fakat, düşüncenin suçlandığı, yargılandığı ve cezalandırıldığı bir siyasal yapıda, fiili olarak böyle bir kurumun, yönlendirici, belirleyici bir kurumun oluşması kaçınılmaz olmaktadır.

Milli Güvenlik Kurulu veya benzeri kurumlar, Türk siyasal sisteminde her zaman varolan ve etkili olan, dinamik bir şekilde çalışan kurumlardır. 1924 Anayasası'nda bu kuruma ilişkin özel bir madde yoktur. Tek partili bir siyasal hayatın hüküm sürdüğü 1946'ya kadar olan dönemde, böyle bir kurumun fiilen varolacağı çok açıktır. 1946-1960 arasında da eksikliği hissedilmemiştir, fiili olarak vardır. 1961 Anayasası'nda, **"Milli Güvenlik Kurulu, milli güvenlikle ilgili kararların alınmasında ve koordinasyonun sağlanmasında yardımcılık etmek üzere gerekli temel görüşleri Bakanlar Kurulu'na bildirir"** denmektedir (md. 111).

1961 Anayasası'nın 1971 değişikliğinde ise **"Milli Güvenlik Kurulu, milli güvenlikle ilgili kararların alınmasında ve koordinasyonun sağlanmasında gerekli temel görüşleri Bakanlar Kurulu'na tavsiye eder"** deniyor.

1971 değişikliğinde **"yardımcılık etmek üzere"** tabirinin çıkarıldığı, **"bildirir"** yerine, **"tavsiye eder"** dendiği dikkatlerden kaçmamaktadır.

1982 Anayasası'ndaki hüküm ise şöyledir: **"Milli Güvenlik Kurulu devletin milli güvenlik siyasetinin tayini, tesbiti ve uygulanmasıyla ilgili kararların alınması ve gerekli koordinasyonun sağlanması konusundaki görüşlerini Bakanlar Kurulu'na bildirir. Kurulun devletin varlığı ve bağımsızlığı, ülkenin bütünlüğü ve bölünmezliği, toplumun huzur ve güvenliğinin korunması hususunda alınmasını zorunlu gördüğü tedbirlere ait karar Bakanlar Kurulu'nca öncelikle dikkate alınır."** (md. 118)

Milli Güvenlik Kurulu'ndan söz ederken, 2945 sayılı Milli Güvenlik Kurulu ve Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği yasası üzerinde de durmak gerekir. 2945 sayılı yasa 9 Kasım 1983 tarihinde kabul edilmiştir. Yasanın maddeleri incelendiğinde, Milli Güvenlik Kurulu tutanaklarının ve görüşlerinin açıklanamayacağı (md. 10), Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği kadrolarının gizli olduğu (md. 17), çalışma yönetmeliğinin gizlilik derecesi bulunduğu, resmi gazetede yayımlanmasının yasak olduğu (md.20), bu kuruluşun gizli çalışmalarını yürütebilmesi için bütçeye örtülü ödenek konacağı (md. 21) anlaşılıyor.

Görüldüğü gibi Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği de aslında gizli bir örgüttür. Böyle gizli yönleri ağır basan bir örgütle demokrasinin ve hukuk devletinin kurulması nasıl mümkün olabilir?

Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği'ne bağlı önemli birimlerden biri Toplumla İlişkiler Başkanlığı'dır. Toplumla İlişkiler Başkanlığı'yla Genelkurmay Karargahı'na bağlı Özel Harp Dairesi'nin, yeni adıyla Özel Kuvvetler Komutanlığı'nın kadro, istihbarat, örgüt ve eylem biçimleri olarak birbiri içine geçmiş birimler olduğu görülmektedir.

Milli Güvenlik Kurulu ve Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği yasasının 2. maddesi kurumun yetkilerinin ne kadar geniş, adeta sınırsız olduğunu göstermektedir. Buna göre, **"Milli Güvenlik Kurulu'nun görevi devletin anayasal düzenini, milli varlığını, bütünlüğünü, milletlerarası alanda, siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik dahil bütün menfaatlerini ve akdi hukuku her türlü iç ve dış tehditlere karşı koruyup kollmak..."**tır.

İçişlerinin, dışişlerinin tamamen Milli Güvenlik Kurulu tarafından yönetildiğini belirtmiştik. Bazen eğitim politikalarının da Milli Güvenlik Kuru-

> “Türk siyasal sisteminde özgür eleştiri kurumuna yer yoktur, ifade özgürlüğüne çok önemli sınırlamalar getirilmiştir. Türk siyasal sistemini belirleyen en önemli kurum resmi ideoloji kurumudur. Resmi ideoloji pekçok yasağı, bu arada düşünce yasaklarını kurumlaştırmıştır.”

lu tarafından saptanıp yönetildiği görülmektedir. 2923 sayılı Yabancı Dil Eğitim ve Öğretim Kurumu Hakkındaki Yasa gereğince, Türkiye'de eğitimi yapılacak yabancı dillerin hangileri olacağı Milli Güvenlik Kurulu tarafından saptanmaktadır (md. 2). Genelkurmay Başkanlığı'nın görev ve yetkilerini düzenleyen 1324 sayılı yasa gereğince yapılacak bir uluslararası anlaşmadan önce, Genelkurmay Başkanı'nın görüşü alınacağı hükme bağlanmıştır (md. 3).

1997 yılı Ocak ayı başlarında yürürlüğe giren “**Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi Yönetmeliği**” ordunun rejime yaptığı müdahalenin ne kadar yoğun, yaygın ve kalıcı olduğunu bir kere daha göstermektedir.

Silahlı bürokrasi, yani ordu, siyasi alandaki nüfuzunu ekonomik alana da taşımıştır. 205 sayılı yasayla, 1961'de kurulan Ordu Yardımlaşma Kurumu (-OYAK) bunun önemli bir göstergesidir. OYAK yatırım ve vergi alanlarında sağladığı çeşitli bağışıklıklardan da yararlanarak pekçok sanayi dalında dev yatırımlara girişmiştir. Türkiye'nin en büyük holdingleri arasında, en büyük sermaye grupları arasında yer almaktadır. (Bu konuyla ilgili olarak bk. **Ergin Cinmen**, Militarizmin Kıskacındaki Türk Demokrasisi, **Yeni Yüzyıl**, 6 Şubat 1995; **Devrim Pusat,** Ordu ve Siyaset, Militarizmin Tarihsel Sürekliliği, Nam Yayıncılık, İstanbul, Mart 1996, s.49-90; **Tuncay Özkan,** Bir Gizli Servisin Tarihi, Milli İstihbarat Teşkilatı, Milliyet Yayınları, İstanbul Mayıs 1996; **Suat Parlar,** Osmanlı'dan Günümüze Gizli Devlet, Spartaküs Yayınları, İstanbul Haziran 1996, Anayasa Hukuku Profesörü **Bülent Tanör** tarafından TÜSİAD'ın isteği üzerine hazırlanan, Türkiye'de Demokratikleşme Perspektifleri başlıklı rapor, Ocak 1997)

Milli Güvenlik Kurulu'nun 28 Şubat 1997 tarihli toplantısını hatırlayalım. Bu toplantıda alınan kararlarda, dönemin hükümeti olan Necmettin Erbakan hükümetine yapılması, gerçekleştirilmesi istenen bazı konularda direktifler veriliyordu. Belirtilen, istenen konuların gerçekleştirilmesine ilişkin süreler de veriliyordu. Sözü edilen bu dönemde siyasal kurumların işlevleri, birbirleriyle bağlantıları konularında çok önemli bir süreç yaşandı. Başbakan'ın Milli Güvenlik Kurulu kararlarını imzalamaya zorlanması, bu kararların gereklerini yerine getirme konusunda ayak sürüyen hükümetin askerin ısrarlı istekleri ve direktifleri sonucu düşürülmesi şüphesiz önemli olaylardır. Fakat bunlar kadar önemli olan bir olay daha vardır. O da hükümetin 28 Şubat kararlarını Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne getirme çabaları, Meclis'teki siyasal parti yöneticilerinin de bu teşebbüse şiddetle karşı olmalarıdır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, Milli Güvenlik Kurulu kararlarının, sadece hükümeti ilgilendirdiğini, meclisi ilgilendiren bir durum olmadığını düşünmektedir. Halbuki, Milli Güvenlik Kurulu hükümete direktifler vermekte, bazı konularda kendi istediği biçimde yasalar çıkarılmasını buyurmaktadır. Böylece hükümet meclisin dışında, meclisi de yönlendirebilen, meclise de buyurabilen bir kurum tarafından denetleniyor olmaktadır. Öte yandan yasa yapmak meclisin görevi olduğuna göre, bu, bizzat meclisin inisiyatifiyle gerçekleşen veya meclis-hükümet ilişkileri içinde gerçekleşen bir süreç olmalıdır.

Başbakan Necmettin Erbakan'ın, Milli Güvenlik Kurulu'nun 28 Şubat kararlarını Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin tartışmasına sunma girişimlerine, siyasal partilerin temsilcileri neden şiddetle karşı çıkmışlardır? Meclis, yasa yapma konusunda hiçbir kişi ve kurum tarafından yönlendirilemeyeceğini, meclisin iradesinin üzerinde olan bir iradeyi tanımadığını belirttiğine göre, 28 Şubat kararlarını mecliste görüşüp reddedemez miydi? Meclisin iradesinin üzerinde hiçbir iradenin tanınmadığı, ancak bu şekilde ortaya konulamaz mıydı? Fiili olarak, yani Türk toplumundaki güç ilişkileri açısından değerlendirildiğinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin, Milli Güvenlik Kurulu karşısında yani ordu karşısında ufacık bir ağırlığa ve değere sahip olmadığı görülmektedir. Bu tür kararlar mecliste tartışmaya açılsa, büyük bir çoğunlukla kabul edilmesiyle sonuçlanır. Buysa, meclis üzerindeki Milli Güvenlik Kurulu ağırlığını, meclisin hiçliğini somut bir şekilde gözler önüne serer. O halde, Milli Güvenlik Kurulu kararlarıyla hükümeti başbaşa bırakmak, hükümet, Milli Güvenlik Kurulu istemleri doğrultusunda yasal düzenlemeler yaptığı, tasarılar hazırladığı zaman da bunları kabul etmek en doğru yol olarak değerlendirilmektedir. Meclisin, Türkiye'nin yönetimindeki bu hiçliğinin örtülmesi ve gizlenmesi için, yeni yeni binalar yapılarak, koltuklar yenilenerek, odalar, salonlar yeniden döşenerek, yeni ve ileri teknolojilerle donatılarak azameti ve şatafatı artırılmaktadır. Üyelerin maaşları ve yollukları artırılarak, meclis ve üyeler bu yönden de önemli kılınmaktadır.

Türk usulü başkanlık sistemi

Bugünlerde Türk basınında, medyada tartışılan bir konu var: Başkanlık Sistemi. Bu tartışma Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in isteğiyle ve yönlendirmesiyle yapılmaktadır. Aslında Türk siyasal sistemi tam da başkanlık sistemidir. Milli Güvenlik Kurulu'nun başkan olduğu, siyasal partilerin ve yöneticilerinin nötralize edildiği, hükümsüz kılındığı, hükümetin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin kıymet-i harbiyelerinin ve değerinin olmadığı bir sistem. Buna Türk usulü başkanlık sistemi veya kemalist başkanlık sistemi denilebilir. Bu, başkanlık sistemindeki başkandan, örneğin Amerika Birleşik Devletleri'nde uygulanan başkanlık sistemindeki başkandan çok daha güçlü bir başkan yaratmaktadır. Milli Güvenlik Kurulu'nun başkanlık yaptığı sistemde başkanın yetkileri sınırsızdır. Başkanın yetkilerini sınırlayan hiçbir yasa, yönetmelik vs. yoktur. Bu sınırsız yetkilere rağmen Milli Güvenlik Kurulu'nun hiçbir siyasal sorumluluğu da yoktur, sorumluluk başbakanındır, hükümetindir. Dolayısıyla Başbakan, hükümet yetkisizdir ama sorumludur.

Milli Güvenlik Kurulu tarafından temsil edilen başkanlık sisteminin halkın oylarına dayanan bir başkanlık sistemine hiç izin vermeyeceği çok açıktır. Çünkü, halk tarafından seçilen bir başkan, halktan aldığı güçle, Türkiye'nin yönetiminde çok daha etkili bir şekilde pay sahibi olmak isteyebilir.

Milli Güvenlik Kurulu gibi bir kurumla Türkiye Cumhuriyeti Devleti demokratik bir devlet değildir, bunun ötesinde, Türkiye'nin böyle bir kurumla demokratik bir devlet olma şansı da yoktur.

Bu örnek bize, parlamento gibi bir Batı kurumunun özgür eleştirinin yasaklanması, ifade özgürlüğünün kısıtlanması sürecinde nasıl özünün boşaltıldığını, çarpıtılıp büzüldüğünü açık bir şekilde göstermektedir. Türk siyasal sistemi başlangıçtan beri bu esaslar üzerinde kurulduğu halde, ancak 1980'lerden itibaren, yani Kürt dinamiğinin gittikçe güçlenerek işlemesi sürecinde deşifre olmuştur. Kürt dinamiğini harekete geçiren temel etkenin PKK önderliğinde yükselerek gelişen gerilla mücadelesi olduğu şüphesizdir.

Düşünce yasaklarını nasıl irdelemek gerekir?

Türk siyasal sistemini belirleyen esas kurumun resmi ideoloji olduğunu, dolayısıyla düşünce yasakları olduğunu yukarıda belirtmiştik. O zaman yasak olan düşünce üzerinde biraz durmak gerekir. Her düşünce açıklaması yasak değildir. Örneğin, **“Kürtler ilkel bir halktır, Kürtçe ilkel bir dildir...”** demek yasak değildir. **“Kürtler, tarihte hiçbir zaman kendilerini yönetememişlerdir, başta Türkler olmak üzere hep komşuları tarafından yönetilmişlerdir...”** demek yasak değildir. Fakat, örneğin, **“Kürtler Ortadoğu'da en az 30 milyon nüfusa sahip oldukları, 500 bin kilometrekareden fazla bir ülkeye sahip oldukları halde neden küçücük bir siyasal statüye sahip olamamışlardır...”** şeklinde sorular sormak, bu sorulara cevaplar aramak yasaktır, bu **“terörist”** bir faaliyet kabul edilmektedir. Bunun gibi, **“Kürtler ve Kürdistan neden bölünmüş, parçalanmış ve paylaşılmıştır? Kürt ulusunun ve Kürdistan'ın bölünmesi, parçalanması ve paylaşılması ne zaman ve nasıl düşünülmüş, planlar nasıl uygulanmış, bu sürecin sonuçları neler olmuştur? Bu süreçte kimler, birbirleriyle işbirliği ve güçbirliği yapmışlardır...”** şeklinde sorular sormak, bu sorulara cevaplar aramak yasaktır. O zaman yasaklanan düşüncenin, yasaklama sürecinin biraz irdelenmesi gerekir.

Bu irdelemenin yapılabilmesinin en önemli yolu da yasaklanan düşünceyle

---

İSMAİL BEŞİKÇİ ÇAĞIMIZIN SOKRATES'İDİR

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaşın İsmail Beşikçi adına düzenlenen konferansa gönderdiği mesaj

Değerli dost katılımcılar!

İsmail Beşikçi gerçeği ve Türkiye'de düşünce özgürlüğü oldukça aktüel bir konu olmakla birlikte, can alıcı siyasi bir öneme de haizdir. Bu konuda pratik bir dayanışmaya en çok ihtiyaç hissettiğimiz günleri yaşamaktayız.

Ama hemen şunu belirtelim ki, İsmail Beşikçi ve düşünce özgürlüğü konusu tamamen Kürt gerçeğiyle bağlantılıdır. Dolayısıyla kendi başına bir İsmail Beşikçi ve düşünce özgürlüğü hiçbir anlam ifade edemez. Kürt sorununu da bu temelde salt bir etnik veya ulusal sorun biçiminde dar ele almamak gerekir.

Denilebilir ki, **bu sorun asrımızın bir insanlık trajedisidir.** Tarihte ve özellikle çağımızda bazı halklar üzerinde gerçekleştirilen jenosidin temelleri de bu gerçeklikle bağlantılıdır. Yahudi katliamından önce gerçekleştirilen Ermeni katliamı çağdaş katliamların en ürpertici, dikkate değer ve önde gelen bir katliamıdır. Almanya'daki Yahudi katliamı da bu örneği izlemiştir. Anadolu topraklarında bu anlamda bir kültürler katliamının ardından halklar mezarlığı gibi bir gerçeklik sözkonusudur. Bunu önemle değerlendirmek gerekiyor.

Neden bir kişiye, Kürt gerçeğiyle bağlantılı bazı değerlendirmeler yaptı diye, böyle ağır cezalar veriliyor? Daha dün **Eşber Yağmurdereli**'yi de Kürtlerle ilgili bir konuşma yaptı diye yirmi yılı aşkın bir cezayla cezalandırmak için zindana attılar. Neden Türkiye düzeni bu kadar hassas? Altını eşelerseniz, işte çağımızın bu en yüzkarası katliam gerçeğiyle bağlantısı ortaya çıkar. Çünkü örtülü bir katliam en son olarak Kürtleri bitirmek üzeredir.

Siz değerli dostları bu örtülü katliamı bütün yönleriyle incelemeye davet ediyorum!

PKK üzerine alçakça bir propaganda yapıldı. Özellikle de “*terörist*” maskesi adı altında Kürt katliamı Avrupa kamuoyundan gizlenmek isteniliyor. Çok yönlü bir provokasyonlar sistemi Avrupa kamuoyuna yansıtıldı. Özellikle Kürt halkının değerli dostu **Olof Palme** katliamı ile birlikte Avrupa'da bir cadı kazanı kaynatıldı. Almanya'nın başını çektiği bu PKK aleyhtarı kampanyayı, bu Kürt aleyhtarı kampanyayı doğru değerlendirmeden, Türkiye'de düşünce özgürlüğünü ve dolayısıyla Beşikçi'yi de doğru değerlendiremezsiniz. Bunlar birbiriyle sıkı sıkıya bağlantılıdır.

Burada özellikle **Avrupalı aydınların** kendilerini sorumlu tutmaları lazım. Büyük bir haksızlıkla karşı karşıyayız. Bu değerli aydınların zindanlarda çürümesinin ve düşünce tutsaklığının arkasında Avrupa hükümetlerini görmek büyük önem taşıyor.

Özellikle NATO bünyesindeki **Gladio** ve benzeri kuruluşlar, kendi kamuoyundan da gizli bir biçimde Türkiye'deki trajedinin temel destekleyicileridirler. Komünizme veya sözde işte halk ayaklanmalarına karşı oluşturulan bu örgüt, belki Avrupa halkları üzerinde bir terörle etkisini göstermiyor. Ama aynı örgütler halkımızın katliamının gerçekten en talihsiz bir arka gücü olarak rolünü oynuyor.

Sizleri temin ederim ki, eğer Kürt katliamı tam gerçekleşmediyse, bunun nedeni insanlığın anlamakta güçlük çekeceği ve iradesinin yetmeyeceği bir direnişi amansız koşullarda sürdürebilmiş olmamızdandır.

Her zaman vurguladığımız gibi, bu bizim direnişimiz, Sayın Beşikçi'nin de vurguldağı gibi, bir sömürgecilikten de öteye, katliama yatırılmış bir halkın üzerindeki bıçağı biraz durdurmak içindir. Sizler geleneksel bilim ölçüleriyle ne bu katliam sürecini anlayabilirsiniz, ne de Beşikçi'ye ve düşünce özgürlüğüne dayatılan bu inanılmaz baskıları yorumla-

o düşüncenin ifade etmeye çalıştığı olguların veya olgusal ilişkilerin birbirleriyle uygunluk derecelerinin yani olgusal doğruluk durumunun araştırılmasıdır. Yasaklanan düşünce olguları veya olgusal ilişkileri ne kadar aksettiriyor konusuna bakmak gerekir. Eğer yasaklanan düşünce ile olgular veya olgusal ilişkiler arasında önemli bir uygunluk yani olgusal doğruluk varsa, bu düşüncenin ifadesinde elbette ısrarlı olmak gerekir. Ayrıca yasakların siyasal işlevi üzerinde de durmak, düşünmek gerekir. Bu yasaklarla devlet neyi gizlemeye çalışıyor? Hangi olguları ve olgusal ilişkileri gizlemeye çalışıyor? Bu yasakların, gizlemelerin devlete sağladığı avantajlar nedir? vs.

“O zaman yasak olan düşünce üzerinde biraz durmak gerekir. Her düşünce açıklaması yasak değildir. Örneğin, ‘Kürtler ilkel bir halktır, Kürtçe ilkel bir dildir...’ demek yasak değildir. Fakat ‘Kürtler Ortadoğu’da en az 30 milyon nüfusa sahip oldukları, 500 bin kilometrekareden fazla bir ülkeye sahip oldukları halde neden küçücük bir siyasal statüye sahip olamamışlardır...’ şeklinde sorular sormak, bi sorulara cevaplara aramak yasaktır.

Milli Güvenlik Kurulu’nun fiili ağırlığı karşısında demokrasiyi ve hukuk devletini kurmak olasılığı var mıdır?

Bu düşünce yasaklarıyla nasıl bir hukuk yaratılabilir? Türkiye’de hukuk devleti anlayışını, hukukun üstünlüğü anlayışını kurmanın, geliştirmenin olanakları var mıdır? Bu konulara da kısaca bakmak gerekir. Cumhuriyetle birlikte, Batılı devletlerin bazı kanunları tercüme edilerek, Türk yaşamına adapte edilerek ve yasalaştırılarak Türkiye’de de uygulanmaya başlanmıştır. Türk Medeni Kanunu ve Borçlar Kanunu, Türk Ceza Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, İcra ve İflas Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanunu, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu vs. Buna **“hukuk devrimi”** deniyor. **“Hukuk devrimi”** Batılılaşmanın önemli bir adımı olarak değerlendiriliyor. Bugün bunların, Türk hukukunun Batılılaştırılması için, demokratikleştirilmesi için yeterli olmadığı açık bir şekilde görülüyor. Düşüncenin suçlandığı, yargılandığı ve cezalandırıldığı bir yerde demokratikleşme mümkün müdür? Böyle bir siyasal sistem içinde yargı bağımsızlığı, yargıç bağımsızlığı, hukuk devleti anlayışı, hukukun üstünlüğü anlayışı kurumlaşabilir mi? Düşüncenin suçlanması, yargılanması ve cezalandırılması ne demektir? Bu, her şeyden önce, yargıcın, kendisi gibi düşünmeyen kişileri cezalandırması demektir. Böyle bir zihniyetle, tutumla, hukuk devleti anlayışı yaşama geçirilebilir mi?

Düşünce davalarıyla ilgili sürecin biraz daha yakından irdelenmesinde yarar vardır. Dava sürecinde, suçlayan savcının, hüküm veren mahkemenin veya yargıcın aynı polisler gibi düşündüğü saptanması gereken önemli bir gerçekliktir. Çünkü, düşünce suçlarıyla ilgili davalarda, suçlarken polisin yürüttüğü muhakeme tarzıyla, savcının veya yargıcın, mahkemenin yürüttüğü muhakeme tarzı arasında ciddi bir fark yoktur. Böyle bir fark elbette olmalıdır. Farkın olmaması aslında, resmi ideolojiyle ilgili bir olaydır. Resmi ideoloji karşıtı bir düşünce, örneğin resmi ideolojiyi eleştiren bir düşünce cezalandırılmaktadır. Böyle bir yargılamanın hukuksal bir niteliği yoktur, ceza, idari bir cezadır.

Düşünce suçlarıyla ilgili davaların, bu bakımdan, mahkemelere intikal etmesi de gerekli değildir. Bu tür cezalar, karakolda, polisler tarafından, polisin bağlı olduğu makamlar tarafından da verilebilir. Böyle bir davada, polisin, ilgili kişiye, yazara, araştırmacıya soracağı tek soru vardır: **“Bu kitabı/ yazıyı sen mi yazdın?” “Ben yazdım”** deniyorsa, polis ikinci bir soru daha sorabilir: **“Bu düşünceleri şu anda da koruyor musun, savunuyor musun?” “Koruyorum, savunuyorum”** derse ceza orada belirlenebilir. Mahkemelerde de aslında farklı bir süreç yaşanmamaktadır. **“Bunu ben yazmadım”** diyene, **“Artık bu düşünceleri savunmuyorum...”** diyene, söyledikleri konusunda ilgili memuru ikna eden kişiye ceza verilmesi şüphesiz doğru değildir.

Bunların, hukukun evrensel normalarına uygun, hukuk devleti anlayışına uygun bir hukuk olmadığı besbellidir.

Hukuk devleti nedir? Siyasal ve toplumsal sistem hangi temel esaslara dayanmalıdır? Hukuk devleti, bu temel esasları saptayan, oluşturan bir kategoridir. Bu da birinci planda devletin meşruluğu kavramıyla ilgilidir. Bir siyasal teoriyi, devlet teorisini oluşturan en önemli unsurları, devletin kimler tarafından yönetileceği, yönetenlerin, meşruluklarını nasıl sağlayacakları, yönetim mevkilerine nasıl gelecekleri sorularına verilecek cevaplar belirler. Bu unsurlar devletin meşruluğunu da belirler.

Devlet meşruluğunu nereden alır? Devlet meşruiyetini bizatihi kendi varlığından alıyorsa, bu, keyfiliğin, kaba kuvvetin geçerli olduğu bir devlettir, despotik bir devlettir. Bu anlayışa göre devlet, yani siyasal toplum, ulusun ortak ihtiyaçlarını sağlamak için düzenlediği bir araç, bir organizasyon değildir. Bu görüşe göre devlet, toplumdan bağımsız olarak vardır ve toplumun üzerindedir. Bu görüşe göre devlet toplumun değildir, bilakis toplum veya millet devletindir. Bu anlayışa göre toplum veya millet devletin malıdır, devlet toplum veya millet üzerinde dilediği şekilde tasarrufta bulunabilir. Devlet **“kutsal”**dır, **“yüce”**dir. O halde bu devlet anlayışında hukukun temel amacı bu **“yüce”** ve **“kutsal”** devletin varlığını korumak ve bekasını sağlamaktır. Hukukun temel görevi her halukarda bu **“yüce”** ve **“kutsal”** varlığı korumaya ve bekasını sağlamaya yönelik olmalıdır. Devlet **“kutsal”** kabul edildiği için devletin, devleti temsil edenlerin **“devletlular”**ın yaptıklarının **“hikmet”**i anlaşılamaz, bilinemez. Devlet katından verilen buyruklarda, devletin yaptığı işlerde, eylemlerde çoğu zaman halkın anlayamayacağı, bilemeyeceği, idrak edemeyeceği, kavrayamayacağı bir **“hikmet”** gizlidir. Buna **“hikmet-i hükümet”**, **“hikmet-i devlet”** görüşü denilmektedir. Bu anlayışa göre hukuk olduğu kabul edilen kurallar, kaideler, egemenin irade beyanından başka bir şey değildir. Egemenin irade beyanlarının herkes için geçerli olmayacağı, herkesi bağlamayacağı açıktır. Bu irade beyanlarının sadece vatandaşlar için geçerli olduğu, devlet görevlilerini bağlamayacağı şüphesizdir.

Burada vurgulanmaya çalışılan konu, örneğin, Memurin Muhakematı Kanunu’nun suç işleyen memurlara, kamu ajanlarına sağladığı güvenceler, kolaylıklar vs. değildir. **“Kutsal devlet”**, **“yüce devlet”** anlayışına göre oluşan bir zihniyettir. **“Kamu yararı”** kavramı, **“devletin üstün çıkarları”** gibi kavramlar, ayrıcalıklara ve güvencelere dayanan bir hukuk, **“devletin hukuku”**nu yaratır.

Devletin meşruiyetini, devletin bizzat kendi varlığında arayan görüşe göre hukuk nasıl oluşur? Bu görüşe göre hukuk egemenin iradesidir. Egemenin iradesinin ifadesi hukuku oluşturur. Buna pozitivist hukuk doktrini de denilmektedir. Hukuk, egemenin, devletin, hukuk diye söylediği, hukuk diye ortaya koyduğu her çeşit irade beyanıdır.

Hukuk devleti anlayışının hukuku şüphesiz bu değildir. Bu anlayışta, devlet meşruiyetini bizzat kendi varlığından değil, evrensel ve üstün normlar dizisinden alır. Bunun sonucu olarak da hukuk devleti, devletin hukukla bağlanması, hukukun yetkilendirdiği ölçüde, hukukun yetkilendirdiği çerçevede faaliyette bulunması anlamına gelir. Kaba kuvvetin ve keyfiliğin yerine, **“hikmet-i hükümet”**in, **“hikmet-i devlet”**in yerine, önceden belli edilmiş ve herkes için geçerli olan, yani sadece vatandaşlar için değil, yöneticiler için de geçerli olan kurallar egemen olur.

“Hukuk devleti” ve **“kanun devleti”** kavramları çok farklı anlamlar ortaya koymaktadır. Her türlü keyfiliğin, diktatörlüğün hüküm sürdüğü devletlerin bile kanunları olduğu bilinen bir gerçektir. Hukuk devleti hukukun evrensel ilkelerine göre, hukukun evrensel normlarına göre hareket eden, bu ilkelere, bu normlara uyan devlettir. Evrensel anlamda hukuk, insan haklarına dayalı, eşitlik, adalet gibi ilkeleri gözeten, barışçıl bir toplum amaçlayan normlar dizisini ifade eder.

Özgür eleştirinin yasaklandığı, ifade özgürlüğünün sınırlandığı yerlerde, fiili olarak ikili bir hukuk ortaya çıkar. Birisi yönetilenler için hukuk, öbürü, yönetenler için hukuk. Şöyle de söylenebilir: **“Devlete karşı suç işleyenler için hukuk”**, **“devlet adına suç işleyenler için hukuk.”** Bu durumu şu şekilde ifade etmek de mümkündür: Düşünce yasaklarının, yani resmi ideolojinin dinamik bir şekilde işletilmesi sürecinde, fiili olarak ikili bir hukuk uygulaması ortaya çıkmaktadır. Keyfiliğe ve otoriteye, baskıya, zulme dayanak oluşturan bir hukuk, **“üstün hukuk”** anlayışı vardır. Bu, devletin hukukudur. Devleti eylemlerinde, operasyonlarında kısıtlayan, sınırlayan hiçbir yasa, yönetmelik, kural, kaide yoktur. Devlet için kamu ajanları için hep ayrıcalıklar ve güvenceler sayılmaktadır. Bir de sınırlamalardan meydana gelen durmadan kısıtlanan **“aşağı hukuk”** vardır. Burada haklar, uygulanmak, işlerlik kazandırmak için değil, sınırlamak, kısıtlamak, hatta tamamen ortadan kaldırmak için sayılır. Bu da örneğin Kürtlere uygulanan hukuktur. Olağanüstü Hal Bölgesi’nde uygulanan hukuktur. Bugün, Kürdistan’da insan haklarının küçücük bir kırıntısı bile yoktur. **“Kırıntı”** sözcüğünün anlamı elbette bilinmektedir. Baskı ve zulüm konusundaysa devletin sınırsız bir yetkisi, uygulaması vardır.

Devleti ve milleti **“kutsal”**, **“yüce”** sayan bir anlayışın milliyetçi bir ideoloji oluşturduğu çok açıktır. Bu milliyetçi akımlar çoğu zaman ırkçı bir yapı sergilemektedir.

Hukuk devleti anlayışına göre bir hukuk yoksa devlet de yoktur. Hukukun olmadığı yerlerdeyse çeteler vardır. Fakat çeteler hakkında, örneğin 3 Kasım 1996’da **“Susurluk”**da ortaya çıkan çete hakkında ciddi bir soruşturma yürütülememektedir. Ortada, **“faili meçhul”** denen yüzlerce cinayet vardır. Ama, bu cinayetlerden dolayı suçlananlar, **“ne yaptımsa devletim için yaptım, devletin adına yaptım, devletin bilgisiyle, istemiyle ve teşvikiyle yaptım...”** demektedirler. Mahkemeler herhangi bir kitap veya yazı hakkında, hemen dava açmakta, dava, kısa zamanda mahkumiyetle sonuçlanmaktadır. Çoğu zaman böyle olmaktadır. Düşünce suçlarıyla ilgili davalar kolaylıkla ve hızlı bir şekilde görülmektedir. Kitaplar, gazeteler, dergiler hemen yasaklanmakta, toplatılmaktadır. Buna karşılık mahkemeler, savcılar, yargıçlar, devlet çetelerinin gerçekleştirdikleri cinayetler karşısında çok tutukturlar. Bu gibi olaylar karşısında, cinayetler

“Devlet meşruluğunu nereden alır? Devlet meşruiyetini bizatihi kendi varlığından alıyorsa, bu, keyfiliğin, kaba kuvvetin geçerli olduğu bir devlettir, despotik bir devlettir. Bu anlayışa göre devlet, yani siyasal toplum, ulusun ortak ihtiyaçlarını sağlamak için düzenlediği bir araç, bir organizasyon değildir. Bu görüşe göre devlet, toplumdan bağımsız olarak vardır ve toplumun üzerindedir. Bu görüşe göre devlet toplumun değildir, bilakis toplum veya millet devletindir.”

---

yabilirsiniz. Somutu biraz daha iyi görmek gerekiyor.

Aslında ben Avrupa’da geliştirilen bu tip toplantılara fazla ilgi göstermek istemiyorum. Çünkü vicdani sorumluluklar epey daralmış, resmi görüşler oldukça hakim. Ama siz değerli dostların katılımının verdiği cesaretle bazı gerçekleri söylemenin değersiz olmayacağını düşünerek vurguluyorum: Bu ciddi bir mesele. Bugün bu sorun belki bir uyuşturucu trafiği yoluyla size dokunuyor. Ama yine inanmalısınız ki, bu kirli savaşın finansmanı uyuşturucu ticareti ve kirli işlerden sağlanmaktadır. İtalya’da, Almanya’da ve İngiltere’deki mahkemelerde de açığa çıktığı gibi, bu savaş Türk istihbaratının doğrudan yönetimi altında bu karanlık işlerden sağlanan 50 milyar doları aşkın bir meblağla sürdürülmektedir. Ve bu Avrupa’yı oldukça zehirliyor. Bunun suçu da bize yıkılmaktadır. Bu büyük bir sorumsuzluktur. Bunun için tek bir kanıt olmadığı halde, ama Türk devleti açısından yüzlerce kanıtı olmasına rağmen, ısrarla bu kirli politika ve bunun propagandası Avrupa istihbarat örgütlerinin de yardımıyla ısrarla sürdürülmektedir.

Bu anlamda Kürt meselesi konusunda ve Beşikçi meselesinde Avrupa’da da düşünce özgürlüğü mücadelesi doğru yürütülmemektedir. Bugün Almanya’da bizim üzerimizde bir yasak var; düşüncemizin örgütlüğünü yürütemiyoruz ve bu da tamamen Türk faşizmine verilen destekten ötürüdür. Türkiye’deki amansız baskı yetmiyormuş gibi, Kürtlerin üzerindeki baskı dolayısıyla Beşikçi’nin düşünceleri üzerindeki baskı Avrupa’da da sözkonusudur. Neden çok gereksiz düşüncelere bu kadar imkan tanınıyor da, çok doğru düşünceleri fazla değer bulmuyor? Düşünce özgürlüğüne hiç de fazla katkısı olmayanlara birçok ödül veriliyor da, ama neden bir Beşikçi’ye verilmiyor? Burada da gerçekten ölçüler biraz farklı çalışıyor.

Siz Değerli Bilimadamları!

Gerçekten siyasi bir konudur diye, dokunanı tehdit eder diye, bu konu üzerinde sıradan durmamalısınız. Mesele üzerinde tam yürekli durmayı gerektiriyor. Beşikçi’ye verilen yüzyılları aşan ceza gerçekten günümüzün değil, asrımızın bir olayı olarak da değerlendirilmelidir. Kürt gerçeğiyle bağlantısından ötürü, bugün Sayın **Yaşar Kemal**’e fazla dokunmuyorlar. Neden? Çünkü Yaşar Kemal şunu diyordu: “*Biraz daha Kürt meselesiyle uğraşırsam, beni de götürürler.*” Ama bir yazar bunu söylememeliydi. Bir halka katliam dayatılıyorsa, onu sonuna kadar açığa çıkarmalı ve karşı koymalıydı. “*Biraz daha gidersem sonum gelir*” demek, aydınlara yakışmaz. Beşikçi sonuna kadar üzerine gittiği için yüzyılları aşan bir cezalandırmayla karşı karşıyadır. Biraz dürüst aydın onurunu temsil ettin mi, Türkiye’nin sistemi işte bunu yapar.

Şunu çok iyi bilmeniz gerekiyor: Meselenin özüne tam dokunmadın mı, şöhretli bir yazar da, aydın da bilimadamı da olabilirsin; ama meseleyi bütün yönleriyle ele aldığın zaman, işte İsmail Beşikçi gibi olursun. Ben bu konuda dikkatlerinizi Beşikçi’nin özgünlüğüne çekiyorum. Türkiye’de sıradan bir demokrasi savaşımıyla, düşünce özgürlüğüyle ilgilenenlere fazla dokunmazlar. Ceza verirler, ama çok kısa süreli cezalar verirler. Bunlar da tehdit içindir. Ama Beşikçi için çok farklı bir durum var. Bu neden böyledir derseniz, bunun sebebi meseleyi bütün bilim çıplaklığıyla ele aldığı ve bunda fazla taviz vermediği içindir. “*Üzerine fazla gidersem beni de zindana atarlar veya öldürürler*” gibi bir korkuya düşmediği, yani onurunu hep yükseklerde tuttuğu içindir ki, Beşikçi olayı bu hali almıştır ve düşünce üzerindeki büyük baskı bu biçimiyle sürdürülmektedir.

İsterdim ki, bu kampanya dolayısıyla bunu daha güçlü bir biçimde ele alalım. Bir dönemler Fransa’da Cezayir’deki sömürge savaşında **Jean Paul Sartre**’ın bir çabası vardı. Yine Vietnam savaşı için de **Bertrand Russel**’ın Vietnam halkı ile dayanışması ve hatta savaş güçleri için bir mahkemeleri vardı sanırım. Peki Kürtler için bu tip aydın hareketleri, Beşikçi’ye de yardımcı olmak temelinde, neden gerçekleştirilmiyor? Kürdistan’daki savaş Cezayir’deki kirli savaştan, Vietnam’ınkinden daha az mı trajiktir? Hayır! Avrupa’nın ağır sorumluluğu altında bu trajedi yürütülmektedir. Bu açıdan

“İsmail Beşikçi ve düşünce özgürlüğü konusu tamamen Kürt gerçeğiyle bağlantılıdır. Dolayısıyla kendi başına bir İsmail Beşikçi ve düşünce özgürlüğü hiçbir anlam ifade edemez. Kürt sorununu da bu temelde salt bir etnik veya ulusal sorun biçiminde dar ele almamak gerekir.”

karşısında soruşturma bile bile açılamamaktadır. Kaldı ki Kürt bölgelerinde, binlerle ifade edilen **"faili meçhul"** denen cinayet işlenmiştir. Bu cinayetlerin faillerinin güvenlik güçleri olduğu, devlet olduğu herkes tarafından bilinmektedir. Kürt yurtseverleri gözaltına alınmış kaybedilmiştir. İnsan hakları savunucuları, gazeteciler, doktorlar, avukatlar, öğretmenler, din adamları, esnaftan kimseler, köylüler, işçiler, öğrenciler, HEP-DEP gibi siyasal partilerin yöneticileri, üyeleri... binlerce kişi **"faili meçhul"** denen cinayetlerde katledilmiştir. Bu cinayetlerin faillerinin devletin güvenlik güçleri olduğu, devlet olduğu açık bir şekilde bilinmektedir. 3 bine yakın köy yakılmış, yıkılmış, temel yaşam kaynakları tahrip edilmiştir. Ormanlar, ekin tarlaları, ağıllar, arı kovanları, tütün balyaları yakılmıştır. İnsanlar, aileler yerlerini-yurtlarını terke zorlanmışlardır. Ve çok büyük, sınırsız bir mağduriyet içine düşürülmüşlerdir. Bunların hiçbiri hakkında soruşturma açılmamış, failleri yargı önüne getirilmemiştir. Kürdistan'da zamana yayılmış bir soykırım politikası uygulandığı izlenmektedir, gözlenmektedir.

Böyle bir ortamda, **"idarenin her türlü işleminin yargı denetimine bağlı olması"** gibi demokratik bir kurumun hiç işlemediği, hiçbir anlam ifade etmediği, göstermelik kaldığı besbellidir. Fiili olarak yaşanan köylerin, evlerin yakılması-yıkılması, yüzbinlerce ailenin yerini-yurdunu terke zorlanması karşısında **"Türkiye Cumhuriyeti Devleti demokratik bir devlettir. Örneğin idarenin her türlü işlevi yargı denetimine bağlıdır, 1982 Anayasası'nda bu durum, vatandaşlara güvenlik ve garanti sağlayan bu hak üzerinde önemle durulmuştur..."** demek neyi ifade eder?

Bilim-resmi ideoloji-üniversiteler

Özgür eleştirinin yasaklandığı, düşünce özgürlüğünün kısıtlandığı bir yerde, üniversitenin işlevi ne olabilir? Böyle bir ortamda bilim üretilebilir mi? Böyle bir ortam bilim ortamı mıdır? Bu ortamda bilim kafasına sahip kişiler yetişebilir mi? Bilimi olanaklı kılan en temel koşul özgür eleştiri değil midir?

Mustafa Kemal Atatürk'ün **"Hayatta en hakiki mürşit ilimdir"** şeklinde ifade ettiği bir sözü vardır. Özgür eleştirinin yasaklandığı, ifade özgürlüğünün kısıtlandığı bir yerde, buradaki **"-ilim"** sözcüğünü nasıl yorumlamak gerekir? Şurası açık, bu ortamda resmi ideoloji bilimsel düşünceyi, özgürleşen düşünceyi boğuyor, resmi ideoloji ve resmi ideoloji çerçevesinde üretilen bilgiler **"bilim"** kavramının yerine geçiyor. Bugün Türk üniversitesinde düşünce yasakları, bilim-resmi ideoloji ilişkisi sağlıklı bir şekilde incelenmiş bir konu değildir. Böyle bir konu bilmezlikten, görmezlikten gelinmektedir. Burada yine **"hikmet-i hükümet"**, **"hikmet-i devlet"** anlayışı egemendir. **"Devletimizin bir bildiği var ki bu yasaklara ihtiyaç duymuş. O zaman bu yasaklara riayet etmek, yasakların gereğine göre tavır ve davranış sergilemek gerekir. Bu yasakların dibini bucağını kurcalamak vatanseverlikle, Türk milletine ve devletine bağlılıkla bağdaşmaz. Öte yandan bu yasakların hikmetine varmak da her zaman mümkün olmaz. Devlet ne yaparsa iyi yapar. Devletin hikmetinden sual olunmaz..."** Bu, düşünce yasaklarının çok doğal karşılandığını gösteren bir zihniyettir. Böyle bir zihniyetle bilimin üretilemeyeceği besbellidir.

> "Resmi ideoloji bilimsel düşünceyi, özgürleşen düşünceyi boğuyor, resmi ideoloji ve resmi ideoloji çerçevesinde üretilen bilgiler 'bilim' kavramının yerine geçiyor. Bugün Türk üniversitesinde düşünce yasakları, bilim-resmi ideoloji ilişkisi sağlıklı bir şekilde incelenmiş bir konu değildir. Böyle bir konu bilmezlikten, görmezlikten gelinmektedir. Burada yine 'hikmet-i hükümet', 'hikmet-i devlet' anlayışı egemendir."

Yukarıda, Milli Güvenlik Kurulu'ndan, Milli Güvenlik Kurulu'nun Türk siyasal hayatındaki ağırlığından söz etmiştik. Bu kurum da çok doğal karşılanmaktadır. Bu da **"devletin hikmetinden sual olunmaz"** anlayışıyla açıklanmaktadır. Örneğin Anayasa Hukuku kitaplarında, profesörler, Türk siyasal sisteminde fiili bir ağırlığı olduğu halde, Türk siyasal hayatını yönlendiren ve belirleyen temel bir kurum olduğu halde, Milli Güvenlik Kurulu'nun analizine girişmezler. Milli güvenlik Kurulu'nun anti-demokratik yönüne dokunmazlar. Bu kurumu bilmezlikten, görmezlikten gelirler. Hatırlatıldığı zaman da **"böyle bir kurum Türk siyasal hayatında çok gerekli bir kurumdur..."** derler. 10-12 Haziran 1997 tarihlerinde Genelkurmay Başkanlığı'nda verilen brifingler bu durumu açıkça göstermektedir. Brifinge, yüksek yargı organlarının yargıçları, Ankara ve bazı büyük şehirlerde çeşitli mahkemelerde görev yapan yargıçlar, savcılar, üniversite mensupları, basın, medya mensupları, iş çevreleri davet edilmişlerdir. Brifinglerin sonunda, yargı mensupları, profesörler, basın mensupları, iş adamları brifingi veren generalleri, subayları ayakta, dakikalarca alkışlamışlardır. Profesörlerin, yargıçların, gazetecilerin, iş adamlarının vs. **"devlet dersi"** almaktan büyük bir mutluluk duydukları, haz aldıkları anlaşılmaktadır.

Resmi ideolojinin kurumlaştığı, yani özgür eleştirinin yasaklandığı, ifade özgürlüğünün sınırlandığı bir siyasal sistemde, basın-yayın kuruluşlarının, medyanın işlevini belirleyen de bu kurum olmaktadır. Sendikalar, siyasal partiler gibi sivil toplum örgütleri de aynı kurum tarafından yani resmi ideoloji tarafından belirlenmektedir.

Bu ilişkiler çerçevesinde Mustafa Kemal Atatürk'ün sözlerinin nasıl değerlendirildiğinin irdelenmesi de önemlidir. Bunu bir örnekle göstermekte yarar vardır. Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal, 1931'de, Türk Tarihini Tetkik Cemiyeti Başkanı ve Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Tevfik Bıyıkoğlu'na yazdığı bir mektupta şöyle söylüyor:

"Biz daima hakikatı arayan ve onu bulduğumuza kani oldukça ifadeye cüret gösteren adamlar olmalıyız... Tarih yazmak, yapmak kadar mühimdir. Yazan yapana sadık kalmazsa, değişmeyen hakikat insanlığı şaşırtacak bir mahiyet alır." (Söz eden **Uluğ İğdemir,** Cumhuriyet'in 50. Yılında Türk Tarih Kurumu, TTK Ankara 1973, s. 9)

Burada, olguları, olgusal ilişkileri, geçmişi, bugünü bilimsel bir şekilde kavramanın çok önemli bir prensibi dile getirilmektedir. Fakat özgür eleştirinin yasaklandığı bir yerde bu sözleri nasıl yorumlamak gerekir? Kürt gerçekliği, Kürdistan gerçekliği çok önemli gerçekliklerdir. Bunları dile getirenler ne tür baskılarla karşılaşıyorlar? Kürt gerçekliğinin ve Kürdistan gerçekliğinin reddi ve inkarı resmi ideolojinin yani kemalizmin ilkelerinin çerçevesinde yaşama geçirilen bir süreç değil midir? O zaman yukarıda belirtilen temel ilkeyle fiili durum, yani sözle uygulama arasındaki temel çelişkiyi irdelemek gerekir. Sözle uygulama arasındaki önemli çelişkinin çözümü sürecinde toplum hakkında ve tarih hakkında bilgilerimiz de zenginleşmektedir.

Yukarıda sözü edilen temel ilkeyi saptayıp Mustafa Kemal Atatürk'e övgüler düzmek de mümkündür. Zaten sadece bu yapılmaktadır. Fakat bu bilgi veren, bilgilerimizi zenginleştiren bir yöntem değildir. Önemli olan, sözle uygulama arasında derin bir çelişki olduğunu saptamaktır, bu çelişkiyi açıklamaktır. Fakat, çeşitli yasaklarla, cezai yaptırım tehditleriyle, çelişkilerin, somut gerçekliklerin bilincine varılması engellenmektedir.

Bugün Türk üniversitesi, ifade özgürlüğüne karşı bir kurum görünümündedir. Düşünce suçlarıyla ilgili davalarda sık sık gündeme gelen **"bilirkişi"** gerçeği bu durumun somut bir göstergesidir. Bu davalarda mahkemeler, ilgili kitap veya yazı hakkında, üniversitelerin, Anayasa Hukuku, Kamu Hukuku, Ceza Hukuku, Siyaset bilimleri, Sosyoloji, İktisat, Antropoloji, Etnoloji, Felsefe, Türk dili ve Edebiyatı gibi kürsülerinden, bu kürsülere mensup profesörlerden **"bilirkişi raporu"** adı altında görüş istemektedirler. Profesörler de **"incelenen bu yazıda veya kitapta suç unsuruna rastlanmamıştır veya rastlanmıştır..."** şeklinde görüş bildirirler. Bir kitabın veya yazının, **"içinde suç var mı, yok mu?"** kasdıyla okunması düşünceyi suç sayan ciddi bir göstergedir. Bu bakımdan **"bilirkişi"** kurumu engizisyon yargılamalarının ciddi ve etkili bir kalıntısıdır. Böyle bir ortamda bilim üretilemez. Böyle bir ortamda bilim kafasına sahip kişilerin, araştırmacıların yetişmesi olanağı yoktur. Bu ortamda ancak, memur kafalı kişiler yetişebilir. Bu bakımdan, üni-

---

Beşikçi ile en iyi dayanışma onun arkasında büyük bir aydın hareketini sürekli kılmak ve **Beşikçi'yi yargılayan sisstemi yargılamak**tır; onun **uluslararası mahkemesini kurmak**tır. Bu konuda bir gecikme vardır.

Bu vesileyle siz değerli konukları, mümkünse Beşikçi gerçeği üzerinde daha derin düşünmeye, dolayısıyla düşünce özgürlüğü gerçeğini ve esas rolü oynayan bunun altındaki Kürt gerçeğini bütün yönleriyle görmeye çağırıyorum!

Ayrıca "*Kürt meselesi ayrı, PKK ayrı*", "*terör ayrı, terör dışı yaklaşım ayrı*" gibi çok sahte ve sonuçta katliamı örtbas etmekten öteye gitmeyen, dolayısıyla aydın hareketini inisiyatifsiz bırakmak gibi tehlikeli sonuca yol açan yaklaşımları görmelisiniz. Bu emperyalist ve faşist propagandayı yırtmalısınız.

PKK ve Kürt gerçeği etle-tırnak gibi birbirine bağlıdır. Olacaksa Kürt PKK ile olur. Ben bunu size çok iyi kanıtlayabilirim de. Kaldı ki, halkın partimize büyük desteği hepinize bu gerçeği göstermiştir. Amansız bir savaş vardır üzerimizde. Yılmayan ve en yoksul bir halk olmasına rağmen, bu desteğini hâlâ muazzam düzeyde sürdüren bir halk vardır. Buna saygılı olunmalıdır. Halklar yalan söyler mi? Halklar, hele Kürt halkı gibi her şeyinden yoksun bırakılmış bir halk, eğer bu kadar destekleyebiliyorsa, bunun çok önemli nedenleri vardır. Bütün bunları görmeden, düşünce özgürlüğü ve Beşikçi'yi anlamak mümkün değildir.

Beşikçi için yapılabilecek en büyük hata, onun biraz size tanıtmaya çalıştığım özgünlüğünü görmeden, dolaylı veya tali yönleriyle onu değerlendirmektektir. Beşikçi asla bunu kabul etmez ve buna layık değildir. Beşikçi'yi çok iyi tanıyoruz. Onu özgünlüğü içinde ele almak gerekiyor. Bu özgünlük de, hep ısrarla vurgulamalıyız ki, Kürt halkının temel gerçekliğine yaklaşımda bir **bilimadamı olarak aydın onurunu çağımızda gerçekten yüksek tutmasıdır.** Bu çok önemlidir. Beşikçi'yle dayanışma içinde olmak, bu yönüne sonuna kadar anlam verip biraz da gerekeni yapmaktır. Başka türlü düşünceyi ve Sayın Beşikçi'yi tartışmak, ona yapılacak en büyük saygısızlıktır. Ona bu yönüyle anlam verebilmeliyiz ve güçlü katkılarımızı eksik etmemeliyiz.

Beşikçi, benim hakkımda da çok değerli makaleler yazdı, hatta kitaplara da konu etti. Bu yüzden bu cezayı çekiyor. Herkes bize küfür ettiği zaman, Beşikçi gerçekten bilimsel bir incelemeyle PKK'de önderlik gerçeğini en çarpıcı bir tarzda dile getiren birisidir. Ben Sayın Beşikçi'yi görmedim, kendisiyle görüşmedim de, kendisiyle herhangi bir diyalogum da yoktur. Ama o **bilim namusu**yla PKK'deki önderlik gerçeğini, genelde PKK'nin ve özelde bizim konumumuzun tarihi ve sosyal olarak ne anlama geldiğini gerçekten dürüst bir bilimadamı gözüyle değerlendirdi. Ama bu, onun 1990'lar sonrası en büyük cezalara çarptırılmasına neden oldu.

Demek ki, **Beşikçi'ye özgürlük demek, biraz da PKK'nin önderlik gerçeğine anlam vermek demektir.**

Ben bunu "*çok ihtiyacım var, aleyhimizdeki bu propagandaya karşı siz de bir şeyler yapın*" diye söylemiyorum. Beşikçi'ye saygınlığın olması için söylüyorum. Beşikçi'yi incelerseniz, onun esasta ne yaptığını ve üzerindeki baskının neden ötürü geliştiğini iyi bilirsiniz. Mademki ona dayatılan baskılara karşısınız, o zaman bu konuma getiren nedenlere de kesin karşı çıkmalısınız. Bu olmazsa, yapılacak değerlendimeler ikiyüzlülük olur ve yazık ederseniz.

Bu bizim de bir görevimizdir. Ben Beşikçi'ye karşı görevimi nasıl getiriyorum? Onun açıklığa kavuşturduğu bilimsel doğruları bir halka siyasetle, hatta savaşla maletmeyi bilerek. İşte bu saygıdeğer bilimadamına bu da bir katkıdır ve o bundan mutluluk duymuştur.

İşte bilimadamı tarafsız olmalıdır derken, bu hiç de gerçeklere karşı tarafsız olmak değildir. En iyi yürek bilimadımının yüreğidir ve doğrudan yana kullanır. İsmail Beşikçi o eşsiz bilimsel tepsitlerini yüreğiyle birlikte Kürt halkından ve PKK'den yana, onun önderliğinden yana koymuştur; bu yüzden yüzlerce yıl ceza almıştır.

> ***"Neden çok gereksiz düşüncelere bu kadar imkan tanınıyor da, çok doğru düşünceleri fazla değer bulmuyor? Düşünce özgürlüğüne hiç de fazla katkısı olmayanlara birçok ödül veriliyor da, ama neden bir Beşikçi'ye verilmiyor?"***

İşte **çağımızın Sokrates**'i, işte günümüzün sayısı çok az olan değerli **aydınlarının gerçek temsilcisi!**

İsmail Beşikçi'yi sadece bir Türkiye olayı olarak değil, Kürt gerçeği ile bağlantılı olarak da düşünmemek gerekiyor. Böyle aydınlar **in-**

versitelerde, resmi ideolojinin istediği biçimde öğrenciler yetiştirilmektedir, resmi ideolojiye meşruiyet kazandıran, resmi ideolojiyi doğrulayan araştırmalar yapılmaktadır. Resmi ideolojinin Türk milliyetçiliğine, Türk ırkçılığına dayalı bir ideoloji olduğu bilinmektedir.

Profesörler herhangi bir yazıyı veya kitabı elbette eleştirebilirler. Fakat eleştiri ayrıdır, istek üzerine, **"bu yazıda/ kitapta suç vardır/ yoktur..."** diye raporlar yazmak ayrıdır. Ayrıca, **"Bu yazıda/ kitapta suç unsuruna rastlanmamıştır..."** şeklinde rapor hazırlamak profesörleri sorumluluktan kurtaramaz. Çünkü, **"A'nın kitabında suç yoktur, suç unsuruna rastlanmamıştır..."** demek, **"fakat B'nin kitabında suç olabilir, suç unsurları olabilir..."** anlamına gelmektedir. Önemli olan düşünceyi suç sayan böyle bir zincirin halkası olmamaktır.

Bilim ise, sınırsız bir düşünce özgürlüğü ortamında gelişir. Bunu olanaklı kılan tek kurum ise özgür eleştiridir. Bunun için **"bilirkişi"** uygulaması bilim yöntemine özünde karşı olan bir uygulamadır.

O halde şu konu üzerinde de önemle durmak/düşünmek gerekir: Çeşitli mahkemelerden gelen **"bilirkişilik"** talebi üzerine, profesörler, neden, **"düşüncede suç aramak yanlıştır, hukuksal bir konu da değildir, önemli olan tartışmanın, eleştirinin özgürce sürmesidir..."** şeklinde raporlar yazamıyorlar acaba?

Düşüncenin suçlanması, yargılanması ve cezalandırılması düşünce hayatını çoraklaştırmıştır. İnsanlar, araştırmacılar, devletin cezai yaptırımlarıyla karşılaşmamak için otosansür uygulamakta bu da beyinleri kötürümleştirmektedir. İfade özgürlüğü veya düşünceyi açıklama özgürlüğü deniyor. Bu da açıklamak için, her şeyden önce bir düşüncenin oluşmuş olmasını gerektiriyor. Buysa, araştırma, inceleme, okuma, tartışma sürecinde gelişir. Düşüncenin suçlanması, yargılanması ve cezalandırılması, işte, bu sürecin önünü kesmeye yöneliktir. Düşünce hayatını çoraklaştıran, beyinleri kötürümleştiren de budur.

Düşünce yasakları, kemalizm ve çağdaş uygarlık ilişkisi

Kemalizmin ciddi bir Batılılaşma çabası vardır. **"Muasır medeniyet seviyesine ulaşma"**, **"çağdaş uygarlığa ulaşma"** diye belirlenen bir hedef de vardır. Fakat hiç değişmeyen katı bir resmi ideolojiyle, düşünce yasaklarıyla çağdaş uygarlık seviyesine ulaşmak nasıl mümkün olabilir? Buna rağmen 1970'lere kadar, 1980'lere kadar gelinebilmiştir. Bu döneme kadar, resmi ideolojinin, düşünce yasaklarının, siyasal ve toplumsal düzeni belirleyen, yönlendiren çok önemli bir kurum olduğu ciddi bir şekilde farkedilmemiştir. Türkiye 1950'lerin başlarında Avrupa Konseyi'nin kurucu üyeleri arasında yer almış, 1960'larda Avrupa Ekonomik Topluluğu'na, yani Avrupa Birliği'ne ortak üye olmuştur.

Bugünse, Türkiye, uluslararası insan hakları raporlarında en çok eleştirilen, suçlanan devletlerin başında yer almaktadır. Türkiye Avrupa Konseyi üyesi, Avrupa Birliği kapısında bekliyor, ama Türkiye, dünyada, **"faili meçhul"** cinayetlerin en çok işlendiği bir ülke oluyor, Türkiye, sistematik işkencenin en çok yaşandığı ülkelerden biri oluyor, gazetecilerini en çok katleden devletlerden biri oluyor, düşüncelerinden dolayı yazarları, gazetecileri cezaevine koyan ülkelerden biri oluyor. Uluslararası insan hakları kurumlarının raporlarında Türkiye'nin adı, bu konularda, Suudi Arabistan, Sudan, Libya, Irak, Çin, Bangladeş, Zambiye, Cezayir gibi devletlerin arasında yer alıyor. Ama Türkiye Avrupa Konseyi üyesi ve Avrupa Birliği'ne de tam üye olarak katılmak istiyor...

Türkiye'deki anti-demokratik siyasal yapının açık bir şekilde Kürt dinamiğiyle ortaya çıktığı, bu dinamiğin gittikçe geliştiği, güçlendiği bilinmektedir. Kürt dinamiğini, PKK önderliğinde gelişen gerilla mücadelesinin harekete geçirdiği de bilinmektedir. Türkiye'deki anti-demokratik gelişme Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne kadar yansımaktadır.

Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na yapılan başvurular incelendiği zaman, Türkiye'nin trajik durumu bütün açıklığıyla gözler önüne serilmektedir. Örneğin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 1997 yılının Eylül ayının dördüncü haftasında, 4'ü Türkiye çıkışlı 14 davaya baktı. Bu davaları kısaca şu şekilde tanımlamak mümkündür:

Yunanistan'dan üç başvuru: Bir kişi kilise duvarının onarılmasını istiyor. Bir Yunan firması haksız para cezasına çarptırıldığını ileri sürüyor. Dini görüşlerini yaydığı için ordudan atılan bir subay haksızlığa uğradığını iddia ediyor.

İngiltere'den iki başvuru: Komşuların toprak anlaşmazlığı, yolsuzluk suçlaması.

Fransa'dan iki başvuru: Haksız yere sınırdışı edildiğini ileri süren bir Cezayirli; uyuşturucu sattığı gerekçesiyle tutuklanan ancak, bu suçlamayı reddeden bir Faslı.

İtalya'dan bir başvuru: Plajlarda sakatlar için önlem alınmadığını belirten bir özürlü.

Finlandiya'dan bir başvuru: Emeklilik hakkını arayan bir vatandaş.

İspanya'dan bir başvuru: Haksız yere mahkum edildiğini iddia eden bir polis

Türkiye'den dört başvuru: İkisi işkence, biri ev ve köy yakma, diğeri de parti kapatmayla ilgili (Ahmet Sever, Avrupa, Milliyet, 23 Eylül 1997).

Görüldüğü gibi başvuru gerekçeleri arasında çok büyük bir uçurum var. Avrupa devletlerinden, özürlüler, emekliler, polisler, subaylar, Avrupa'da haksızlığa uğradığını ileri süren yabancılar... başvuruyor. Türkiye'den ise, işkence görenler, evleri-köyleri yakılanlar, bir de bu yoksul insanların, ezilen halkların haklarını arayan siyasal partiler... Bugün, Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'nda işkencelerle, gözaltında kayıplarla, **"faili meçhul"** cinayetlerle, köylerin, evlerin yakılmasıyla, yıkılmasıyla ilgili yüzlerce başvuru vardır. Kapatılan siyasal partilerle, düşüncelerinden dolayı mahkum edilenlerle ilgili onlarca dosya var.

Türkiye'nin, Olağanüstü Hal Bölgesi'nden, köy yakma-yıkma, gözaltında kayıplar, **"faili meçhul"** denen cinayetlerden vs. yapılan başvurulardan dolayı çok büyük bir rahatsızlık duyduğu gözlenmektedir. Polisler, özel timler araya sokularak, tehditlerle, devlet terörü tırmandırılarak gerçekleştirilen tehditlerle, başvuruların geri alınması sağlanmaya çalışılmaktadır. Başvuruları geri almayan kişilerin katledildiği bile olmaktadır. Buna rağmen, insanlar, aileler, devlet terörünü göğüsleyerek, bu başvuruları yapmaktadır. Son iki-üç yıldır, bu tür başvurularda büyük bir artış olduğu gözlenmektedir.

Bunlara rağmen, **"Batılıyız, Avrupalıyız..."** diyenler, Batılı olduklarının, kabul edilmesini isteyenler bu durumlardan çok rahatsız görünmüyorlar. Avrupa Parlamentosu'nun veya Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi'nin, Türkiye'yi insan hakları yönünden eleştiren kararları karşısında hemen tepki gösteriyorlar, Türkiye'nin Avrupa genişlemesi dışında tutulamayacağını anlatıyorlar. Böyle **"vahim"** bir kararın başta Avrupa'ya zarar vereceğini belirterek, Avrupa'ya, Avrupa'nın çıkarlarını hatırlatmaya çalışıyorlar. Fakat, örneğin, **MED TV**'nin izlenmesine engel olmak için çanak antenlerin toplatılmasına karşı bir eleştiri getirmiyorlar. MED TV izleyenlerin çanak antenlerinin kırılmasını, televizyonlarına el konulmasını, MED TV izleyenler hakkında dava açılmasını görmezlikten, bilmezlikten geliyorlar. Köylerin, evlerin yakılıp yıkılmasına, ormanların yakılmasına, temel yaşam kaynaklarının tahrip edilmesine karşı küçücük bir eleştiri getirmiyorlar. Bu bakımdan bunlara **"Batılı"** değil, **"Batıcı"** demek daha doğrudur.

Aslında, Milli Güvenlik Kurulu gibi bir kurumla Türkiye'nin demokrasiyi, hukuk devletini kurması mümkün değildir, buna rağmen Türkiye Avrupa Birliği'ne de tam üye olmak istemektedir. Kendisinin bu özellikleriyle kabul edilmesini istemektedir. 1982 Anayasası'ndaki **"hukuk devleti"** kavramının (md. 2) **"kanun devleti"**ni anlattığı besbellidir.

Kürt dinamiği, devletin temel niteliğini, düşünce yasaklarının bütün açıklığıyla ortaya koymaktadır. Bu dinamiğin gün geçtikçe güçlendiğini ve işlerlik kazandığını daha önce de belirtmiştik. Geçmişte yasak olan bazı dinsel akımlar ve sol akımlar artık, Kürt dinamiğinin yükselişini engellemek için kullanılmaktadır.

Batılılaşma, çağdaşlaşma, kemalizmin önemli bir hedefidir, fakat düşünce yasaklarıyla çağdaş uygarlığa ulaşmak mümkün değildir, bu, artık iyice anlaşılmıştır. Çünkü, çağdaş uygarlık, artık, özgür eleştiri kurumuyla, düşünce özgürlüğüyle belirlenmektedir. Herhangi bir devletin siyasal sisteminde resmi ideoloji kurumuna, düşünce yasaklarına yer yoksa, o devletin artık, uygar bir devlet olduğu söylenebilir. Çünkü, her yasak, aslında, devletin kendi vatandaşlarına karşı sistematik olarak işlediği bir suçu gizlemek için konulmuştur. Düşünce yasaklarının siyasal işlevi budur. Siyasal sisteminde, düşünce yasaklarına, resmi ideoloji kurumuna yer vermeyen bir devletin kendi halkına karşı sistematik suçlar işlemediği kanısına varılabilir.

Kemalistler, Kürt sorunu konusunda inkarcı bir tutum izledikleri için, Kürtleri, Kürt sorununu yok saydıkları için benzer baskı politikalarının analizine de girişmezler. Kürtleri, **"Kürdüm"** diyenleri, Kürtler için hak talebinde bulunanları, fiilen yok etmeye çalışırlar. Bu baskılar fiili olarak yaşanan, fiili olarak yaşandığı için de toplumsal kurumları, ilişkileri derinden etkileyen bir durumdur. Baskılar görmezden gelinemez bir aşamaya ulaştığı zaman da artık, onlara mazeretler sıralanır.

Yukarıda, düşünce yasaklarının siyasal işlevi üzerinde durmuştuk. Bunun, başta Kürt sorununun bastırılmasıyla ilgili çok önemli bir işlevi vardır. Bu yasaklar, **"devletin ülkesi ve milliyetiyle bölünmez bütünlüğü"** anlayışı çerçevesinde geliştirilmektedir. Bu ideolojik bir gerçekliktir. Bu ideolojik gerçekliğin somut gerçekliklerin, fiili durumun gizlenmesi gibi çok önemli bir işlevi vardır. Fiili durumu ideolojik gerçekliğin, yani sloganın istediği biçime dönüştürmek için yoğun bir asimilasyon politikası uygulanmaktadır. 1930'larda geliştirilen Türk Tarih Tezi ve Güneş-Dil Teorisi, başta bu ihtiyacı karşılamak için gündeme getirilen görüşlerdir. 1933 **"Üniversite reformu"**nun aslında, resmi görüşü benimseyemeyen öğretim üyelerinin üniversiteden uzaklaştırılmalarını öngördüğü bilinmektedir. 1925'ten itibaren kararlı bir şekilde uygulanan **"-Şark Islahat Planı"** yine bu hedefe varmak içindir.

Bugün, Türkiye'yle Kürdistan arasındaki ilişkiler sömürge bile olmayan, sömürge statüsünün çok çok altında kalan bir ilişkidir. Bu ilişkileri koruma ve kollama dürtüsü devlete temel niteliğini veren bir süreç oluşturmaktadır. Bunu, alt-sömürge kavramıyla ifade etmek mümkündür. Başka yazılarımızda, kitaplarımızda, asimilasyoncu, ırkçı, imhacı, redçi politikalar hakkında, altsömürge statüsü hakkında etraflı analizler vardır.

Bütün bu baskı politikalarına ve uygulamalarına rağmen, Kürtler, artık, her şeyin bilincine varmışlardır. Ülkelerini, ulusal özelliklerini yeniden kazanmak için yoğun bir mücadele içindedirler.

Bu süreçler karşısında, Türkiye'nin, Kürt sorunu konusunda, demokratik çözümler üretmek yerine, askeri yollarda ısrar ederek Kürt dinamiğini bastırmaya çalışması, halka karşı daha fazla, daha yoğun ve yaygın suç işlemesini getirecektir. Buysa kamu yönetimini işlemez kılan, anayasal kurumları çürüten, ekonominin sağlıklı bir yapıya kavuşmasına engel olan temel bir süreçtir. Bu çürüme, sadece kendisiyle sınırlı da değildir. Bu çürüme, devletle şu veya bu şekilde ilişki kuran, Batı devletlerini, Batılı kurumları da çürütecektir.

---

sanlığın onurudurlar. Hepinizin onurudur. Onu yalnız bizim savunmamız yetmez. Hepinizin onu gerçek boyutlarıyla savunması, insanlık onuruna göstereceğiniz alakayla da ilgilidir. Bunun en pratik ifadesi, Beşikçi'yi, düşünce özgürlüğünü ve onu savunanları Türkiye'de bu zor duruma düşürenlere karşı çıkmak; yani onların uğrunda her şeylerini ortaya koydukları ve dolayısıyla bu ağır cezalandırmalara uğramalarına neden olan trajik Kürt katliamına karşı cesaretle ve yapılabileceklerin azamisini ortaya koymaktır. Bu bir rica meselesi değil, bu bir politik destek meselesi de değil, bu gerçekten bir insanlık meselesidir.

Umarım bu temelde bu konferansınızla birlikte ciddi bir adım atıyorsunuz. Siz değerli bilimadamları bunu çok boyutlu değerlendirmelerinize konu ederseniz; tam da Beşikçi Hoca'ya yaraşır bir biçimde ve kapsamda, uluslararası etkisini giderek arttıracak bir tarzda ve belgelendirerek gereken katılım gücünü gösterirseniz, bu gerçekten sağlam bir adım olur ve ardını getirmek gerekir. Akabinde insan halklarına saldırıları ve yapılan katliamı karşı mücadeleyi, tıpkı Alman faşizmine karşı olduğu gibi devreye sokmak önemlidir. Bunu çok örgütlü olan **uluslararası aydınlar birliğine** ve **bilimadamları kuruluna** götürmek çok önemlidir. Mümkünse bazı **destek kampanyaları**yla kamuoyuna da götürmek önemlidir. Yalnız bir toplantıyla sınırlı kalması, Beşikçi'ye ve Türkiye'deki düşünce özgürlüğü savaşçılarına karşı görevimizde eksiklik olacaktır.

Bizim savaşımımızın da gerçekten bir düşünce özgürlüğü savaşı olduğundan emin olmalısınız. Yalnız düşünce özgürlüğü değil, kültürler de bir düşüncedir. Biz bir **kültürler özgürlüğü savaşı yürütüyoruz.** Katledilen Ermenilerin kültürel varlığı, Aşuri-Süryanilerin kültürel varlığı, Karadeniz'in birçok halkı vardır; onların kültürel varlığı, Anadolu'nun çok eski bir tarihi vardır. Birçok tarihi katılıntıları vardır. Onlara saygı bizim savaşımımızın en temel gerekçeleridir. Bu kültürlere saygıyı korumalı, dolayısıyla **düşünceye ve kültürlere özgürlük getirinceye kadar savaşmalıyız.**

Değerli Beşikçi'nin bir büyük umudu da bu savaştır. Bilimadamı nasıl savaşa yaklaşır, gibi bir soruyu kendinize sorarsanız, bu konuda Beşikçi'yi değerlendirin. Madem Beşikçi'ye saygılıyız, o zaman Beşikçi savaşı nasıl değerlendiriyor? Bu yönünü görmek herhalde çarpıcı olacak. Çünkü o çok iyi biliyor ki, bu savaş kültürlere, dillere, bütün etnik varlıklara ve onların haklarına ve birliklerine en derin değişikliği yaptıran bir savaştır.

Ayriyeten toplumun çok çeşitli kesimlerinin, başta kadınlar olmak üzere, özgürlüklerine ulaşmaları için çok büyük değer ifade eden bir savaştır bu. Baskılar vardır. Türk faşist rejimi amansız düşünce ve kültür düşmanıdır. Buna karşı savaşlar vardır. Beyinlerin, dillerin, kültürlerin en büyük özgürlük savaşıdır. Biz onunla uğraşıyoruz.

İnanır mısınız, bilimsel doğruların sonucu olarak biz bu savaşı buraya getirdik. Bu savaş Kürt olduğumuz için değildi, temelinde bir ulus olduğu için değildi. Çünkü bunlar ortaya çıktığımız zaman yoktu. Kürt de kendini inkar etmişti. Beşikçi bunu çok çarpıcı ortaya koyar. Savaşmak için tek bir imkanımız yoktu. Ama bilimin söylediği çok önemliydi. Beşikçi yıllarca tek başına "*burada bir halk var, en eski bir halk var, burada bir kültür var*" dedi ve der demez, düzen onun başına çullandı. Biz de buna karşı başkaldırdık. Onun söyledikleri bizim savaşımımızla bir direniş haline geldi ve bugün Beşikçi'yi de ölümsüz kılıyor. Türkiye'de bir düşünce ve kültürler özgürlüğü olacaksa, bu özgürlük, Beşikçi temelinde büyük bir anlam ifade edeceği gibi, eğer bu savaşta başarıyı getirirse gerçekten düşünce özgürlüğünün ve bütün kültürlerin de zaferi olacaktır.

Beşikçi gerçeği budur. Türkiye'de düşünce özgürlüğü gerçeği budur. Bu çok somuttur ve yaşamsaldır. Savaşımımız da bunun içindir. Bu savaş, bu faşistlerin dayattığı gibi tükenmemek için, bitmemek için ve bu doğruların hayata geçirilmesi için bir savaştır.

"İşte çağımızın Sokrates'i, işte günümüzün sayısı çok az olan değerli aydınlarının gerçek temsilcisi! İsmail Beşikçi'yi sadece bir Türkiye olayı olarak değil, Kürt gerçeği ile bağlantılı olarak da düşünmemek gerekiyor. Böyle aydınlar insanlığın onurudurlar."

İnanıyoruz ki, her zamandan daha fazla birbirimizi anlayacağız ve birlikte bu tarihi değerlere karşı görevlerimizi de başarıyla yürüteceğiz.

Bu temelde yüce özgürlük düşüncesine ilişkin gösterdiğiniz ilgiden ve sağlayacağınız destek ve dayanışmadan ötürü hepinizi kutluyor ve selamlıyorum; saygılarımı sunuyorum.

23 Ekim 1997

Kafkasya ve TC'nin gerçekleşmeyen PANTÜRKİZM HAYALİ

Hüseyin Uçar

Sovyetler Birliği'nin dağıldığı 1990'lı yılları, 1922'de yerle bir olan Türk devletinin pantürkizm hayalinin yeniden filizlendiği yıllar oldu aslında. Ancak kemalizmi de aşan bir yayılmacılık ruhu taşıyan bu olgu, yıllar sonra yeniden belirginleşiyordu. "*Soğuk savaş*" yıllarının geride kalması sayesinde şovenist ve kaba milliyetçilik duyguları yeniden okşayan özel savaş rejimi ekonomik çıkar ve militarist politikasını da böylece rahatlıkla hayata geçirmeyi planlıyordu.

"*Jön Türkler*" ismi verilen ilk Türk aydın akımının Batı kapitalizminin keşfedilişiyle ortaya çıkması, ardından aynı amaçlarla 1895'te "İttihat-Terakki" hareketi ve "*büyük Türk ulusçuluğu*"nun doğuşu ile bugünkü kemalist rejim arasında aslında ciddi bir fark yok. Mustafa Kemal, "*Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılması nedeniyle ve işgal koşullarında halkın direniş temelleri üzerinde Türk egemenlik sistemini yaşatmanın mücadelesini verdi. Eğer gücü yetseydi, bu egemenlik alanını dağılan imparatorluğun egemenlik sahasına kadar yayabilirdi. Hatta Enver Paşa'nın Turan hayaliyle Orta Asya bozkırlarına doğru çıkması dikkate alınırsa, Osmanlı yetiştirmesi kemalistlerin de aynı hülyanın ortağı olmaları doğaldır. Ne var ki bunu gerçekleştirmeye ne uluslararası durum, ne kendi güçleri, ne de Mustafa Kemal'in sınırlı ufku elveriyordu.*" (Türkiye Devrimi ve PKK Önderlik Gerçeği, S. 59-60)

İttihat Terraki ve bunun içinde yer alan Enver Paşa'nın neredeyse bir asır öncesine dayanan büyük "*Türkistan*" fikrinin Kafkasya'da kanda boğulduğu o yıllar ve ardından Çarlık Rusyası'nın çizdiği sınırlar içerisinde kurulan Sovyetler Birliği, Bolşevikler öncülüğündeki Sovyet sosyalistlerin bölgeye tamamen hakim olması, kemalist rejim için olduğu kadar devlet içerisindeki faşist odaklar açısından da hazmedilemeyecek en zor dönem oldu.

Enver Paşa'nın "*Pantürkizm*" serüvenini, Amerikalı araştırmacı ve diplomat David Fromkin, Ortadoğu'yu konu alan "Barışa Son Veren Barış" adlı kitabında ise şu kelimelerle ortaya koyuyor: "*...Hedefi Türkçe konuşan halkları Rus boyunduruğundan kurtarmak olmuştu...*" (S.484). "*En yakın arkadaşlarını en iğrenç entrikalarla*" tasfiye etmekten çekinmeyen Mustafa Kemal'in yerini almasını hazmedemeyen, intikam anını kollayan Jön Türk fikrinin öncülerinden Enver Paşa, 1920'lerde Orta Asya'da Türki bölgeleri Moskova'ya yanaştırmak için Sovyet Rusya tarafından görevlendirildiği halde, komplocu tavrından vazgeçmemiş, kafasındaki Türklük planını uygulamak istemiştir.

Fromkin'in kitabında Enver ile ilgili tespitlere şöyle devam ediliyor:

"...Enver Paşa Ruslar tarafından Türkistan'ı sakinleştirmek üzere gönderildiği Buhara'ya (Bugünkü Özbekistan'da bir kent) 8 Kasım 1921'de ayak bastı. Kente meyve bahçeleri, karpuz tarlaları, bağlar, güller ve tütün tarlaları arasından yaklaşırken, Pantürk ideolojisinin cennetine Türk halklarının tarihi anayurduna giriyordu..." (S. 486)

ABD'li araştırmacının arşivlerden elde ettiği bilgilere göre, Enver, Buhara'nın yeni hükümetine de yakınlık duyuyordu. "-*Genç Buhara Partisi, Enver'in İstanbul'da başında bulunduğu Jön Türkleri andırıyordu.*" Enver'in örgütleyici kabiliyeti, çok kısa sürede kendisini gösterecekti. Fromkin'in anlatımları devam ediyor:

"Enver gelişinden yalnız üç gün sonra kentten çıkarken, yanında hükümetin kilit kişileri olan Başkan, Savaş Komiseri ve İçişleri Komiseri de vardı. Enver, Ruslara avlanmaya gittiklerini söylemişti. Aslında dağlardan geçerek, doğruca Doğu Buhara'ya geçtiler ve Enver burada Emir'e bağlı partizanlarla buluştu. Orada Emir tarafından başkomutanlığa atandı ve Basmacıların Rusya'dan bağımsızlık için verdikleri savaşın başına geçti. Enver, Emir'in ve Genç Buhara liderlerinin desteğiyle bütün fraksiyonları birleştirecek durumdaydı. Elçileri, Türkistan'a dağılarak bütün Basmacı çetelere, Enver'in bayrağı altında birleşmeleri için haber saldılar. Enver'in açıkladığı hedef, Orta Asya'da bağımsız bir Müslüman devleti kurmaktı..." (S. 486)

Enver Paşa, pantürkizmi yaymak için islam sentezini de kullanıyordu. Hedefi "*bağımsız bir devlet*"ti ama buna ulaşmak için islamı alet ediyordu. Fromkin'e göre, Orta Asya'nın en kutsal kenti sayılan Buhara'da o yıllarda 360 camii bulunuyordu. Enver Paşa, komünizmi önlemek için islami duyguları kullanarak yükselmişti, ama zaafları ve kendisine sevdası halk nezdindeki itibarını sarsmıştı. Zaafları onu öyle bir duruma getirmişti ki Emir'e başkomutanlık yaptığı süre zarfında, kendisi için resmi belgelerde kullanılmak amacıyla üzerine "*İslam Orduları Başkomutanı, Halife'nin Damadı ve Peygamber'in Temsilcisi*" yazılı altın bir mühür dahi kazıtmıştı. Üniformasındaki apoletlerin çokluğu onu mutlu ederdi.

Ancak Kızılordu, Enver'in girişimini, kafasını keserek hüsrana uğratmış, Sovyet Rusya, Orta Asya'da ulaşamadığı Türk bağımsızlık hareketinin son kalesini de 1922'de yerlebir etmişti. Enver ve taraftarlarının pantürkizm hayali kanda boğulmuştu. Enver, taktiksel hatalar yapmıştı ve bunları pahalı ödemişti. Fromkin, maceracı olduğu kadar kendisine hevesli ve kafasındakileri uygulamak için hiçbir gaddarlıktan çekinmeyen Enver'in hayaline şu tespitle nokta koyuyor: "Enver yıllarca İngiltere ve Rusya'yı bir pantürk ayaklanmasıyla tehdit etmiş, fakat sonunda çağrısını yaptığında buna pek bir karşılık alamamıştı..." (S.488)

"TC'nin Orta Asya'da hedefi, bölgedeki Türki cumhuriyetleri kendi hegemonyası altında birleştirmek. Bunu hayata geçirmek zor olduğu için, köklü bir ittifaka ulaşmak hevesiyle ekonomik ilişkileri ileri sürüyor. Asıl amacını böylece kamufle edebileceğini sanıyor. Enver Paşa'nın savaşla yapamadığını, kemalist rejim ince politikalarla hayata geçirmeyi düşünüyor. İlk etapta petrol bakımından ikinci bir Ortadoğu sayılan bölgenin yeraltı zenginliklerinden pay kapmayı hedefliyor.."

Özal'lı yolların serüveni

Pantürkizm hayali 1922'de en büyük darbeyi yediği halde, bu yenilgi hâlâ unutulmamıştı. Meşrutiyet döneminde hortlayan İttihat ve Terakki ruhu, 12 Eylül faşist darbesinden sonra da ANAP ve MHP başta olmak üzere RP, DYP ve diğer partilerce de canlandırılmaya çalışıldı. 12 Eylül 1980 faşist darbesinden sonra ordu destekli ANAP iktidarı, bu ideolojinin yeniden filizlendiği dönemi oluşturdu. Çünkü Orta Asya ilişkilerini ilk başlatan ANAP lideri Özal'dı ve Türki cumhuriyetler ile Türkiye arasında iyi bir köprü rolü oynuyordu. Bu ülkelerle olan ilişkilerle bizzat kendisi ilgileniyordu. Hazar Gölü etrafındaki ülkeleri sık sık ziyaret eder, gidemediği zamanlarda ya bu ülkelerin en üst düzeydeki yetkililerini davet ederdi, ya da ilişkileri belirlediği komisyonlarla sürdürürdü.

Ancak Turgut Özal'ın Nisan 1993'te tasfiye edilmesinden sonra bir boşluk dönemi yaşandı. Özal grubunun, Kürdistan'daki kirli savaşta bazı gerçekleri görmesiyle birlikte devlet içindeki çete tarafından yok edilmesi, Kafkasya kapısının da bir süre daralmasına neden olmuştu. Diğer yandan Özal'ın ölümünden iki ay sonra Azerbaycan'da Ebulfeyz Elçibey'e karşı yapılan darbe sonucu Haydar Aliyev'in iktidara geçmesi, Aralık 1994'te Çeçenistan'ın yerlebir olmasına neden olan amansız savaş, Azerbaycan ile Ermenistan arasındaki Dağlık Karabağ ve Nahçivan sorunu, bütün bunlar TC'nin bölgedeki etkinliğini bir süre için de olsa askıya almasına neden olmuştu. Aliyev, Mayıs 1995'te kendisine karşı gerçekleştirilen başarısız darbeden de Türkiye'yi sorumlu tutuyor. Bu görüşünü geçtiğimiz Mayıs ayında Ankara'ya yaptığı ziyarette de açıkça dile getirmişti. Aliyev, Çiller döneminde düzenlenen darbeden sonra, Ankara ile bağları tamamen koparmıştı. Tansu Çiller ve etrafındaki ülkücü çetesi Elçibey'i tekrar iktidara getirip Azerbaycan üzeri Orta Asya'da istediği gibi at koşturmayı planlıyordu.

Çünkü reel sosyalizmin çözülüşü, Türkiye'de pantürkizm akımının yayılmacı emellerine yeni imkanlar tanımıştı. "*Demir perde*" arkasındaki eski düşman artık yoktu. Sovyetler Birliği sınırları içerisinde yer alan özerk cumhuriyetler tek tek bağımsızlıklarını ilan etmiş, engellenenler Çeçenler gibi Türkiye ya da ABD emperyalizmi tarafından savaştırılmıştı. Sovyetlerin yüzde yüz tasfiyesini engellemek amacıyla kurulan Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) da çözüm olamamıştı. Kafkasya bölgesindeki cumhuriyetlerin tek tek Moskova ile aralarındaki ipleri koparması, bir anlamda Türk devletinin emperyalist duygularını kabartmıştı.

Özal'ın ölümünden birkaç yıl sonra Ortadoğu ve Doğu Avrupa'da dengelerin hızla değişmesi, Türk devletini de yeni arayışlara götürdü. Türkiye'nin Kafkas ülkelerinde bugün oynadığı rol, Turgut Özal'ın ölümünden önceki dönemin devamı olarak nitelendirilebilir. Özal'ın tasfiyesiyle birlikte gelen ara dönemde ekonomik olarak bazı adımlar atıldıysa da özellikle Hazar Gölü etrafındaki zengin petrol yataklarının dağılımı konusunda ilerleme kaydedilemedi. Çünkü ABD öncülüğündeki uluslararası dev konsorsiyumlar petrolü kendi aralarında çoktan paylaşmıştı bile. Türkiye ise arta kalanı kapmaya çalışıyordu.

Refahyol iktidarı darbe sonucu yıkılıp yerine Anasol yönetimi monte edildikten sonra Azerbaycan, Kazakistan, Gürcistan ve Türkmenistan gibi ülkeler Tükiye açısından yine stratejik önem kazandı. Ve ikinci Turgut Özal dönemi başladı.

Petrol planının içyüzü

Mesut Yılmaz'ın başında bulunduğu Anasol iktidarı döneminde Türkiye, Kafkas ülkelerinde başlattığı yeni diplomatik çıkışla ne yapmak istiyordu? Türk hükümet üyelerinin peşpeşe Orta Asya ülkelerini ziyaret etmelerinin perde arkasındaki gerçekler nelerdi? Ve TC neden bu ülkelerle en üst düzeyde ilgileniyordu?

Bu soruların yanıtı, pantürkizm hayali, Hazar Gölü etrafındaki zengin petrol ve doğalgaz yatakları ile bununla birlikte bölgenin süratle artan önemi gözden geçirildiğinde daha iyi anlaşılır. Bu arada Türkiye aynı süreç içerisinde ikinci bir noktaya da yöneliyor: Avrupa Birliği.

Avrupa Birliği, TC için mason lojası mensubu Dışişleri Bakanı İsmail Cem'in deyimiyle "*bir hedeftir*" ama "*saplantı değil.*" Türkiye, dış politikada zaten hep dengelere ve fırsatlara oynadı. Batı'ya şirin görünmek için Avrupalı olduğunu iddia etti, Orta Asya ve Ortadoğu'da ise bu bölgelerin bir parçası. Avrupa Birliği'nin üyelik için Kürdistan'daki savaşın durdurulması gibi bazı koşulları öne sürmesiyle Avrupa planı ters tepen TC, Orta Asya'yı bir saplantı, yani ikinci stratejik saha olarak görüyor. Koz olarak da yine Enver Paşa'nın "*Türk*" kavramı ve "*din kardeşliği*"ni öne sürüyor. Enver Paşa'yi yeniden keşfediyorlarmış gibi kemiklerini devlet töreniyle Orta Asya'dan getirip İstanbul Çağlayan'da anıt mezar yaptılar.

TC'nin Orta Asya'da hedefi, bölgedeki Türki cumhuriyetleri kendi hegemonyası altında birleştirmek. Bunu hayata geçirmek zor olduğu için, köklü bir ittifaka ulaşmak hevesiyle ekonomik ilişkileri ileri sürüyor. Asıl amacını böylece kamufle edebileceğini sanıyor. Enver Paşa'nın savaşla yapamadığını, kemalist rejim ince politikalarla hayata geçirmeyi düşünüyor. İlk etapta petrol bakımından ikinci bir Ortadoğu sayılan bölgenin yeraltı zenginliklerinden pay kapmayı hedefliyor. İşte bunu her şeye rağmen gerçekleştirebilmesi mümkün görünmüyor. Çünkü Rusya hâlâ çok önemli bir dünya gücü. Ve Türkiye'nin bugün Rusya ile mücadelesi etmesi görünüyor. Ancak bu planın ayrıntılarına girildiğinde, çok daha karmaşık bir tablo ortaya çıkıyor.

Orta Asya'da paylaşım savaşı

Azerbaycan'da bulunduğu tahmin edilen 4 milyar varil petrolün çıkartılmasını, 7 ülkeden gelen 11 dev petrol şirketi aralarında paylaşıyor. Azerbaycan Uluslararası Operasyon Konsorsiyumu (AIOC) ismi verilen bu dev oluşum, yüzde 40 ABD sermayeli. Ve ABD'nin bölgedeki rolü de böylece ortaya çıkmış oluyor. Sözkonusu konsorsiyumda yer alan en büyük şirketler arasında Amerikan Exxon, Unocal, Amoco, Pennzoil ve British Petroleum geliyor. Kazakistan'ın Hazar Gölü kıyısındaki Tengiz petrol havzası da ABD'li Chevron ve Mobil şirketlerinin denetimin-

de. Bu konsorsiyum Tengiz petrol havzasını Rusya'nın Karadeniz'deki Novorosisik limanına bağlayacak.

Petrol ihtiyacının büyük bölümünü Ortadoğu'dan temin eden ABD, Orta Asya'ya yönelmekle, kendisine ikinci bir kapı hazırlıyor. Washington'un hesaplarına göre Hazar'da 4 trilyon dolar değerinde 200 milyar varil petrol bulunuyor. Bu miktar Ortadoğu ülkelerindeki petrol hacminden daha fazla.

Hazar Gölü'ndeki petrol, Türkmenistan'daki doğalgaz, Özbekistan'daki pamuk ve Kırgızistan'daki altın. ABD'nin bu bölgeyi kendi çıkarları için keşfetmesinin başlıca nedenleri, NATO'nun Doğu Avrupa'ya yayılmasının başlıca hedefi budur. ABD emperyalizminin Orta Asya'yı keşfetmesi tabii ki kendiliğinden gelmiyor.

Azerbaycan'ın amacı, tamamen Rusya'dan bağımsız olarak hareket etmektir. Dünya dengelerinin hızla değiştiği bir Azerbaycan Devlet Başkanı Haydar Aliyev, Rusya'dan kopmak için, dünyanın başına bela olmuş bir gücü bölgeye adeta davet ediyor. Aliyev, oynadığı taktikle bir kuş daha vurup ABD'nin uyguladığı ambargoyu kaldırmak istiyor. ABD Kongresi, 1992'de kararlaştırdığı "*Özgürlüğü Destekleme Yasası*" (Freedom Support Act) ile Ermenistan'a uyguladığı abluka-dan dolayı Azerbaycan'a ABD'den maddi yardım yapılmasını yasaklamış bulunuyor. ABD'nin Hazar kıyılarındaki etkinliği artarsa, sözkonusu yasa devredışı kalır, Azerbaycan da böylelikle amacına ulaşmış olur. Geçtiğimiz aylarda Washington'a giden Aliyev, ABD firmalarıyla 10 milyar dolarlık anlaşmalar imzalamıştı. ABD yönetimi de Aliyev'e bu olanağı tanımakla Orta Asya'nın Amerikan firmaları tarafından sömürülmesine zemin hazırlamış oldu.

ABD emperyalizmi, bölgeye öylesine önem veriyor ki geçmiş yılların beyin takımını bugün Orta Asya'yı karış karış keşfetmek için görevlendirmekte. Bunların arasında, **Jimmy Carter** hükümetinin güvenlik danışmanı **Zbigniew Brzezinski**, genelkurmay eski başkanı **John Sununu**, savunma eski bakanı **Richard Cheney**, ulusal güvenlik eski danışmanı **Brent Scrowcroft**, George Bush hükümetinin dışişleri bakanı **James Baker** ve Bill Clinton iktidarının maliye eski bakanı **Lloyd Bentsen** gibi isimler yer alıyorlar. Bu kişiler, bugün Orta Asya'da Amerikan petrol devlerine danışmanlık yapıp hem şirketleri hem de ülkeleri Amerikan çıkarlarına göre yönlendirmeye çalışıyorlar. ABD'nin kullandığı diğer bir kanal da TC'dir şüphesiz. Soğuk Savaş yıllarında Sovyetler'e karşı jandarma olarak kullandığı gibi, bugün de Bakü-Ceyhan hattına verdiği destek ile kendi öz kanalları dışında da TC'yi de kukla olarak oynatıyor. ABD rejimi, TC'yi mandası gibi gördüğü için, bu ülkenin çıkarlarına da kendi çıkarları gözüyle bakıyor. Nitekim son bir-iki yıldır Türkiye'nin İsrail ile geliştirdiği ve hâlâ geliştirmekte olduğu askeri, ekonomik vb. anlaşmalar aynı zamanda ABD ve TC'nin Kafkaslar politikasıyla da çok yakından bağlantılıdır.

ABD emperyalizmi, 1991'deki Körfez Savaşı'ndan sonra Ortadoğu'da uyguladığı politikayı bugün Orta Asya'da hayata geçirmek istiyor, ancak kaba asker tarzla değil, "**petrol diplomasisi**"yle. Mevcut koşullarda Orta Asya halklarının bunu engellemesi olasılıklar dahilinde görünmüyor. Reel sosyalizmin çözülüşü, bu bölgeleri öylesine değiştirdi ki kendilerine gelip elle tutulabilecek bir direniş hareketi oluşturabilmeleri için yıllar gerekecek. Bugünün koşullarında Türk, İsrail ve Batı yayılmacılığını engellemenin tek çözümü ancak Rusya Federasyonu'nun alacağı önlemlerde aranabilir. Bu da bügünkü Boris Yeltsin rejimi ile pek mümkün görünmüyor. Komünistler parlamentoda büyük bir güç olmasaydı, Rusya'nın hali daha da perişan olacaktı.

Bu arada bakanlığı döneminde geçtiğimiz yıllarda ilk kez Moskova'yı ziyaret eden ABD Enerji Bakanı Federico Pena'nın şu sözleri ABD stratejisini açıkça ortaya koymaya yetiyor:

"Biz, bölgede petrol ve doğalgaz var oldukça, birçok borunun birçok hattan geçmesi konseptini destekliyoruz... Bu yöntem bütün dünyaya yapılacak enerji nakliyatını daha çekici kılacaktır. Bu aynı zamanda bizim enerji stratejimize de uygundur... Biz çok istikametli boru hatları ve bölgede işbirliğini destekleyen ABD'li şirketleri cesaretlendiriyoruz."

Petrol çıkartma çalışmaları hâlâ devam eden AIOC, erken üretime Ekim ayı sonlarında Bakü yakınlarındaki "*Chirag-1*" havzasından başlamış bulunuyor. İlk etapta günde 7 bin varil üretilmek isteniyor. Petrolü Bakü'nün güneyindeki Sangachal terminaline ulaştıracak 110 mil uzunluktaki boru hattının dolumu 40 günlük bir zaman alacak. Petrol Bakü'den varolan boru hattı üzeri Rusya'nın Karadeniz'deki Novorossiisk limanına ulaştırılacak. Buradan da tankerlerle İstanbul Boğazı üzeri uluslararası piyasalara aktarılacak. Bakü ile Gürcistan'ın Karadeniz kıyısındaki Batumi kenti yakınındaki Supsa köyü arasında hâlâ yapımı devam eden boru hattı ise 1999 başlarında faaliyete geçecek. Bu hattın da devreye girmesiyle üretim günde 100 bin varile yükseltilecek.

Asıl sorun ise bundan sonra başlıyor. Çünkü AIOC, 2003 yılından itibaren günlük üretimi 700 bin varile yükseltmeyi hedefliyor. Böylece ülkeler arasında önceden varolan çıkar kavgaları ile komplo planları daha da hararetli bir dönemece giriyor. AIOC, üretimi 7 katına çıkartmak için üçüncü bir hat daha kurmayı hedefliyor.

Petrolde Kürdistan'ın rolü

İşte Kürdistan'ın önemi de bu hat ile birlikte ortaya çıkıyor. Yeni hat için ortada üç plan var: Rusya üzeri Novorossiisk limanı, Gürcistan üzeri Supsa limanı ve Gürcistan-Kürdistan ve Türkiye üzeri Akdeniz kıyısındaki Ceyhan limanı. Petrol şirketleri, en ucuz hat olarak Supsa hattını öneriyorlar. Ancak Türkiye, boğazda tanker kazaları tehlikesi bulunduğunu ileri sürerek, petrolü boru hattı üzeri Ceyhan'a götürmeyi dayatıyor.

Türkiye'nin planı gerçekleşse, Hazar Gölü kıyısında bulunan Türkmenistan ve Kazakistan da petrollerini Ceyhan'a aktarma talebini dile getirecekler. Hatta Türkiye ile olan yakınlıkları nedeniyle bu hattı destekleyenler bile var. Bu plan gerçekleşse, Türkiye, Türkmenistan, Kazakistan ve Azerbaycan'ın çok zengin petrol yataklarından elde edecekleri "*siyah altın*"ı dış dünyaya aktarmakta kilit konuma gelecek ve böylece stratejik önemi de artacak.

Bu plana göre, Türkmenistan ve Kazakistan petrolleri, Hazar Gölü'nün doğu, kuzey ve batı kıyılarından -batıdaki hattın büyük bir kesimi zaten hazır- Azerbaycan'ın başkenti Bakü'ye ulaştırılıp varolan hattan Gürcistan'ın başkenti Tiflis, buradan da Erzurum ve Diyarbakır üzeri yeni bir hatla Adana'nın Ceyhan ilçesine ulaştırılacak.

Bu plan çok karmaşık görünse de Türkiye'nin üzerinde durduğu en önemli projeyi oluşturuyor. Dolum tessisi ve hattın büyük bir bölümü Türkiye'nin elinde olacağı için en karlı yine Türkiye olacak. Ayrıca bu hattan sağlanacak ucuz petrol ile iç piyasadaki ihtiyaç da temin edilebilecek.

Ankara'nın aklındaki Bakü-Ceyhan planının diğer bir opsiyonu da hattın Bakü'den İran'ın kuzeyi, Erzurum, Garzan ve Diyarbakır üzeri Ceyhan'a geçmesini içeriyor. Her iki planda da hattın Ermenistan'dan geçmemesine özen gösteriliyor. Çünkü Ermenistan ile Azerbaycan arasındaki Dağlık Karabağ ve Nahçivan sorunlarında TC, Azerbaycan'dan yana tavır alıp Ermenistan'a ambargo uyguluyor. TC, Ermenistan'ı kıskaca almak için hatta varolan sınır kapısını bile kapalı tutuyor. Bu durumun Erivan'da yarattığı rahatsızlık, geçtiğimiz haftalarda Moskova'da Rusya ile Ermenistan arasında kapsamlı bir savunma ve ekonomik işbirliği anlaşmasıyla sonuçlanmıştı. Anlaşmayla özellikle Türkiye ve Azerbaycan'a mesaj veriliyor. Azerbaycan Moskova'yı Ermenistan'a silah yardımı yapmakla suçlarken, Ermenistan da aynı suçlamayı Ankara'ya yapıyor. Çıkan sonuç şu: TC, 2000'li yıllarda Orta Asya'ya Avrupa Birliği yanında en büyük hedef olar yönelecek. TC, tarihten gelen entrika, yalan ve inkara dayalı ırkçı ve yayılmacı politikaları Avrupa'da olduğu gibi Orta Asya'da da uygulamaya çalışıyor. İşte bu son bir-iki yıl içerisinde İsrail gerçekleştirilen anlaşmalar ile de bunun zemini hazırlanmak isteniyor. CIA ajanı Tansu Çiller'in başbakanlığı döneminde Orta Asya'da oynanan entrikalardan biri için de yine bir CIA ajanı kullanılmak istendi. Azerbaycan Devlet Başkanı Aliyev'e karşı düzenlenen başarısız darbe girişimine de ismi karışan ve MHP dahil, birçok Türk politikacı ile flört yapan ABD'li işadamı ve uluslararası dolandırıcı Roger Tamraz, Hazar petrolleri projesinden pay

kapmak için Çiller ailesi ile işbirliği yapmış, karşılığında hattı Ceyhan'a götüreceğini iddia etmişti. TC'nin dürüstlükten uzak, dolandırıcılık kokan kirli emelleri bu tuzakla da anlaşılıyor.

Moskova'da alarm çanları

ABD ve İsrail siyonizminin eliyle gerçekleştirilen Türkiye'nin yayılmacı planı bu nedenle Moskova'da da ciddi rahatsızlık yaratıyor. Ama Rusya'nın önünde henüz büyük bir engel değil. Çünkü Rusya ile Türkiye arasındaki ekonomik ilişkiler, Türkiye ile Orta Asya ülkelerinden daha yoğun. Türkiye, jeopolitik olarak Rusya'yı tamamen kaybetmeden Orta Asya ülkeleri üzerinde hakimiyetini kuramaz. Rusya hükümeti ise buna karşılık Türkiye'den Hazar petrollerinden uzak durmasını istiyor. 1991'deki çözülme öncesi durumunun neden olduğu egemen ulus psikolojisi Rus siyaset arenasından henüz silinmiş değil. Sovyetler döneminde Orta Asya Moskova'nın denetimindeydi. Bugün bile Rusya'nın bölgedeki etkinliği, özellikle askeri alanda, yoğun. Rusya'ya pahalıya mal olmasına karşın, bu ülkelerin hemen hemen bütününün sınırları hâlâ Rus askerleri tarafından korunuyor.

İlişkiler o kadar yoğun ki bu ülkelerin iç politikası bile Moskova tarafından belirleniyor. Özellikle Kazakistan, bir anlamda Rusya'nın arka bahçesi işlevini görüyor. Bu durum Kazakistan hükümetinin iyi niyeti veya Rusya ile olan dostluğundan değil, daha çok ülkedeki demografik yapıdan kaynaklanıyor. Ülkenin ismi Kazakistan ama azınlıkta olanlar yine Kazaklar. Nüfusun ancak yüzde 42'sini oluşturuyorlar. Geride kalanlar ise Rus, Ukraynalı ve Almanlar. Rusya'ya ait birçok askeri üs de burada konumlandırılmış.

Moskova'daki diplomatik kaynaklara göre, Rusya'nın istemediği anlaşmalar hayata geçirilmeye çalışılsa, "*hükümetler bile değişebilir.*"

Türkiye'nin Rusya'yı ikna edebilmesi için taviz vermesi gerekiyor. Bu tavizler de ancak TC'nin Rusya'nın bazı jeopolitik kararlarını desteklemesiyle mümkündür. Buna da TC hazır değil. Türk devleti, Moskova'nın Kıbrıs'a vermeyi öngördüğü S-300 hava savunma füzeleri yüzünden dahi olmayacak yaygaralar koparıp bunları İsrail siyonizmi ile ilişkilerini pekiştirmek için gerekçe olarak masaya koyuyor.

Zaten Rusların hedefi de Kafkaslara yönelmek değil. Moskova çifte strateji ile Orta Asya ülkelerini hem denetlemeyi, hem de ilişkilerini koparmamayı daha uygun görüyor. Bölgenin jeopolitik dengesini hep kendi lehine çekmeye çalışıyor. Nitekim, Rusya, meydanı Türkiye'ye bırakmaya hiç niyetli değil.

Rusya, siyasi boyutunu daha önemli bulduğu halde, Hazar petrolünün İran dışındaki tümünde doğrudan pay sahibi olmak istiyor.

Batı'nın vaad edip vermediği kredileri bir anlamda buradan telafi etmeye çalışan Rusya'nın batık ekonomisini kurtarmanın en önemli yollardan biri bu. Diğeri de Batı'nın silah pazarına girmek. Rusya, Hazar petrollerini Türkiye'ye bırakmamakta kesin kararlı ve bunda tartışma dahi istemiyor. Rus Duması bu uğurda Türkiye ile ilişkileri kesmeyi göze alacak kadar katı.

Moskova'daki diplomatik kaynaklara göre, Kafkas ülkelerinin Rusya'nın "*onayını almadan*" bir girişim başlatmaları mümkün değil. Türk Başbakanı Mesut Yılmaz ile Dışişleri Bakanı İsmail Cem'in Kafkaslardaki girişimleri sonucu ortaya çıkan durum da aynı kaynaklara göre "*temmeniler*" dışına çıkamaz. Moskova'nın Türkiye'nin planına alternatif olarak öne sürdüğü petrol boru hattı ise Karadeniz'de bitecek.

Rusya'nın planına göre, Azeri petrolü Bakü'den Hazar'ın batı kıyısı üzeri yeni bir hatla kuzeydeki Mahaçkale limanından başlayan borularla birleştirilecek. Aynı şekilde Türkmenistan ve Kazakistan petrollerini Hazar'ın kuzeydoğu kesiminden taşıyacak hat da burada birleştirilecek. Mahaçkale ile Novorossiisk arasında zaten boru hattı mevcut. Böylece Türkiye'nin planından çok daha ucuza mal olacak bir boru hattı sağlanmış olacak. Petrol, Novorossisk'ten ise tankerlerle Karadeniz ve İstanbul Boğazı üzeri uluslararası pazara ulaştırılacak. Türkiyi itiraz etse de etmese de Rusya'nın çözümü bu.

Bu projenin bir parçası ise tamamlanmış bulunuyor. Rusya lideri Boris Yeltzin ile Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev arasında Mayıs ayında imzalanan anlaşmaya göre, Kazak petrollerinin bir kısma Rusya'ya akacak.

Kazakistan 2010 yılına kadar 170 milyon ton petrol satabilmek için ikinci bir hata ihtiyaç duyuyor. Bu da Azerbaycan ve Türkiye ile ortaklaşa inşaa edilmek istenen Bakü-Ceyhan boru hattı. Rusya, bu plana da müsade etmiyor. Buradaki alternatifi de yine Novorossiisk. Moskova hükümeti, Azerbaycan Cumhurbaşkanı Haydar Aliyev ile Türkiye arasındaki ilişkiler, Azerbaycan'ın Türkiye ile imzalamak istediği askeri işbirliği anlaşması ve Gürcistan ile ABD arasındaki eğitim amaçlı askeri anlaşmadan büyük rahatsızlık duyuyor. Rusya ise buna karşın Ermenistan ve İran'ı yanına çekmeye çalışıyor.

Kazakistan ve Türkmenistan, boru hatları noksanlığından dolayı petrollerini tam kapasite satamazken, Azerbaycan AIOC sayesinde daha ileri bir aşamada. Her üç ülke de 2000 yılından sonra uluslararası petrol pazarlarına girmeyi hedefliyor. Her üçününün de tek umudu petrol.

Türkiye'nin planı ve PKK faktörü

Türkiye'nin büyük rüşvetlerle ve ABD'nin açık desteğiyle hayata geçirmeye çalıştığı Bakü-Ceyhan boru hattı, Rusya'ya rağmen uygulamaya alınsa dahi Kürdistan'dan geçeceği için ikinci ve en önemli engelle karşılaşacak. İşte bu engel hattın ya tamamen çökmesi, ya da kat kat pahalı olmasına neden olabilecek. Nitekim bu durumda Kürdistan'dan geçecek bir petrol boru hattının kesinlikle hayata geçme şansı yoktur. Çünkü beş yılda bitebilecek bir inşaatı yirmibeş yılda dahi bitiremezler. Zira Türkiye'nin boru hattını geçirmek istediği bölgelerde ARGK gerillaları tamamen hakim. Hatta vuruş alanları Kafkas bölgelerine kadar genişletebilir. Ve bunun için bütün lojistik altyapının mevcut olduğunu söylüyor.

"ABD emperyalizmi, bölgeye öylesine önem veriyor ki geçmiş yılların beyin takımını bugün Orta Asya'yı karış karış keşfetmek için görevlendirmekte. Bunların arasında, Jimmy Carter hükümetinin güvenlik danışmanı Zbigniew Brzezinski, genelkurmay eski başkanı John Sununu, savunma eski bakanı Richard Cheney, ulusal güvenlik eski danışmanı Brent Scrowcroft, George Bush hükümetinin dışişleri bakanı James Baker ve Bill Clinton iktidarının maliye eski bakanı Lloyd Bentsen gibi isimler yer alıyorlar."

Kürdistan ulusal kurtuluş güçlerinin buna müsade etmeyeceğini Batı konsorsiyumlarının da bilmektedir. Hatta bu konuda Gürcistan'ın arabuluculuk yapmak istediği, ancak kendilerinin Türkiye'nin mevcut politik tutumu nedeniyle tavırlarının değişmeyeceği mesajlarını vermektedirler. Sonuç olarak Ruslar bıraksa bile Kürdistan halkı bırakmayacak.

Gerillanın Kürdistan sınırlarını aşıp Karadeniz, Toroslar ve Akdeniz'e kadar yayılmasıyla birlikte Türkiye'nin petrol boru hattı planının hayata geçirilmesi daha da imkansızlaşıyor. Kürdistan jeografyasında Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi devam ettiği müddetçe, dengeleri de hep savaşan güç olan PKK belirleyecektir.

Bireycilik parti çözümünden uzaklığın ifadesidir

"*Her devrim, kendi kişiliklerini yaratır*" demektedir, Parti Önderliği. Bu, böyle olmak zorundadır. Çünkü devrim, devrim zamanları hep olağanüstü durumları ifade eder. Diğer bir deyişle egemen statükonun, sadece maddi, ekonomik, somut ve görülür boyutlarıyla değil, aynı zamanda fikri temelleriyle birlikte yıkılması ve yerine kendi kimlik ve karakterine uygun yeni bir yaşamın inşaa edilmesidir. Bu anlamda devrim, odağında iktidar sorununu barındırmakla birlikte, kendi kişiliğini, yaşam tarzını, kültürünü geliştirebildiği ölçüde gerçek bir devrim niceliği kazanır ve anlamına kavuşur.

Kürdistan devrimi ve öncülüğü, en olumsuz koşullardan günümüzdeki zafer devrimciliğine ulaşabildiyse; burada kendi yaşam, kişilik ve kültürünü, ahlakını, değerlerini yaratabilmesinin temel bir rolü bulunduğu kesindir. Partiye, devrime gelmek, onda temsil edilen değerlerin biçimlendirdiği kişilik ve yaşam ölçülerine gelmek demektir. Bunun da köklü bir sınıf mücadelesi gerektirdiği biliniyor.

Kürdistan gibi temel dinamikleri, değer yargıları, varlık koşulları çarpıtılmış bir toplumun, parti ve devrim ortamında yansımalarının olması elbette ki kaçınılmazdır. Sınıf mücadelesinde, bir başka ifadeyle parti çizgisinde kendini yeniden yapılandırmaya hayati bir önem kazandıran da bu gerçeklik oluyor. Bu noktada en ilkesel bir bilinç ve sorumlulukla soruna yaklaşmak ve PKK ölçülerini esas almak, hakim kılmak, her alanda vazgeçilmez önemde bir görev niteliğini taşımaktadır.

En ufak bir duyarsızlık, gevşeklik ya da öncülük çizgisi ve tarzından şu veya bu biçimde uzaklaşmanın, tahrip edici olumsuzlukların nedeni olduğu biliniyor. Aynı şekilde çizginin sınırlı bir uygulanmasında bile ne denli büyük gelişmelerin yaratıldığı da bilinmektedir.

Parti kişiliği ve tarzı yoksa; ya feodalköylü, ya küçük-burjuva veya sınıf temellerinde istikrarsız tarz ve kişilikler vardır. Parti öncülüğü ve yaşam tarzı yoksa, ya da gevşekse, her türden sapma, olumsuzluk, değerlerin tahrip edilmesi, yenilgi ve bitiş vardır.

Dolayısıyla neresinden bakılırsa bakılsın, devrim sürecinin bütün evreleri, kişinin kendini partinin kişilik ölçülerine ulaştırmasını emreder. Başarı ve zaferin yolu kendini partileştirmekten, parti ölçüleri içerisinde yeniden yapılandırmaktan geçmektedir.

Gerçeklik bu denli açık ve kesin olmasına karşın, eski düzen kişiliklerinin çeşitli biçimlerde kendilerini dayatması ve yine birçok geriletici, uğraştırıcı sorun ve olumsuzluklara kaynaklık etmesi, yaşanan ve bilinen bir olgudur. Devrimcileşme gerçekleşmeden, eski kişiliğini koruyarak adeta parti ile koalisyon yaparcasına bir yaklaşım ve katılım anlayışına sahip olmak, buna rağmen partili olduğunu sanmak ya safdillik, ya da kendini aldatmaktır. Bu yanılgılı yaklaşım da en somut biçimde kendini "*ben*"lik dayatmalarında göstermektedir.

Gelişen ve yükselen devrim, eski ve gerici düzen egemenliğine son verdikçe zaferini kesinleştirir. Düşmanı maddi bir güç olarak geriletmek, yenilgiye uğratmak, egemenlik durumuna son vermek yetmiyor. Bunun paralelinde kendini içselleştirmiş olan düşmanı da aynı şekilde yenmek, aşmak gerekiyor. Bu içselleşmiş düşman, kişiliklerimizdedir, alışkanlıklarımızdadır, beynimizde ve ruhumuzdadır. Bu nedenle gerçek ve geri dönüş yollarını kapatmış bir zafer, ancak dışsal ve içsel düşmanın birlikte yenilmesi ve mutlaka kendini yeni bir yaşam, yeni bir insan, yeni bir kültür ve ahlak olarak yaratmasıyla gerçekleşebilir. Ancak bu; hiç de kolay gerçekleşen bir mücadele ve süreç olmuyor. Zira devrim ve devrimcilik kendini gerçekleştirdikçe; düzen yaşamından, alışkanlıklarından, kişiliğinden beslenen "*ben*"lik, duygular, güdüler, bireycilik kendisini dayatıyor, ayaklanıyor ve galeyana geliyor.

Devrimcileşmeyen kişilik özellikleri, eski bir benliğin, düzenin eski kalıntılarının kendisi ve yeni kimliğe karşı direncinden başka bir şey değildir. Son tahlilde, birer sınıf mücadelesi konusu olarak ortaya çıkan sorunların, olumsuzlukların kaynağında yatan gerçek budur.

Mücadele tarihimizde ortaya çıkan, yaşanan örnekler var. Feodal-komploculuk ve kirli savaş, yaşam tarzının altında bir çizgiye tenezzül eden, partileşmeye gelmeyen, parti çizgisine, yaşam, kişilik ve savaş tarzına direnç gösteren, Kürdistan toplumunun kronikleşmiş geri, ilkel, değişime-dönüşmeye kolay gelmeyen, savaşı "*ya herro, ya merro*" mantığıyla ele alan, yaşamı ise feodal, ağavari-aşiretsel ölçüler içerisinde gören, ilişkileri buna göre ayarlayan kişilikler vardır. Aynı şekilde daha çok küçük-burjuva sınıf özelliklerini yansıtan ucuz ve kolay yaşam, liberalizm, ilişkileri amir-memur zihniyetiyle ele alma, sekterizm ya da sağcı anlayışlar, erken ve kolay ilişkiler gibi düzen kişiliğinden beslenen ve partiyi, savaşı, yaşamı zorlayan diğer yanlış anlayışlar olmaktadır.

İçerisinden geçtiğimiz süreç açısından da parti çizgisi ve önderlik tarzının, mücadelenin bütün alanlarında daha yetkin, yaratıcı ve sonuç alıcı uygulamasının gerekliliği kaçınılmazdır. Önderliğin "*anlayışsızlıklar savaşımı*" ya da "*anlayışsızlıkların dayatılması*" olarak nitelediği bireyci özellikler, "*ben merkezci*", "*ben parti*" tutumları, parti ve önderlik gerçeği karşısında direnen bir duruş halindedir aslında.

Doğaldır ki, devrimcileşmeyen kişilik özellikleri; yaşam-savaş ilişkisi, yönetim alanlarındaki yansımalarının bir parçası olarak haklarımız, görevlerimiz, sorumluluklarımız konusunda da ciddi zaaf ve yetmezliklerin kaynağı olmaktadır. Kendi benliğini, bireysel tutku, duygu, güdü ya da özelliklerini, alışkanlıklarını esas almanın, görevler ve haklar konusunda ciddi yanılgılara sürüklenmeyi getirdiği açıktır. Nitekim sorunu kendi "*ben*"in gözlükleriyle görmekten ileri gelen nedenlerle, böylesi hayati bir konuda niyet ve bağlılık iddiaları ne olursa olsun, objektif olarak kendi alanında devrimsel büyüme ve gelişmeyi tıkatan tutum ve dayatmalara gerçekten çok sık rastlanılabilmektedir.

Partiye yaklaşım ve kendini doğru katma konusunda çıkan, özgürlükler dışındaki bütün sorun ve olumsuzlukların kökeninde benlik, bireycilik problemlerinin bulunduğunu saptamak yerindedir.

Düşmana karşı savaşta en büyük silah ideolojik, politik ve örgütsel birliktir. Sağlam bir ideolojik ve politik temel üzerinde gelişen bir örgütsel birlik, düşmanın sayısal üstünlüğünü ve modern teknik donanımını işlevsiz kılabilecek bir güçtür. Örgüt esas olarak teknik bir aygıt değil, ortak bir amacı bulunan ve aynı hedefe yönelmiş olan insanlar arasındaki ilişkilerin işleyen bir düzene kavuşturulmasıdır. Başka bir deyişle, örgüt, insanlar ve insan ilişkilerinden, ortak ruh-düşünce ve davranışlar bütünlüğünden oluşur. Dolayısıyla insanın ideolojik ve politik olarak kazanması, yani ortak bir amaca bağlanması ve aynı hedefe yöneltilmesi, örgütsel birlik için de zeminin sağlam döşenmesi anlamına gelir. Düşmanın dışarıdan ve içeriden saldırıları karşısında alınması gereken en ciddi tedbir aslında budur. Genelde insanla ilgilenmek, insanı oynaması gereken rolden ayrı düşünmemek, yani belli bir işlevi ve somut bir görevi olan canlı bir varlık olarak ele alıp görev yaklaşımıyla değerlendirmek, iç ve dış düşman konusunda kendisini aydınlatmak, neyin iç düşman olduğunu ve düşmanın sızacağı gedik karakteri taşıdığını kendisine göstermek, herkesi aynı şekilde düşünmeye ve yoğunlaşmaya sevketmek, aynı anlama gelmek üzere kalpleri ve beyinleri birleştirmek, kolektivizmi bu temelde sağlamak, bir örgüt militanının görevi olduğu kadar, başarıya götürecek tarzdır. Böyle davranan bir örgüt militanı her sözün, her davranışın ve hatta her günlük hareketinin politik bir içeriğe sahip olduğunu bilir. Örgüt içinde hiçbir şeyi basite almaz, hiçbir şeyi es geçmez. Derin ve çok yönlü düşünme zorunluluğu, örgüt çıkarlarının her şeyden üstün tutulması gereği kendisini bundan alıkoyar.

Açık ki, bizler böyle davranmıyoruz. Özünde partiyi zorlayan olumsuzluklar karşısında küçük düşünüyoruz, ciddi bir örgüt endişesi ve kaygısı içinde değiliz, sorunlara dar bir çerçeveden yaklaşıyoruz. Küçük düşünmek, işin kolayına kaçmaktır, kolaycılık ise özünde bireyciliğin basitliğidir. Kolaylık düzenle bağlantılıdır. Her kolaylık, özünde düzenden getirilmiş bir olumsuzluğun kendisini konuşturmasıdır. Edinilmiş olanın ve bir ölçüde alışkanlık haline getirileni uygulamanın herhangi bir zorluğu yoktur. Çekici olmak, birlik, merkeziyetçilik, ulusallık ve ulusal bütünlük, ordulaşma ve askerileşme, yüksek ulusal çıkarlar, kolektivizm, demokrasi, sosyalizm, özgürlük, eşitlik, bunların hepsinin başlatıcı ve tamamlayıcı gücü olarak parti ve partileşme yeni kavramlardır ve PKK ile birlikte ortaya çıkmışlardır. Uygulanmaları zordur. Çünkü uygulama, bunların kendinde varolan karşıtını yıkmayı gerektirir. Buna karşı iticilik, sömürgeciliğin ve feodalizmin eseri olan bölünüp parçalanmışlık, yerellik, bireycilik ve bireysel çıkarlar, eski kavramlardır. Düzenin kendi imalatı olan hastalıklı kişilik tiplerinin içerdiği olumsuz özelliklerdir ve uygulanmaları kolaydır.

"Güçsüz olmak, kendi içinde çok sayıda küçük iblisi ve ifritiyle birlikte yaşamak demektir. Zaten insan kendi içindeki bu iblis ve ifrit takımının tutsağı olduğu için güçsüzdür. Bizleri "*şeytan*"ın emrine sokan ve onu izlemeye götüren şey, kendi iblislerimiz ve ifritlerimizdir. O zaman asıl yapmamız gerek şey, kendi küçük "şeytan"larımızı taşlamak, güçsüzlükten kurtulmayı esas alıp güç haline gelip "şeytan"ları altetmektir."

Bireycilik, bizde neredeyse herkesin ortak hastalığı olmuştur. Bireycilik eğilimi genelde yönetici düzeyinde yer alan arkadaşlarda bir hayli güçlüdür. Her arkadaşta kendisini aynı düzeyde dışa vurmasa bile, bu bireycilik baskıcı-bastırmacı özellikler taşır. –Nitekim bireycilik son tahlilde bastırmacılıktır.– Tekleşme olayı bir bakıma herkeste vardır ve neredeyse bütün parti birimlerinde genel eğilim tekleşme doğrultusundadır. Bu, bir tür "*bağımsızlık*" ilan etme, esas olarak da bireycilik eğiliminin sonucudur. Ortaya çıkan örgütsel görünüm, insanın kafasında feodal dönemin Avrupa'sını çağrıştırır. Bu tablonun içinde en üstte küçük krallıklar, altında vasaller ve tabanda serfler topluluğu vardır. Parti, merkezleşmeyi, aynı anlama gelmek üzere uluslaşma ve ordulaşmayı dayatır. Diğeri ise yerelliğe, bireyciliğe ve özerkliğe doğru çeker. Merkezleşmekten kaçmak, uluslaşma ve ordulaşmaya yan çizmektir ve bu da kaynağını aynı hastalıktan alır. Bireycilik parti çözümünden uzaklığın ifadesidir. PKK çözümünü kendisinde gerçekleştiren biri, tek başına kaldığında bile müthiş kolektiftir. Dolayısıyla burada temel eksiklik parti çözümünden uzaklıktır, partinin devrimci militan ölçülerine gelememektir.

Bireycilik tam bir hakimiyet peşinde koşarak tekleşmeye yönelir ve tekleşir; örgütü dışlar ve her şeyi kendi tekeline almaya çalışır. Yani örgütü ve örgüt çıkarlarını bir yana atıp kendini esas almak, sözü edilen kişiliğin tipik bir özelliği olarak değerlendirilebilir.

Bireyciliğin iyisi-kötüsü, az zarar vereni-çok zarar vereni, az tehlikeli olanı-fazla tehlike arzedeni olmaz. Böyle bir ayrıma gidilemez. Bireycilik daima kötü, daima zarar verici, daima tehlikelidir. Hele bu Kürdistan gerçeğinden geliyor ve PKK hareketi içinde ortaya çıkıyorsa, çok daha fazla tehlikelidir. Parti Önderliği de bu gerçekten yola çıkarak, "*Bana göre bireycilik bir hayvanlıktır*" demektedir. Bu ifadenin içerisindeki gerçeklik, Kürt halkının henüz gerçekleştirme savaşımı içerisinde olduğu ulusal temellerdir. Ulusal gerçekliği ve bu gerçekliğin kritlerlerini yaşamsal düzeyde yakalayamamış uluslarda, bireylerin varlığından bahsedilemeyeceği açıktır. Bundan dolayıdır ki, günümüzde parti içerisinde dayatıldığını ifade ettiğimiz bireycilik, gelişmiş uluslardaki normlarda seyreden bireyciliklerden farklıdır. Bu anlamda burada bireycilikten değil, çok geri, ilkel anlayışların, uluslaşmaya karşı olağanlaştırılmaya çalışılmasından bahsedilebilir. Düzenin önce temelini oluşturduğu, kışkırttığı, daha sonra da giderek kendisine hizmet ettirme noktasına yönelttiği bireyciliklerdir. Eğer Kürtteki bireycilik çağdaş normlara göre olsaydı, yetenek kazanan kişiliklerin, bunu doğru kanallara aktarması yerine, kendi sınırları içerisinde hapsederek, yine kendi "*doğru*"su diye dayatarak, kendi ulusu açısından yaşamsal gerçeklerle ters düşmesine yol açması düşünülebilir miydi? Yine sömürge halklarda kolay kolay bilim adamlarının yetişmemesi, zor altında tutulan yaşam kaynaklarının, mantığı işletemez duruma getirmesinden değil midir? Öyleyse sağlıklı bireylerin yetişmesi, ancak ve ancak ulusun yaşam temellerini ve kriterlerini oluşturmaktan geçer.

Devrim ortamında "bireysel özgürlük" arayışları

Özellikle reel sosyalist sistemin çözülüşünü takip eden süreçte, ABD emperyalizminin "*yeni dünya düzeni*" biçiminde formüle ettiği yeni egemenlik sistemi çerçevesinde, dünya ölçüsünde "*insan hakları*", yeni ve "*yükselen*" bir değer yargısı haline getirildi. Demokrasi, hukuk, insan hakları vs. burjuva ideologlarının ve propaganda merkezlerinin söylemlerinden, uluslararası politik ve diplomatik ilişkilerin öncelikli temellerinden biri oldu. Bir burjuva yaşam felsefesi olarak bireyciliğin geliştirilmesi ve bunun adeta "*özgürlük*" olgusu ile eşdeğer bir anlama kavuşturulması, "*insan hakları*" biçiminde empoze edilen anlayışla tam bir uyum arzediyordu.

Konumuzun esası ve kapsamı dışında olduğu için bu durumun neden ve niçinleri üzerinde fazla durmayacağız. Ancak şu kadarını belirtmekle yetinelim: Burjuvazinin gerçek anlamda demokrasi, insan ve kişilik hakları ile ilgili bir sorumluluk ya da duyarlılık sahibi olması sözkonusu değildir. Günümüzde "*ileri uygarlık*", "*hür dünya*" vb. diye lanse edilen burjuva demokrasilerindeki hak ve özgürlükler, birincisi; bütün emekçi sınıf ve katmanların uzun ve kanlı mücadelelerinin bir sonucudur. İkincisi; ileri kapitalist ülkelerdeki mevcut siyasi sistem ve sınıf çelişkilerini yumuşatan nisbi refah durumu, dünyayı bir ağ gibi saran ve günümüz koşullarında oldukça yönlüleşmiş, derinleşmiş yoğun sömürü ve bağımlılık ilişkilerinin bir bedelidir. Üçüncüsü; burjuvazinin insan hakları, demokrasi savunuculuğu, kendi egemenlik çıkarları ile çerçevelendirilmiştir. Çıkarları gerektirdiği için bu politikayı öne çıkarmışlardır. Bu, çıkarları gerektirdiğinde çok farklı politikalara da yönelebilecekleri anlamına gelmektedir. Birçok çarpıcı örnek verilebilir, ama herhalde en çarpıcı örnek, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında Türk sömürgeciliğinin baş destekçilerinin bu "*demokrasi havarisi*" kesilmiş emperyalist ülkeler olmasıdır. Dördüncüsü; bütün bunların bir parçası ve aynı zamanda sonucu olarak, dünyada yeni bir devrimsel dalganın önünün kesilmesi amaçlanmaktadır. "*Demokrasi, insan hakları*" diyerek, sonderece geri ve düzen içi hedefler peşinde koşan, duyarlılıkları bu şekilde çerçevelenmiş bir toplumsal muhalefet, kuşkusuz ki devrimci amaçlar için örgütlenerek harekete geçen bir muhalefetten daha fazla tercih edilirdir.

Bu politika bütünüyle yeni dünya dengelerinin, koşullarının gerektirdiği, bu anlamda burjuvazinin çıkarlarının damgasını taşıyan bir politika niteliğindedir. Devrimci hareket ve muhalefetlerin bu durumdan taktik yararlar sağlaması ayrı, bu durumdan hareketle yanılgılı ve kendi içinde çözümsüz bir yanlış politika oluşturması çok ayrı bir şeydir. Sorunu bu gerçeklik temelinde kavramak önemlidir. Ancak bu temelde doğru bir kavrayışa ulaşılabilir ve yine ancak bu temelde yanlış ve yanılgılı tutumlar içerisine girmemenin güvencesi sağlanmış olabilir. Fakat sorunu bu şekilde ortaya koymak, kesinlikle onu hafife almak olarak da anlaşılmamalıdır. Tersine, bu politikanın yönlendirici etki ve sonuçları oldukça derindir. Kendini yanlış-yanılgılı bir temelde ifadelendiren birçok sosyalist iddialı oluşumun, bu süreçte varlığını tasfiye etmesi, burjuva reformizmine savrulması, bireyler düzeyinde de genel devrimci-sosyalist saflarda da ciddi bir erozyonun yaşanması, bir bütün olarak toplumsal katmanlarda devrimci-sosyalist hedef ve amaçların, mücadelenin, dönemsel ve geçici de olsa çekim merkezi olma durumunun zayıflaması vb. büyük ölçüde bu politikanın etki ve sonuçlarıyla doğrudan ilintilidir. Kuşkusuz, partimizin ortam ve gerçekliği -aynı zamanda bir halk hareketi olma vasfı-, dünyada estirilen bu liberal rüzgarlardan, bireyler düzeyinde de olsa, etkilenmekten uzak kalmamıştır. Nitekim çarpık ve sınıf temeli, kimliği, kişiliği muğlak toplumsal gerçekliğimiz, bu ve benzer etkilenmeleri objektif olarak devrim ortamına da taşımakta, kimi sorunlara yol açabilmektedir.

Sorun, en başta bir eğitim sorunudur. İdeolojikleşmek, partinin ideolojik-politik çizgisini özümseyerek bunu güncelleştirmek, yaşamın pratiğinde, olaylara, olgulara yaklaşımında, tutum ve davranışlarında somutlaştırmak sorunudur. İdeolojikleşmek noktasındaki zayıflık ve yetersizlik, diğer biçimlerde olduğu gibi, bu konuda da düzen etkilerine kendini açık tutmak demektir. Partinin ideolojikleşmeye verdiği önemin bir boyutu da bu noktada anlamını bulmaktadır.

Haklar ve görevler konusu, devrimci-sosyalist anlam ve içeriği ile de değil de, son tahlilde burjuva bir zihniyetle kavranılacak olursa, bunun yaratacağı pratik ve sonuç ne olur? Görünüşte hakları konusunda oldukça "*bilinçli*" hatta "*titiz*" bir hassasiyet, devrim ortamında "*insan hakları savunuculuğu*" ortaya çıkar. Bunun bir adım daha ilerisinde "*bireysel özgürlüğünü*" arama ve meşrulaştırma istemi ve çabası ortaya çıkar. Kime, neye karşı ve ne için hak savunuculuğu yapıldığı unutulur.

Parti Önderliği bu konuda, "*Özgürlük imkanını elde etmek için, özgürlük hakkı, özgürlük şansını, yaşam şansını iyi anlamalısınız. Çoğunuzun birey hakkından, yaşam hakkından bahsettiği çok basit, neredeyse bir sigara dumanından ibaret. Veya günübirlik bir tüketim, kendini anlamsız şeylerle tatmin. Bu kişilikte hiçbir şey bitmez. Kendi basit maddi veya bazı güdülerini tatmin etme peşinde koşuyorsa ve sürekli bunun peşinde ise fırsat buldu mu sürekli bunlarla kendini kapatıyorsa, bu kişlerden hiçbir hayır gelemez. Hep bu güdülerinin peşinde, onları tatmin ettikçe 'oh, yaşadım' diyecek birisidir. Bu kölelik ideolojisine, ilkellik ideolojisine kendini düşürmektir*" demektedir.

Köleliği reddeden ve her şeyini bu temel üzerinde inşaa eden bir devrim ortamında, bireysel tarz, ölçü veya alışkanlıklarını esas alan bir tavrın sahibi olmak, "*hak-hukuk*" sahibi olmak, bireyselliğini konuşturmak, özgürlüğü ise yine bireyselliğini yaşamak olarak anlamak, tam da önderliğin vurguladığı gibi kişiyi oldukça düşkün ve köleliğin ideolojisine bağlayan bir duruma düşürür.

Buradaki çarpıklık derindir. Çünkü kökleri düzen kişiliğine kadar uzanmaktadır. Dev-

rim ortamında bulunuyor olması bu gerçeği değiştirmez. Ve aynı zamanda oldukça basittir, hiç de anlaşılmaz değildir. Çünkü "*savunuculuğu*" yapılan "*haklar*" ya da "*özgürlüğü*" istenen bireysellik, partinin ve devrimin gerçeklerine temelden ters düşmektedir. Bağlılık iddiaları, mücadelede yürüme isteği vb. gerçeğin bu anlamını ortadan kaldırmamaktadır. Kaldı ki, bu çarpıklığın düzeltilmemesi, kendini parti doğrularına yatırmama, bunun çabasını göstermeme durumunda, başta sözü edilen iddiaların, bağlılık sözlerinin giderek temelleri zayıf ve çürük olduğu için aşınıma uğramaması da adeta kaçınılmaz olacaktır.

Her örgüt, ideolojik-politik niteliğinde, amaç ve hedeflerinde kaynağını bulan bir tüzük, yani örgüt hukukuna sahiptir. Amaçlar ve hedefler kadar ilişki ve yaşam tarzı, örgütsel hiyerarşi, yaşam, hak ve görevler, tüzük düzeyinde hukuksal ve bağlayıcı bir nitelikte ele alınır. Kendisini böylesi bir hukuka bağlamayanların ne kadar örgüt oldukları zaten tartışılırdır. Böylesi bir hukukun gerekliliği, örgütün varlık nedenlerini oluşturan nitelikleri ve amaçlarıyla gerçekleştirme şansı ve olanağına sahip olabilir. Programını, tüzüğünü, amaç ve hedefleri kadar, üyelerinin hak ve görevlerini, ne için, nasıl, hangi yol ve yöntemlerle faaliyet yürütebileceğini, neyin esas, neyin tali ve tamamlayıcı olarak ele alınacağını belirtememiş olan bir örgüt, olsa olsa şekilsiz, ilkesiz ve dolayısıyla da kerameti kendinden menkul, herhangi bir şeyi dönüştürme, başarma gücü olmayan bir tartışma kulübü olur. Oysa parti ne bir tartışma kulübüdür, ne de amaçsız ve sorumsuz bir örgüt. Parti baştan başa bir savaş örgütüdür. İlkeleri, amaçları, yaşam ve mücadele biçimi, iddiaları, sorumlulukları, görevleri olan bir savaş örgütü. Yok edilmenin eşiğine kadar getirilmiş bir halkın kaderini elinde tutmakla kalmayıp, kendini, bir insanlık hareketi olma misyonuyla bağlamış olan bir örgüttür. Bunların ciddiyetle kavranması ve yaşamımızın her anına yön vermesi gereken gerçekler olmaktadır.

Fakat bütün bu gerçeklerden bihabercesine, "*haklarım*", "*özgürlüğüm*", "*bireyselliğim*" diye tutturanlarımız, kendini bireysel ölçü ve özelliklere sımsıkı bağlayanlarımız, parti ölçü ve tarzına gelmemekte büyük bir ısrar gösterenlerimiz, ya da parti tarzı dayatıldıkça çeşitli küçük-burjuva özellikleriyle "*hiçleşme*", "*tek tipleşme*", "*kendini geriye çekme, içine kapanma*" teorileri oluşturmaya çalışanlarımız hiç de az değildir. Aynı çarpık anlayış, görev ve yetki sahibi olunca, yetkili olmayı, yapı üzerinde bürokrat kesilmenin özerk ve "*rahat*" yaşamanın, her türlü keyfiyetin, sorumsuzluğun, zaaflarını, zayıflıklarının aracı ve "*hakkı*" sanmaktadır. Bunlar birbirinden çok da uzak pratikler değil. Bireyselliğin ve hak-görev bilinç yaklaşımının, çarpıklığının değişik versiyonlarıdır.

Şu, basit ve fakat oldukça yerinde bir sorudur: Kime, neye karşı hak savunuculuğu? Parti yaşamının elbette ki ilke ve kuralları olacaktır ve vardır. Hem ölçüye, ilkeye, kurala gelmeyecek, kendini bunların gereklerine göre yeniden yapılandırabilmenin çabasını göstermeyecek, hem de parti ortamında soluk alıp-vermenin, bu çaba olmaksızın mümkün olmadığı gerçeğini bir kenara itecek ve "*bana karışmayın*" diyecek. "*İstediğim gibi yaşarım, istediğim kadar yaparım*" veya "*benim de kendime göre bir yaşam ve görev anlayışım var*" diyecek. Bu nerede görülmüştür ki, bizde de makul ve kabul edilebilir olsun?

Herhangi bir burjuva partisinin dahi, kendi sınıf niteliğine uygun bir disiplini vardır. Bunun ihlal edilmesi halinde kurallar işlemeye başlar. Herhangi bir ticari işletmenin, devlet kuruluşunun, hatta bir aile ortamının dahi varlığını sürdürmesine olanak hazırlamakla işlevli kuralları, ahlak ve disiplini vardır. Dolayısıyla partimizin de vardır ve özümsenmek, temsil edilmek durumundadır. Aksi takdirde bilerek veya bilmeyerek, partiye karşı bir direniş içerisine girilmiş olur ki, bu da partiye karşı en hafif deyişle haksızlık, insafsızlık, vicdansızlık olur. Unutulmamalıdır ki, ister halk, ister birey düzeyinde ele alalım, bir parça insanlık ve kimlik kazanabilmişsek, beynimiz ve yüreğimiz işliyor ve yürütebiliyorsak, bu tamamen parti sayesindedir. Bu gerçeklik ve gerçekliğin en yüksek temsilini yapan Hayri ve Zilan yoldaşların pratiği, partiye karşı tavır ve yaklaşımlarımıza yön veren yegane ölçü olarak bilince çıkarılmak durumundadır. Durum bu olurken, bir eleştiri karşısında, kendini bir partileşme, bunun için zaaf ve yetmezliklerinden kendini arındırma görevi, sorumluluğu karşısında bir bütün olarak partiyi doğru anlama ve temsil etme görev ve yükümlülükleri karşısında veya bireyselliğini zedeleyen en ufak bir yönelim karşısında, "*benim haklarım*" diye tutturmak, üstelik bu tutumunu bütünüyle demagojik söylemlerle bir dayatma biçiminde ısrarla savunmak, trajik-komik bir durum olur.

Burjuvazinin, ideolojik-kültürel hegemonya araçlarını da ustalıkla kullanarak geliştirdiği bireycilik felsefesi veya "*insan ve kişilik hakları duyarlılığı*" saflarımızda son derece çarpık bir şekilde yansımasını buluyor. Ve kendini parti gerçekliği, devrimcileştirme gereği karşısında "*bana böyle yapamazsınız, bana böyle yaklaşamazsınız*" diye çıkışlar sözkonusu olabiliyor. Bu gibi düşünce ve tutumların kökeninde düzen ve burjuva felsefesinin bulunduğu mutlaka görülmek durumundadır. Örneğin "*hiçleşme*" deniyor. Kimileri, kendilerini parti ölçü ve kalıpları içine sokmayı bu şekilde değerlendirebiliyor, böyle görebiliyor. Esas kime, hangi güçlere karşı hak mücadelesi yürüttüğümüz ve bize bu mücadele gücünü verenin ne olduğu, çok kolay birtakım bireysellikler nedeniyle unutabiliyor veya bizim için taşıdığı anlamı, değeri, niyetler ne olursa olsun, boşa çıkarabiliyoruz.

Trajik-komiktir. Asıl hiçleşme, partisiz, örgütsüz bireyin gerçeğidir. Kürdistan koşullarında bu daha fazla böyledir. Sömürgeci psikolojik savaş uzmanları boşuna "*Aposuz, PKK*" durumunu dayatmıyorlar. Bu yaşamsal değerler olmadan, bir Kürdün tek başına hiçbir şey olduğunu, olacağını çok iyi biliyorlar.

Hemen belirtelim ki, bu tür bireysel dayatma sahiplerinin genellikle parti ve mücadeleden kopma gibi bir niyet veya amaç taşımaları sözkonusu değildir. Ancak sorun bu değil. Ne kadar doğru düşünüp ve ne ölçüde başardığımız önemlidir. Sorun budur. Amacı, niyeti, farklı olanların durumu, zaten konu ve tartışma dışıdır. İşte çarpıklık da buradadır zaten. Çözülmesi gereken düğüm bu noktadadır. Partinin bizim için, halkımız için ifade ettiği anlamı bilme iddiasındaysak, kendimizi parti doğrularına yatıracağız. Hak da, görev de, sorumluluk da bu anlayış çerçevesi içerisinde doğru karşılığını bulur. Ve iyi bileceğiz ki, bu anlayış, kökeni düzende bulunan yaklaşımlarla doğru özümsenemez ve temsil edilmez. O halde, kendi kişiliğimizde çözmemiz gereken nokta da budur. Bunun doğru çözümü, partileşme önündeki ciddi handikaplardan birinin de aşılmasını beraberinde getirecektir.

"Hak arayıcılığı" ve doğal-partililik anlayışları

Buna bağlı olarak gelişen ve kendini gündemleştiren bir diğer anlayış da "*hak arayıcılığı*" oluyor.

Şu çok açıktır: "*Hak arayıcılığı*" parti ve devrim gerçekliği karşısında kendi bireyselliğini esas alan bir anlayış ve tutuma tekabül etmektedir. Diğer bir deyişle, parti ve devrim gerçekliği karşısında sahip olunan kavrama düzeyindeki sefaleti ifade ediyor.

Bunun çeşitli biçimlerde mücadelemizin hemen bütün alanlarında ortaya çıktığı ve partiyi uğraştırdığı biliniyor. Legal, cephesel alanlardan gerilla ortamına kadar parti ve devrim gerçekliğine yetkince ve yeterince ulaşamayınca ve şu ya da bu şekilde, partinin tanıdığı imkan ve fırsatlarla bir "*yer*" edinince, "*bir şey oldum*" veya "*ben neymişim*" saplantısına kapılabiliyor. Erken iktidar hastalığına da tekabül eden bu duruma düşenler, değerlerin gerçek yaratıcılarının parti, önderlik ve şehitlerimiz olduğunu adeta unutarak, kendini esas alan, varsa birtakım yetenekleri, bunları gelişmenin merkezine oturtan bir yaklaşım içerisine giriyorlar. Başarısızlık, veya bir başka nedenle "*makam*", "*mevki*" olarak görülen görev elden gidince, küsme de dahil olmak üzere, kendini sınırlandırma, yere atma tutumları ve partiye karşı hak arayıcılığına girme, bu yetmez anlayışların beraberinde getirdiği bir sonuç oluyor.

Önderlik, "*Binbir emekle biraraya getirilen değerlerin üzerinde kumar oynamak, değerlerin üzerine yatmak, kendi bireysel yaşamı için çarçur etmek ve değerleri güdülerinin tatmininde kullanmak, geleneksel geri toplumsal yanımızla sömürgeci-kapitalizmin tahrik ettiği küçük-burjuva soysuzlaşmasıyla ilgilidir. Yönetim, taktik yönlendirme noktasında olup da kendi tarzını konuşturma, sınıf dışı anlayışlara zemin sunma, feodal-küçük-burjuva istek ve özlemlerini tatmin etme ve düşkünlüklerini giderme gibi tutumların içerisine girmek, saflarımızda özel savaşın temsilciliğini yapmaktır*" diyor.

Partiye karşı, nedeni ne olursa olsun, hak arayıcılığına soyunan zihniyet, doğru bir hak ve görev anlayışından uzak olmanın yanında, buna bağlı olarak partinin emek, değer, hizmet ve temsil özelliklerinden de uzak bir duruşu ifade etmektedir. Hak ve görev, hizmet ve başarı kendini herhangi bir bireysel hesap ve beklenti içinde görmeden katma olarak anlaşılmayınca; parti görevleri, yetkileri de böylelerinin zihniyetinde kolektif emek ve iradenin yoğunlaşması olarak değil de, kendini yaşama, güdülerini tatmin alanı olarak görülmektedir. İşte sefalet dediğimiz durum bundan başka bir şey değildir. Çünkü partiye böylesi bir zihniyeti, kaynağını geleneksel kişilikte bulan bir deformasyonu dayatmak, "*hak*" arayıcılığına soyunanların kendilerini ne sanarlarsa sansınlar, gerçek düzeyini, çapını ve partiyi anlama-kavrama, temsil kapasitelerini ortaya koymaktadır. Yetki, görev, sorumluluk partiye aittir. Başlı başına birer parti değeri olarak, dahası Önderliğin de vurguladığı gibi, "*namus*" olarak ele alınması gereken ve sadece daha iyi yapmak ve başarmak için sunulan imkanlardır. Görevi, yetkiyi kendi kerameti veya "*kazanılmış hak*"kı gibi görmek kadar yanılgılı bir tutum olamaz. Anlayışı böyle olandan doğru bir pratik ve başarılı bir hizmet üretmesi de zaten beklenemez. Genellikle ortaya çıkan sonuç, kendini kolay ve ucuzca yaşatmanın ötesinde bir faaliyet olmaz, ya da kısmi birtakım başarılar sözkonusu olsa bile, bunu ben-merkezci bir zaafın hareket noktası yapmak, yine kabul edilemez bir anlayışı dayatmak olur. Çünkü başarma güç ve imkanlarını hazırlayan, sunan, bunun yol ve yöntemlerini gösteren ve kişiyi harekete geçiren yine partidir.

Başarı, emek ve çaba kişiyi daha çok, daha sağlam, daha güçlü şekilde partiyle bütünleştiriyorsa, anlamlı ve değerlidir. Ama en ufak bir başarıyı ya da olumlu bir pratiği hemen kendi benliğini ön plana çıkarmanın gerekçesi ve sermayesi haline getirmek, sonuçta kaybettirir, zarar verir, olumsuzluğa yol açar.

Biliyoruz ki, partimiz bir emek hareketidir. Kendini kolay ve ucuz yaşatma yeri değil. Mücadelenin bütün alanlarında, amaç ve iddialarımıza kendi cephesinden ve kendi koşulları içerisinde güç vermek, bunun temsilini ve kendisiyle birlikte partiyi, mücadeleyi, değer, olanak ve mevzileri büyütmesi, ilerletmesi ancak böylesi bir emek bilinciyle gerçekleşebilir.

Burada değinilmesi gereken hususlardan biri de, emek bilincinin insanımızda genellikle zayıf olması sorunudur. Partinin emek olgusunu ele alışı, tamamen bilinçli ve değer yaratan bir nitelik taşıması biçimindedir. Ancak bilinçli emek, örgütlü ve kolektif olabilir. Değer yaratabilir ve kişiyi, mücadeleyi, partiyi geliştirebilir. Bilinçsiz emek ise hammallıktır, köylücedir, ya da memurvaridir. Örgütsüz, sistemsiz, amaçsızdır ve böyle olduğu için de ne kişinin, ne de partinin büyümesine yol açmaz. Kendini katma ve hizmet anlamında pek bir değer ifade etmez.

Emeğe bilinçsiz yaklaşan, çok özverili, çalışkan da olabilir. Ama böyle birinin en başta kendi emeğine doğru yaklaşması, dolayısıyla da partiye sağlam ve güçlü bağlanması mümkün olamaz. Nitekim yıllarca parti ortamında kalsa da, sonradan düzene kapılanların gerçeği biraz da bu oluyor. Fakat emek bilincine sahip olmak ile hak arayıcılığı kesinlikle birbirine karıştırılmamalıdır. "*Yıllardır gerilla ve mücadele saflarındayım, çalıştım, şu veya bu konumda olmak, partiden bunların karşılığını istemek, beklemek benim en doğal hakkımdır*" diyebilen veya "*pratiğim başarılıdır, terfi etmeyi hak ettim, benim yerim şurası olmalıdır*" diyen bir zihniyet, parti içinde bulunduğu zaman ya da "*başarı*" diye sunduğu pratiği ne olursa olsun, parti ve devrimden fazla bir şey anlamamış demektir. Emeğini parti emeği olarak, onunla bütünleştirmek, onunla birlikte geliştirmek ve kavramak doğru, ama emeği kendine mal ederek, bunun karşılığının hesapları içerisine girmek ise, yanlıştır, basit bir küçük tavırdır. Bu nedenle emeğinin sahibi olmak, doğru bir emek bilinciyle hareket etmek ile bunu kendi bireysel ölçüleri dahilinde ele alarak partiye karşı hak arayan bir tutumun sahibi olmak, kesinlikle birbirine karıştırılmaması gereken iki farklı anlayış ve yaklaşıma denk gelmektedir.

Bunun paralelinde ele alınması gereken bir diğer husus ise, doğal partililik denilen durum oluyor. Devrimcilik geçmişini, emeğini, çabasını sermaye edinip, kendinde gelişmeyi, dönüşmeyi, yenilenmeyi, dolayısıyla partileşmeyi dondurmak, tıkatmak bir de bu biçimde ortaya çıkabiliyor. Siyasallaşmak, örgüt yeteneklerini geliştirmek, dönemi ve gereklerini kavramak ve temsil etmek, kendini buna göre düzenlemek, örgütlemek, bu anlayış sahiplerinin ihtiyaç duymadığı şeylerdir. Onlar, zaten partilidir! Aynı şekilde askerileşmek, çizgi adamı olmak, tüzük devrimciliği, kurallı ve disiplinli yaşam, görev ve örgüt adamlığı… Bunlar da onlara göre değildir, ihtiyaç duymazlar. Bunlar hep başkaları içindir. Onlar ise partinin "*ev sahipleri*" rolünü layık görürler kendilerine. Böyle olunca da bütün partililik iddialarına karşı, kendileri de her türden sınıf dışı anlayışların zemini olur ve bunu yaşarlar. Bazen sekter ve despot kesilir, bazen de yapay kalıpçı-kuralcı olurlar. Bazen sorumsuz, liberal, duygusal, hedef ve plandan yoksun bir yaşam pratiği sergilerler ve "*ben zaten partiye bağlıyım, yıllardır partiliyim, bundan sonra da partiyle beraberim*" diyerek, mevcut durumlarının savunmasını yaparlar. Hatta kendilerini bu konuda ikna da eder ve aldatırlar. Partiyle uzun yılllara dayanan bir pratik ve beraberliğin sahibi olmak, kendince bir "*özellik*" olarak görülmesi yerine, kişinin bunu partinin kendisine en fazla emek sarfetmesi, değer vermesi olarak anlaması gerekir. Doğrusu da budur. Bu noktada kendini yanılgılı ele alma sözkonusu olunca, kişi kendinde adeta her türlü hata ve zaafın içerisine düşse de "*bir şey olmaz. Zaten parti beni tanıyor*" gibi bir saplantıyı geliştirmekte, dolayısıyla da sınıf savaşımını boşa çıkaran bir davranış, bir dayatma tavrı gösterebilmektedir. Açık ki bu, sonderece bozuk bir anlayış ve ciddi bir yanılgıdır.

Kuşkusuz doğal partililik anlayışı sadece "*eski*" arkadaşlarda ortaya çıkmıyor. Bağlılık sözü vermeyi, bu noktada kendini netleştirmeyi, örneğin bir direnişi ya da benzer bir pratiği başarıyla göğüslemeyi yeterli görerek "*ben PKK'liliyim*" konumuna girenler de bu kapsamda değerlendirilebilecek bir yetmezliği yaşamaktadırlar. Bunların bakış açılarına göre de parti bir "*aile ocağı*"dır. Kendileri de onun çocuğu! Dolayısıyla gelişme, dönüşme, büyüme gereği de böylece ortadan kalkmış oluyor. Bunlar olsa olsa başkaları için geçerli ve gerekli olan şeylerdir.

Her ne şekilde ortaya çıkarsa çıksın; bu doğal partililik anlayışı, partiyi ve bir bütün olarak da devrimciliği bir yaşam felsefesi olarak bilince çıkarmamış olmanın göstergesi ve sonucu oluyor. Devrimcilik, bir yaşam felsefesidir. Yaşamın canlı akışı içerisinde sürekli bir gelişme, büyüme, yaşamın hızına ve temposuna ulaşma ve cevap olma çabası gerektirir. Devrimci odur ki, her koşul altında bu felsefeyi temsil edecek dinamizmi kendinde canlı tutsun. Devrimci odur ki, hiçbir zaman "*ben eskiyim*", "*ben eski olduğum için biliyorum*" gibi kof ve temeli çürük bir özgüvenin aldatıcılığına, böylesine yanılgılı ruh hallerine, anlayışlara kendini kaptırmasın. Devrimci odur ki, yaşamın her zaman çözülmesi, cevap olunması gereken bir çelişkiler yumağı olduğunun bilinciyle kendini hep yeinlenmeye, dönüştürmeye, güçlendirmeye dönük sonsuz ve sınırsız bir özveri ve gayretin sahibi olsun. Önderlik; "*Bir gün bile kendimi dönüştürmeden, yenilemeden yaşayamam*" diyor. Önderlik tarzı ve gerçeği buyken, bizim çok sınırlı ve kısmi birtakım yetenek veya özelliklerimizi "*sermaye*" edinerek, basit ve ucuz tatminler peşinde koşmayı amaçlaştırırcasına hareket etmemiz ne kadar gerçekçidir, ne kadar parti doğrularına denk düşmektedir?

Parti Önderliği "*İnsan, değerlerle bağını koparırsa başbelası olur, en tehlikeli tip olur*" derken aslında tam da bu gerçekliği bizlere hatırlatmaktadır. Çünkü hangi zorlu koşullar nasıl bir kahramanlıkla altedilmiş ve bugün sahip olduğumuz değerler, mücadele, mevzi ve olanaklar yaratılmıştır, -bunlar biliniyor. Ve bu değerlere doğru yaklaşım, kendini değerlerin üzerinde ucuzca yaşatmakla değil, değerlere değer katan bir sorumluluk anlayışıyla hareket etmekle mümkün olur. Bu, partide bir yaşam ilkesi düzeyinde ele alınması gereken bir doğru oluyor.

Şunu da belirtelim ki; bu tarzda kendini yanıltanların, eğer kendilerini parti doğruları çerçevesinde düzeltmezlerse, sonuçta "*sermaye*"lerini tüketip zavallı konumlara düşmeleri hiç de şaşırtıcı değildir. Nitekim örnekleri bizde az değildir. Bunda şaşılacak bir şey yoktur. Çünkü devrimcilik, yaşamın ve mücadelenin akışında sürekli kendini yenilemek, süreklileşmek, dönemin gereklerine göre düzenlemek ile istikrarlı bir büyüme ve katılımı mümkün kılar. Yaklaşım bu olmayınca, baştaki güven ve bağlılık, kendini yeniden üretmez hale gelir ve takılıp tökezlemeler de adeta kaçınılmaz olur. Çünkü bağlılık ideolojik bir temele oturtulursa anlamlıdır. Partileşme, sürekli bir dönüşüm ve yenileme çabası olarak görülürse, gerçekleşebilir. Mücadelenin güncel, somut, dönemsel gelişimi içerisinde kendini sürekli ve yeniden üretmekle sağlam bir gelişme istikrarı kazanabilir. Yaşamın ve mücadelenin dönemeç noktaları, keskin ve yakıcı süreçleri en ufak bir yanılgı ve aldanmayı bağışlamaz. Burada yüreği ve mantığı mutlaka doğru işletmek, bunu emek bilinciyle yoğurarak değer yaratan bir pratik çaba ile bütünleştirmek gerekmektedir. Doğru ve kazandıracak yaklaşım budur.

Partimiz tam da bir emek hareketi olması, sosyalizmi yaratıcı özüyle temsil etmesi nedeniyledir ki, kolay, ucuz, basit yaklaşımlarla özünde kendini yaşamayı esas alan tutumlara prim vermez. Bilinçli emeği en büyük değer olarak görür. Onu, temel bir ölçü olarak alır. Bilgiye, birikime, pratiğe ve deneyime en büyük kıymeti verir. Ama "*kıdem*", "*kendini beğenmişlik, hak arayıcılığı, doğal partililik, herkesi yargılama ve kuşkuyla bakma hakkı*" gibi anlayış ve tutumları da red ve mahkum eder. Zira bunlar, partinin temel felsefesiyle, yaşam ilkeleriyle bağdaşmayan, tersine bu felsefe ve ölçüleri dejenere eden bir nitelik taşımaktadırlar.

Bütün bunlar, yine "*birey*" üzerinde aslında birer burjuva empozesi olan kimi düşünce ve eğilimler üzerinde biraz daha durmamız gerekiyor. Bu da "*demokrasi*" kavramından ne anladığımızı ve ne anlamamız gerektiğini tam anlamıyla sorgulamamızı zorunlu kılmaktadır.

Her şeyden önce bütün güçsüzlüklerimizle mücadele etmemiz ve bireysel özellikleri yerle bir etmemiz gerekiyor. Güçsüz olmak, kendi içinde çok sayıda küçük iblisi ve ifritiyle birlikte yaşamak demektir. Zaten insan kendi içindeki bu iblis ve ifrit takımının tutsağı olduğu için güçsüzdür. Bizleri "*şeytan*"ın emrine sokan ve onu izlemeye götüren şey, kendi iblislerimiz ve ifritlerimizdir. O zaman asıl yapmamız gereken şey, kendi küçük "*şeytan*"larımızı taşlamak, güçsüzlükten kurtulmayı esas alıp güç haline gelip "*şeytan*"ları altetmektir.

"Sağlam bir ideolojik ve politik temel üzerinde gelişen bir örgütsel birlik, düşmanın sayısal üstünlüğünü ve modern teknik donanımını işlevsiz kılabilecek bir güçtür. Örgüt esas olarak teknik bir aygıt değil, ortak bir amacı bulunan ve aynı hedefe yönelmiş olan insanlar arasındaki ilişkileri işleyen bir düzene kavuşturulmasıdır. Başka bir deyişle, örgüt, insanlar ve insan ilişkilerinden oluşur."

İlk yağan kara gülmesini anlayabilir misin, ya dağın soğuğunu, ulaşılmaz sınırsız özgürlüğünü?

Suna Çiçek

2 Haziran 1994

Çakaran'da çıkan çatışma iki gün sürdü. Başarılı bir çatışmaydı. Düşmana yaklaşık on kayıp verdirildi. Düşman alana sokulmadı. Bütün çıkış noktalarından darbelenen düşman şaşırmıştı. Tekrar Pokus vadisi denilen Erzurum Eyalet Karargahı'nın konumlandığı alana geri döndük. Bu dönüş, geçişimizi geciktiriyordu. Başka bir yol hattından Nazimiye üzeri Mazgirt alanına geçiş yapacaktık. Bu, geçişi uzattığı gibi alanı tanımamamız bizi zorluyordu. İki günlük yolculuktan sonra bizi almak için gönderilen kurye grubuyla buluştuk. Buluştuktan sonra Harçik suyunu Pülümür sınırı yakınlarından geçerek Haydaran mıntıkasına geçtik. Bir gecelik yürüyüşten sonra Şehit Ferhat vadisi olarak anılan ve bu yılki kış üslenmesinin yapıldığı alana ulaştık. Burası sarp dağlarla dik çıplak vadilerden oluşuyordu. Üslenmenin yapıldığı yer çok kötüydü. Nokta, çöp yığını halindeydi. Sığınaklar yıkılmış, su içindeydi. Her tarafta lojistik malzemeleri dağınık ve bozulmuştu. Diğer yandan tam bir çığ alanıydı. Nitekim bu kış burada bir arkadaş çığın altında kalmış ve hâlâ cenazesi bulunamamıştı. Yine geçen kış burada iki arkadaş daha çığ altında şehit düşmüştü. Bütün bunlar bilinmesine rağmen, neden ve nasıl burada üstlenilmişti? Anlam veremiyordum. Tamamen intiharvari, oldukça sorumsuz bir yaklaşımın sergileniyor olduğu ortadaydı. Bunları gördükçe büyük bir tepkiyle birlikte, korkunç üzülüyordum da. Düşünüyordum, onca zorluklar karşılığında üslenmişlerdi. Nasıl bu kadar hoyratça yaşanılabiliyordu? S. arkadaş ve iki arkadaş vadiye doğru indiler. Çığın karı sürüklemesiyle bir bölümü erimişti. Karar vermiştik. A. arkadaşın cenazesini bulacaktık. Baştan bunu amaçlayarak bu vadiye gelmiştik. Yoksa yol hattımız değildi. Arkadaşlar, vadiye iner inmez cenazeyi bulduklarını haber verdiler. Hemen dört-beş arkadaş koşarak vadiye indik.

Arkadaşın cenazesi derenin içindeydi. Yüzüstü, boylu boyunca yatıyordu. Bir yağmurluk getirerek açtık. Beş-altı arkadaş suya girerek arkadaşı sudan çıkarmaya çalıştı. Oldukça ağırdı. Zorlanarak da olsa arkadaşı çıkarıp karın üstündeki yağmurluğun üzerine bıraktık. Boyu en az 1. 80'di. İri yapılı, esmer bir arkadaştı. Darbeyi kafasından almış, kafatası tamamen ezilmiş ve dağılmıştı. Yüzü ve elleri yanmış, kılları ve saçları dökülmüştü. Tanınmıyordu. Yine ellerinin kırıldığı anlaşılıyordu. Bu durumu görünce, dayanamayan arkadaşlar oldu. Midesi bulananlar oldu. Cenazesi kokuyordu. Güneş yeni doğuyordu. İyice kızışmadan gömmek gerekiyordu. Hemen ormanlık sırtta bir mezar hazırlandı. Arkadaşın üzerinden raxtını aldık, cebinde tütün tabakası, tespihi, iki kalemi, çakmağı, küçük bir cep defteri ve saatini aldık. Saati hâlâ çalışıyordu. Arkadaşı, iki battaniye ve bir naylonla sararak yaklaşık bir metre yirmi santim derinliğinde boyuna göre kazılmış mezarına koyarak, yanından ayrıldık. Bu arkadaşın adı Agiri'ymiş, kendisi Doğubeyazıtlıymış. Erzurum-Erzincan yol kesme eylemine kendisi gönüllü bir temelde katılmış. Arkadaşların anlatımına göre oldukça bağlı, fedakar, çalışkan, moralli, hızlı gelişen çok değerli bir yoldaşmış. Zaten nitekim herkesin içeride olduğu bir anda odun toplamaya gittiğinde çığ götürmüş, bütün aramalara rağmen bulunamamıştı. Onu tanıyan arkadaşları, kişiliğinden oldukça etkilenmişlerdi. Bu tür bir şehadeti kabullenemiyorlardı. Yürüyüş boyunca herkes Agiri arkadaşı konuştu. Çoğu Amedli olan ve karın bu kadarına yabancı olan bu arkadaşlar, şehit olan arkadaşın kişiliğine anlam biçmeye çalışıyorlardı.

Dersim, düşmana karşı verdiği kayıpların belki bir o kadarını da karda çığa karşı veriyordu. Kışın tamamen hareketin sınırlandığı, bir saatlik bir yürüyüşün bile çoğu zaman ölüm getirdiği bu eyaletimizde, savaşın büyüğü bu zorluklara karşı da veriliyordu. Bu büyük bir irade ve bağlılık gerektiriyordu. Bunu görmek ve saygı duymamak mümkün değildi. Akşama doğru harekete geçerek orta sırt denilen alana ulaşıldı. Yol hattı büyüleyiciydi. Özellikle kutu deresi, beni vadi boyunca geçmiş tarihe götürüyordu. Her iki yakadan yükselen yalçın kayalıklar ve sık ormanlar vardı. Gerçekten arazi çok görkemliydi. Geçit vermiyordu. Evet… Dersim halkı '38'de buralarda direnmişti. Onlarca Dersimli burada katledilmişti. Her geçtiğim yalçın kayaya baktığımda; onlarca Kürt kadınının kendini bu kayalardan nasıl suya attığını görür gibi oluyordum. Her mağara bana, betonlanmış onlarca, binlerce Dersim insanını hatırlatıyordu. Sanki o katliamı yaşıyormuş gibiydim. Kinliydim, öfkeliydim, intikam doluydum. Dünyanın hiçbir yerinde böyle görkemli dağların olduğunu, böyle görkemli bir doğanın olduğunu sanmıyorum. Tabiat parçası, hayranlık uyandıran bir hal almış Dersim'de. İzliyordum, kayaları, ormanı, suyu, kuşları… Her şey gizemli olan bir şeyleri anlatır gibiydi. Grup yavaş hareket ediyor, doya doya araziyi izliyordu. Ama doymak mümkün değildi. Nasıl o kirli eller bu başdöndürücü güzelliğe uzanıp onbinlerce insanı katledebilmişti? Hemen çoğu silahsız olan bu bir avuç Kürt insanına karşı barbar, vahşi TC'nin nasıl bütün gücüyle, bütün imkanlarını zorlayarak buralara uzanıp katliam yaptığını anlayamıyordum. Burada katliam yapmak çok zordu. Bunu yapabildiğine göre katliamı nasıl "*olmazsa olmaz*" kabilinden gördüğünü ve vahşilik boyutunu anlıyordu insan. Bu, Dersim'in o dönemdeki hayatiliğini ortaya koyuyordu.

Arazinin bu görkemliliği sürüp gidiyordu. Kutu deresinden Laç deresine dönüyoruz. Görkemlilik, heybetlilik, binbir güzellik sürüp gidiyordu. Romanlara konu olan cennet parçası ülke burası olmalıydı. Hayal edemediğim kadar güzeldi. İnsanı sevdalandırıyordu. Ay ışığı her şeyi daha gizemli kılıyordu. Yürüyüş hiç bitmesin istiyordum. Orman dalları ay ışığında kıpır kıpırdı. Yeşili derya gibiydi, içinde kayboluyordum. Bu yürüyüş boyunca çok farklı duygular içindeydim. Bir altüst oluşu yaşıyordum. Ülkemin güzelliğine olan yabancılığım, yine dünyanın yabancılığı, insanımızın kandırılması, yakılıp-yıkılmasını düşünüyordum. Gerçekleri kimse bilmiyor, görmüyor. Güzelim ülke bomboştu. Vahşi TC, halkımın doğasını, ülkesini, hayallerini, umutlarını halkımla birlikte yok etmek istemiş, kana bulamıştı. Nasıl öfke duymazsın! Nasıl savaşmazsın! Nasıl dayanırsın! Nasıl vazgeçebilirsin! Mümkün değildi. Şimdi anlıyordum TC'nin neden bu kadar direndiğini, vazgeçemediğini. Bu ülkenin her beldesi cennet gibiydi, büyüleyiciydi, dünyanın zenginlikleriyle doluydu. Ama mutlaka bizim olacak, mutlaka en çağdaş bir ülke haline getirilecekti. En sıradan bir insanı bile müthiş etkiliyordu. Artık anlam verebiliyordum.

Burası kişiyi şair de, ozan da, ressam da, mimar da yapar. Ey heybeti yüreğimi titreten ülkem! Hiçbir güzellik beni böyle mest etmemişti.

Orta sırt denilen alana ulaştık. Burada Dersim güçleriyle buluşamadık. Buluşma yaklaşık on gün kadar gecikti. Dersim güçlerinin bize ulaşmak için zamanında harekete geçmemesi ve ardından çıkan düşman operasyonu bu buluşmayı olabildiğince geciktirmişti. Bu durum iki güç arasında da gergin bir hava yaratmıştı. Karşılıklı suçlamalara, karşılıklı telsiz atışmalarına, şüphelere, önyargılara kadar gelmiş, dayanmıştı. Daha sonra bu durum, buluşmayla birlikte boyutlandı. Özellikle eyalet yönetiminin birbirini kabullenmemesi, kabullenmediğinden dolayı boşa çıkarma, karşılıklı suçlamalar yaşanıyordu. Bunlara yol açan nedenler şunlardı: Birincisi, gelen güç karşılanmamıştı. Normal bir misafirperverliğe bile sığmayacak yaklaşımlar sergilenmişti. Yine buluşmadan sonra soğuk yaklaşma, dıştalama devam etmiş, en küçük bir hususta bile yoldaşça bir dayanışma yaşanmadığı gibi, karşılıklı olgunluğun yerine çekişmeci, didişmeci, tutucu bir yaklaşım sergilenmişti. Bunun yanısıra, gelen güç de Dersim Eyaleti'nin geçmiş durumundan dolayı kaygılı, önyargılı gelmiş ve özellikle de gecikme yaşanınca bu önyargılar, kesin yargılar haline getirilerek yaklaşılmıştı. Sabırlı, güvenilir bir olgunluk yerine, en küçük bir eksiklikte suçlamalar, genelleştirmeler yaşanmıştı. Bu yaklaşımlar bazı somut olaylarla birleşince çözümsüzlük sürüp gitmişti.

Eyalette birçok konuda yetmezlikler, eksiklikler, derin tahribatlar yaşanmaktaydı. Ama maalesef Doktor'un intiharıyla her şeyin temizlendiği ve kalanların onun etkisinde eksiklikleri yaşadıkları, o gidince de her şeyin değiştiği yaklaşımları yaşanıyordu. Yine her türlü parti dışı, yanılgılı yaklaşımın "*Burası Dersim'dir, farklıdır, böyle olmalıdır. Bundan önce de çok müdahale oldu, ama sonuç buydu. Önyargılı geliyorlar. Burada savaş, ordulaşma partileşme hususlarında çok daha ileri bir düzeyin yaşandığı*" vb. birçok konuda oldukça yanılgılı ve savunmacı bir yaklaşım yaşanıyordu. "*Bir süre sonra kendiniz de göreceksiniz ki biz burada çok şey yapmışız*" yaklaşımı hakimdi. Yine her geliştirilen eleştiri sonrasında benzer sorunların diğer eyaletlerde daha çok ve derin yaşandığı yaklaşımlarıyla, aslında müdahaleyi kabullenmediklerini ortaya koyuyorlardı. Özellikle de Zeynel arkadaşın geçmişte Amed'de kalmasına dayanarak küçümseyici, güvensiz, başaramaz yaklaşımı gözlemleniyordu. Buna benzer daha birçok yaklaşım sergileniyordu.

Buna karşı özellikle Zeynel arkadaşın iddialı ve ısrarlı olması, ama bunu yaparken yöntemsiz ve üslupsuz gitmesi ve bazı önyargıları ortamı alabildiğine zorluyordu. Şu anda daha iyi görüyorum ki; aslında Doktor, burada olduğu süre içinde hep bir müdahalenin korkusunu yaşamış ve yapıyı dışarıdan gelebilecek güçlere karşı alabildiğine şartlandırmış, adeta dışarıdan Dersim'e öcü gibi yaklaşıldığı düşüncesini işlemişti. Bunun etkisiyle olacak ki, yine üstün yaklaşımlarının etkisiyle yapıda da, gelen güce öcü gibi yaklaşma, uzak durma, soğuk davranma, dıştalama yaşanıyordu.

Bu ortamda zaman akıp gidiyordu. Doğru dürüst bir toplantı sonuca, karara ulaşmıyor, çekişmeler, atışmalarla geçiyordu. Yardımlaşmadan, sorunlara ortak sahip çıkma yaklaşımından bahsedilemez bir durum yaşanıyordu. Örneğin, bir güç düzenlemesi yapılacaksa veya bir görevlendirme yapılacaksa Zeynel arkadaşın önerileri uygun bulunmuyor, uygun olan konusunda ikna olunmuyordu. "*Böyle diyorsan yap da gör*" tarzında yaklaşılarak boşa çıkarılıyordu. Tabi eyalet konusunda somut bilgilere sahip olmadığı için de eksiklikleri çevrenin de yaklaşımlarıyla, onu sonuç alamamaya götürüyordu. Kısacası başarmak için, yetmezliklerin önüne geçmek için sonuç alma yönünde desteklenmesi gerekirken, yetmezlikler adeta beslenerek boşa çıkarılıyordu. Su anda hâlâ aynı durum sürüp gidiyor. Kaybeden parti oluyor, halk oluyor, yıpranan parti yapısı oluyor.

Neden bu eyaletteki arkadaşlar, yoldaşça destek sunamadılar? Neden Zeynel arkadaş onlara ulaşamadı? Neden ilk gelinen günden itibaren buradaki sınıf savaşımı, "*şöyle keskindir, böyle keskindir*" yaklaşımlarıyla güvensizlik alabildiğine beslendi. Parti ahlakı ve kültür doğrultusunda yönetimin nasıl bir çalışma ve uyum içinde olması gerektiğini bilmiyorlar mı?

Benim ülkem

Sen tanıyor musun, çiçekleri postallar altında ezilen ülkeyi? Sen tanıyor musun tarlaları çoraklaşan, kuşları, çocukları susturulmuş, sınırlarla parçalanmış, yüreklere dikenli teller, mayınlar döşenen ülkeyi?

Çocuklarım; çıplak, aç, yalın ayak, kadınlarım; vahşi bakışlı, ürkek, doğurgan, nasırlı elleriyle bin yıllık yoksulluğu taşırlar. Onları tanır mısın? Ne kadar da korkarlar yok olmaktan! Çünkü, hep yok edilmişler, hep talanlar, açlıklar, yokluklar yaşamışlar. Koyu karanlık yörelerini kızıl kanlara bulamışlar.

Peki sen bilir misin ülkemdeki yaşamı? Dağın soğuğunu, ulaşılmaz sınırsız özgürlüğü, ona olan tutkuyu bilir misin? İlkel kalmayı göze almadan, tabiatın korkunç şartlarına karşı dağ doruklarında, gecenin karanlığında, ayazında, karında, fırtınasında aç açık yaşamayı bilir misin? Bir çocuğun bütün bunlara rağmen illk yağan kara gülmesini anlayabilir misin? Çıplak ayaklarıyla koşan, kızarmış elleri ve ayaklarını umursamayan bu insanlara bakmaya, dokunmaya, konuşmaya korktuğu ülkemin insanlarına anlam verebilir misin? Yaşamak, ama mutlaka özgür yaşamak!

Besê

Merhaba Baba

Bir an baba sözcüğüne ne kadar yabancılaştığımı, bu sözcüğün anlamının ne kadar değiştiğini hissettim. Adeta bu sözcüğü dilime almak bana, omuzlarıma çok ağır bir yük almışım gibi geldi. Tam üç yıldır bu sözcüğü sana hitaben kullanmadım. Belki çoğu zaman senden bahsettim, çoğu zaman seni düşündüm, ama tam üç yıldan fazla bir zamandır sana hitaben kullanmadım. O yüzden bana biraz zor geldi.

Bu seninle görüşemediğim süre içerisinde çok fazla değiştiğimi, adeta yeni bir insan olduğumu ve ailem hakkındaki düşüncelerimin de çok değiştiğini hemen söyleyebilirim. Bu değişimi yaşadığım süreci birçok boyutlarıyla, yanlarıyla sana anlatmak istiyorum. Ama nereden başlayacağımı ve nasıl anlatacağımı bilemiyorum. Hatta eski halimizi düşündükçe şimdiki konuşma dilimden anlayıp anlayamayacağınızı bile bilmiyorum. O yüzden çok daha sade bir dille, belki de senle geliştirdiğimiz birçok sohbette, tartışmada olduğu gibi yazmaya çalışacağım.

Öncelikle sizlerden kopuşumu, bunun nedenlerini biraz anlatmaya çalışacağım. Zaten, birçok sebebini iyi biliyorsunuz ve biz bunları her gün tartışıyorduk. "*PKK ideolojisini, Kürdistan'ı*" tartışıyorduk. Senin deyiminle "*Kürtçülük*"ü tartışıyorduk. Sosyalizmi tartışıyorduk. Senin pek yabancısı olmadığın, daha biz doğmadan tartışmaya başladığın, gizli gizli öğrenmeye çalıştığın, kimi zaman ölesiye kaçtığın ve bizi de uzak tutmaya çalıştığın bu konuları beraber olduğumuz o dönemde arkadaş çevresinde tartışmaya başladığımı ve bu konulara olan ilgimi sen çok iyi bilirsin.

İlk önceleri bize alttan alta hep "*Türk*" olduğumuzu söylüyordunuz. Bizi buna inandırmaya çalışıyordunuz. Ama siz, çok iyi biliyordunuz ki biz Türk değiliz. Kürd'üz ve dilimiz olan Zazaca'yı konuşuyor, ülkemiz olan Kürdistan'da yaşıyor ve geleneklerimizi sürdürüyoruz. Ben, bu geleneklere, dilimize ve sadece kendi köyünüzle sınırladığınız topraklarınıza olan

bağlılığınızı iyi biliyorum. Çünkü bütün baskılara, düşman oyunlarına rağmen bunlara bağlı kalmış, hiçbir şeyi unutmamıştınız.

Biz uzun süre Türk okullarında bize söylendiği ve sizin de söylediğiniz gibi kendimizi Türk sanıyorduk. Ardından biraz büyüyünce, sadece Alevi olduğumuzu söylemeye başladım. Ama Alevilik sadece bir mezheptir. Bir halkı, bir ulusu ifade etmez. Yani Türk Aleviler, Kürt aleviler, Arap Aleviler olabilir. Sonra gördüm ki, Alevilik bir ulusu temsil etmiyor. O zaman çelişkiler yaşamaya başladım. "*Ben kimim?*" diye sordum.

Dışarıda dilimizi özgürce konuşamıyorduk, utanıyorduk, korkuyorduk. Kendi elbiselerimizi giymiyor, geri görüyorduk. Annemizden, babamızdan halkımızdan utanıyorduk. Çünkü, düşman bizi kendi gerçekliğimizden utanacak hale getirmşti. Okullarında bunu öğretiyordu. Anne babamız bunu öğretiyordu. Biz de başka çözüm bulamadığımız için, daha çok Türklere benzemeye, kendi tarihimizi, gerçeklerimizi unutmaya çalışıyorduk. Ama olmuyordu. Çünkü, özellikle sizin bazı özellikleriniz buna tersti. Siz, yoksul insanları, fakirleri seviyordunuz, onlara acıyordunuz. Her zaman insanları sevmemiz gerektiğini, kimseyi küçük görmememiz gerektiğini, her zaman dürüstçe açık davranmamız gerektiğini söylüyordunuz. Bunlar doğru şeylerdi. Siz insanlara acıyordunuz ve aslında halkın acılarını biliyordunuz. Mesela ben, her zaman düşünüyordum. Babam, tarlalarını sürdüğü insanlardan neden para almıyor, neden onlara tohum veriyor, neden bu yüzden çok yoruluyor? Buna anlam veremezdim. Ama ben de o insanlara acıdığım için içimden hep öyle davranmanızı isterdim ve bu davranışınız her zaman beni gururlandırırdı.

Ama baba, siz de çok iyi biliyordunuz ki, sizin ne paranız bütün yoksulları kurtarmaya yeter, ne de sizi kurtarmaya yeter. Yani bu düzen böyle devam ettiği müddetçe bu yoksullar, ezilenler her zaman olacak ve gün geçtikçe insanlar daha da fakirleşecek ve ezilecek. Kısaca bu düzenin mutlaka değişmesi gerekiyordu. Tam da bu düşüncelerin doğduğu süreçlerde sosyalizmi tartışıyorduk. İlkin fazla bir şey bilmiyordum, ama daha çok şey öğrenmeye başladım. Siz kendiniz diyordunuz: "*Bu partilerin hepsi aynıdır, hiçbiri şey yapamaz. O zaman kim yapabilir?... Devrimciler.*" Ama Kazım da bir devrimciydi ve o ölmüştü. Hiçbir şey yapmadan şehit olmuştu. Çünkü size ve anneme göre devlet çok güçlüydü, devlete karşı devlet gerekmekteydi. Hep devrimciler savaşmışlar, ama hep kaybetmişlerdi. O zaman, kaybedeceklerse niye gidip boşu boşuna ölsünler diyordunuz. Devrime olan inancınızı tamamen kaybettiğiniz için, tamamen TC rejimine bağlanmaya, bütün umutlarınızı ona bağlamaya ve bu düzen içinde kendinize bir yer bulmaya, düzenin bir parçası olmaya, çocuklarınızı da bu düzene en iyi şekilde hizmet eden çocuklar haline getirerek, TC'nin sömürüyü, zulmü, işkenceyi daha çok arttırmasına hizmet ediyordunuz. Belki amacınız bu değildi, niyetiniz bu değildi. Belki de benden daha çok devrimcileri seviyordunuz. Onların kazanmasını istiyordunuz. Ama devrime olan inancınızı yitirdiğiniz için... ve kim sizin yerinizde olsaydı o da öyle davranırdı. Bu yüzden sizi suçlamıyorum. Çünkü, ne kimseyle ilişkiniz vardı, ne ortada bir mücadele vardı, ne de başka bir şey istesen de istemesen de böyle olmak zorundaydı.

Böyle olunca körlüğünüzü inkar ettiniz, Kürdistan'ı inkar ettiniz. Kazım gitti, büyük bir kahramanlıkla şehit düştü. Ona sahip çıkacak gücü bile bulamadınız. Aile içinde tek başınızaydınız. Düşmana büyük kin duyuyordunuz, ama elinizden gelen hiçbir şey yoktu, o yüzden sustunuz. Çocuklarınıza bir şey olmasın diye her şeyinizi ortaya koyarak, gece-gündüz demeden çalıştınız. Ama bu dünya böyle değiştirilemez, gerçekler böyle ortadan kaldırılamaz.

Ben büyüdükçe, size daha çok bağlanıyor, sizi daha çok seviyordum. Çünkü bana göre her şeyin en iyisini yapan sizdiniz. Siz tanıdığım en dürüst, insanları en çok seven, temiz insanlardınız. Çok fedakardınız. Sizinle çok iyi anlaşıyorduk. Hatta çok uzun bir süre, hayattaki tek arkadaşım sizdiniz. Her şeyimi size söylüyor, her şeyimi sizinle paylaşıyordum. İçimden mutlaka sizin istediğiniz gibi bir insan olacağımı, sizi sevindireceğimi söylüyordum. Hatırlarsanız sizi bir-iki gün görmezsem ağlıyordum ve onbeş yaşlarında bir genç kızdım, ama bütün dünyam hâlâ sizdiniz.

Büyümeye başladıkça, okumaya başladıkça, başka insanları tanımaya başladıkça, kafama çok sorular takılıyordu. Bu insanları, düzeni anlayamıyordum. "*Niye bu insanlar eziliyor, sömürülüyor bazıları yoksul, bazıları zengin?*" Bunu anlayamıyordum. Sosyalizmi okumaya başladıkça, felsefeyi okumaya başladıkça çok şey anlamaya başladım. Bu düzenin nasıl ortadan kaldırılacağını düşünüyordum. Bana çok akıllıca geliyordu ve devrimcilere bağlılık gelişmeye başladı. Daha çok okumaya, tartışmaya, çevremde devrimci insanlar aramaya başladım. Tanıdıkça inandım, inandıkça kararımda netleşmeye başladım.

Sadece sorun devrimci olmak değildi. Nasıl bir devrimci olacaktım? Ben Kürttüm ve her şeyim inkar edilmişti. Her gün onlarca Kürt öldürülüyordu. Daha 1938'de Dersim'de katliam yapılmıştı. Kazım da bu yolda şehit olmuştu. Hem ben Kürt olmasam bile, bir halkın böyle ortadan kaldırılmasına, ezilmesine, sömürülmesine, işkencelerden geçirilmesine gönlüm razı olamazdı. Mutlaka ben de onların yanında yer almalı, bu düşmana karşı bir şeyler yapmalıydım.

PKK işe çoktan başlamıştı. Savaşı boyutlandırmış, düşmana büyük darbeler indirmişti. Hatırlıyorsanız, 1989-1990'da halk ayaklanmıştı. Bütün gazetelerde bunlar yazıyordu. Ben devrime inanmıştım. TC ne kadar büyük olursa olsun, mutlaka yenilecekti. Çünkü diyalektik bunu söylüyor. Ben kendimin sosyalist olduğunu söylüyordum. O zaman mutlaka bu devrimde yer almam gerekiyordu. Bu dönem artık yoğun okumaya başladığım, arkadaşlarla yoğun görüştüğüm ve sizlerle çok tartıştığım bir dönemdi.

Baba, bu dönemde inanamayacağınız kadar değişmiştim. Benim için her şey bu devrimci arkadaşlarımdı. Doğru olan bu savaşta yer almak ve tarihe karşı onurlu, şerefli bir insan olarak, sizin dediğiniz gibi dürüst bir insan olarak geçmekti. Bütün ezilen sömürülen insanlar için savaşacaktım.

PKK yayınlarını okudukça PKK'nin özgürlük, bağımsızlık, eşitlik kavramları bana çok mantıklı geldi. Tanıdığım arkadaşların ilişkileri, kişilikleri, dürüstlükleri beni çok etkiledi. Artık kararımı vermiştim. "*Ben bu işte varım*" dedim. Ve her şeyimi bir kenara bırakıp parti için çalışmaya başladım.

Benim için bu düzen, yıkılması gereken düşmanın düzeniydi. Biz kendi düzenimizi kuracaktık. O zaman niye okuyayım, niye çalışayım, niye burada kalayım, niye ailemin dediklerini yapayım? Onlarcası savaşıyordu ve benim de yapmam gereken dağa gitmek ve savaşmaktı. Halk ayaklanmıştı, her gün düşman onlarcasını tutukluyordu. Gazeteler, radyolar, televizyonlar hep Kürtlerden bahsediyordu. Bunlar katılımımı hızlandırmıştı.

Bu durum sizinle aramızı bozmuştu. Artık eskisi gibi iyi anlaşamıyorduk. Beni engellemeye çalışıyor, bunun için size karşı olan sevgimi duygularımı kullanmaya çalışıyordunuz. Sizi çok seviyordum, ama yapacak bir şey yoktu. Hepimizin kurtuluşu için bu devrim olmalıydı. Bu duygularla, çelişkilerle saflara katıldım.

Saflara katılınca, gördüm ki ben Kürdistan'ı yeterince tanımamışım. Kürtleri, PKK'yi yeterince tanımamışım. Düşmanı, sosyalizmi yeterince tanımamışım. PKK bana çok emek verdi. Bütün bu saydıklarımı daha iyi tanımam için, daha iyi bir devrimci olmam için, insan olmam için çok emek verdi.

Bir insan nasıl yaşar? Nasıl özgür, bağımsız, onurlu, dürüst, her zorluğun üstesinden gelen, aklını, yüreğini, beynini devrimin hizmetine sunan, seven, saygı duyan, saygı duyulan, cesaretli, kendisine güvenen bir insan olacağının yolunu, yöntemini, kısaca her şeyini öğretti.

TC bizim gözlerimizi kör, kulaklarımızı sağır, beynimizi buz, yüreğimizi taş, onurumuzu, şerefimizi, namusumuzu, gururumuzu beş paralık yapmıştı. PKK bizi insanlaştırdı. Sadece bunu yapmakla da kalmayıp, insanlar için nasıl savaşacağımızı, nasıl yeni bir yaşam kuracağımızı, sömürge olan Kürdistan'ı nasıl özgürleştireceğimizi ve ezilen bütün halkların devrimine nasıl katkı yapacağımızı da öğreterek bunun bütün imkanlarını bize sunarak onun birer militanı olmamızı sağladı. Ben hâlâ buna tam layık olamadım. Ne yapsam da buna layık olabileceğimi ve insanlığın hareketi olan bu devrime karşı olan görevimi yeterince yapabileceğimi sanmıyorum. Ama bütün yaşamım boyunca devrime, halkıma, sosyalizme ve bütün dünya ezilen halklarına karşı olan görevimi PKK'nin ışıklı yolunda yürüyerek, çizgisinin bir militanı olarak devam ettireceğim. Sizlerin de bunu iyi bilmenizi istiyorum. Buna güç yetirebiliyorum. Bu konudaki iddiam, kendime, halkıma ve PKK'ye olan inancım büyüktür.

Bu süre içerisinde sizler hakkında hiçbir bilgi alamadım, son durumunuzu bilmiyorum. Umarım iyisinizdir. Umarım devrimde karar kılmış, düşmanımızı, düşman gibi görmüşsünüzdür. Eğer böyle görmüyorsanız da, bundan sonra görmenizi çok istiyorum.

Baba, size Kürt halkından ve Kürdistan'dan bahsetmek istiyorum: Öncelikle, halkımız çok yoksul, çok ezilmiş, katliamlardan geçirilmiş, susturulmuş, bastırılmış, her şeyi elinden alınmış. Kör, sağır, dilsiz bir hale getirilmiş ve köle gibi TC'nin hizmetinde çalıştırılan bir halk... Kürtler buna dayanamamış ve dağlara çıkmış, düşmanın el atamayacağı dağların doruklarına sığınmışlar. Düşman baskısından uzak yaşamlarını sürdürmeye çalışmışlar. Dağlarda yaşadıkları için, dünyadaki gelişmelerden uzak kalmış, ilkel kalma pahasına da olsa özgür yaşamış, düşmana teslim olmamışlar. Bütün bu acıları yaşayan bu halka, dağlarda, yaşama hakkı dahi verilmemiş, oralarda bitirilmeye çalışılmıştır. Buna karşın Kürt halkı tek çözüm yolu olarak savaşmayı görmüştür.

TC gün be gün inkar ederek, sürgün ederek, okullarında "*Türksünüz*" diyerek, kabul etmeyerek, işkencelerden, katliamlardan geçirerek, halkımızı karın tokluğuna en kötü yerlerde çalıştırarak, Kürdistan'ın bütün yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynaklarını sömürerek, kan emici bir yarasa gibi yaşamını Kürt insanının emeği ve kanı üzerine devam ettirmekte. Böyle bir halk savaşmasın da, ne yapsın? Savaşmazsa varlığını devam ettirebilir mi? Yok oluşa giden bir halk, başka nasıl davranabilir?

Siz kendinizi düşünün baba; sizin canınıza, malınıza, onurunuza, gururunuza saldırsalar, her şeyinizi elinizden almaya çalışsalar siz nasıl davranırdınız? Bireysel olarak karşı koyardınız. Ama sizin, benim ve milyonlarca Kürdün her şeyi alınmış ve buna karşı sessiz olmamızı istiyorsunuz. Bu mümkün değil. Ben onuru şerefi, gururu ayaklar altına alınmış bir halkın evladı olarak, ya onurumu, şerefimi, gururumu, özgürlük ve bağımsızlığımı kurtarmak için savaşacağım, veya da namussuz, şerefsiz, gurursuz, köle bir yaşamı, kendimi, Kürtlüğümü inkar ederek ve "*Asıl Türk benim*" deyip, Kürtleri ölüm ve işkencelerden geçiren kudurmuş TC'nin yanında yer alarak devam ettireceğim. Ki bu da mümkün değil. Çünkü ben bu partinin güzellikleri iliklerime kadar yaşadım. Halkımın, korkusuzca, kahramanca, nasıl direndiğini gördüm. Yoldaşlarımın en büyük direnişlerini, efsanevi, destansı kahramanlıklarını gördüm. Bu halkın tarihini kanları-canları pahasına nasıl yeniden şehadetleriyle yazdıklarını gördüm.

Baba, Kürdistan yanıyor. Düşman cayır cayır yakıyor. Her gün onlarca insan katlediliyor. Ama dışarıda da dünyanın en demokratik, en insan haklarına saygılı ülkesiymiş gibi kendisini gösteriyor. Hepsi yalan, ölüme yaklaştığı için kudurdukça kudurmuş. Ama bundan fazla ne yapabilir. Gerilla gün be gün düşmanı yok ediyor. Ülkemin bütün alanlarından söküp atıyor. Ülkemiz özgürlüğe doğru büyük bir hızla ilerliyor. Bedeli çok ağır da olsa, özgürlük adım adım yaklaşmakta.

Şimdi belki de siz bana inanmıyorsunuz. "*Benim kızımın beynini yıkamışlar, TC hiç yenilir mi?*" diyorsunuz. Ama doğru değil bu düşündükleriniz. Gerçekten Kürdistan'da inanamayacağınız değişiklikler yaşanıyor.

Eğer siz gerilla savaşı hakkında yeterince bilgi sahibi olsaydınız, size anlatırdım. Ama biliyorum ki, anlatsam da fazla anlamak istemeyeceksiniz. Ama baba, siz TC askerliği yaptınız, size biraz savaşı anlatarak kavratmaya çalışacağım. Çünkü ben, artık çok iyi savaşan, silahı çok iyi kullanan, düşmana karşı onlarca kurnazlık yapabilen, değişik taktiklerle düşmanın içine sızan, vuran, imha eden üç yıllık bir savaşçıyım ve savaşın içindeyim. Artık savaşta komutanlık yapıyorum.

Düşman karakollarını, taburlarını hatta şehir merkezlerini basıyoruz. PKK'nin onbinlerce silahlı gerillası var. Taburlar halinde dolaşıyoruz. PKK'nin kolaylıkla savaşı yürütecek imkanları, her türlü silahı var. Düşman, bütün dağlık araziyi terk ederek şehir merkezlerine çekilmiş. O, gün be gün bitişe giderken, bizim halkımız kadını, erkeği, yaşlısı, çocuğuyla dağlara çekiliyor ve savaş gittikçe büyüyor. Asi Kürdistan coğrafyasında, onun ne tankı, ne topu, ne uçağı, ne helikopteri, ne askeri hiçbir şey yapamıyor.

Savaşı kazanan ve zafere hızla yürüyen PKK ve Kürt halkıdır.

Şunu da inkar etmiyoruz. Belki askerlikten hatırlarsınız: "*Kurşun asker tanımaz.*" Savaşta öldürmek de vardır, ölmek de vardır. Çok değerli yoldaşlarımızı bu topraklar, bu halk ve devrim uğruna şehit veriyoruz. Bilirsiniz, devrimin bedeli ağırdır. Hiç ölmeden savaş olur mu? Kan akıtılmadan zafer kazanılır mı? Bu yüzden şehit olmak, bir gün ülkemin bir yerinde bu kızıl topraklara uzanmak, kanımla bu toprakları sulamak ve binlerce filiz uyandırmak, zamanı geldiğinde en onurlu görevdir.

Eğer bir halk özgürleşecekse, sömürü ve işkence bitecekse, eğer bütün halklar gibi Kürt halkı da bağımsız ve özgür olacaksa, bu halk nice kızlarını ve oğullarını feda etmekten çekinmeyecektir. O yüzden ben ölümden korkmuyorum. Görevlerim sorumluluklarım var. Ölümde zaferi, zaferde yaşamı yaratacağız. Eğer siz de bunlara inanır ve binlerce Kürt evladını düşünürseniz, benim ölümümün pek anlamının olmadığını, önemli olanın devrim olduğunu görürsünüz. Biz Kürt halkının tek bir seçeneği var. Ya bağımsızlık, ya bağımsızlık! Başka hiçbir yaşam şansımız yok. Çünkü en büyük ölüm teslimiyettir.

Bu nedenle her zaman her şeye hazır olmalı, beni hiç düşünmemeli ve imkanlarınız oranında her şeyinizi devrimin hizmetine sunmalısınız. Bana, halkıma ve kendinize yapacağınız en büyük katkı budur.

En büyük sevgi, halk, ülke, insanlık sevgisidir. Aile, anne, baba, kardeşler, bunun sadece bir parçasıdır. Baba sizi şimdi eskisinden daha çok tanıyorum. Emeğinizi, sevginizi, duygularınızı biliyorum. Sizin sevginize en iyi layık olma, en iyi insan olmakla mümkündür. Benim de hedefim budur. Eğer siz de hâlâ beni sevdiğinizi söylüyorsanız, devrime hizmet edin.

Birbirimize en iyi dost en iyi yoldaş, en iyi baba, en iyi kız o zaman oluruz. Ve sevgimiz o zaman anlamlı olur.

Tüm devrimci sıcaklığımla sizleri kucaklarım
Ocak 1994
Suna Çiçek (Besê)

Sürecek

Yoldaşlarının kaleminden Besê...

Bir sabah çavuşluğumda, mangamızın çadırını topluyor, bir yandan toprağı bir halı gibi kaplayan baharın yeşilliğine bakıyordum… Tomurcuklanan ağaçlar, hiç yapraklarını dökmemiş olan yemyeşil çam ağaçları, mangamızın önünden akıp giden küçük dere, bize baharı bütün sıcaklığı ile hissettiriyordu. Derenin alt tarafında bulunan mutfağı kontrol etmek için gittiğimde, başında egali, sırtında çantası ve kolunda çok sevdiği silahıyla duran Besê'yi gördüm. Önce inanamadım, bir ara durdum seyrettim. Gerçekten de inandığını yapmıştı. Heyecanım geçtikten sonra koşup mangadaki arkadaşlara haber verdim. Hemen etrafına toparlandık, son bir hafta içinde gelişen olayları anlattı, bizimle birlikte Dersim'e geliyordu. Sonra radyoyu çıkarıp BBC'yi dinlemeye başladı. Her sabah mutlaka haberleri dinler ve aktarırdı. Haberlerde Dr. Baran'ın şehadetinden söz ediliyordu. Haberler bittikten sonra radyoyu kapattı, cebine yerleştirdi. Dr. Baran arkadaşın durumunu biraz değerlendirdikten sonra, tek tek bizleri sordu. Çok yorgun olmasına rağmen dinlenmemişti. Otların arasında gezerken kuzukulağı denilen tırşıkları görünce, hemen toplamaya başladı. Sonra bizleri de çağırdı, hepimiz toplamaya başladık. Bir haftadır gözümüzün önünde göremediğimiz tırşıkları hemen farkedip toplamıştı bile. Doğayla olan bütünlüğü nereye gitse her zaman kendini gösterirdi. Doğadan öğrenmeyi ve öğretmeyi ilke edinmişti adeta. Biz niye daha önce farkedemedik diye hayıflansak da, topladığımız tırşıkları, gözlerinden uyku akarak yiyordu. Sonunda "*benim uyumam gerekiyor, kalktığımda tekrar konuşuruz*" diyerek derin bir uykuya daldı. O uykudayken, takım komutanı arkadaş geldi. Eşyalarımızı toparlayıp hazırlanmamızı, akşama yola çıkacağımızı söylemişti. Bu haber bizi oldukça sevindirdi. Bir haftalık bekleyiştan sonra yola çıkacaktık. Hemen malzemelerimizi toparlayıp, hazırlandık. En son Besê arkadaşın birlikte getirdiği BKC mermilerini de dengeli bir şekilde çantalarımıza yerleştirdik. Çayımızı demleyip ateşten indirdiğimizde Besê uyanmıştı bile. Akdağ'da içeceğimiz son çayı yudumlarken, yol süreci hakkında konuşuyorduk. Akşama doğru bir takımlık gücümüz Murat suyuna doğru yola çıkmıştı. O gece ay ışığı vardı. Yavaş yavaş Murat suyuna doğru ilerleyen grubumuz oldukça sessiz ve dikkatliydi. Ay ışığının vurduğu Murat sanki kollarını açmış bizi bekliyordu.

Kürdistan'da bulunan en geniş sulardan birisi olan Murat, baharda havzasından o kadar taşar ki, üzerinde kurulu olan köprüleri alıp götürür. Kenarındaki topraklar bundan dolayı erozyona ve heyelana uğrar. Kıyıda ve çevrede bulunan birçok köy bu yüzden boşaltılmıştır. Murat'ın karşı tarafı çıplaktır ve arazisi yayvandır. Bu alanda çok eskiden bulunan volkanik kütlelerden dolayı, arazi yapılanması buna göre şekillenmiştir. Suyun diğer tarafı ise cennet gibi yemyeşildir.

Sürecek

EKİM DEVRİMİ YAŞIYOR

“Bütün görkemliliğine, gerçek anlamda dünyayı sarsmasına, emperyalist dünyaya kabuslu günler ve yıllar yaşatmasına rağmen tamamlanmayan bir devrim olarak kaldı.”

Ekim Devrimi’nin üzerinden tam 80 yıl geçti. Ama hâlâ tartışılıyor, hâlâ dünyanın siyasi ve ideolojik gündemini etkilemeye devam ediyor. Bu doğaldır. Çünkü gelmiş geçmiş en büyük devrimdir. İdealleri, temel ilkeleri günümüz sorunlarına ışık tutmayı sürdürüyor.

Gerçi Ekim Devrimi ile kurulan Sovyetler Birliği, diğer sosyalist ülkeler çöktü, yıkıldı. Ancak bunu, Ekim Devrimi’nin yenilgisi olarak değerlendirmek büyük bir yanılgıdır. Böyle düşünenler az değil. Ama böyle düşünenler ya sosyalizmin azılı düşmanları ya da onların ideolojik-politik etkisinde olan çevre ve kişilerdir.

Reel sosyalizm çözüldüğünde ve bütünüyle tarihe göçtüğünde, büyük bir acele ve sabırsızlıkla bunu “*tarihin sonu*”, “*kapitalizmin sonsuz zaferi*” olarak ilan edenler oldu. Onlara göre insanlığın yarattığı en iyi ve en son sistem kapitalizmdir. Kapitalizm kendi üstünlüğünü ve yenilmezliğini kanıtladı. Sosyalizm ise nihai olarak öldü. Sadece toplumsal sistem olarak değil, ideolojik olarak da öldü. Bu, tarihin sonudur, insanlığın en son durağı kapitalizmdir. Burjuva ideologları, reel sosyalizmin yıkılışını böyle değerlendirdiler, görülmemiş bir sevinçle “zaferleri”ni kutladılar.

Hiç kuşkusuz, reel sosyalizmin yıkılışı, emperyalist sisteme ideolojik ve moral hamle üstünlüğünü sağladı. İdeolojik hegemonya mücadelesinde bir adım öne geçen emperyalizm daha da pervasızlaştı. Sosyalist güçler ise büyük bir ideolojik ve moral krizi içine girdiler. Bu dönemde sağa, liberalizme büyük bir savrulma ve kayış yaşandı. Sol ve sosyalizm dalgası belki de tarihinde ilk kez bu kadar dibe vurdu. Yoğun ideolojik ve psikolojik baskılar sonucu toplumda daha belirgin bir sağa kayış gözlendi. Bunlar yaşanan gelişmelerin kaçınılmaz sonuçlarıydı, ancak iddia edildiğinin tersine, mutlak değil, görece gelişmelerdi. Kapitalizmin ipliği, vahşi yüzü çok erken açığa çıkacak ve “*tarihin sonu*” masalına ölümcül darbe vuracaktı.

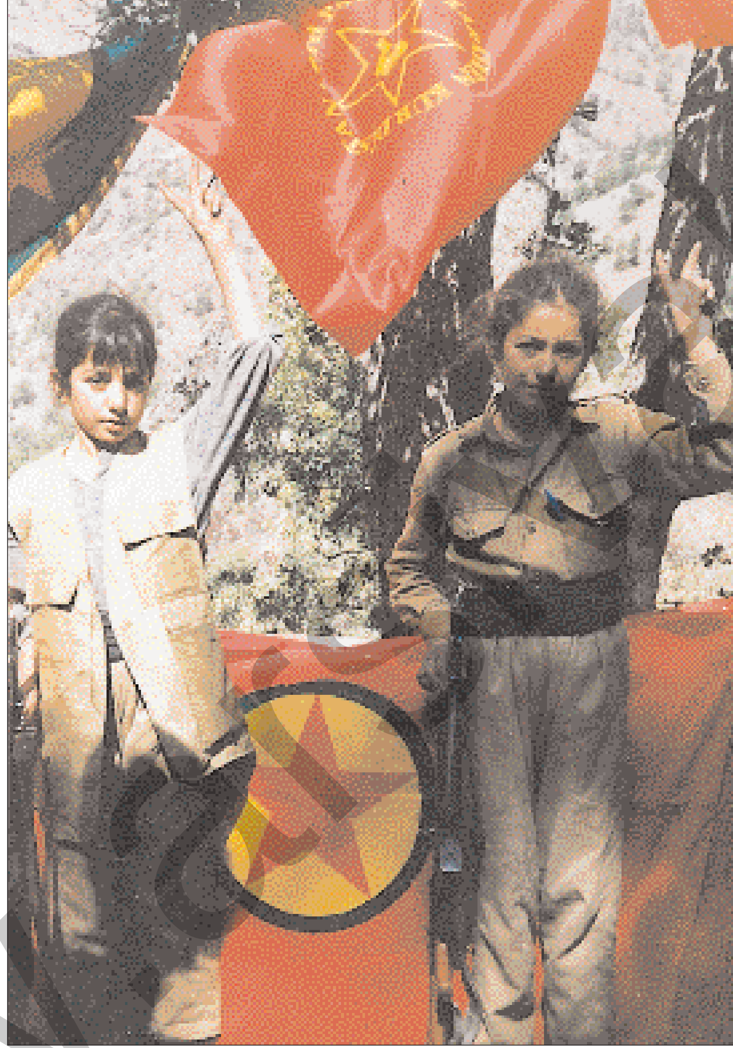
Nitekim kısa sürede kapitalist-emperyalist sistemin vahşi yüzü açığa çıktı. Bu, kapitalizmin yeni barbarlık dönemiydi. Bütün dünya çapında yoğun bir sömürü ve yeniden sömürgeleştirme süreci başlatıldı. Batı’da işçilerin, emekçilerin sosyal ve siyasal kazanımları budandı. Yeni sömürge toplumlar ise, İMF ve Dünya Bankası’nın öncülüğünde, ABD’nin siyasal ve askeri şemsiyesi altından yeniden sömürgeliştirilme sürecine alındılar. Dünyanın birçok bölgesinde ve ülkesinde ulusal-toplumsal krizler, savaşlar ve devrimler patlak verdi, devam eden savaşlar da yeni boyutlar kazandı. Eski reel sosyalist ülkeler halkları, kapitalizmle çok acı bir tarzda tanıştılar ve son pişmanlığın yararsızlığını bizzat yaşayarak gördüler. Bütün zaaflarına ve yanılgılarına rağmen reel sosyalizmin kendilerine kazandırdıkları sosyal güvenceleri bir çırpıda yitirdiler ve bir anda kendilerini sokakta ve açlığın koynunda buldular. Kapitalizmle bu trajik tanışma akıllarını biraz başlarına getirdi, yeniden sola yöneldiler, ancak yitirilenleri yeniden kazanmak o kadar kolay değildi. Kısacası eski reel sosyalist ülkeler, bugün toplumsal ve ulusal çelişkilerin en yoğun yaşandığı alanlar olarak duruyor.

Ortadoğu, Kafkaslar, Balkanlar ve dünyanın daha birçok alanı ulusal ve toplumsal mücadelelere, çatışmalara sahne oluyor. Özellikle Ortadoğu, devrim ile karşı-devrimin fırtına merkezi konumundadır. Bu merkezin odak noktasında ise Kürdistan devrimi bulunuyor.

Bu devrim, herhangi bir devrim değil, başından beri Ekim Devrimi’nden etkilenen, onun çizgisini izleyen, kendini onun güncel biçimi olarak tanımlayan, reel sosyalizmi aşan, gelişmiş sosyalizm ideolojisinin önderlik ettiği bir devrimdir. Özellikleri, etkileri, bölgesel ve uluslararası boyutlarıyla bu devrimi yeni bir Ekim Devrimi olarak tanımlamak, abartı değil, sadece gerçekliği dillendirmek olacaktır. O bakımdan kim ki Ekim Devrimi, sosyalizm öldü diyorsa, Kürdistan’a ve orada yükselen enternasyonalist devrime baksın.

Hiç kuşkusuz, Ekim Devrimi, insanlık tarihinin tanık olduğu en büyük devrimdir. Bu devrim, kendinden önceki devrimlerin olumluluklarını kendine katan, ama aynı zamanda onları aşan büyük bir devrimdir. Ekim Devrimi insanlığı sürekli peşinde koştuğu ve yaşattığı “*Altınçağ*”a, “*Cennet*”e, “*Ütopya*”sına en çok yaklaştıran, bunların kapılarını aralayan devrimin adıdır.

Ekim Devrimi tarihte yeni bir çığır açtı. Proleter devrimler ve ulusal kurtuluş hareketleri çağını açtı. O tarihten sonra 20. yüzyıla kesin damgasını vurdu. Tarihin o dönüm noktasından sonra Ekim Devrimi’nin etkisini taşımayan tek bir siyasal gelişmeden söz edilebilir mi? Emperyalist-kapitalist sistem de derinden etkilendi. Bu tarihten sonra kendisini yeniden örgütleme, ideolojik, politik ve ekonomik yönelimlerinde Ekim Devrimi ve sosyalizm gerçekliğini kesin hesaba katmak durumunda kaldı. Faşizmden sosyal demokrasiye kadar birçok gelişme ile Ekim Devrimi’nin arasında dolaylı veya dolaysız bir ilişki ve tersten etkileşim vardır. Ekim Devrimi, kaba sömürü çağını kapattı. İçinde birçok yanılgı ve yetersizliği taşısa da, reel sosyalizmin çöküşüyle birlikte kapitalizmin yeniden barbarizme, en kaba sömürüye yönelmesi, bunu hem de kapitalizmin anayurtlarında da başlatması bu sözlerimizin açık kanıtı değilse nedir? Bugün “ya barbarizm ya da sosyalizm” sloganı kendini çok yakıcı ve şiddetli bir biçimde dayatıyorsa; ezilenler, emekçiler Ekim Devrimi’ni içlerini yakan bir özlemle arıyorlarsa, bu kapitalizmin sosyalizm korkusundan kurtulması sonucu bütünen barbarizme yönelmesinden kaynaklanıyor.

Bu koşullarda dünyamızın sosyalizme, yeni Ekim Devrimleri’ne şiddetle ihtiyacı var. Salt sınıf sömürüsünden, yeniden sömürgeliştirme çılgınlığından, sınırsız çürüme ve yozlaştırılan değil, bunlarla birlikte kapitalizm, gelecek nesillere yaşanabilir bir dünya bırakmadığı için insanlığın sosyalizme şiddetle ihtiyacı var. Sosyalizmsiz insanlığın bir geleceği yoktur. İşte gerçekten o zaman bu, insanlığın bitişi, tarihin sonu olur.

Ekim Devrimi etkisini en çok sömürge ve ezilen halklar üzerinde gösterdi. 20. yüzyılın baştan sona ulusal kurtuluş devrimleri yüzyılı olması gerçeği Ekim Devrimi atlanarak açıklanamaz. “Ekim Devrimi, emperyalizmi sadece kendi egemenlik merkezlerinde, sadece ‘metropoller’i sarsmakla kalmadı. Emperyalizmin sömürge ve bağımlı ülkelerdeki egemenliğini yıkmaya çalışarak emperyalizmin gerisine, onun çevre bölgelerine de vurdu.”

“Sömürgelerin ve bağımlı ülkelerin sarsılmaz sömürü ve baskı çağı geçmiştir.

Sömürge ve bağımlı ülkelerdeki kurtuluş devrimleri çağı, bu ülkeler proletaryasını uyanışı çağı, bu proletaryanın devrimdeki hegemonyası çağı gelmiştir.” (J. Stalin, Marksizm ve Ulusal Sorun ve Sömürgeler Sorunu, sayfa 310-312. sol yayınları, 3. baskı.)

1920’li yıllarda yapılan bu değerlendirmelerin yanlışlığını kim savunabilir? Klasik sömürgeciliği bir sistem olarak tasfiye eden, birçok ülkede yeni-sömürgeciliği darbeleyen ulusal kurtuluş devrimleri, bu görüşlerin parlak ve bir doğrulanması değil de nedir? Özgürlüğüne ve bağımsızlığına kavuşan sömürge halklarının Ekim Devrimi’ni unutmaları mümkün mü?

Evet, bugün Ekim Devrimi’nin önünü açtığı birçok ülkede kurulan sosyalizmin “*ilk denemesi*”, buna “*ilkel biçimi*” de denilebilir, tarihe göçtü. Bunun sayısız objektif ve subjektif nedeni var. Peki bu, Ekim Devrimi’nin oynadığı tarihsel rolü, tarihe düştüğü kalın, silinmez izleri ortadan kaldırılabilir mi?

Hayır, emperyalizmin bütün belleksizleştirme çabalarına rağmen Ekim Devrimi çağımızı etkilemeye devam ediyor. Emperyalizmin hiçbir çabası, 20. yüzyıl tarihini değiştirmeye yetmeyecektir. İşçilerin, emekçilerin, ezilen halkların, azınlıkların kurtuluşa, özgürlüğe, sömürüsüz dünyaya ihtiyaçları yok denilebilir mi?

Elbette Ekim Devrimi’ni aşan, yeni Ekim Devrimleri’ne ihtiyaç var. Kabul etmeliyiz ki, Ekim Devrimi tamamlanmayan, yarım kalmış bir devrimdir. Bütün görkemliliğine, gerçek anlamda dünyayı sarsmasına, emperyalist dünyaya kabuslu günler ve yıllar yaşatmasına rağmen tamamlanmayan bir devrim olarak kaldı. Onu izleyen devrimler onu aşmak şurada dursun, onun devamı niteliğinde oldu. Yaşanan bu “*eksik*” olma, “*tamamlanmama*” durumu Ekim Devrimi’nin tarihsel önemine, görkemliliğine gölge düşürmez ve onun özünden kaynaklanan bir eksiklik de değildir. Ekim Devrimi çoğaltılamadı, dünya devrimi ile tamamlanamadı. Bunun sorumluluğu, elbette, dünya gerçekliğine teslim olan ve bunu teorileştiren Sovyet ve Komintern çizgisindedir. Eğer reel sosyalizm yıkıldıysa, bunun en temel nedenlerinden biri, Ekim Devrimi’nin dünya devrimi ile tamamlanmamasıdır.

Oysa biliniyor ki,Ekim Devrimi kendisini dünya devriminin öncü kolu olarak tanımlıyor ve kendi ufkunun dünya devrimi hedefini yazıyordu. Kimileri daha sonra dünya devrimi ufkunun yitirilmesini objektif koşullarla açıklayabilir, ancak bunların fazla bir gerçekliği yok. Sorun ideolojik ve politik çizgide düğümleniyordu. Ne yazık, Sovyet liderliği dünya realitesine fazlaca boyun eğdi, dahası bunu teorileştirerek uluslararası sosyalist harekete yedirdi. Doğal olarak bu yaklaşım dünya devrimine değil, dünya statükosunun bekçiliğine götürecekti. Bu bekçilik, en sonunda kendilerinin başını yiyecektir.

Enternasyonalizm, onun özü olan dünya devrimi perspektifinde olduğu kadar önemli bir sapma daha yaşandı. O da şu: Ufuksuzlaştırılan reel sosyalizmin insanı, giderek “*ekonomik insan*” kategorisine indirgendi. Oysa sosyalizmin en temel güvencesi, “*yeni insan*”ı yaratmaktı. Burada ideoloji, ütopya, bu temelde eğitim ve kültür çok belirleyici roller oynayacaktır. Ama dünya devrim perspektifi silinen, ütopyası öldürülen bireye, siyasal yaşamın da dışına itilince, kendisine “*ekonomik insan*” alanından başka bir alan bırakılmadı. Bireyi ve toplumu bu kadar ideolojiden, ütopyadan, siyasetten, siyasal özne olmaktan uzaklaştırırsanız, o toplum ve birey ile hangi yeni toplumu kurabilirsiniz ki? Oysa Ekim Devrimi kendi insanını yaratmayı vazgeçilmez, kendisi için esas güvence olarak özümsemişti. Ama bu ilkeden de sapıldı. Aslında sözünü ettiğimiz, bu iki sapma Ekim Devrimi’nden birer sapmayı anlatıyorlar. Dolayısıyla Ekim Devrimi’nden sonra kurulan, adına sosyalizm denilen, ama ondan temel sapmaları yaşayan sistemlerin yaşaması mümkün değildi.

Gelinen noktada yapılması gereken, toptan inkarcı ve toptan kabul edici bir yaklaşım yerine yaşanan sosyalizm pratiklerini aşan, onun olumluluklarını kendine katan, sosyalist teori ve programı günün koşullarında yeniden üreten olgun sosyalizm anlayışlarını üretmektedir. Bu ancak kolektif bir çabayla başarılabilir. İyisiyle-kötüsüyle, eğrisiyle-doğrusuyla iki yüzyılı aşan sosyalizm tarihi ve pratiği “bizim”dir. Bu, büyük, eşsiz bir hazinedir. Bu hazinede her halkın, her sosyalist parti ve sosyalist kişiliğin payı, katkısı vardır. Bir kez bu mirasımıza kıskançlıkla sahip çıkmamız şarttır. Her kim ki, milyonların kanı ve emek kahramanlığı ile yazılan bu eşsiz hazineye inkarcı yaklaşırsa, onun, sosyalizm iddiasının zerre kadar bir anlamı yoktur ve o “*biz*”den değildir. Günümüzün ve geleceğin sorunlarına yanıt olabilecek nitelik ve yeterlilikte olgun bir sosyalizm projesini üretmenin yolu, öncelikle sosyalizmin mirasına doğru yaklaşımdan geçer. Unutmamak gerekir ki, tarihte sosyalizm adına yapılan hiçbir şey boşa gitmemiştir. İnsanlığın geldiği bugüne kadar yaratılan bu değerler üzerinde yükselecektir. Kim “*Ekim Devrimi boşa gitti*” gibi cüretkar bir tutum içine girebilir? Hayır, kimse!

Büyük Ekim Devrimi yaşıyor hem de salt beyinlerde ve yüreklerde değil, uygarlığın beşiği Mezopotamya topraklarında, kapitalizmin bu barbarlık çağında Kürdün yükseliş devrimde!

Ülkemiz devrimi ile Ekim Devrimi arasında sayısız bağ var. Devrimimiz, Ekim Devrimi’nin en sadık izleyicilerinden biri olmuştur. Gelinen noktada, yukarıda sözü edilen temel noktalarda onu aşma iddiasındadır. Özellikle reel sosyalizmin yıkıldığı bir dönemde devrimimizin bu topraklarda sosyalizm ve leninizm bayrağını onurla dalgalandırması, Ekim Devrimi’ne sadakatin bir göstergesidir. Birçok parti ve çevre sosyalizmden fersah fersah kaçarken, PKK’nin inadına sosyalist kimliğini eylemli bir tarzda, devrimci savaşı yükselterek vurgulaması anlamlıdır, tarihsel önemdedir.

Bizim devrimci ideolojimizin kuruluşunda Ekim Devrimi ve onun ulusal soruna getirdiği yeni açılımların belirleyici anlamda bir rolü olmuştur. Manifestomuzda bu çok açık ve nettir. 1970’li yılların tartışmalarını hatırlıyoruz. Ekim Devrimi ile başlamayan bir tartışmamız hemen hemen olmamıştır. Kısacası ideolojik gıdamızı, ilhamımızı ve düşlerimizi Ekim Devrimi’nden aldık. Önderliğimiz, Ekim Devrimi’nin sadık bir izleyicisi oldu, ancak sıradan bir uygulayıcısı, takipçisi olmadı. Bu kadar yoğun etkiye rağmen kesinlikle taklite de yönelmedi. Hayır, Ekim Devrimi çizgisini yaratıcı bir tarzda dünya, Türkiye ve Kürdistan gerçekliğine uyguladı. Bizim koşullarımızda Ekim Devrimi’ni yeniden yarattı.

Ekim Devrimi, önderliğimizin çizgisinde, bugün bölge ve dünya dengelerini zorlayan devrimimiz de yaşıyor. Bu herhangi bir yaşama değil, yeni Ekim Devrimleri’ni yaratma ve çoğaltma anlamındadır.

Devrimimiz, yeni bir Ekim Devrimi olma yolunda ilerliyor. Anadolu içlerinde ilerleyen, Güney Kürdistan’da derinleşen, bütün Kürt halkını etkisi altına alan Kürdistan devrimi, özünde bir Doğu veya Ortadoğu devrimi değilse nedir? Peki Doğu ve Ortadoğu devrimlerine yol açacak bir devrim dünya düzenini temellerinden sarsmayacak mıdır? Emperyalizmin haydut başı ABD’nin, PKK’yi “*en tehlikeli*” değerlendirip yok etme çabalarını yoğunlaştırması boşuna mı?

Evet, bu topraklarda, Ekim Devrimi’nin 80. yıldönümünde yeni bir Ekim Devrimi yükseliyor!

Selama durmak zamanıdır!

Şanlı büyük Ekim Devrimi’ne, yeni Ekim Devrimleri’ne bin selam!